

mibullio. in media pte ul' par' ul' non pfecte bul-
lio. Combullio. i. simul cū alio bullio. Et debullio
.i. ualde bullio. ul' bullire cesso. Bullio cū omibz
suis cōpositis ē neutrum. et p' geminū l' scribitur

Bullio. onis. tumor aque bulientis. et dicitur a bul-
lō. is. Inde bulliunculus. li. diminutiuum.

Bulliunculus. li. dimini. paruus bullio.

Bullor. ons. tūor aq' buliens. et dicitur a bullio is

Bumasta. a bos dicitur h' bumasta. e. et h' bumaste

res. uitis ul' uua magna. in similitudine mamme
bovis. vñ et dicitur bumasta quasi bovis mamma

Buo. is. ere. uti. ubi actū. i. p'fundere. et nō
est in usu. et deriuatur a bibo. is. Buo compo-
nitur imbuo. is. i. p'fundere. Et combuo. is. i. siml'
p'fundē Et nota q' imbuo et combuo magis pro-
prie accipiunt in malo q' in bono. sepe tamen et
in bono. Item nota q' imbucere inuenit' p' inicitā
re. p'pe enim imbui dicitur ara noua p' mo sacrificō de
dicata et p'fusa. Itē delibuo. is. componit' a de et
oleo ul' liquore et buo ul' imbuo. h' quosdā. Qui
dñs tamen dicitur q' buo. is. nichil est. nec inde com-
ponitur p'cedā uiba sed imbuo et combuo com-
ponūt' ab in et con et uo uis qd' est in usu
et incipit' b. De delibuo dicitur infra.

Burdigallis. a burgus et gallus dicitur h' burdigall
quedā ciuitas. q' hūc burgum galli būerunt p'us

Vnde h' et hec burdigalensis et hoc burdigalense

Burdo ē animal quod ex equo nascit' et asina.

h' pap. ut mulus ex eq' et asino. Et dñr huiusino

di animalia bigena. Reg' iij cap'lo v dicitur. Concede

michi seruo tuo ut tollam onus duorū burdonū.

de terra. vnde dicit magister in historijs. Est autē

burdo ex equo et asina sim' quosdā. tulit terram

ut scerneret eam in templis p'dolorū. ut itans sup

eas adorant deū terre is'ad. ne offenderet dñm su-
um h' piter non adoraret. h' ueniens uidet' q' ex ea

fecit altare dño ad immolandū. Vñ subdit. Nō

figet seruus tuus ultra holocaustum ul' uictimā

Burgundio. a burgus q' dicitur alijs alienis nisi dño

dicitur h' et h' burgundio. onis. pro nomine cuiusdā

gentis. Nam olim deuicti a romanis homines illi

us gentis. ab ipsis romanis p' burgos sunt diuisi

et ob hoc burgundiones dicti sunt. Vnde h' bur-
gundia. die. terra illa. vnde: mō sumit' h' et h' bur-

gundio. onis. gentile qui ul' que est de terra illa.

Burgus. q' mas. gen. cast' et castra crebra. qui

dicitur p' limites habitacula constituta burgos uolgo

uocant. et inde burganus. na. nū. et id est burg-
sis et hoc burgense in eodem sensu.

Buris. a bos dicitur h' buris. nis. longū et curuatum

lignū in aratro. uel potius curuatura ligni illius

q' bouis uros. q' curua sit ad similitudinē caude

bovis. Et desinit accusatiuus singularis in im tñ

et abltis in. J. xvj. Im tantū faciūt h' quartū no-

mina casum. Vim burim tussim magidens q' si

tipi. Pap' uero dicit. Burs curuatura aratri.

Bursa. se. marsupium dicitur a bursa. se. quod ē

corium bouis. quia de cono fiat.

Bursella. le. diminutiuum parua bursa.

Burso. sas. i. buras facere. ul' in bursa reponere

Et deriuatur a bursa. se. Et componit' cum in et

fit imbursio. sas. in bursa reponere.

Bursula. le. dimini. parua bursa. Et cor' pñl.

Bustanus. nj. ille qui corpa cremat. ul' sepelit. a

Busticera. a bustū dicit' h' et hec bustū dicitur

busticera. re. qui sepulchra struit.

Bustifragus. q' pñl cor' ille qui frangit bustū
.i. sepulch' ut spoliat mortuū. Et componitur a

Busto. ras. i. sepelire. uel bustū et frango. q' s.
cremare mortuū. Et dicitur a bustum.

Bustulū. li. dimini paruum bustum.

Bustū. ti. dicitur ignis ul' lignorū strues. ubi conora

mortuorū cremant'. Et dicitur bustum q' s' ustum

ab urido. Et bustum id est sepulchrum.

Bustura. re. i. sepultura. a bustum dicitur.

Butanici. ci. a buo is ul' buro. dicitur h' butanici. q'

dam liber medicine qui et herbariū dicitur q' ibi her-

Butir. bos componit' cū uerus ul' be notent'

nis qd' est caseus et dicitur h' butirū. n. quoddā qd'

fit ex lacte. Et dicitur butirū q' bovis uerus. ul' tiz

et sim' utramq' componem' cor' pñl. Potest etiam

butirū deriuari a buro. onis. quod est animal lacte

multū abundans. et sic prod' pñl. h' melius est ut

eam corripiat et teneat' ut p' mo dicit' est. ita dicit

magister. Magister autē bene dicit. De butiro dubita-

tur quod dicitur a boue et tinos. qd' est caseus siue an-

gustia. Est enim butirū pinguedo lactis. sed a tinos

greco ueniūt quedā corripicna. J. ut arrotira. et

h' tinos. n. pro quadā pumca siue terra. et quedā

p'ducna. ut tiro tironis. et tironiū dicitur qd'

usus habet q' producat'. Virgil' tamē in quodā

opusculo cor' pñl' de butirū. ita dicens. Lac mieuū

butirū q' nouū cū melle comedi. ita dicit magister

bene. Vides ergo q' sim' diuisas compones potest

pñl' corripit' et p'ducit'. Usus tamen cōmunis hab-

et dicitur a buo buis. vnde butirum.

Buro. onis. mas. ge. qd' dicitur h' dicit

dam genus animalis. qd' ualde in lacte abundat

et dicitur a buo buis. vnde butirum.

Buro. onis. mas. ge. iuuenis. a buro dicitur

Butus. ra. tñ. i. p'fusus. a buo. is. dicitur.

Buxus. pixos grece latine dicitur buxus. Et in nos

corrupte dicimus buxus. xi. quedā arbor. Vnde

h' buxū. lignū ul' fructus illius arboris. Vtrumq'

tamē indistincte inuenitur tam pro arbore q' pro

ligno. Item a buxus buxeus. ei. eum. et hoc bux-

etum. n. locus ubi buxi crescunt.

CAballus. a cabo dicitur h' caballus
li. dimini. i. uilis equus. Vnde cabal-
linus. na. nū. pñl' prod' ul' caballo
dicitur q' cauallus. q' pede cauat terrā
ul' q' pedem habet cauiū ut dextra
rins. unde in equis. Pap' etiā dicit. Caballus dicitur
q' ungula terram cauat. Vel a cauis pedibus. h'
etiam sonipes dicitur.

Cabio. as. i. ibum actiuū. i. p'forare. a cabo dicitur

Cabro. a cabo dicitur h' cabro. onis. et h' scarabens

q' et sunt diuisorū gen' animalia. et dñr tam ca-

brones q' scarabei a cabo. q' de p'ndis carniū

equorū sepe nascunt'. Ita dicit hug'. Pap' uero dicit

Cabro iūnis dicitur a cabone. i. equo q' ex eq' cre-

tur. et sic cabro sine. r. scribit' in p'ma sill'a. ponit

etiam pap' crabro. ita q' r est in prima sill'a et se-

cūda. Vnde dicit. Crabro iūnis dicitur a crabne ex

q' nascit' .i. equo. et h' lzā inuenit' in m'ns bibleis

deut' vij. Insup et crabnes mittet et dñs deus tu-

us in eos. Quedā autē biblie habent ibi s. et dicitur

scabro scabrones. Ita q' R est in p'ma et se-

cūda sill'a. Sed pap' uult q' scabrones ientant'

fine. R. in prima sillaba. scabrones ueste longio-
ra crura habentes. Si uis sequi papiam dicas q
inuenit cabro sine. r. in prima sill'a. et hoc etiam
bug uidet uelle in cauo. as. Itz inuenit crab' ita
q. r. sit in pma et secūda sill'a. et hoc pro eodem
animali. Inuenit etiam scabro p. s. in prima sill'a
ba et sine. r. s. cū. r. in secūda sill'a. et hec uidetur
Cabul in lingua phenicū sonat dis. Inuenit lzā
plicere. Vnde reuē reg' ix d'z. q. l'p'ran appellauit
opida que dedit ei salomon terram cabul. Displi
cuerunt enim ei. Et accentuatur in fine.

Qabus. bi. nomē est mēsure. de qua reg' li iiii c.
vj. Quarta ps cabi steroris columbarū. Et ut dicit
Iosephus Hoc condiebant abos pro sale. Itz in
historijs d'z. Tradunt quidā nomine steroris dicit
uesiculā columbe in qua recipiebant gna defons

Qacabus. bi. mas. ge. pml' cor. i. lebes. Mallata
a sono feruoris dicitur est. feruendo enim exprimit
habet sonū. ca. ca. ca. fm hug'. Pap' dicit. Cacabō
uas de terra et etiam de eramento.

Qacepharon. sicut dicit hug' Cacephatus. ti id ē
turpis sonus. a cacos et phone qd est sonus. uel
fatus. Inde cacephatus. ti. i. turpis sonus. uel tur-
pis fatus. qd et alio nomine dicitur cacophonia
et cacepharon. Et potest scribi p ph ul p. f. Et de
hoc uide sup in iiii pre. a. in capitulo de uicijis

Qacethes. thbis. i. malus mos. mas. ge. et cōpōi-
tur a cathos et ethis qd est mos. Iuuenal' in vij
satira. Insanabile multos scribendi cacethes.

Qacexia. ie. ul' cacoxia d'z grec' mala uexatō. q
dani passio est. et d'z a cacos et oxī quod est acu-
tū. ul' ethis qd est mos. qī acutū malū. ul' qī ma-
lus mos fm hug'. Pap' uero dicit. Cacexia nomē
sumpsit a corpis habitu. Itā grec' malū ul' uexa-
tio d'z. fit enī intempācia egrantis ul' meditantis

Qacchinno. ars. ubum de po. quod antiqui dice-
bant cacchinno. as. i. nido. Vnde hic cacchinno. ni.
.i. nifus inutilis. ul' cacchinno componit a cou et
cigno. quod est albus ut nix propter dentes qui
uident' albere in nifu. unde ubum pōditū est. et h
et hec cacchinno. onis. qui ridet.

Qaco. as. aui. are. a. cacos quod est malū d'z. et
est cācare egerere malum humore malam subam
malam possessionem deponere.

Qacodemon. onis. i. malus angelus. qī malū sci-
entia. a cacos et demon. uide in demon.

Qacopsonia. nie. pml' prod. De h' require in q'r
ta parte in capitulo de uicijis annexis.

Qacos interpretatur malum.

Qacosindeton est uiciosa compō dōnum. uide
in quarta pre in capitulo de uicijis annexis.

Qacumen. mis. neu. ge. i. summitas. Vnde cacu-
mino. as. aui. are. i. acuire. a summo sublimare. et
cōppit mi. Summas qz cacumiatur aures.

Qacus. ci. d'z a cacos malū. qz fuit malus. fuit
enim seruus euandri et malus fur.

Qadauer. a cado. dis. d'z h' cadauer. eris. qz stare
nō p't. Omnis mortuus aut funus est aut cadai
funus si sepeliat'. a funibus accensis. i. candel' sic
dicitū. quas ante ferretū papiris circa circumdatis
ferebant. Cadauer si insepultū iacet. Itz funus d'z
in domo. Cadauer dū porrat' ul' sepeliē ul' crema-
tur. exequias ul' funus dicitur crematū. reliqui
as conditū. iam sepultū corpus consuetudine d'z
et a cadauer cadauerofus. fa. sum. qz autem d'z ca-
dauer caro data uimibus etymologia ē. et prod'

pml' cadauer. Job ix dicitur. de aquila ubicumqz
fugit cadauer statim adest.

Qadax. acis. omnis generis. i. claudus. qui sepe
cadit. Et dicitur a cado. dis.

Qades. a cado. dis. d'z h' cades ul' h' cades indecl
.i. locus ul' fons ubi erit iudiciū. et acut' in fine
et interpretat' sanctū ul' sanctificans ul' sanctificacō

Qadex. os. mas. ge. i. muncus. a cado. dis. ōsi ca-
sum dans. qd et candel' dicitur et codex.

Qadiolus. li. diminutiuum paruis cadus.

Qado. dis. cadi casum ubum neutri componit
cū ad. et mutata. d. in. c. d'z accido. dis. p euenire
Item cū con et d'z concido. is. i. simul cadere. Itz
cū de et d'z decido. dis. i. deorsum cadere. Item cū
ex et d'z excido. dis et est extra cadere. uel ex aliq
cadere. Item cū in et d'z incido. is. i. in aliq cadere
Vnde in luc'. Incidit in latrones. Item cū inter et
d'z intercido. dis. i. inter aliqua cadere. Itz cū p et
d'z p'cido. dis. i. an' cadere ul' in anteriorē pte cadē
Item cū pro et d'z p'cido. dis. pcul cado ul' an'. Itē
cū ob et d'z occido. dis. i. contra ul' n'cū cadē. Itē
cū re et d'z recido. is. i. iteū ul' retro cadē. Itz cū
sub et d'z succido. is. i. subitus cadere. Et nota qz
cado et omnia sua composita sunt neutri. et omni
a d'nr p cadere. nisi quedā p'pōnes addite signāt
quas dā circūstantias. sicut distinctū est. Itē omnia
cōposita a cado carent supinis excepto occido qd
facit occasum. Et omnia mutant. a. in. j. et omnia
faciūt p'ns in odo et p'entū in odi. pml' cor' tā in
p'nti qz in p'nto. Et scias qz cado facit cadi n
cadi. ne si cadi dicamus nomen esse putet' fm ps
Item nota uisus compositionis a cado. Occidit ex-
cepto caruerunt cuncta supino. Quot sunt a ubo
simplice nata cado. Et scias qz cecidi cor' pml' a
cado. dis. Sed cadi a cado. dis. eam prod. iij reg'
xij. Pater meus cecidit uos flagellis. ego autē ce-
dam uos scorpionibz. x. De cado dicit cecidi casū
de cado cecidi. Cesium de cado c'f'f' c'f'f' qz supinū

Qaducarius. in caducus exponitur.

Qaduceator in caduceum est.

Qaduceum. ce. uiga incunij cū qua discordiam
faciebat cadere in pacem. et sompnū. et d'z a cado
dis. et a caduceū h' caduceator. tons. ppe caduce-
atores dicitur legati pacis. scilz qui gracia pacis
ferunt legationem inter aliquos.

Qaducifer. fera. fey. i. ferens caduceū talem fey
Qaducus. a cado. dis. d'z ca) uigam. et cor' pml'
ductus. a. iiii. d'z etiam id qd cadere facit. ut cadu-
cus morbus. qui enā comicial' d'z. et hoc caducū.
ci. i. illa hereditas que contingit alicui ex morte
alicuius carentis herede. Vnde h' caducarius. et h'
caducana ille ul' illa cui h' cōtingit. scz qz accipit ca-
ducū. Caduca enāz d'nr folia maloy. ui nores qz
greci qintinas uocant. fm hug'. Pap' dicit. Caducū
d'z quod ab uino cadit in alieu p hereditatē. uid'

Qadula. loy. i. gutte que cadūt ex) in legatū.
pingui carne cū assat'. ul' enā ex cecro. et cor' du

Qaducū. a cado. dis. h' caducū. ci. i. tentoriū. qz
faciē cadat. quod et caducue inuenit'. Itz cadur-
cū est membrū uirile. ul' potius femine. Nam ppe
caduca sunt uel d'nr summitates nature femine
sicut uiroy p'pucia. Alij spondā icūli esse dicit'. et
denatur etiam tunc a cado. dis.

Qadus. di. uas quod uolgo d'z barnile. et ut di-
cunt uas est uinariū continens tres urnas. et alio
nomine d'z situla. et inde cadulus. li. et radiolus li

Caelū. li. fm pap scribitur // ambo diminutiva
p de opprongon. Vnde secūda lra est. a. et tercia
e. h. qz fm modnos in huiusmodi diprongis ra
otis. scz ae ut caelū. et oe ut foenū. taceť pma no
calis quo ad sonū. et etiam quo ad integras. ideo
sequens cōmunē usum determinabo de celum ubi
e. sequit c. et ita de consimilibus intelligas. tamē
scias qz in secūda uocali que pfectur fit infra in
medio quoddā signū. ad norandū qz est ibi dip
rongus tacita. Vnde caelū sic modo scribitur celū
et foenū sic fenū. tamē in pap et in libris antiqs
scribunt ambe uocales diprongi. sicut caelum fo
enū. scribit eam nichilominus pap celum ubi e
sequitur post. c. et sicut sine. a. scribit.

Cafanaū interpretat ager consolacōnis. ul uil
la pinguedinis. et scribit p f. in pap. Potest etiā

Caiphas. caiphe pñl cor. Vñ ac v' p pb scribi.
centus debet poni sup pñl. sillam. interpretatur
inuestigator. ul sagax. uel ueniens ore. Iniqz eniz
ore suo iustum dampnauit. quis hoc misterio p
pberali annūciasset. Aurora. Ad caipham aperit
consiliū qz tenent. Et potest scribi p. f. ul per pb
Et scias qz dca bñ conueniūt caiphe. nam fuit in
uestigator siue inuestigans. solz p maliciā. sicut
p astuciam. ore ueniens p detractionem et cōsiliij
impieratē. Cum dixit. Expedi uobis ut vnq mo
natur homo p populo et non tota gens pereat
ut habet Job xj c. Et pñt intelligi predicta ūba
duobus modis. Vno mō fm pñam intencionē ca
iphe. qz dicat. expedi uobis ut vnus moriat hō
.i. ut vnus hominis uitā pcaremus ad mortem
p populo. scz liberando. et non tota gens pereat
romanoz crudelitate. Nam ut dicit aug. Iudei tē
poralia ptere timuerunt. et uitā eternā non cura
uerunt et sic utruniqz amiserunt. Nam et romani
post dñi passionez et glorificacōnem scz post xlij
annos tulerunt eis locū et gentē expugnando et
transfereudo. Et in predcō sensu intellexit predcā
ūba caiphas. Et fuerunt mala et a caiphe libero
arbitrio. Vnde q̄tum ad intencionem caiphe pec
cauit caiphas et nō fuerunt ppheta. Alio modo
pñt exponi predcā ūba fm qz fuerunt a spū scō
et ppheta. Expedi uobis 2ē. qz dicat. Expedi uo
bis q̄tum ad liberacōnem a culpa et q̄tum ad ia
nuē celi apcōnem. ut vnus moriat homo scilicet
xpūs dei hlius fm scz qz homo. qz ūbum inq̄tum
ūbum non est passum. fm aug. et h figuratū est
in gen xxij. p h qz anes ē immolatus et rīac .i.
xpūs filius abrae. .i. dei patris liberatus est p po
pulo. .i. p salute ppli. et nō tota gens pereat scz ad
infernum ul limbū descendendo. et celestem requi
em non ingrediendo. et sic predcā ūba fuerunt p
pheta. placā p caipham pontificē non ea intelli

Calabria. e. pumca iuxta apuliam. Vgentem
Caladrius. dnj. auis quedā dz eiaz caradon
Leij xj. Sed deut xiiij dz caladrius ne comedatis
Aurora. Garrula caradon auis ē illos qz figurat
Et ut dicunt. caladrius et caradon pro eadē aue
accipiunt. h constat qz scriptura dicit. uide infra

Calamacus. a calamus. m. dz h' in caradon
calamacus. ci. quoddā genus stricte mitre. et dicit
tur calamacus qz calorem machinans. eo qz stric
ta sit et capiti impressa. et est etymologia. Vnd
iosephus in ij. Sup caput gerit pileū in modū

Calamaniū. nj. cornu ubi tenet pui calamaci
incaulum. et dicitur a calamus. m.

Calamistraculus in calamistratus uide.
Calamistratus. ara. tū. i. calamistro ornatus. Et
dz a calamistū. et a calamistratus dñdit calamis
traculus. la. lū. dimi pñl cor. Vnde Jero. in qdaz
ep̄la. Pueros diuinnaculos et calamistraculos et
pergrina unguenta olentes deuita

Calamistrum. a calamus dz h' calamistrum stn
.i. actus ferrea ul alterius metalli. in similitudine
calami facta. qua crines obtorquuntur ut crispi hñt
quā in onere ul igne calefacere solent qui capil
los crispant ut calamistrati sunt.

Calamitas. raris. misena dz a calamo cāna. qz
est inanis et uacua instar calami. ppe quidem ca
lamitas est. qñ aliquis nec habet in spe nec in re
nec extrenus nec interius. sic cāna uana et uacua
est intenus et extenus. Vel dz calamitas a cala
mis stipulis. cuz enim calami segitū frangunt et
inde oriuntur fumes et misena. tunc est calamitas
Vnde et quidā dicit. qz calamitas dz qz cadami
tas. a cado. d. murata in. l. qñco ita calami cadunt
et frangunt. h' ponus uideť esse etymologia qz
compositio. Et corripit mi.

Calamites. misis. mas. ge. genus rane dicitur a
calamus. quia moretur in calamus.

Calamiro. a calamitas dz calamiro. raris. ūbum
actū. meliticare. infelicitare. calamicosum facere

Calamitosus. fa. sum. i. miser. et ca' et cor' mi
lamitate plenus. et dicitur a calamitate.

Calamizo. as. i. lera cantare. a calamus dicitur

Calamus. m. est canna ul stipula segnis. qz sus
tinet spicam. et dz a caleo. les. qz ex immenso fla
tu caleat. fm hug. Item fm pap. calamus dicit
penna scriptoris. a calo. as qd est uelū ponere. qz
calat. .i. ponat incaulum sup cartā. Item calamus
est ppiū nomen arboris. a canendo. .i. fundendo
uoces uocati. Item calamus in ezedi xl est men
sura sex cubitorū et palmi. Item calamus ē fluis
tus campanie. Item calamus species est aromatica
Item calami haste candelabrorum facti in modū

Calana. rie. nauis qz ligna calamou. et cor' la
portat. a calo. nis. ul a calon.

Calatus. ti. a calon qd est lignū dz h' calatus ti
qz fit ex ligno. ul dz a calo. las quod est pono qz
ibi ponat pensa ul aliud. et est calatus calamistū
ul quoddā genus poculou. Pap dicit. Calati dian
cristi de uigis augusti i fundo. lati in ore. et cor'

Calcanus. a cali ul callus. h' calcaneus ei. la
idem est quod calx. et est aliud qz talus. lū talus
est sub crunbus. Item et calionem. et sub calo est
calcaneus ul calx fm huguonem.

Calcar. anis. ge. neu. dz a calcaneus. qz in calce
ul calcaneo reliqat. et prod ca. et dñr calcaria sti
mūh animalū. Ouidius. Nil nocet admissio subde

Calcedonius. pallidam ignis ha calcar equo.
bet effigiem. subrutiat in publico. fulgorem dat
in nubilo. nitutē fert fidelitū occulte famulancium
Gemma est fm pap. Glossa autē sup apocal xxj
dicit. Calcedonius qz pallidus ignis lucerne nitet
et fulget sub diuo et non in domo. signat flūmaz
caritatis interne que in abscondito bona agit sed
cū alijs prodesse iubet mox appet quid fulgoris
hēat intus. sculpenibus resistit ictu sohs ul digi
toz attritu exardens ad se paleas trahit. .i. a nillo
cōiuncti queunt. immo ad fragiliores trahunt.

Calco. a calx. cis. dz calcio. as. quod exigit cal
camentū. ul a calco. as. quod exigit h' calcus

rei. **C**alido componit̄ disfralio. cias. excalido. d
Et recalido. cias. Et sunt actiua.

Calcitro. tras. trau. trare. d̄ a calx. cis. et ē cal
citrare calce prutere. et est actm̄. ul̄ resistē. et tunc
est neut̄. Vnde h̄ calcitrop. onis. i. rusticus qui in
tempate calcat. f̄ hug. Et pap̄ dicit. calcitrare q̄
calce retro ferire. et corripit ō naturaliter.

Calcitriones in calcitro est.
Calco. as. ūbum actiuū. Calco componit̄ cū con
et d̄ conculco. as. Item cū de et d̄ deculco. as. q̄
et decalco. as. inuenit̄. i. opus rector̄ salbare. Itē
cū ex et d̄ exculco. cas. Item cū in et d̄ inculco
as. Item cū pro et d̄ p̄culco. as. Item cum re et
dicitur reculco. as. et sunt omnia actiua.

Calcos grece. latine es ul̄ fex.
Calcula. cule. i. lixa ul̄ seruus militū. ul̄ n̄icus
cusatilis. Vñ plantula. Vide calculā militariam.

Calculā. i. nominat̄ adhibū. uide in calculum.
Calculus. a calco. cas. h̄ calculus. li. lapis leuis
pius rotundus et durissimus. d̄cis sic q̄ b̄itate
sui sine molestia calcet̄. cui contrarius est scrupus
iapillus minutus et asper. qui si incident in calci
amentū nocet et est molestus animo. Vnd̄ animi
molestiam scrupulū dicimus. Dicit̄ et scrupel̄ ul̄
scrupulosa saxa. i. aspera. et a calculus. p̄pter simi
litudinē calculi d̄r scaqui. q̄ leues sunt et rotun
di. ul̄ d̄r a callis. q̄ p̄ uias ordinales eant. i. p̄
calles. h̄ calculor̄ prim̄ ordine mouent̄. Vñ et or
dinarij dicunt̄ p̄tim uage. Vnde et uagi d̄r aut
qui omnino moueri non possunt inchi d̄r. Vñ
et egentes homines inciti uocant̄ quibus spes ul
tra procedendi nulla restat. Item a calculo lapide
d̄ h̄ calculus racō. nis. computacō. quia antiqui
huiusmodi lapillos in manu tenentes. solebant
numeri computare. Vnde calculo. as. ūbum actm̄
. i. numerare et cor̄ cu vnde iibalia et calculatim
. i. numeratim Item a calculus p̄pter sui puitatez
h̄ calculus. li. i. lapis qui in uesica fit. Vnde calcu
losus. sa. sum. qui talem patit̄ infirmitatē h̄ hug.
Item calculus lapis ignitus siue carbunculus. vñ
dicit̄ glosā vsā. vj. Et in manu eius calculus. et ce
tera. Calculus inquit est lapis ignitus uel carbū
culus qui p̄pter flammeū colorem igneus d̄. Xv
Calculus est racō numerus sententia carbo. Calcu
lus est pondus nummius lapis ensis acutus

Calvus. a calculus p̄pter sui puitatē d̄ hic cal
cus. ō. i. quarta ps obuli. et est m̄ima pars ponde
ris. Item calcos dicūt greci. et. o. murata m. u. iiti
tur in latnū et dicitur calvus. ō. i. fex ul̄ es.

Caldana. e. uas quodd̄ q̄i caldana. a calidis d̄

Caldus. calidus sincopaſ et d̄ caldus. da. dum
Calefacō. cis. calere modi infinitiui **C**alidus
componit̄ cū facō et cū fio et dicit̄ calefacio. cis.
et caleſio caleſis. et acuiſ p̄nl̄ in secunda et tertia
p̄sona. licet sint b̄ues ut calefacis calefacit. uide in

Caleo. es. ui. ūbum neut̄. et caret **C**aleo. es. et i
caleo. les. et concaleo. les. sil̄ calere. ps. Concaluit
cor meū intra me. Et tam ab istis q̄ a suo p̄mi
tuo fiunt inchoatiua. ab eis formata caleſco es
recaleſco. incaleſco. Et cor̄ p̄mam caleo. Vñ ouis
epi. Qui calet in cupido pectore prestat amor.

Calepra in capullum est.

Calerarius. nj. i. minist̄ ferens ligna. a calon
Calero. as. aui. ūbum neut̄. i. p̄perare **C**alero
ul̄ ligna portare. et d̄ a calo. onis. ul̄ a calon

Calibs. ibis. ge. cōmunis. quidaz populus. a ca
leo. es dicitur. eo q̄ semper caleat. fodiendo illud
genus ferri quod uulgo dicit̄ acier. ul̄ azal quod
multū abundat apud eos. Vnde h̄ calibs. bis. d̄r
illud genus ferri et cor̄ penl̄. Lucanus in iij. s̄d̄
calibē gentes penitus fugiente metallo. eruant

Calico. as. i. bibere. potare. et d̄ a cabix. cis.

Calricula. le. uide in caliga.

Calculus. li. diminutiuum. parus calix.

Calidus. da. d̄i. d̄ a caleo. les. et compatur ca
ldior. issimus. Vnde calide. dius. sine. adhibū. et
hec caliditas. Et sincopaſ calidus et d̄ caldus. Et
ut dicit pap̄. Calidus calore affectus scribitur per
vnum. l. cor̄ enī primam sicut et caleo. les.

Caliendū. dri. i. mitra. uel generaliter quidq̄
capo inuoluit. ut maiorem calorem contrahat.
et d̄ a caleo. les. Oracius in sermonibus. Altum

Caliga. a calco. as. d̄ h̄ cali **C**aligane calienoz
ga. ge. calciamentū cruz. siue sit de p̄ano siue de
taro. ul̄ d̄ a colligo. as. q̄ calige ligant̄ Vel d̄
a calo pedum. Inuenit̄ et calicula. p̄ eodem simi
liter a callo. Et cor̄ p̄nl̄. Vnde in aurora. Sume
tibi caligas et uestem stringe sequendo.

Caligatus. a caliga d̄ caligatus. ra. tii. qui cali
gas habet. Vnde et milites caligati d̄r a quibus
dam caligis ferreis quas solebant habere. Vnde
quidam neronū d̄cis est caligula. quia a puericia
inter milites sit uisatus. Caligula etiam potest d̄
a parua caliga diminutiuum.

Caligo. as. ūbum actm̄. i. caligis induere. a cali
ga. ge. d̄. et cor̄ p̄nl̄ sicut caliga. Item caligo gas
d̄ a caligo. ginis. Et est caligare obscurari. obſe
ri. obrebrari. et p̄d. li. uide in caligo. ginis. Itē
caligo. as. q̄n̄ sigt̄ caliginem prod̄ p̄mam. sed q̄n̄
p̄met ad caligas eandem corripit.

Caligo. ginis. fe. ge. d̄ a caleo. les. et est caligo
obscuritas et umbra aeris spissitudine facta. et ē
caligo d̄ fuligo. et d̄ sic. quia maxime calore a
eris ul̄ ignis gignat̄. ps. Caligo sub pedibus eius
vnde caliginosus. sa. sum. i. obscurus. caligine ple
nus. et caligo. as. ūbum neutrum. et producit. li.

Caligula parua caliga. uide in caligatus.

Calinacus. ō. p̄nl̄ cor̄. p̄p̄m nomen cuiusdam
uiri. de quo ouis de remedio amor. Calimaci nu
merus non est dicitur achilles.

Caliope. pes. accentuat̄ in fine. et ē una de no
uem musis. q̄i calophone. i. bona sonoritas. et d̄r
a kaco quod est bonum. et potest scribi per. k.

Calix. cis. mas. ge. quodd̄n̄ genus poculor̄. q̄d̄
olim ex ligno fiebat. vnde a calon quod e lignū
deriuat̄. ul̄ potest tenuari a caleo. les. solebat̄ eī
calidam et frigidaz pocōnem miscere in calice vñ
et calix d̄cis ē a calida pocōne. et miscere dicit̄
est p̄ ministrare et p̄pinare vinū. et etiam adhuc
miscemus calida frigidis. et econūso. q̄ vinuz et
aqua et econūso. et cor̄. li. Vnde orac. t̄cundi ca
licis quem non fecere disertū. et desinit in ix cor̄
naturaliter. fm̄ p̄stianum.

Calleo. a callus. li. d̄ calleo. es. ui. ūbum neut̄.
Et caret supino. i. durere. ul̄ callide scire. vnde
quidaz. Callet durere denorat et sapē. vñ calleſco
as inchoatm̄. **C**alleo componit̄ concalleo. es. i.
simul callere. et occalleo. es. et recalleo. es. i. iterū
callere. uel remolleſcere. et a callo cessare. Et scri
bitur calleo per duplex. l.

Calleſco. as. inchoatm̄. i. incipio callere.

Callidus. a calleo. les. dicitur calidus. da. dii. i. sub
dolus. ul' per exercitacionem artis instructus. et sic
callidus non pro astuto tantum. sed etiam pro astute doc
to dicitur. Dic et iustus dicitur. quia animus cito iurat. et faci
le ad quilibet fraudem. Job xxxvj. Simulatores
callidi provocant iram dei. Et compatitur. callidior
issimus. Unde callide. dius. me. adhibium. et sic cal
liditas. raris. Invenit etiam calidus calore affectus
si tunc scribitur per unum. l. sic callidus astutus per du
o. vii et prima prone prod. Aurora. Callidus ergo
dolus fraudes in pectore voluit.

Callis. a callus. h. dicitur h. callis. lis. i. semita callo
pecudum pedurata stricta et angusta inter montes.
et est callis iter pecudum prope semita hominum. vel
calles est limes calide iacens. et sicut h. dicitur a calleo
pro calide sicut. Invenit etiam h. callus. li. dicitur plis
callis. xv. Callus durities dicitur semita callis

Callosus. a callus dicitur callosus. osa. sum. i. durus
fortis. pinguis. carnulentus. callis plenus. et hinc
h. callositas. raris. durities. fortitudo. pinguedo.

Callus. a calco as dicitur h. callus. li. i. durities pe
dis quo terram calcamus. et etiam manuum duncta
est interior dicitur callus. et cutis lardi.

Calo. a calon quod est lignum dicitur hic calo. onis. ille
qui fert ligna. Calones etiam dicitur galee militum
et prod. primam. Sed calo. as. eandem cor. xv. Po
nere dico calo sed sunt michi pondera calo.

Calo. as. aui. i. laxare. deponere. et dicitur a kala graeco
quod sicut dicitur laxa. Et componit intercalo. as. i. inter
ponere. unde iudicia et cor primam sive ca. ut pro

Calobalsamum. mi. i. lignum. Bau in calo onis
balsami. ul' liquor emanans de ligno eius trito. et
componit a calon quod est lignum et balsamum

Calon grece. lignum latine.

Calopodiū. calon componit cum podiū quod est
baculus quo terre innitimur. ul' pos quod est pes. et
dicitur h. calopodiū. i. baculus ligneus. ul' pes ligneus

Calor. ons. dicitur a caleo. les.

Caluaria. a caluus h. caluaria. nie. i. locus patris
sup duo supolia. vii ut ex euangelio habet. locus
in quo decapitabantur latrones locus caluarie ap
pellabatur. propter scilicet calvariam abscisorum capitum qui ibi
iacebant. ul' propter ossa calua exstantia ibi. et dicitur he

Caluaster. stri. masculini generis. braice golgata
nis dicitur a caluus calui.

Caluities. a caluus dicitur hec caluities. dici. et h
caluities. cij. in caluities est.

Calumnia. nie. accusatio falsa. crimine falso obiect
tu. iniuriam aliene litis. et dicitur a caluo. uis. et a calu
nia denotare calumniosus. anis. i. reprehendere falso ac
cusare. ul' consumere. terrere. ul' exigere. detinere. can
ni. frustrari. ludificare. sed antiqui dicebant calum
nio. as. et caluniosus. sa. sum. plenus calumnia.

Calumniator. onis. i. falsi criminis accusator. et
potest habere eandem significaciones sicut et calu
nior. et dicitur a caluo. uis ul' a calumnia.

Caluo. as. aui. are. i. facere aliquem caluum. sed non
est in usu. h. inde dicitur h. caluus. ui. et adiective inue
nitur caluus. ua. uui. Caluo componitur de caluo
as. i. caluum facere. ul' decapitare. et caluaniam auertere

Caluo. uis. ui. calue. i. decipere. iudicium actum. et ca
ret supinis. debent enim facere caluum sed non in
uenit. et est tractum a caluo qui quodammodo dec
pit uidentes propter galeam suam ul' aliquo coopro
no. et dicitur a caluus. ui. Et inuenit calui preteritum. et
genus de caluus. xvij. Si non vis calui fugias con

fortia calui. et a caluo dicitur cauillo. as. pro cauillo.

Calus. i. uas uiminet ul' de salice per quod mus
colantur. et dicitur a colo. las.

Caluulus. li. diminutivum parum caluus.

Calx. a callus. h. dicitur h. calx. dis. prima pro planta.
ul' pocus postrema que et calcaneus dicitur. Sed hec
calx calcis. i. cementum. et dicitur tunc a calidus. qua
si calix. quia ex lapide calefacto et adusto fit. Calx
etiam ponit pro fine cuiuslibet rei. Sicut dicitur in cal
ce libri. i. in fine libri. Et est calx pro pede siue calca
neo mas. ge. licet uigilius posuerit auctoritate sua
in feminino. pro cemento ergo est fe. ge. xv. Pars
pedis est h. calx combustus calculus h. calx. et ut
dicitur pap. Calx lapidis coctus aqua accenditur oleo

Cama a cani h. cania. me. genus. Extinguitur
tenuis breuis et circa terram. quod et h. cama. tis. inue
nitur in ambrosio de officijs. Pap. etiam dicitur. Cama

Cambio. bis. pli. ire. presum. aliquid. Mucis breuis
commutando pro aliqua re dare. unde campfor onis
et campso. fas. fre a campsu. u. in. o.

Cambifes. sig. prod. penul. Unde in aurora. Rex
nabugodonosor cambifes dicitur in anno.

Camelion. onis. mas. ge. quoddam animal dicitur
a camelus. Et dicitur sic. quia licet sit aspersus albis ma
culis ut pardus collo equo simili. pedibus bubali
capite tamen camelo est similis. h. huguc. Pap. autem dicitur
Camelion similis lactate quadrupes scilicet sub aspec
tu mutat colores et uiuit de aere. unde in salgmā
Camelopardus dicitur quod camelo et par. Ora
do similis sit. secundum papiam.

Camelus. a cani quod est breue ul' humilis dicitur hic
camelus. li. quia cum cameli onerantur ut breuiore et
humiles fiant accubant. uel a camur quod est curuum
dicitur camelus qui curuus. quia curuus est dorso. Item ca
melus. li. funis est nauticus. et prod. me. Et scias
quod camelus non coit cum matre. sicut dicitur in equo
Item ut dicit basil in viij omel hexamer. Came
lus habet semper mentoniam malorum. et ad iracundiam
genis et perseverans est. denique si fuerit percussus diu
dissimulato dolore cum reperit opportunum tempus il
latam primum impendit iniuriam. h. hunc nulla de
mannis beluis rimatur. Audire iraque iracundi ho
mines qui recordacione dudum lesionis accepte pro
uitute maxima affectis. cui belue siles habeant

Camena. a cano. nis. dicitur h. camena. ne. i. canthe
na. ul' musa. quasi canens amene. uel quasi canens me
los. et prod. penul. Oracius. Surge et inhumane
seuini deponere camene.

Camera. a camur quod est curuum et dicitur camu
rus. ra. ri. i. curuus. unde h. camera. re. curuatura
unde et camera. re. dicitur locus secretus ubi cubamus
eo quod quidam curuaturam solet habere in superiori
parte quasi ad modum celi. que et restudo dicitur et lacunar
ul' potest dici camera a camur. et a camera dicitur hic ca
meratus. nj. unde h. cameraria. nie. Item a came
ra cameratus. camerata. ti. i. curuatus uel came
ris ornatus. et componit bicameratus. ra. ti. tri

Camero. ras. rau. iudicium ac d. cameratus. ra. ti
tm. i. curuare. ul' cameras facere uel cameras pro

Camillus. a camera dicitur h. pro rare. ul' distinguere
camillus li. i. puer ingenuus. quia cameram solet fre
quitate. Hinc quod et h. camilla. le. dicitur. pro puella inge
na. Inuenitur etiam hec due pres in alio sensu.
scilicet pro pueris sacerdotum. Unde macro de saturnalibus.
Camillos inquit et camillas appellabant fla
minum et flaminum pro ministris. et h. tantum ualet ca

millus optimum minister. et camilla optimum ministra
Vnde et mercarius inuenit appellari camillus qz
Camillus. ni. mas. ge. pnt p minister e deoz
ducta. ignis ul fornax. et dz a campso. sis. quod
est flectere. qz flamas in se reflectat. pm bug. Vel
fm papiani dicitur a caumate.

Camisia. sic. dz a cama. me. qz in ea dormimus
in camis. i. in lectis nostris ul stratis. ul dz sic. qz
olim fiebat de canabe. Vnde camisiatus. ra. tum
.i. qui habet ul indutus est camisia.

Camisiola. le. dimi. parua camisia.

Campana. ne. dz a campania prouincia qz eius
usus pmu ibi rebus est. Vn campanula. le. et h
campanella. ambo diminutua. et h campanarius
nj. qui facit campanas. vn h campanaria ei ux
or. ul que campanas facit. et hoc campanile. his.
turus in qua morantur campane. et pducit. pa.

Campania. i. campus siue campoz planicie in
qbz sita e dz h campania prouincia cuius caput e ca
pua. ul dz capua a capi eius fundatore. de cuius
nomine uiras dea est capua. ul a capacitate. qz
eius terra omnem fructu uite capiat. vn campania
ul a campanoz planicie dz. et in campinus. a. u.

Campanile. his. pnt prod. locus ubi stant cāpa
Campestre. a campus dz Vne. in campana est
h et h capster uel capstns. et h re adiectm. et h
campestre. ms. i. uestis gladiatoru qua tantu geni
talia tegunt. dea sic qz iuuenes dn nudi in cāpo
marcio gladiaturam exercebant illa ueste puden
di cohibebant. Dicunt eā campestra lumbana
succinctona perzomata. f. hug. Pap uero seqns
ps dicit. campester in campo se hns h campester
ul campestns et h tre. Itē campestra succinctona
dz. qz hnj qui in campo contendunt hns genita
lia tantu coipiunt. hec perzomata dn. Scias nō
qz nūc fm conuuentem usum dz h campester h cā
pestns h campestre. Et sunt huiusmodi nomina
que faciūt mas. in er. fe. in is. neu. in e decem. ut
dixi supra in quarta pte in capitulo de casu siue
adinacone nominis qz in principio.

Campio. onis. mas. ge. gladiator. ul in campo
duellu exercens. scz pugiator. et dz a campus p

Campso. sis. ubum actm. i. flectere. plectere. Itē
inuenit campso in alia significacone. cambio eni
facit campsi. sum. su. et mutata. u. in. o. fit cāpso
sis. frequēter cambire. et inde campfor. ons.

Campus. a cami quod e breue et humile dz h
campus. pi. ppe planicies terraz. sic dnis. quia sit
humilis et breuis pcorbz non erectus. nō ut mōs
h accens. vnde et grece pedion dicitur. et in cam
pulus. h. et h campellus. h. ambo diminutua.

Camur grece latine dz curuū. vnde camurus ra
nū. i. curuus. et hnj camures camuru. i. boues alti
et decurati. Vel denuat a camū quod e breue
quia habent cornua breuia.

Canabū. bi. neu. ge. a canna dz ppter similitudi
nem cane. ul a greco canabin quod dicunt greca
vnde h canabis. his. p eodem et p corda in fca.
et cor per. Parsius. Tunc mare transiliens ut cor

Canalis. his. fe. ge. et h cana. da canabe fultū
le. his. dz. et denuat a cana. qz cana sit ad modū

Cancellarius. a cancellus dz hcaue. et prod pnt
h cancellarius. nj. ille qui facit cancellos. et cācel
larius dz in curia impatoris ab illa significacone
fm quā cancellus dz ala palacij. qz semper habitat

in cancello. i. in ala palacij. Cum enim thesaurus
impatoris esset in custodia ipsius ipse iuxta the
sauū manebat qui erat repositus in cancello. uel
dz cancellarius a cancello fm illam significaconē
fm quā cancellus dz intersticiū muraliū. et fuit
hoc tractū a palestina regione ubi recta desup ca
cuminata non erant. s. iacebant in planū prostra
ta. eleuabant uero pietes circumquaqz ad modū
muraliū. illa uo intersticia que sunt inter propug
nacula dn ppe cancelli. Qui uero eplas missas
recitare uolebat populo in regione palestina an
tiquitus ascendebat sup rectū et de cancellis recita
bat. Et in moleuit usus qui lzās pncipibz missas
habent exponere cancellarij usitato nomine dn
vnde h cancellaria tam p illa que habet illud of
ficiū qz p uxore cancellarij et eius dignitate.

Cancellus. li. est dimi. de cancer. cri. et est cācel
lus ala palacij. puū foramen pietis. intersticiū in
ter pugnacula muroz. panetes siue tectura sicut
qui claudit choz. et a cancellus cancello. as. i. cā
cellos construē. fm hug. Pap uero dicit cancell9
cantoz excellens locus. Vnde cancellarius qui in
cancellis pmus est. h pap. Dicit eā cancellus fe
nestra reticulari. Proiu. vij. De fenestra enī domo
mee per cancellos pspexi.

Cancer. a canca dz h cancer. cri. quia sit canca
Et scias qz cancri viuūt de carnib9 oscrooz miro
mō et ingenio. nam qz ualidā testam eoz aperi
re non pnt explorant qz oscrea claustra testaz a
piāt. et tūc canē latent lapillū inijcit et ipedita
conclusionē oscroozū carnes corrodit. Et ut dicit
amb in hexamer. Sūt homines qui cancri usū
in aliene usu circūscriptōnes irrepant et infirmita
tem ppe utius alu quodā suffulciūt fratri doli
neant. et alterius pascūt erumpna. tu autē pp
is esto contentus. et aliena re dampna non pal
cant. btā est si bona sua nouerit cū ueritate pau
ptas. et omnibus pferenda thesaurs. utamur er
go ingenio ad querendā grām. et salutē tuendam
non ad alienā circūscribendā innocentiā. licet no
bis uti exemplis maritimis. ad profectū nostre sa
lute. non ad aliene piculū. Item ut dicit pap cā
cer cancri al. dnis qz intestina in modū cancri
habet. Cancer eā est quartū signū in celo. dicitur
qz cū ad eū sol uenerit retrogredif in modū cancri
Dicit eā cancer p morbo. Et fm antiquos fuit
neu. ge. Et facit gnis canens. X. Est anial signū
uicū cancer qz malignū. Cancer. nis. morbus can

Candatis quedā regina pter. cri. stella qz piscis
fuit. et est. fe. ge. et prod pnt. Vnde in aurora dz
Candatis uiz regina direxerat istū. Et ut dicit in
historijs. omīs regine ethiopum dicebant regine
randaces sicut romani imperatores dicebant cesa
res. nec habebat regimen regio illa nisi a femis.

Candela. le. dz a candeo. es. qz accensa candeat.
Candeo. des. ui. ubum neu. et caret supino. i. al
bere ul calere. X. Candida res candet et ferri la
mina candet. et est tractū a ferro qz candere ponā
tur p calere. qz ferrum qro candidius tanto cali
dius. et a candeo candeo inchoatm. Candeo cō
ponit ex candeo. es. i. ualde candeo. Inde excādes
co. Incandeo. i. intus ul ualde candeo. Inde incan
desco. Recandeo. des. i. itez candeo. In recandesco
inchoa. Et est neutz candeo cū omnibus suis cō
positis que non mutant cōiugacōnem. Itēz con
ponit cū ad et dz accendo. dis. et cū con et dz cō

cen do. dis. et cū ex. et dī excendo. dis. i. ualde accē
dere. et cū in et dī incendio. dis. Cum p̄ et dī p̄cen
do. dis. i. ante ul' ualde accendere. et cū sub et dī
tuz succendo. dis. Et sunt omnia composita a can
deo q̄ mutant coniug' actiua. uide in studio studeo
Candelabū. bri. penl' naturaliter cor. a candela
dr quasi candelafō. q̄ ferat candelam. Vel dī
tur candelabrum quasi candele lator.

Candico. as. aui. are. iūbū neu. i. candere. uel ali
q̄tulū candere. ut sit dimi a candeo. des. et cor dī
Candidiarius. nij. polliparij. qui conia facit alba
a candeo. des. dī. Candidarius etiam uocatur qui
lauat pannos. unde hec candidaria lotrix.

Candidatus. ra. tū. dealbatus. a candidus dicitur
Candidulus. la. lū. paq̄ candidus. Inueniē et cā
diculus. la. lum. i. candidus. ul' candidulus. Vnde
mazbatus in libello de lapidibus. Tercia candidul
tribus est inscripta lituris.

Candidus. a. ū. a candeo. des. et comparatur cādi
dior' illimus. vñ candide. dius. sime. adiubium. et
differt candidū ab albo. Album enim de natura
est. candidū de artificio et studio. Vñ et candidū
dī q̄ candori datū studio. Item albū quodaq̄ pal
lore pmixtū. s̄ candidū quodaq̄ luce respersum. A
candidus dicitur candido. das. iūbū actiuū. i. fa
cere candidum. et corripit penultimam.

Candor. oris. mas. ge. a candidus dicitur.
Candulus. a candidus dī candidulus. la. lū. di
minutū. Vnde candulus. la. lum. p̄ sincopā. Vñ
iuuenal'. Prebenda est gladio pulchra est et cādū

Candus. candi. masculini generis la. coniunx.
uēlōs regia. a candeo candes.

Caneo. a candeo. des. dī caneo. nes. nui. ūbum
neutū. et caret supino. Vnde canesco. dis. inchoat
uum. quod et canisco. dis. inueniē q̄ a ūbo rezie
cōiugacōnis. Caneo componiē concaneo. nes. si
mul canere. Incaneo. es. i. ualde canere. Precaneo
es. i. tempestiue canere. Recaneo. es. i. iteꝝ canere
ul' retro canere. ul' simpliciter canere. Et prod' ca.
s̄ canes nomen eam corripit. Vnde quidam. Desi
ne uelle canes postq̄ per tempora canes

Candees. ei. et h̄ canitudo. dinis. in eodem sensu
a caneo. nes. fm̄ hug. Pap̄ uero dicit. Candees se
negus. quasi candices. a candore dicta.

Canicula. a canis. nis. dī h̄ canicula. le. et h̄ ca
niculus. h̄ anho dimi. Canicula etiā dī quedam
stella in quā s̄ poetas mutata fuit canicula ican
Vnde h̄ et h̄ canicularis. et h̄ re. ut dies canicula
res in quibus canicula regnat. fm̄ hug. Pap̄ ūo
dicit. Canicula uel canis nomen stelle que uicina
est thauo. que et sirus dī estiuus mensibus i me
dio centro celi est. et dū sol ad eam ascenderit du
plicat' calor. et dissoluunt' corpa. Vnde canis dr
q̄ corpa morbo afficiat. Et scias q̄ caniculares
sunt dies hij. in quibus moleste sunt purgacōnes
a p̄ndie p̄dus iulij usq̄ p̄ndie nonas septembrio
xv. Incipiūt p̄ndie iulij p̄dus caniculares. Et p̄
die nonas septembris sine resulant.

Canicularis in canicula exponitur.
Canis. a cano. is. ul' canor. oris. dī h̄ et hec ca
nis. Vnde canicus. ca. cū. et caninus. na. nū. Quid
etiā dentes dīr canini. uide in dens. ul' canis dī a
cinos greco qd̄ canis dī latine. Et facit gr̄s plis
canū. et actūs pluralis in es tantū canes. sicut iu
uenes et panes. Et scias q̄ canis nomen non mu
tauit accentū ad dīam huius ūbi canis. q̄ scilicet

utraq̄ est ps̄ p̄ncipalis. et certā habet dīam p̄p̄
actiua sua. et neutra dependet ab altera. sed ubi
dīcia habet locū debet vnū ab altero p̄ originē
dependere. Item p̄t in consimilibus dīci. Itē canis
animal latrabile marinus piscis. sidus celeste eq̄
uoce dr. xv. Nat' canis in ponto. latrat extra sul
get in alto. Item cano. is. ūbum et canis nom̄
cor' p̄nam. h̄ canis dīis et abltis plis de canus
na. nū. prod' p̄nam. sicut caneo. es. Vnde quidaq̄
Cum latrat ille canis canis et tu cantica canis
Et srias q̄ ysid' xij ety dicit. Nichil sagacius ca
nibus. plus enī sensus ceteris animalibus habent
nā soli sua nōina r̄cognoscūt. dñōs suos diligunt
dñōq̄ recta defendūt. p̄ dominis suis se morti ob
ijciūt uoluntarie. cū dño ad p̄dam curunt. Cor
pus dñi sui etiā mortui custodiūt. et n̄ r̄linquūt
quorum postremo nature est extra homines esse
non posse. Nec ysid'. Quis ergo ut dicit ambrosius
in hexamer' non erubescat gr̄am bene de se mē
tibus non referre cū uideat etiā bestias referre
crimen ingratiitudinis. et ille imp̄tite alimonie ser
uant memoriā tu non seruas salutis accēpre.

Canisco. dis. incipio canere. et canesco etiā dr
Canistū. tri. a canna dr. quia iude in caneo. es
de cannis filis texitur. uel dr a canus. a. ū. q̄ ca
na. i. ponia que sunt cana. i. lanuginosa ibi ponū
tur. unde h̄ canistrellum. li. dimi. fm̄ hug. Et dr
canistrum sportula quasi canis textum.

Canitudo. dinis. fe. ge. i. canicies. a caneo canes
anna. ne. dī a cano. is. quia ea canē Et s̄gt
plura. Nam canna ponitur pro arundine. pro can
na gule. pro quodam fluuio.

Cannella. le. diminutiuum. parua canna.

Cannetū. n. ge. neu. locus ubi canne crescūt. et

Canula. le. diminutiuum. pua can dī a canna
na. Item cannula. le. i. fistula.

Cano. nis. cēni cantū. ūbum est polissenū ml
ta enim s̄gt. Nam cano aliq̄ simpliciter s̄gt cā
tare. qñq̄ diuinare. qñdoq̄ dicere. aliq̄ laudare.
qñdoq̄ metice desribē. et est poetaꝝ. sicut dicere
est ps̄icoꝝ. Et in duabus p̄nis significacōnibus
est neutū. In alijs actū. Caneo componiē acti
no. nis. actiuui accentū. i. iuxta ul' iteꝝ. ul' cōcor
diter canē. unde h̄ accentus. tus. Item p̄cino. nis
unde p̄centor. Item octino. Item octento. ras. fre
q̄ntatiū. Dicit' quoq̄ occano. nis. occanui. Vnde
salustius. Occanuerē tubis. Item componiē recino
succino. Vnde succentor. succentoris Et nota q̄
omnia ūba composita a cano mutant in p̄nti. a.
in. s̄ in supino in. e. excepto octano. Et omnia
sunt neutra. Recino tamē potest esse actū p̄ reci
tare. Si tamen composita a cano redolēt aliquā
ul' utraq̄ illaz significacōnum fm̄ quas censui
mus cano esse actū. sine dubio enunt actiua. Itē
cano geminat p̄nti et facit cēni. qd̄ non facit
ad dīam huius ūbi caneo. es. ui. Composita uero
faciunt in ui diuisas. ut concinui. et habent in su
pino e ante tū ut p̄centum. fm̄ ps̄. Item nota q̄
cano componiē cū cornu. et dī h̄ cornicen. inis.
qui canit cū cornu. Item cū tuba et dī h̄ tubicen
inis. qui canit cū tuba. Vnde h̄ tubicina p̄ femi
na. Item cū fide et dī h̄ fidicen. qui canit cū fide
.i. corda. Vnde h̄ fidicina. ne. Item cū lira et dī h̄
licen. inis. qui canit cū lira. unde h̄ liricina. Item
cū cicuta. et dī h̄ cicuticen. onis. qui canit cū cicu
ta. Vnde h̄ cicutiana. ne. p̄ femina. Itē cū tibia e

dz tibicen penl prod. Omnia enim composita ab hoc uo cano. is. et nominibus instrumentorum sunt mas. ge. et omnia cor penl excepto vno solo qd prod penl. scz tibicen. canis. qui canit cu tibia qz due uocales breues illi conglutinant in. J. lon gam. unde h tibicina femina que canit cum tibia Componitur etiam cano cu os et dz ofcen. inis. qui ore canit ul folijs ul alio mo. ut aues decipi at. Et cor pma cano. is. h caneo. es. eam produc Unde quida. Dum barb is canes ubula pauca ca nes. Histrio uult canē. senior canere uidet. Item Scurranes canis et citbanista canis. Carmina na so canis amosa qz tempa canis. Laudo cano mo dulor descnbo uaticinor qz. Lau de scri dico mo dulor cano uaticinor qz.

Canon canonis mas. ge. qz latine regula. con luctudo approbata. siue institucō. sm pap (Et sci as qz canon in recto non debet in fine accentuari cā corripit penultimam obliquorum.

Canonicus. a canon dz canonicus. ca. cu. i. regu laris. quod substantiue dz h canonicus. et hec ca nonica. tam p femina regulari qz pro eclesia ubi regulares morant. quelibz tamen ecclia inuenitur dici canonicus. Nam in qualibet regulariter uiue debent (Et scias qz improprie dz canonicus regu laris. qz idē ē quod canonicus canonicus. regula ris regularis. Similiter impropie dz canonicus se cularis. qz idē ē quod secularis regularis. Quida tamen in hijs pperatibus uocabuloz utunt. cau sa dicitur ad canonicos regulares ad minus regu lares. ul quasi conuisione sunt seculares. vñ dnt tales canonicos regulares. tales sunt canonicos secla res. et satis potest tollerari et dici. sepe eni p dicti ones incongrue iūctas intellcō congruentē genā

Canopeū. canobus. bi. fuit gubernator)imus merela. et mutata. b. in. p. dz quedā ciuitas egip ti h canopus ul canopia. unde h canopeū pei. i. cortina subtilissima instaz retium plexa texa et fe nestrata. unde lecti nobiliū ornant ad arcendos cu licos et muscas. et dz sic. qz in egipto huius rethe pcpue habeat. Unde Iuuenal. Ut restudineo tibi laūle canopeo. In eodem sensu inuenit in iudith xij. Abstulit canopeū eius a calūnis. Vel canope um ut alij dicūt deriuat a conq qd est summitas galee. et tūc canopeū dz qsi conū perens. qz ad si militudinē conū a lato tendit in acutū. ad modū reticulor que cā arcendi pulueris sup altaria col locant. et tunc scribitur conopeū p. o. in pma sila Et prod penl canopus sicut canopeū. Theodolus Barbā famoso non credit turba canopo. Et in au rora dz. Reticulū sericū scriptura uocat canopeū Pap autē dicit. Canopeū rete subtilissimū. qz repel lunt culices et musce circa laūlos dormientium

Canopus in canopeum est.

Canor. oris. mas. ge. i. son9 a cano is. et pō no Canorus. ra. rii. suavis. dulcis. cantu gratus. a cano. is. addita. rus. Nam ut dicit ps. in iij. libro In rus denominatiua siue pauca ibalia inueniūt que penl prod honor honorus. odor odorus. ca no canorus. sono sonorus. Quorū regula impromp tu. Nam nomina us. uerba rus assumunt.

Canaber. a. ii. et h cantaber ē populus hispa nie a nomine urbis et hiberiamis cui insidet sic

Canabz. bri. neu. ge. i. purgamentū fru vicia menti. ul farine. ul obus caninus quo canes pas

Canarus. n. mas. ge. quoddā uas ui curtur

manū. scz crater. et dz a cano. is. qz cācādo pota

Canenus. nj. equus castratus tur Cantes. a cano. nis. hec cantes cantū. i. fistule organoz in quibus cantus tempatur. ul ut mar diano placet. Cantes dñr dee ornamentorum.

Canito. ras. ūbum fre. frequenter cantare.

Canitū. a cano. is. dz h canitū. ci. uox cantan dum in leticia. laus. Item canitū psalterij est cū id quod organū modulat postea cantus loquit Quidam etiam libri salomonis intitulant cāntica caniticoz. per excellenciā. eo qz omnibus cānticoz pferatur. et dz hebraice sirašin.

Canilena. ne. fe. ge. penl prod. uidet esse cōposi tū a cantus et lenis. Non eniz dz canilena nisi sic cantus dulcis et lenis. suauis et non asper. h hugō Pap et dicit. canilena cātus lenis. cātici cōpō.

Canro. as. ūbum fre. et formaē a cantu supino de cano. is. u. in. o. et est cantare frequēter canere

Et componit cū ad et fit accanto. ras. iterum ul iuxta cantare. Item componit concanto. as. i. simul ul cū alio cantare. uel simul plura cantare Decanto. ras. i. cū ul ualde cantare. et disranto as et exranto. ras. i. discantare. et incāto. ras. et recā to. ras. i. iterum ul retro cantare) antus. a cāo

is. h cātus. us. ui. Itē dz h cātus. n. p cātu ul me ditulio rote. ul qd melius ē cātus ē curuatura et circūferencia rote. scz lignum quod terram calcat cui radius infigit. Parsius. Verterez sese frustra sectabile cantum. et in ista significacōne ē secunde dedinacōnis. p melodia cantoz ē quare Et no

qz aug loquens de cantu ecclesiastico in x lib con fessionū dicit. Cum michi accidit ut me amplius cantus qz res que canit moueat. penalit me pec care confiteor. et tūc malle non audire cātantē uide in psalmodia. Et bern super cāntic. in xlvij sermone. Vos moneo dilectissimi pure semper ac strenue diuinis interesse laudibus. Strenue ut sicut reuerenter ita et alacriter dño assistatis. Pu re uero ut nil aliud dñ psallitis qz quod psallitis cogitetis. nec solas dico uitandas cogitacōnes uas et ociosas. uitande sunt et ille Illa dumtaxat hora et illo loco quas officiales fratres p cōmu ni necessitate qz necessario frequēter admittere cō

pelluntur. h ne illa quidem pfecto reape tunc cō siluerim que forte paulo ante in claustro sedere in codicibus legeratis q̄lia et nunc me uia uoce differente ex hoc auditoria sp̄is sancti recēcia re pozratis salubria sunt. Sed mīme illa salubrit in respallendū reuoluitis. sp̄is enim sc̄is illa hora gratū non recipit quiddō aliud qz debet neglecto co quod debes obtuleris.

Canus. a caneo. nes. canus. na. nū. et compatiz canior. issimus. unde cane. nius. issime. adūbiuim et canutus. ra. tū. et h canus tā p illo qui canet qz p capillo qui in capite canet. Canus componi tur incanus. na. num. i. nō canus. ul ualde canus et pcanus. na. nū. ante tempus congruum canus Sap iij. Cani simt autē sensus hominis. et cras se necturis. uita immaculata. et prod p̄mam canus h canis eam cor. Xv. Notus uoce canis dēcāmina

Capa. pe. dz a caput. qz sit oz) non bene canis namentū capitis. ul dz a capio. p̄is. qz qli capiat totū hominē Et inde capatus. capara. capatū. qui habet ul indutus est capa. et hoc capucium. cij.

Capaculus. la. lū. dimi. i. aliq̄tulum capax. Capadoces. capadoca est quedā ciuitas. unde re

gio in qua est illa ciuitas dicitur est capadocia. Vnde
habet et hanc capadox dicitur. nam gentile quod patrum. et con-
ripit patrum. Iuuenalis. Quamquam et capadoce faciant
equites quod vicini. Et secundum papam. capadoce orti sunt
a mazoth filio iaphet.

Capana. ne. uilis casa palea cooperta. dicitur a capio
pis. quod capiat tantum unum. ut in vineis custodiendis
licet alie dicantur capane. sed improprie. secundum hugonem.
Papam etiam dicitur. capana a rusticis dicitur quod unum tantum
capiat. Idem et tugunum.

Capapellis. huius. lis. componitur ex ablativo et
nominativo. sicut legemur quod in rethorice inuenitur quia
dicitur capepellis. quasi pellis cum capa. Et ideo merito
deducitur in fine siue rectus tantum.

Capax. a capio. pis. dicitur habet et habet habet habet capax. quod aliquid
quid in se potest capere et continere. Et comparatur
capacior simus unum capacis ius me adubiun et habet ca-
pacis. ratis. id est domus uel alterius rei aptitudo uel

Capedo. dinis. fe. ge. id est ingenium. Contingencia
dicitur. uel spacium. et dicitur a capio. pis. Vnde per compositi-
onem habet intercapedo. dinis. id est distantia localis in-
ter duos parietes. secundum hugonem. Vel ut dicitur per in
libro de denominationibus. Huiusmodi nomina denomi-
natiua in do habet a uerbis ueniunt secundum terminaco-
nes personarum in eadem utantur. et accepta do faciunt dicitur
uatum. ut intercapio. is. intercapedo. turpeo. es. tur-
pedo. et sic intercapedo est figure decomposita. XV
Ingenium studium spacium reputato capedo.

Capedulum in capullulum uide.

Capella. le. dimi. tam pro pua capa quam pro pua ec-
clesia. que nec habet baptismum nec dimiterium. et
dicitur sic quod olim ratinaculum de pellibus caprarum erat
cooptum. Vnde et habet capellanus tam pro sacerdote
illius ecclesie. quam pro prochiano. Vnde habet capellana
Inuenitur etiam capellanus lana. lanum. adiectiue secundum
hugonem. papam sic dicitur. Capella diminutiuum est a capra
capella uero pro ecclesia dicitur. quia capiens laos. id est po-

Capellanus in capella uide Uulium uel laudem
Capellula. le. diminutiuum parua capella.

Capellus quod et habet capellum inuenitur a capillus
dicitur. quod capillos tegat uel caput. Vnde capellatus a
um. et capello. las. capello tegere. quod autem dicitur capel-
lus. quia capitis pellis etymologia est non compo-

Caper. pn. mas. ge. id est hircus. dicitur a capro. pis. quod
caput uel gula. uel a capio. quod capiat arua uel aspe-
ra. Vel dicitur sic secundum quosdam a strepitu cruum. unum habet

Capello. sis. uerbum desideratum a capio is Capra
et inuenitur pro cape cum desiderio. et pro cupe. et facit
preteritum capessi a capello. o. in. I. licet capessiu in-
uenitur. et supinum facit capessitum patrum prod. Sed qui-
dam solent profere hoc uerbum in seculo. capesco. cis
quod sine dubio nichil est. sed capisco. piscis dicitur
dicitur est. et est inchoatum. Ex hoc patet quod dicendum
est capessens et capessendus pro geminum. s. Et for-
mat a capessens capessentis. tis in dus. Vnde quia
sacerdos ponit preteritum hostie in calice debet dici. Hec
sacrosancta comixtio corporis et sanguinis domini nos-
tri ihesu christi fiat michi et omnibus sumentibus sa-
lus mentis et corporis ad uitam eternam promerendam et
capessendam preparatio salutatis. Quidam tamen ibi
scribunt et pronunciant capessendam pro se. sed per duo
scribi debet secundum ueritatem. De capello etiam supra
dixi in quarta parte ubi egi de preteritis uerborum terci-
e coniugationis desinentium in so. et format a capis
secunda persona de capio. is mutata in es. et addita
Capio. ge. neu. in deducibile. quedam mensura. so

ra. a capio capis dicitur

Capiciu. oj. os tunice uel altentis uallibus unum ca-
put mittit. et dicitur a caput. Job xxx. Quasi capicio
tunice succinxerunt me. et a capiciu denuat capi-
cio. as. capicium facere.

Capidula. le. pua capis dimi. Vnde per in uij li-
ubi agit de desinentibus in is dicitur. hic capro capi-
dis cuius dimini est capidula penultima correpta

Capillamentu. ti. id est capillatura. uel coma arborum
Capillicium. oj. id est ca Et dicitur a capillo. as.
pillatura. et dicitur a capillus.

Capillo. as. a capillus dicitur. Et est capillare capil-
latu facere. uerbum actum Et componitur de capillo
as. id est ualde capillare uel capillos auferre.

Capillus. li. dicitur a capite quia capitis pilus. unum habet
capillulus. li. dimi. et capillosus. sa. sum. et capilla-
tus. ta. tu. qui multos uel longos habet capillos.
et est capillus tam uiri quam mulieris. XV. Est coma que
drupedis colubri iuba siue leonis. Cesaris homi-
nis crinis pro mulieris. Huius et illius bini dicitur est

Capio. pis. capi cape pti. uerbis ac Uel capillus
nui. id est obtinere. inuadere. circūuenire Et componi-
tur cum ad et dicitur accipio. pis. Item cum ante et dicitur
anticapio. pis. et anticapo. as. in eodem sensu. id est pre-
occupare puenire. Item cum con et fit concipio. Itē
cum circū et fit circūcapio. Item cum de et fit decipio
Item cum ex et fit excipio. Item cum in et fit incipio.
is. Item cum inter et fit intercapio et intercapi-
o. is. Ita duo in eodem sensu. id est in aliquid uel medio
cape. Item cum ob et dicitur occipio. is. id est incipere. Itē
occupo ex ob et capio. Item cum pre et dicitur precipio
Item cum p et dicitur precipio. id est profere cape. intelligere.
Item precapio. id est ante capio. In quo sensu inuenitur
et precipio. pis. Vnde orac. Quidquid precipies esto
breuis. Item cum re et dicitur recipio. Item cum susum
uel susus et dicitur suscipio. Et scias quod capio et ab
eo composita omnia sunt acta. Et omnia que sunt
tercie coniugationis faciunt preteritum in cepi. et supi-
num in ceptum. Et omnia mutant in pnti a in. I. p-
ter anticapio et circūcapio. intercapio et precapio.
Item composita a capio faciunt genitum in pis. sed com-
posita a caput faciunt in tis. ut biceps bicapitis. XV
Componendo caput genitium tis faciemus. A capi-
o natis pis genitiuus erit.

Capis. idis. fe. ge. a capio. pis. dicitur. quoddam uas
est. uolgo dicitur casa. Et dicitur capis quasi capiens roron-
id est aqua. et est etymologia. et facit actus plis in-
es et in as. capides uel capidas. Vnde magis dicitur
esse ostenditur. cum in as faciat accusatiuum pluralem
sicut uult pristinianus in sexto libro.

Capisco. os. incipio cape. uerbum inchoa. et for-
mat a capio. pis. addita. co. unde de leone dicitur
quidam. Tunc quasi uiuiscit tunc sensus quos capiscit.
Capistenium. ri. ge. neu. uas quoddam cum quo fru-
mentum purgatur. et dicitur a capio. pis. quod fractus
bifidis benedictus nutritio flenti integre restituit. ut
habetur in dialogo gregori.

Capistru. tri dicitur a caput. quod caput iumentorum strin-
gat. Vnde capistru. as. uerbum actiuum capistru liga-
re. et est capistrum in singulari numero tantum ge-
neu. sed in plurali est mas. et neu. ge. ut capistri et

Capital. talis. ge. neu. uel capitale tam Capistra
pro pecunia uel pena capitali quam pro sententia de ca-
pite puniendo. et dicitur a caput capitis.

Capital. a caput dicitur habet et habet capitalis et hoc le-
res capitis uel pines ad caput. et habet capital uel ca-

pitale substantiue s̄ pro pecunia ul̄ pena capitā
q̄ p̄ sententia de capite puniendo. ut vlt huguē
Pap̄ uero sic dicit. capitalis astutus uisurus super
nus. capitale caput pecunie ul̄ fors.

Capitatum quasi per capita aduerbium remissi
uum ul̄ qualificatiuum. et dicitur a caput.

Capitatus. a. ū p̄ esse nomen a capite q̄ habz
caput et potest esse p̄cipiū ubi passiu huius uer
bi acti capito. ras. qd̄ est alicui caput facere.

Capitecensus. caput ul̄ capite componit̄ cū cē
sus et d̄z h̄ capitecensus us. ui. i. corona que in ca
pite gerit̄ ul̄ taxacō possessionū. et adiectiue capi
tecensus. s̄. sum. qui de suo capite annuat̄ reddit
censum. i. tributū. ul̄ qui in capite gerit coronam

Capitellū est dimi de capitulum in qualibz sui
significacōne. vñ et capitella d̄xunt̄ que supponū
tur colūnis. q̄ colūnar̄ sunt capita. quasi sup col
lum. caput grece dicitur episthila

Capito. romis. mas. ge. quidā piscis. a quantita
te capitis sic d̄cis. unde et a caput denuatur

Capito. ras. rai. alicui caput facere si non ē in
ulu. et denuat̄ a caput (Et componit̄ cū de et d̄z
decapito. as. et ab utroq̄ ūbalia. et utroq̄ est actiū

Capitolinus. na nū. p̄n̄l̄ prod̄ de capitolio exis
tens. ul̄ capitolio seniens. et denuat̄ a capitolū

Capitolū h̄ d̄z a capitulū. quia ibi cōuenieb̄t
seniores. sicut in capitulo claustrales. uel dicitur
a caput. q̄ sic quasi caput romane ciuitatis. ul̄ q̄
ibi conueniat caput ciuitatis. ul̄ q̄ rarq̄n̄ius p̄st̄g
dū capitolij fundam̄ta ap̄ret in loco fundam̄tē

Capitulans. a capitulū d̄z h̄ et hec capitularis
et hoc re. quod cōuenit capiti ul̄ capitulo.

Capitulū. h̄. puū caput. dimi de caput. capitu
lū etiam d̄z quq̄ ille puus locus in que conueni
ūt claustrales. quq̄ illa congregatio claustralium
quq̄ aliq̄ distinctō breuis in quolibet libro. Unde
uisus Distinguit minuit locat et coll. t̄ fertur. Et
inde capitulo. as. i. capitulis aliquid distinguē. vñ
capitulat̄. i. distincte p̄ capitula. et recapitulo as
. i. p̄d̄cā ad memoriā reducere. Item a capitulū h̄
capitellū dimi. in qualibz sui significacōne s̄ hugē
Pap̄ etiā dicit. capitulū d̄nū quasi alterius sentē
cie caput. capitula librorū d̄cā q̄ breuiter capiant
et contineant aliquā sententiā. siue q̄i caput et ty
tulus maioris scripti. Unde capitulū d̄n̄icōrū dic
tum q̄ capitula ibi exponantur.

Capo in caupo uide.

Caparis. a cepas d̄z h̄ caparis ris quodā h̄ba
ul̄ ūgultū est simile lentisco. q̄ h̄eat in summita
tibus rotunda seminū capitula. sicut dicit huguē
Diascorides uero dicit q̄ ē frutex spinosus expas
sus sup̄ terram vnccōne plenis. Et dicit q̄ durici
am splenis sup̄ omnia medicam̄ia iuuat. et habz
multas radices et magnas. nascit̄ in locis aridis
et duris et maxime in muris. Semen eius si cum
sale componit̄ escis aptus est. uentrem mollit. co
mestum urinā prouocat. radix eius bibita p̄hiti
cis minisce prodest. menstruis impat. Semen eius
cū aceto coctū et ore recentū dolorem dentiū miti
gat similiter et coriū radices omnia ista facere p̄t
Radix si masticat̄ dolorem dentiū mitigat. succus
eius auri infulsus uimes occidit. Caparis cor̄ pul
et p̄mam pōne prod̄. Unde marcial̄. Caparis ut
putncepas allece narrantes. Et scribit̄ p. c. et p. R

fm q̄ eius origo greca est. Unde ec̄z xij. Dissipa
bitur caparis debet in penultima corrip̄.

Capra. e. domestica. a caper d̄z. cap̄ uero siluati
ca d̄cā q̄i capiens ardua. Unde dicit ps̄ in iij lib̄
Capriolus uidēt a n̄cō caprius esse. cuius femininū
in usu est caprea. Nam cap̄ a capro fit. ex quibz
capellus et capella sunt diminitua.

Caprius. nj. q̄ custodit cap̄s. a caper ul̄ cap̄ d̄z
Caprea. p̄ce. cap̄ siluestris. d̄cā q̄i capiens ardu
a. Capree ut dicit pap̄ sunt ibices q̄si auices eo q̄
instar auū alta petant. Hec si q̄n̄ adūstitatez fern
rum ul̄ hominū p̄sentent de alnis cacuminibus
sepe p̄cipitantes suis s̄ cornibus recipiunt illesas

Capreolus. li. dimi. tā cap̄ uide etiā in d̄rcas
q̄ caprei. vñ hec capreola similiter dimi. tam ca
pre q̄ capree. et cor. o. uide in capnolus.

Capreus. a caper uel capra h̄ capreus caprei. i.
siluestris caper. quia sit similis capro. Unde h̄ cap̄
a siluestris capra. Et scias q̄ caprei et capree d̄n̄r
d̄rcades et etiam ibices.

Capricornus. ni componit̄ a caper et cornu qd̄
dam animal est qd̄ rinoceros et egloceros d̄z. Et
d̄z capicornus q̄i caprina h̄ns cornua. Capicornus
etiā d̄z quoddā sidus celeste. cuius cauda in effi
gie piscis format̄ ut in extrema sui p̄te pluuias

Caprificus. a. fe. ge. a capro. pis. que d̄signat
dam herba sic d̄cā q̄ parietes quibus innascitur
capit. et fodit et erumpit extra e latebris q̄bus
concepra est. uel d̄z a fico. q̄ ficus arbor eius re
medio fecundat̄. Unde p̄sius. Et que semel intus
innata ē rupto iecore exierit caprificus. fm hugē.
Pap̄ sic dicit. Caprificus infructuosa arbor in sax
is monumenti nascit̄. caprificus arbor appellata
eo q̄ parietes quibz innascit̄ capit. et corripit fi.

Caprigenus na nū p̄n̄l̄ cor. quod melius d̄z hic
et h̄ capgena. scilicet pecus genitum a capra

Capris in caprinus exponitur.

Caprius. a capra ul̄ caper d̄z caprius. na. num
et h̄ et h̄ caplis et h̄ le. in eodem sensu. p̄n̄l̄ prod̄
et hoc capnle. lis. stabulum caprarum.

Capriolus. li. a capio. pis. et sunt caprioli c̄n̄n̄
ni siue vn̄cūli quibus se innectere ul̄ suspendere
arboribus solent uires. sic dicti quia capiant arbo
res. fm hugē. Et pap̄ dicit. Capoli dicti q̄ capiant
arbores. sunt enim c̄n̄n̄ni siue vn̄cūli quibus
se innectē et suspendere arboribus solent uires. ut
sine lapsu sustineant fructus suos. S̄z capoli sunt
s̄ pap̄ filij capre. qui acutū uisum h̄nt herbas eli
gunt quas comedūt ad alta nitunt̄. Sed fm hu
guē capriolus est dimi tam capri q̄ caprei. ut

Caprona. ne. fe. ge. anterior. In suo loco dixi
uiba equi. q̄i capiti prona. et denuat̄ a caput.

Capra. fe. i. c̄sta ubi aliquid reponit̄ quod et pro
qualibet pua domo d̄z. et d̄z a capio. is. fm hugē.
et d̄z capra q̄ caput in se atq̄ seruet aliquid Vñ
pap̄. Capra d̄cā. q̄ capiat in se atq̄ seruet aliquid.

Caprella. le. diminitiuum parua capra.

Capula. le. dimi. pua capra. et cor̄ penultimā.

Capulus. si. mas. ge. a capio. pis. i. caruca vndi
q̄ contracta. quasi capra. quia multa capiat.

Caprecula. le. fe. ge. i. subtilis ūborū d̄cep̄cio
sicut sunt sophisinata. et d̄z a capio. pis. vñ mar
cianus capella. Capreculis ludis illigantibus.

Caprius. na. uū. a capio. pis. d̄z q̄i caprius ul̄
q̄i capite diminutus. Unde et sic d̄z apud legistas
Ingenuitatis enim fortuna exordit̄ ab eo. unde h̄

Captiuitas. tatis. et captiuus. uas. ubum actiuum.
Capro. as. aui. fre. quod frequenter cape et cu
pe dz. et format a capio captu. u. in. o. unde cap
taco rumor aura populans. ps. Captabit in ani
Captura. re. i. captio. a capio. pis. dz. **M**ā iusti
luce v. Stupor arcū dederat eum et omnes et ce
tera in captura piscium quam ceperat.
Capua. capue. quedā ciuitas. uide in campania
Capula. le. dimi. pnl' cor. i. parua capa.
Capularis in capulus est.
Capullulū. a caput dz h' capullulū. luli. et cape
tuli. et h' calepra in eodem sensu. scz nri' tegēs
caput. que et alio nomine dz pilleus. galerus. ca
lamacis. calienoz. comatum. caticulum. calepra
tamen proprie dicitur cussa equi.
Capulus. a caput dz h' capulus. puli. qui caput
est gladij. ul' a capio qz ibi capif' gladius ut tene
atur. Vnde capulo. las. ubum actiu. i. scindere ul'
secare. Vnde in decretis pontificū. Lingua delatoris
capulef'. Capulus eoz dz l'cus in quo mortui de
ferunt. qz sup capita hominū deferaf'. xv. Est gla
dij capulus capulus qz cadauera portat.
Capus falco auis a capiēdo. fm papiam.
Caput. itis. dz a capio. pis. qz omīs sensus et nez
ui ab eo iniciū capiant. Et ex eo omnis uigendi
cā oriaf'. Ibi enim omīs sensus apparent. Vnde ip
sius anime que corpori consulit psonā quod. imō
gent fm hug. Et pap' dicit. Caput dom' quia capi
at omīs sensus. Caput mentē signat que caput est
anime fm hug. Et ponit' qnōqz pro pncipio. Vñ
ppha in capite libri scriptū est de me. Qnōqz ponit'
tur p fine. Vnde ecē xxxij. Habeat caput n' sum
tuū. Ponit' eciā qnōqz pro dn' tu. xv. Pncipium
caput est ps corporis et dn' tuus. Et est finalis lite
ra. t. quod patet ad genitū. Caput componit' cum
bis et tris et dz biceps pitis. triceps. pitis. ge. ois.
qui habet duo ul' tria capita. Inuenit' eciā h' bic
put et h' tricput. i. geminū ul' trinū caput. Et cō
ponit' eciā caput cū occiduū et dz h' octuput pitis
.i. occidua et postrema ps capitis. Vel octuput cō
ponitur ab ob et caput. et dz sic qj contra caput
qz sit capiti retrosum. et idē dz octipiciū. Item cō
ponit' cū sincerus et dz sinciput pitis. i. prior et ā
terior ps capitis. quasi sincera et pura et patens
ppter capilloz absenciam. Item componit' cū pre
et dz piceps. et cū am et dz anceps. Et nota qz cō
posita a capio faciūt gen' in pis. ut pnceps pnci
pis. Sz cōposita a caput faciunt in tis. ut dixi in
Carabrio. genus auis musce similis. **C**apio
Carabus pua scapha ex vimine fca et crudo co
rio contexta ut est nauicula discurrens in pado.
Caracter. tens. grece ymago. nouus. uolus. ef
figies. forma. ul' shlus. figura. littera. ferz quo no
te pcoribus inurunt Vnde et ipsa nota ul' signū
caracter dz. et est mas. ge. et cor' pnl' genitū. Sed
potest queri. quid sit caracter et in quibus ordini
bus imprimatur. Ad hoc dico. Caracter fm theo
logos est distinctū signū quo quis ab alijs distig
uit ad aliquid spūale deputatus. Sed ad spūalia
le p' aliquid triphat' deputari. Vno mō ut aliqz
in se spūalia pncipet. et ad hoc quis deputatur f
baptismo. qn' iam deputatus p' esse pnceps om
nis spūalis recepōnis. Vnde caracter baptismalis
est qj quedā spūalis potētia passiuā. Alio modo
ut spūalia quis in noticiā ducat. p xpi' fortem cō
fessionē. et ad hoc deputat' quis in confirmacōne

Vnde eciā tempe psecucōnis eligebant' aliqui qui
debebant in loco psecucōnis remanere ad publice
nomen xpi' confitendū. alijs occulte pcedentibus
sicut patet in legenda bñ sebastiani. Tercō mō ut
eciam spūalia credentibus tradat et ad hoc depu
tat' aliquis p sacramentū ordinis. Et ideo sicut in
baptismo confert' caracter et in ordine Ita et in
confirmacōne. Et h' tria sacmēta scz baptismus
cōfirmacō et ordo in qbz cōfert' caracter n' pnt' ire
rari. cū hēant effcū s'p manentē sū iniuria sacmēti
Et scias qz distinctō huius caracteris in ueteri le
ge figurata est. In distinctōne enim filioz israd'
ab egiptijs figurabat' caracter baptismal'. In dis
tinctōne timidoz a fortibus in bellis. caracter con
firmacōnis. In distinctōne leuitarū a fratribz suis
caracter ordinis. De degradato an ptātem cōse
crandi amittat dicemus infra cū de missa dicitur
Et corripit pnam caracter. Vnde quidāz. Exunit
signat res distinguendo caracter.

Caractensmus. mi. descncō forme alicuius. Et
dicitur a caracter.

Caracto. caractas. id est scribere a caracter dz.
Caradriō auis alba tura cuius interiora oca
los caliginosos curant. Si uiuere debet infirmus
appropinquabit sibi. Si uō mori fugit ab eo per
medias noctes in sublime celi dicit' uolare. signat
xpi' Ita dicit pap'. In lib' autē de appetitibus et
naturis rez dz sic. Caladrius fm phōn' est albi co
loris. nullaz habens prem nigredinis cuius pars
inferior ipsius femoris purgat caliginem oculoz
Cuius natura est tal' qz qn' aliquis q' in dicit in
firmirate si egnitudo fuerit ad mortē kaladrius a
iitit faciem suaz a sic egrotante. et sine dubio tūc
monē homo. Si autē infirmus debet cōualefcere
figit uisum in ipm et intendit in eū qj applaudēs
ei. et potest scribi p. c. ul' per. k. caladrius. Differt
autem caladrius ab auicula que dz calandra q' est
auis sonora et canora sicut merula. sicut dicit glo
xiiii deus ubi dz differt zē. uide in caladrius.

Caragma ans ge. neu. i. imp'lio ul' ymago uel
hā. Vnde amanus. Sicut nūmus habet caragma
cesaris sic habet homo caragma dei. et denatur

Caraxis. is. feminini generis. i. uo **C**a caracter
caqo. Et dicitur a caracter.

Caraxo. as. i. scribere. a caracter dz fm hugiē
papias dicit. Caraxare exinanire. scribere.

Carbasus. a careo. es. et basis dz hic carbasus si
h' in pl' carbasā neu. ge. i. uelū. q' carens basi id
est sustentamento ab inferiori. Carbasus eciā dz
quoddā genus uestis subtilissime. Inde carbasus
a. um. fm hug. Et ut dz h' carbasus in singulari
uestis sinosa que tamen uiro ul' mulieri cōuenire
potest. Sed carbasā. sou. ad uela nauū p'inet. Et
cor' pnl'. Vnde ouid' epp. Vidi p'cipiti carbasā ten

Carbo. bonis. a carpo. pis. qz ab iq' **C**ā nocho
ne carpat. ul' potius dz a careo careo. quia flūma
careat. qn' accensus est dz pruna. cū pruna exōta
fuerit carbo uocat' et in carbonig. xij q' facit car

Carbunc'ls. a carbo dz h' carbūcl's. li. tā) bones
p puo carbone qz p quoddā lapide pncioso ignito
ut carbo cuius fulgor nec nocte uindē. et p quo
dam morbo. quia in ortu suo rubeus fit ut ignis
postea niger ut carbo extinctus. xv. Est lapis est
morbus carbo carbunculus exrat.

Carcanus nomen ciuitatis uel loci. Et corripit
Arcan. calamo. arbat. enach. **C**penultimam

ditates in oriente sunt

Carcer. a coarctato. res. dicitur hinc carcer carnis. eo quod reos coarctat. In singulis prope ubi rei clauduntur. Sed si plures unde quadrigae emittuntur. vel repagula anteposita. et dicitur carcer quasi capiens reos. et est etymologia VII hinc carcerarius. nomen. qui carcerem facit vel custodit. et hinc et hinc carceralis et hoc carcerale.

Carthesia pocula a loco carthesi. vel spelunca vel summitas arboris nauis secundum papam. Graecum. alii instrumentum dicitur carthesia nauis. Duglius uero sic dicit. Carthesia sunt in cacumine arboris trochae. quasi f. littera. per que fines trahuntur. Unde et quaedam uasa ad similitudinem illorum facta carthesia dicitur. Trochae autem sunt uocatae quia rotulas habeant. Trochos enim graece rota dicitur latine. Item carthesium summitas mali. in qua corde concurrunt. Unde Lucanus. Atque ueter summi curuet carthesia mali.

Cardonomum. mi. herba quaedam est genus quoddam species aromatis. Et pro dicitur nomen. sicut amomum in cardia. die. quidam moribus scilicet namomum cordis pulsus. Et dicitur a cardian quod est cor.

Cardiacus. ca. cum. pro cor. i. cordis pulsus patientis. quasi cor ardens habens propter sitim. et dicitur ab ardore et cor per compositionem. uel dicitur a graeco cardian quod est cor. Unde Iuuenalis. Cardiacum oatum nunquam misurus amico. uel sit compositum a cor et hinc. quasi cor hians propter sitim. et tunc dicitur cardiacus non cardian graece lanne dicitur cor. et ac diacus conuatur in fine.

Cardinalis. a cardine dicitur hinc et hinc cardinalis et hinc. et cardinarius. nomen. in eodem sensu. scilicet quod ad cardinem pertinet et hinc cardinalis. littera. ablatum a cardinali. quia per eos mundus debet regi. et gubernari et moueri sicut hostium per cardinem. Quaedam etiam uirtutes dicuntur cardinales ad similitudinem cardinis in quo motus hostium firmatur quas nimirum uirtutes ut dicitur Gregorius in III omeliam Esediel. tunc ueraciter accipimus cum eorum ordinem custodimus. Prima quidem prudentia. secunda fortitudo. Tercia iustitia. Quarta temperantia est. Quid enim potest prudentia si fortitudo desit. Scire enim cuius quod non potest facere pena magis quam uirtus est. Sed qui prudenter intelligit quod agit et fortiter agit quod intellexerit iam procul dubio iustus est. Sed iustitiam temperantia sequi debet quia plerumque iustitia si modum non habet in crudelitate cadit. Ipsa ergo iustitia uere iustitia est que se temperantiae freno moderatur. ut in zelo quo quisque feruere sit et temperans. ne si plus feruere praedat iustitiam. cuius seruare moderamina ignorat. Et ut dicit Augustinus in XIII libro de trinitate. Iustitia est in subueniendo miseris. prudentia in precauendo insidijs. fortitudo in preferendis molestijs. temperantia in coarctandis delectationibus prauis. De hijs dicitur in libro sapientiae. Sobrietate et prudentiam docet in hinc et uirtute. Sobrietate uocat temperantiam. et uirtutem uocat fortitudinem. uide etiam in deo deo et in uirtute.

Cardo. dinis. incerti generis dicitur a carpo. res. quia utendo carpat. uel dicitur a cardian. et est cardo una pars hostij scilicet cuneus qui in foramine uirtur. uel et cardo dicitur ipsum foramen aliquando. et dicitur cardo a cardia quod est cor. quia sicut cor hominem regit et mouet Cardo etiam dicitur extremitas rei. Unde et cardines celi dicuntur extreme partes axis. sic dicitur. quia per eos uirtur celum. Cardo etiam ponitur per oportunitate uel articulo. Unde probabiliter solet dici. res est in cardine. i. in articulo uel oportunitate. qui enim

in cardine est leuiter potest intrare uel exire. Vnde uulgus. Aut tanto cessabit cardine rerum.

Carduelis. lis. fe. ge. quaedam auis. dicitur a cardine quia cardine et spinis pascatur.

Carduus. dicitur a carpo. pis. quasi carpus. Regium libro III. capitulo XIII. Carduus libani misit ad cedem et est carduus genus herbe spinose. cuius natura mordax et austera est. Et ideo succus eius allo picas. i. capillorum fluxus curat.

Carecti. ti. locus ubi crescit carex uel reponitur et dicitur a carex. Virgilius in buco. Titire coege pecora post carecta latebas. Job VIII. Aut potest crescere

Careo. res. presentium habet et carectum sine aqua supplicationem presentium. et duo supina scilicet canis caritus uel cassus. caritum. tu. quod probat caritum et cassum cassu quod probat cassus scilicet sum carens caritus uel cassus caritum uel cassus. quod probat cassus. et est idem carere quod non habere. et est neutrum cum omnibus suis compositis. si aliquid ab eo uerba composita inueniantur. sicut hugo. et cor ca. Quid epy. Quod caret alterna requie durabile non est si carus. ra. nomen. pro dicitur ca. X. Semp amore care ne te careas michi care. Papam dicit. Careo. res. nomen cassus quous caritum. ra. nomen. faciat principium. et hinc caritum irregulariter formatur.

Carex. nomen. fe. ge. quaedam herba. et ut dicitur canna palustris. et dicitur a careo. res. quia robore caret. sicut hugo. Papam uero sic dicit. Carex herba acuta uel

Caria. rie. i. caries. uide in caries. lista. et cor nomen anatharbe que et hebron dicitur interpretatur uirtus quatuor. habet enim quatuor. chariath ciuitas. quia ibi se plebs est ad maximum. abraam piat et iacob cum

Cariatsepher interpretatur uilla uxoribus suis pulchritudinis. uel ciuitas litterarum.

Caribdis. a carina dicitur hinc caribdis quod dicitur pindus marmum. sic dicitur. quia carinas abdat. i. absorbeat. aquas enim accipit ut uomat. uomit ut accipiat Unde Ouidius. euomit et potat dira caribdis aquas Vel caribdis fuit quaedam uentila uoracissima. quia quae boues hercolis furata est a ioue fulminata est et in mare precipitata antiquas sibi exercebat rapinas. Unde ille locus dicitur caribdis et est. b. eiusdem filie cum. d. uel caribdis ut dicitur papam mare est uertigi nosum in sicilia. dicitur graece quia iurgibus acutis naues absorbeat. ter in die stringit fluctus et ter uomit. et dicitur caribdis quasi carias abdens. quia eas in manibus subigit. uide in stilla. et desinit accusatiuus in im et ablatiis in. ut caribdi.

Carica. a copia dicitur hinc canca. ce. i. fructus palme. et ficus sicca. uel potius massa illarum. unde a copiositate sunt nominatae. quia multe sunt in una massa. uel dicitur a caris quod est gracia. quia tales fructus gratiosi sunt. Et cor penultimam. Ouidius. Quid uel palma sibi uulgosa carica dixi.

Caricia. rie. in caritas est.

Carientissimos uide in III parte in c de tropis.

Caries. a careo. es. dicitur hinc caries cariei. i. putredo. quia caret soliditate. Sed caries est prope lignorum putredo uero aliarum rerum. et dicitur sic quia eueniat lignis soliditate et uirtute carentibus. et hinc caria rie

Carina. a cario caris hec carina et eodem sensu canis. media pars nauis. quia curens diuidit currenis aquas. uel potius dicitur a curo. res. carina quasi curina. et est carina prope media pars nauis. scilicet uenter. si ponitur quidam pro ipsa nauis. quia autem dicitur canna quasi carens nomen etymologia est non compo

nis offensio. Et pro d pml. Vnde quidam. Dic laty esse ratem ventrem dic esse carinam.

Carinator. tons. i. conuicator. et maledicus. Et Anno. as. ubum neut. i. az. **C**ari. a carino. nas

quere. ul' conuicari ul' illudere. et dr a careo cares **C**arinus. ni. quida uir in terentio inductus. qsi carens noy. i. mente et sensu. a careo et noy. Vel sit hec etymologia. Et denuetur a careo es.

Cario. nas. i. putrefcere. et e lignoz. et deniua **C**ario. nis. i. diuidere ubum actiuu a caria. ne

Cariosus. a caria ul' caries dr cariosus. sa. sum. i. uetustus. putridus. Et comparatur.

Caris grecu. et interpretatur gracia. Et accentu atur in fine. et potest scribi per. R.

Caritia. sic. i. lena uetus et litigiola. Et dicitur a caro. res. Vnde et fallaces ancille caritie dicitur

Carisma. atis. ge. neu. i. gra. **C**aritate carent da ul' donu gracia. et dr a caris quod e gracia. et cor pml genitiui. Vnde quida. Vult crux lucia ci nis et carismata dia. qz det uora pia quata seans

Caristeum. stei. ge. neu. genus marmoris fena uindis. a caris quod est gracia sic doni. qz sit gtu sculproibz. eius enim uinditas reficit oculos.

Caristia. tic. in caritas uide **C**aristo. a caristeu dr caristo. as. i. fulgere. uel ca ristire. i. gr. as referre. ul' lerari. et fm h dr a caria

Caritas. a caris quod e gracia dr h caritas id e dilco. ul' reu empco difficilis quod magis ppe dr h caritudo. dinis. et h caritia quod eia dr festus graciosus dies. et eia suauitas et dulcedo et gra et h caricia in eodem sensu. Pap eia dicit. Caristi a dies festus inter cognatos. Dicitur aut caritas qi cara unitas. qz nos unit caro. Vnde dicit apus qz caritas est vinculu pfectonis. i. pfecte unionis Signu au caritatis. e gaudere cu gaudentibz. et fle re cu flentibus. Item excusaco et opimentu delicti pxi qz ut dicit petrus. caritas opit mltitudinē peccatoru. vñ qñ frater diuulgat delon pxi maxime ubi non potest esse correcco signu e nullig ul' pue caritatis. qñ aut libenter opit et excusat se cūoū deū signu est caritatis. **C** Sed potest qri. An mali siue peccatores sint diligendi ex caritate. Di co qz in malis est duo considerare. scilz natura qz homines sunt. et malicia qua mali sunt. Quia ergo sunt ad pmaginem dei creati et uite diuine sunt capaces. Ideo fm naturam suam sunt ex caritate diligendi. Malicia aut ipsoz est contra diuine uite. et ideo ipsa in eis odienda est. Vnde aug dicit. Sic diligendi sunt homines ut eoz no diligatur errores. **C** Sciendū aut qz in peccatoribus qz diu sunt in hac uita adhuc racōne nature manet possibilitas ad gradū non autē in dampnatis et demonibus. et ideo non ē siml racō de peccatoribus et dampnatis. Vnde patet qz dampnati non sunt diligendi ex caritate. licet peccatores in hac uita ex caritate diligere debeant. nec eia pro dāpnatis est orandū. Et qz dicit diligite inimicos uos bñfacite hijs qui oderunt uos. et orate pro p̄se quentibus et calūpniantibus uos intelligē donec sunt in uita ista. in qua orōnes nostre eis p̄desse p̄nt. Vnde dicit gg moral xxxiiiij. Orant sancti p inimicis suis eo tempore quo p̄nt ad fructuosas penitentiā eoz corda conuere. atqz ipsa conuasio ne saluare. uide in dilco et in zelus et in scandalū et in p̄fecto et in inimicus. **C** Item ad quid ualeant opa extra caritatē facta habes in opus. uide

cia in p̄ceptum. **C** Item qz caritas est porta paradi si habes in rompha. Item uide in uita. Nota hic qz opa in caritate facta et si cōstant actu manent tamen q̄tum ad mentum in dei acceptōne et h qz sic manent hnt efficacā q̄tum in ipsis est inducendi facientē ad uitā eternā. et sic dicuntē uiua remanere. Sed qz hūc effcōm in peccatore nō hnt est p accidens ppter peccatū. quod facit peccatorem indispositū ad p̄cipiendū effectū p̄cedenti um meritoz. Non autē qz ab ipsis opibz aliquid deniua cū in suo fieri efficacā p̄cām obtinuerit hoc ipso qz ex caritate sunt elicta. qz eis sequens peccatū aufere non potest. Et ideo remota indis pōne a peccatore p penitentiā opa illa p̄cedencia effectū suū in ipso itez habere incipiūt. et fm h uiuificari dnr. non ergo opa p̄us uiua moriūtur in se. si moriūtur p accūs quo ad istū et ideo rēo to illo accidere. uiuificari dicuntē Si autē p̄cūs peccator moriāt in p̄cō mortali tūc bona p̄cedē cia non p̄sunt sibi ad meritū uite eterne. p̄sunt tamen iustis p̄seuerantibus in penitencia et eia; bñs. Vnde in apoc c iij. Tene quod hēs ut nemo accipiat coronā tuā Quod duobus modis potest intelligi. Si autē intelligat de corona p̄ntis iusticie e dr coronā eius alius accipe. dū opa ipsius i caritate facta que sibi et alijs p̄derant h qz spūs caritatis facit cōmunia merita sanctoru ipso peccante sibi p̄desse desinūt ad meritū uite eterne. eozū tamen fructus in illis manet qui in gracia p̄seuerant. non autem ira que eadem nio gracia que ē in vno ipso peccante in altero fiat. Similiter eia; exponit si intelligat de corona future glē. qz scī in patria exñtes gaudent de omnibz meritis sanctoru qui in mūdo sunt. Vñ aliquo peccante cuius nulla merita p̄cesserunt gaudiū illoz meritoz in eternū manebit in beatis. quod ipse peccando amisit. et non ita qz gloria p̄destinata vni alteri detur Opa autem que fiunt in mortali mortua sunt. et iō adueniente penitencia illa bōa nō reuiuiscūt. **C** Illa reuiuiscunt que mortificata fuerunt. uiuē nō p̄nt que mortua nara fuerūt. An penitencia possit iterari habes in penitencia. Vtz inuidens frat' et iū dolens possit esse in caritate uide in inuidio

Caritudo. dinis. in caritas exponitur.

Carmelus. qui hebice chermel dr. mons ē in cō finio palestine atqz fenicis h nō ille de quo nabal carmelus. Ille enī mōs ē galilee in fra p̄missiois

Carmen. minis. dr a carmentis dea carminū. ul' dr carmen qz carens metre. qz illi qui illud canebant mente carere credebant Vel dr a carpo pis qz carptim p̄nūciat. et dr carmen quiddo pedibz continet. Carmen eia; dr scriptuz de aliquo delcā bili cū metro. ut in boecio. Carmina qui quondā studio florente pegi. Carmen eia; dr quilibet cantus cū metro. Vnde liber oda; intitulat' liber carminū. i. cantuū. quia quelibet eius distinctō cāta bilis est. Vnde carmineus. nea. neum.

Carmentis. tis. fe. ge. dea carminū. fuit enī mater euandri. et dicitur a carpo.

Carmino. nas. ul' carminor. anis. i. carmia facit et dr a carmē minis. et eia; ad lanā p̄tinet. ut carminare lanam quasi carpere ul' purgare.

Carnalis. in caro est.

Carnanū. rij. locus ubi carnes reponūtur. et dr carneus. nea. neum. in caro uide. **C** Carnis

Carnicula. le. diminutiuum parua caro.

Carnifex. fide. communis generis. i. homicida. ul' macellator. et dicitur a carnifico. cas. Et si corum sunt huic. Pap' uero dicit. Carnifex dicitur quod carnem faciat

Carnificina. ne. pro dicitur. fe. ge. i. macellum. et dicitur a carnifex. Unde augustinus in quodam sermone stephani Carnificinam itaque sui furoris uidentis exercuit. Sed

quem suam dauid noster de ore frementis excussit

Carnificium. est officium uel actus carnificis. et dicitur a carnifico. as. pro dicitur. i. facere carnes. Carnifex uel interficere uel lacerare. Et componitur a caro et facio. Et componitur carnifico cum ex et dicitur ex carnis

Carnulentus. ra. tum. componitur a caro et lentus quod est plenum. et est carnulentus plenus carnis scilicet pinguis. crassus. Et comparatur. uel habet carnulencia.

Caro carnis. fe. ge. dicitur a creos. die. i. crassitudo uel creos. as. Vel dicitur caro quod cara est. Et est caro ex quatuor elementis composita et compacta. Nam terra

in carne est. aer in alitu. humor in sanguine. ignis in calore uitali. Et dicitur prope caro que uiuit. Idem est corpus. Corpus quod non uiuit. Idem non caro. Sed iam laxius utimur isto uocabulo caro. Item prope

caro in singulari humana. Carnes in plurali quilibet alie scilicet pecorine uel alie. Unde carnis. nea nati. quod est ex carne uel pinguis. et carnosus. scilicet sum. i. essus et comparatur. unde habet carnositas. ratis. i. crassitudo

Item a caro habet et habet carnaliter adubium. Et habet carnaliter. Et habet carnaliter. uel qui sequitur fragilitatem carnis. quia fragile. uel quod pertinet ad carnem. uel carnaliter adubium. Et habet carnaliter

litas. Et habet primam huiusmodi caro. scilicet carus. ra. ruz primam pro dicitur. Unde quidam. Vilis sepe caro mea fit pro munere caro. Et scias quod aptus cum dicitur. Caro

et sanguis regnum dei non possidebunt. carnis et sanguinis nomine non subam ueri corporis sed corruptionem mortalitatis signat. sicut ipse consequenter exposuit dicens. Nec corruptio incorruptelam

possidebit. Quod enim dixerat caro et sanguis dicitur corruptio. Quod dixit regnum dei nunc dicitur incorruptelam. Aliter namque secundum gratiam caro in scriptura

facta iuxta naturam. aliter iuxta culpam. Aliter iuxta corruptionem mortalitatis que ex culpa contingit appellatur. Iuxta naturam quid cum dicitur in gene

nesi. Hoc nunc os ex ossibus meis et caro de carne mea. Et uerbum caro factum est et habitabit in nobis. Iuxta uero culpam dicitur. Caro concupiscit aduersus spiritum et spiritus aduersus carnes. Iuxta corruptibilitatem autem cum dicitur per prophetam. et memoratus est quod

caro sunt. i. fragiles et moribundi. Unde et recte subditur et spiritus uadens et non rediens. Regnum itaque dei caro non possidebit. i. caro iuxta culpam uel mortalitatem. et tamen caro iuxta naturam regnum

dei possidebit. uide in homo.

Carolus. li. penultima correpta rex francie fuit carpentanus. ruz. qui facit uel qui ducit carpentum

Dicitur tamen generaliter omnis artifex lignarius carpentanus. et dicitur a carpentum. ti. et a carpentans hic carpentariolus diminutiuum.

Carpentum. ti a carpio. is. habet carpentum. ti. quoddam genus curuum. quod autem dicitur carpentum quia carnis pompaticus quod in popis solet haberi potius uidetur etymologia quod compositionis ostensio.

Carpo. pis. carpsi carptum uerbum actiuum. i. capere uel reprehendere. diminutiuum. scindere. dissipare. purgare. auferre. Unde quidam. Carpit diminutiuum caput auferit et reprehendit. Carpo componitur discerpo. pis. decerpo. pis. ex carpo. pis. et ab istis o

bus uerbis. Et sunt actiua sicut et primitiuum carpobalamum. Balsamum componitur cum carpos

uel xiros. quorum utroque interpretatur fructus et dicitur hoc carpobalsamum uel habet xirobalsamum. mi. i. fructus sine semine balsami. uel liquor qui fit ex eius fructu

Carpoforus. a carpos quod est tu siue semine fructus uel semen et foros quod est ferre. habet carpo foros fori. quidam deus pagano. qui latine interpretatur fructifer uel uberimus.

Carporo. ras. i. laudare. ferre. et dicitur a carpos quod magis uidetur deriuari a carpo. pis.

Carpos grece latine fructus uel semen. Carptim adubium. i. sparsim. distinctim. diuisim. a carpendo elingenter. et dicitur a carpo. pis.

Caruca. a cario. nis. quod est diuisio dicitur habet caruca. ce. quod curendo diuidat terram. Isa. lxxv. Et adducunt omnes fratres uos et in lectis. et in mulis et in caruibus. Item a cario carnis habet eadem ratione. Quidam tamen dicitur quod carnis dicitur a cardine rotarum secundum hugonem. Pap' uero dicit. carnum. ri. a cardine rotarum quatuor. uel quod curendo

Carus habet hugonem mas. gen. habet sonet. uel quia curus pap' habet carum. ri. uide in caruca genus est uehicularum

Carta. re. dicitur a carco. res. quod careat pilis et carnisibus. Unde habet cartula penultimam cor. et habet cartularius quod cartas facit et preparat.

Cartago. inis. a carta et ago agis dicitur hec carta go. ginis. quedam ciuitas quod fuit circudata cono uo uis. unde habet et habet cartaginis et adiectiue delinatur habet et habet cartaginis et habet se. et pro dicitur. et per scribi per. R. Et scias quod cartaginis formatur a genio cartaginis remota. s. et addita ensis. uel patet quod habet in antiphrasi. silla. ur pistor pistoris pistoriensis. sicut ostendit in terra pre ubi ego de demorinans desinentibus in ensis. Multi tamen subter hunc in pronuntiatione causa euphoniae. et dicunt cartaginis. uide in femicon.

Cartallu. li. canistum coppinus. uel uas quod mortui effertur. Iere. vi. Conuite manum tuam quia uindictam ad cartallum. habet hoc melius scribitur per. Q. sicut in suo loco dicitur. secundum hugonem. Secundu pap' dicitur habet cartallus. mas. ge. Vnde sic dicitur. Cartallus. i. coppinus uel canister. cartallus grece fistella latine.

Cartilago. a carco. es. dicitur habet cartilago. ginis id est naris uel auris uel alterius rei ossea teneritudo. et sine medulla. Quod genus auncule et narium dicitur crimen et costarum extremitates habet. Et dicitur sic. quod leui attemptu caret dolore dum plectitur. Et ut dicit pap' cartilago ossis spiritum habet fortitudinem non habet sicut discrimen narium et auricule. Job xl. Cartilago illius. Et producit penultimam. Vnde alexand. Cartilago riget eadem magis carne rigescit.

Caruncula. le. dicitur. pua caro. secundum hugonem et pap' carus. a caris quod est grana dicitur carus. ra. ruz. in duabus significacionibus. cui dilectum. Carum cuius empirio est difficilis. Et comparatur canor illimus Unde care. rius. me. adubium. et pro dicitur. habet caro

Casa. se. fe. ge. pua domus. Caris primam cor et dicitur a cadus. di. secundum hugonem. sap. xi. Et in locis desertis fixerunt casas. Vel secundum pap' casa est agreste habitaculum palis uigiliis arundinibus quod contextus quibus possunt tueri a ui frigoris uel caloris

Casdei in caldei uide.

Cascolus. li. diminutiuum paruus caseus.

Casus. sei dicitur a cado. is. quod facile cadit. et cadat uel dicitur a carco. quod sepe caret. quasi careus. et pro dicitur

Vñ qdā. Casus Aquilla mortis cibus ille uel illa.

Casia. a cado. is. qd̄ h̄ba cuius flos cito cadit. vñ canā flos illius ul' liquor in f̄cūs. et scribi debz p vnū. s. ut in ps. Misra gutta et casia. et in iob ul' timo p eius secūda filia. cor̄ enī ca. Vñd̄ p̄sius in ultima s̄tra. Hic sibi corrupto casā dissoluit oliuo. Vñ oūd̄ xv metan̄. Qui similes casias et nazdi leuis anstas. Item in aurora de secūda filia iob d̄z Que reolet casia ḡmana secūda uocatur et ponitur inter species aromaticas ab ysidoro.

Cassen nouemb̄ mens̄ q̄ est noū. et accentuat̄ Alma. atis. ge. neu. i. porticus actis. Vñ in fine vulgare est et ē grecū. latine d̄z fulgera. Vñ cal matisso sis casinatissere. iibus excepte actōnis soli deo conueniens. s̄ huḡ. Pap̄ uero dicit. Casina hy atus terre dum rumpitur terra.

Casmatisso. sis. in casina est.

Casoma. some. acus mulieris. qua mulier caput scarpit. a cado. is. d̄cā eo q̄ cadē faciat inmundā

Cassabūdus. da. dū. i. cassus. frustratus. et d̄z a cassianus. r̄ij. i. recianus. qui cassus. i. uanus retia facit. a cassis dicitur.

Cassacula. le. a cassis. sis. d̄z h̄ cassacula. le. puuz rethe. qd̄ et cassilis d̄z. Vel dicitur cassilis a careo quia caret soliditate in foraminibus.

Cassida in cassis uide.

Cassidilis. lis. fe. ge. et h̄ cassidile. dilis. neu. ge. d̄z saculus pera sarcipium sitacius marsupiū molulus loculus crumena. s̄ huḡ. Pap̄ ead̄ dicit cassidilis pera pastoralis. et prod̄ p̄nl. Thob. Cassidili p̄fert auxiliare iecur. Et cor̄ p̄nl̄ hic. s̄ hoc accidit causā metri. Quidam tamen legūt ibi p. u. In tob̄ viij d̄z. protulit de cassiduli suo prem̄ iecoris Et ita inueniē in antiquis biblijs. et h̄ wlt huḡ et pap̄. Quedā biblie noue h̄nt de cassidile suo. et cor̄ p̄nl̄. Et dedinat̄. cassidilis. Quidam legūt ibi cassidili suo dedinantes cassile cassidilis. et cor̄ p̄nl̄ siue li. Quidā ead̄ d̄nt q̄ cassidile d̄z pera aucupis in modū reticuli scā in qua ponit aues q̄s in casse. i. in rethe capit. et d̄z cassidile. qz quidq̄ capit̄ in casse sedet inclusum in cassidilibus. ul' d̄z q̄si cassis sedile. quia breue est ut sedile id est fundus cassis. et simili modo reticulatum.

Cassilis. lis. in cassula uide.

Cassia. a caput d̄z h̄ cassis idis. i. galea quia caput tegat. Et est de ferro. et est ap̄e militū. galea de cono. a galeon qd̄ est coriū. et est peditiū. et fit cassis actū casidem ul' cassida. vñd̄ et sum̄ cassida. de. idem quod cassis. uel d̄z cassis a careo qz intus sit manis et cassa. Regū p̄mo lib̄ capitu lo pij. Cassis enea super caput eius.

Cassio. sis. mas. ge. i. rethe. et ut dicit Isid̄ ap̄rie est genus uenatione rethis. Et d̄z a capio. qz capi at. ul' d̄z a careo. qz caret soliditate in foraminibus. Dicit̄ ead̄ h̄ cassis. idis pro helmo. Vñ ius fallit aues cassis munit caput enea cassis. Si cassis cassis dicas signat tibi rethe. Sed galeā signo cum cassis cassidis aio

Casso. as. aui. are. i. frangere. destrue. adnichilae unū facere. et ē actū. et deriuat̄ a cassis nomine

Cassus. sa. sum. d̄z a careo. res. qz habet p̄teritū canū. et p̄ supplecōnem cassus sum. (Et nota qz cassus. i. puatus p̄cipium est. Cassus ho. i. uanū nomen est. et inde cassabundus.

Castanea. nec. fe. ge. tam p̄ arbore q̄ p̄ fructu et d̄z a castro. as. qz dū fructus in modū reticulo

rum ḡminans intra folliculū reconditus reicitus **C**astellanus. a castu d̄z castellanū. q̄i castratus na. nū. qui inhabitat castu. et h̄ castellarius. lanj dominus castri. ul' qui p̄est castris.

Castellū. a castu d̄z h̄ castellū. li. et h̄ castellulū. li. ambo diminutua. Castellū ead̄ d̄z conducto. ul' receptaculū aque. ul' uas ad aquā recipiendā. Et uidet̄ sic dici qz ad modū castri sit dispositū.

Casteriū. r̄ij. locus ubi remi collocant̄. Et dicit̄ **C**aster. ra. r̄ij. p̄nl̄ cor̄ q̄ **C**astro ul' castris flagella p̄tat ut castiget. a castus et fero fers.

Castigo. gas. d̄z a castus. et est uibum actū. et ē castigare castū facere. ul' corrigere ul' cōmouē. vñ in ps. Castigans castigauit me dñs. qz autē dicit̄ castigare. q̄i castum agere. potius uidet̄ ethymol q̄ composito. Et producit s̄i.

Castimonia. a castus d̄z h̄ castimonia. nie. i. cal

Castor. oris. mas. ge. quoddā al' dictum. Iticag a castro. as. qz dum sentit uenatores sequentes seipsum castrat ut euadere possit. sciens se fugari p̄ter testiculos. testiculi enī eius apti sunt medica mimbus. Idem et fiber fibri et beuer et canis p̄ticus d̄z s̄m huḡ. Isid̄ ead̄ in xij lib̄ ethy. in capitulo. Bestijs. dicit. qz cū p̄ferent uenatorē se castrat. et moribus uinilia sua amputat. et phisio loquus h̄ eiam dicit. Quidam tamē opinant̄ hoc falsum esse. d̄ntes qz castor nō est tante discretio nis. qz sciret se liberari taliter. Et h̄ cottidie patet in castoribz qui in diuisis locis inueniunt̄. vñ qd̄ dictū est de castracōne castoris non de castoribus qui fibri d̄nt̄ s̄ de quibusdā alijs animalibz castoribz assimilantibz in testiculis ē forsitā intelli gendū. Est autem castor al' mirabile et monstru osum. uiuit in terra et in aqua. Natat in aqua ut piscis. In terra ābulat sicut alia animalia. Cauda eius in omnibz naturam piscis habet. et sapit. habet enī squamas et spinas quēadmodū piscis. reliquū corpus carneū est. naturam h̄ns quadrupedis animal' et non comedit̄ in ieiunijs. Cauda uo eius comedit̄ in ieiunijs. Est autē castor in maḡtudine ad modū pui canis. habens pedes q̄i caninos a p̄te posteriori. cū q̄bus principaliter ābulat a p̄te uero anteriori habet pedes q̄i aserinios. cū quibus p̄ncipaliter natat in aquis. dentes habz acutissimos. pellem p̄ciosā. Item inueniē castor. tonis p̄ quodā signo celi. Vñd̄ dicit pap̄. Castor et pollux apud paganos dij sunt habitū q̄s eiaz inter sidera fixerunt quod signū dicit̄ gemi. Item p̄sid̄ in terco li ethy. ubi agit̄ de nominibz stella rum. sic ait. Castorem et pollucē post mortem inter sidera notissima constituerunt. quod signū gemmi dicit̄. et cor̄ p̄nl̄ genit̄ castor oris in utraqz

Castoreū. a castor d̄z h̄ castoreū **C**astoreū significacōne rei. i. medicamentū quod fit de testiculis castoris et adiectiue dedinat̄ castoreus. rea. reum. ut castoreo caro id est caro castoris.

Castra sunt ubi milites steterunt. d̄cā q̄si casta. ul' qz ibi castrē libido. Castu uo singulariter opidū s̄m pap̄. Huḡ uero dicit castu. stri. et d̄z a castro. as. qz castrē licentia ibi habitantiū ne passis ibi uagari liceat et pateant hostibus. Eadem racōne d̄nt̄ et castra in expediōne tantū in pli nūo ul' qz ibi tamq̄ casti debent esse. Luxuria enim uires p̄neruat. ul' d̄z castu qz in alto loco est sitū. q̄i

Castrametor. aris. i. d̄dicere ul' ponē. **C**asta alta ul' mutare castra. us castrametati sunt filij israhel

id est posuerunt castra ut mutauerunt. et est compositum a castra et metor. ans. qd dicitur a metor uel muro. cas. sicut hugo. Quis autem inuenit castra sunt metan. ita quod sunt due dictiones. Deut. 1. Orebunt autem filii israel. et prode me. castrametor. aris. uel luc in 1. Audax hespereos ueniam metat in agros

Castrensis. a castros uel castris dicitur h et h castrensis et h castrense. Et sicut pap. castrensis dignitas

Castri magis. q. d. i. concupis. Honor castrorum cuncta gula. uentris ingluuies. a castus per contrarium. quia non facit castos.

Castro. tras. traui. uibum actum. dicitur gallus castratus qui ei amputati sunt testiculi. et inde uibalia.

Castrum castrum in castra exponitur.

Castus. ra. tu. dicitur a castro. as. Unde dicit pap. et hugo. Castus olim primo a castratione dicitur. Postea placuit ueteribus etiam eos sic nominari qui peccatum libidinis absentiam pollicentur. Et comparetur castior iustissimus. uel castus. me. adhibium. et h castitas. ratis. et est castitas prope corpus incorruptio. Sed continentia est post corruptionem sexui abrenunciatio dicitur tamen continens non solum in castitate sed et in cibo et potu et ira et coitu et in alijs. Quidam castitatem in coniugijs spiritualibus. continentiam in uirginibus intelligunt. Illa autem est uera castitas que nec mente polluitur. Consequitur etiam a quibusdam dicitur ui triplex castitas. Est namque castitas uirginalis matrimonialis. uidualis. et in quibus illarum homo fidelis

Casula. le. dimi. pua. casa. Casula saluari potest etiam dicitur uolgo planeta prebiteri. quia instar perue case totum hominem regit.

Casus. sus. sui. dicitur a cado. dis. Et a casus h et h casualis et h le. et in casualiter adhibetur sicut hugo pap. sic dicit. Casus a cadendo dicitur. per eos enim in flexa nomina uariantur et cadunt tam in sensu quam in littera.

Casus accidentis nominis sui require in iij pre ubi egi de casu nominis. **C**asus diuisi signat. Nam casus est lapsus. ruina. fortuna. euentus omne periculum. Casus autem uel fortuna est causa paratens rarius euentum in hijs rebus que propter aliquid aliud sunt. ut quod causa uidendi alicui exiuit lapidibus sua grauitate cadenti est percussus. uel ut dicit boetius in u de consol. Casus est inopinatus euentus ex confluentibus causis in hijs que ob aliud aliquid geruntur. sicut cum unus abscondit aurum. alter effodit eum terram ob aliud idem inuenit. h ergo fortuitu creditur accidisse. sed non de nichilo. Nam propter causas habet causas qui posuit pro. et qui post effodit. Dicit enim boetius in iij de consol. notabile uerbum. Quauis causa tante dispositionis ignores quam bonus mundus rector temperat. recte fieri cuncta ne dubites. Nam ut dicit in iob. Nichil in terra sine causa. Aristoteli autem in seculo physico dicit. Casus est causa agens propter intentionem. Et ideo que casualia sunt simpliciter loquendo non sunt intenta nec uoluntaria. Et quod omne peccatum est uoluntarium sicut augustinus. Consequens est quod casualia in quantum huius non sunt peccata. Contingit tamen id quod non est actu per se uoluntum uel intentum per actum sit uoluntum et intentum. sicut quod causa peccati dicitur remouens prohibens. Unde ille qui non remouet ea ex quibus sequitur homicidium si debeat remouere erit quodammodo homicidium uoluntarium. Hoc autem contingit dupliciter. Uno modo quam dans operam rebus illicitis quas uitare debebat homicidium incurrit. Alio modo quam non cohibet debitam sollicitudinem. Et ideo sicut iura si aliquis daret operam rei licite debitam

diligentiam adhibens. et ex hoc homicidium sequatur non incurrit homicidij reatum. Si uero daret operam rei illicitam. uel etiam dans operam rei licite. non adhibens diligentiam debitam. non euadit homicidij reatum. si ex ore eius mors hominis sequatur. Unde in iij c gen. et in historijs legitur quod lamech credens interficere bestiam interfecit hominem scilicet caym. et reputatum est ei ad homicidium. quod uidelicet lamech non adhibuit sufficientem diligentiam ad homicidium uitandum. et ideo reatum homicidij non euasit.

Nota h quod sicut dicitur in historijs. lamech sicut iosephus res diuinas sciens sapienter uidens caym communi pene subiaccere. sibi uero debere maiorem penam. per dicit hoc mulieribus suis sic. Quia occidi uirum in uolnus meum et adolescentem in liuorem meum. septuplum dabitur ultio de caym. de lamech uero septuagesies septies. Lamech uir sagittarius diu uiuendo caliginem oculorum incurrit qui hunc adolescentem ductum dicitur exerceat uenacionem per delacionem tantum et usu pellium. quod non erat usus carniu ante diluuium casu interfecit carnem. inter fructera extimans feram.

quod quod ad iudicium iuuenis ductoris sui dirigens sagittam interfecit. et iratus illi cum arcu uibrante eum usque ad mortem inclusiue occidit ergo caym in uolnus adolescentem ductorem suum in liuore uolneris. uel utrumque occidat in uolnus et in liuore suo. i. in dampnationem suam. Et ideo cum peccatum caym esset punitum septuplum suum punitum est septuagesies septies. i. lxxvij anime que egressae sunt de lamech in diluuium perierunt. uel h numero maiortate tantum pene notat habere ut dicit mulieres sue male sepe trahant eum. Unde ipse iratus dicebat eis se per hunc duplici homicidio quod fecerat. non timebat eas. subdendo penas. quam dicit. Cur uultis me occidere. quod uius punietur qui me interficiet quam qui caym.

Item scias quod dominus dixit ad caym. Maledictus ens super terram uagus et per fugus. Merito iste maledictus non ad adam. quod sciens iste penam propter peccatum fratris addidit. Timens ergo carnem uel bestiam eum deuorarent. si egredere ab hominibus uel si manerent cum eis pro peccato suo occiderent eum. dampnans se et desperans ait. Maior est iniquitas mea quam ut ueniam merear. i. quam id quod ueniam merear. Quasi dicit. Maior est iniquitas mea omni merito meo uel misericordia dei. Omnis qui inuenit me occidet me. Ex timore h dicit. uel oprando hoc dicit. quam ut uel occidat me. Dixit quod cum dominus. Nequam ira fiat. non dico scilicet moriens. sed omnis qui occidit caym supplet hberabit eum a miseria et labore. et tunc impersonaliter septuplum punietur. i. punicio fiet de caym dum uiuere in pena usque ad lamech vij quod consonat trislaconi lxx. Omnis qui occidit caym vij generationes exoluet. Quasi dicit. Punicio fiet de te per vij generationes. Lamech enim qui septimus fuit ab adam scilicet in septima generatione interfecit eum. Tradunt quidam penam eius durasse usque ad septimam generationem. quia septem peccata commisit. Non reuocauit. fratri iniuriam. Dolose egit. Vocans in agrum occidit. Procautus necauit. Desperauit. Nec dampnatus penitentiam egit. Vel sic. Qui occidit caym septuplum punietur. i. plus quam ipse caym. pro prohibitione homicidij quam nondum facta fuerat caym.

Item scias quod lamech primo induxit bigamiam.

Nota pro greca est et quis tantum ualere optum tunc ut carapho. i. transcribo. Quis optum per. ut cara antirasim. i. per antirasim. Quandoque optum iuxta

ul supra. ut cata matheii. Et ponit p breui ut i

Catacrisis. sic. i. anolla sup alias v^l catalogus dolosa et fallax. et componit a cata qd est sup et **C**atadismus. mi. mas. gen. i. diluuii. a **C**atrisa cata quod est per et dima qd diluuii per diuersa dimata. i. mudi pres dispersum. Ecē xxxix. Et q modo catadismus aridam inebnavit.

Catacrisis ul' catactis fm quosdam est species tropi de q supra dixi in qtra pre in cap de tropo

Catafronicus contumax. contemptor. superbus

Cataglypho. as. pml cor. i. tnscribo. uide i gphos

Catalecticis. ca. cu. penl cor cui nichil supabun dat vn ille usus dz catalecticis. in q nl de metro supē. Et cōponit cū a ul' yper qd est sup. et dz a catalecticis. ca. cu. et ypcatalecticis. ca. cu. Ille autē usus dz acatalecticis ad cuius pfcōnem deest vna sillā. Itē dz et claudus. ypcatalecticis uero est ille usus cui supabūdar vna sillaba.

Catalogus. gi. enumeracō. ordo. series. ul' breuis interpretacō. alias descriptō. ul' iustoz mis. et dicit a cata qd ē breue et logos qd est sermo ul' racō qd sermo mlra breuiter comprehendens. ut omnes sancti orate p nobis. Catalogus etiā dicitur xij libri ueteris testamti. Iero in plogo thob. Quem hebrei de catalogo diuina scripturaz secantes

Catamane. i. iuxta mane scz diluculo. ul' in ipso mane. a cata quod ē iuxta et mane. Et prod ma sicut mane aditium. Vnde quidam. Quod licet a mane fieri dicas catamane.

Cataplasmā. plasmā componit cū cata quod ē sup et dz h cataplasmā. atis. inductio. medicamē qz sup formā morbi inducit. Itē dz h implastrū ul' emplastrū ab en qd ē in et plastes qd ē forma

Cataplectacō interpretatur cōiuiū. Vn fm vnā translatōnem dz obiurgacō. Ecē xxj. et pt dici cataplectacō a cata qd est iuxta et plecto. tis. qn scz tāta est rixa qz fere plectit se. i. puniūt et ubert. Itē flosra lzā dicit obiurgacō et inuine annulabant sul'am. h alia tñslacō habet cataplectacō ut dicit

Catapuera docta puella. glosa

Catapultā ē uas ut dicūt ul' potius est sagitta. cū fezo bipēni quā sagittā barbata uocant.

Cataracta. re. uia subterranea qua aqua sub terra discurt. Vnde p tñslacōnem in alo dñr cata racte nubes ul' discursus et meatus pluuiarū uel tonitrua fm hug. Pap etiā dicit Cataracte fenest tre celi. i. nubes ul' tonitrua. Et corripit primam vñ in patheon. cataractaz fundit in orbe faron

Catascopus. Scopin qd est intendere ul' spectā n componit cū cata quod ē p et dz h catascop9 pi. q et scapha similiter dz. qd scopha. a scopin scz nauigiū. quod latine specularor dz. qz mittat cā indagandi et speculari. Vnde sepe catascop9 dz explorator. indagator. circulator. inuestigator. et

Catista. re. est pene genus. eculeo si **C**at sco. mte. uel lectus ferrens.

Catathopsis ponit sub scemate a gñsimo. de q sup in iij pre dixi in c de coloribus rethorncis

Catagorema. atis. ge. neu. i. pdicatū uel signifi canū. Et dz a catagoro. as. Et produat re.

Categoria. rie. dz a catagoro. ras. et sc penl. Et e categoria pdicamentū ul' pdicacō. ul' significacō. Vnde et pdicamenta aristotlis dñr categoriē Categoric etiam dicuntur accusaciones.

Catagoro. as. i. ubum actiū. i. sigre uel pdicare Et uidet compositū a cata et gore quod ē dicere

Vnde categorisofas. in eodem sensu.

Cateia telū dz lingua pslā ul' galloz. et ut dicit lancea ul' hasta. Vel ut quidā uolunt cateia lingua pslā est sagitta barbulara sine hasta qua ut bat hercules. Erat autē cū ligul' catthenaz. et qñ eam pijciebat itēz cū catenula retraherbat. Vng Soliti torquere catenas. Quidā libri in donato in c de barbarismo hnt catela. i. iaculū longum qd cū catena pijatur. et dz a catena et telon qd est lō gñ. Si autē dicat' cateia pml cor. cū ponatur fit barbarolexis ex subtractione temporis.

Catella. le. dimi. pua catena. Vnde et catello dicunt catenule colli inuicem se comprehendentes in modū catene. Item. catella. le. i. pua catra. et des cndit a catellus. Inuenit etiā catela p vnū. l. i. iaculum longum. ut dixi in cateia sup imediate

Catellus. a catulus h catellus. li. Vnde h catellus li dimi. Math. xv. Nam et catelli edūt de mi os. Et a catellus h catella. le. Et a catellulus hec

Catena. ne dz a capio. pis. qz capio p catellula dō teneat. ul' capiendo se teneatur plumbz modis Et ē etimologia non compō. sicut et illud. Cate tena qd captiuos tenens

Cateno. as. catenis ligare. a catena dz. Et com ponitur concatenano. as. Incateno. as. Et sunt acti ui. Et caret aspiratione. Et produat. re.

Catenula le. diminitiuum parua catena.

Caterua. ue. hoim multitudo. Et denari uidef **C**ateruarius. ria. niū. quod **C**ata qd ē iuxta ē caterue. ul' quod spectat ad cateruā. Cateruan9 egā dz qui semp in caterua est et mltitudine ppli.

Cateruatum aditium. i. multipliciter. ul' grega tum. ul' p cateruas. ul' de caterua. ul' ip cateruā. et

Catecuminus. ni. pml cor interp **C**dz a caterua tñ instructus ul' audiens. qz doctrinā fidei audiat Necōū tamē baptismū pcepit. et dz a catezizo as

Cathedra. re. grecū est excelsa sedes iudicis uel pidentis. et componitur a cathos qd est sedes et edra sponda. qd spondata sedes. A quo h et h ca thedral' et h le. Vnde cathedraliter cathedralitas Item a cathedra cathedratus. ra. tñ. cathedralare ca thedraticus. ca. cū. cathedralice. fm hug. Secūdiū autē quosdā cathedra est doctoris. Vñ in gñsimo Rex solium. doctor cathedram. iudex qz tribunal Possidet ac sedem pful ptor qz curule.

Cathesistica. i. determinata. Et cor penultimam

Cathetisis ul' cathetis doctrina ul' locus doctrine dz latine. Vñ cathetizo. as. i. confirmare. instruere edocere. imbuere. redarguē. obiurgare. refutare. A plus ad gal' v. Cōmunicet autē is qui cathetizat' ūbo ei qui se cathetizat. i. instruit in omnibus bonis. qz ut dz in pma ad cor. Si spūalia uob seminauimus non magnū si carnalia uestra metamus Et a cathetizo ul' cathetizo denuat h cathetizata re. i. doctor. instructor. pceptor. et cathetismus mi instructio. doctrina. maxime in fide **C** Sed pt que ri. An cathetismus dirimat matrimoniū cōtētū Ad h dic. qz p cathetismū baptismū et confirma cōnem epī contrahit' compatitas. Differunt tñ in hoc. qz licet p baptismū et confirma cōnem contracta compatitas impediāt et dirimat maritō niū. Illa tamē que contrahit' p cathetismū adeo ē exilis et inualida qz uix impedit maritōniū con trahendū nunq autē dirimit contractuz. Cū enīz baptismus sit ianua et fundamentū omniū sacra mentoz. Patet qz cathetismus non ē sacramentū

Prodit namq; baptisū. Item an̄ baptisū non ē filius ecclesie. q; si morerē mererū p̄ret quo ad penā dampni. ergo nec spūalis filius. ergo per catholicisū ul' nulla ul' q̄i nulla cōtra est cōparitas. uide in commater et in frater.

Cathedismus. m. in cathesis exponitur. Cathesizo. sas. in cathesis uide.

Catholicon interpretatur uniuersale ul' commune Vnde catholicus. ca. cū. i. uniuersalis. ut fides catholica fm hug. Secūdu uero pap̄ catholicus. reuocatus Catholicon etiam dicitur iste liber. sicut dixi in principio

Catholicus in catholico uide. **C**atilio. a catulus dicitur h̄ catilio. om̄s. i. gūro. de gulator. qui quadā gulositate ad modū catuli p̄ domos discurret. et catulosus. s̄a. sum. i. audivis et gulosus. sicut catulus ē ad escam. fm hug. et fm pap̄ catilio. as. aui. i. ibum actū. deglutire. ul' sona

Catillum catili diminutiuus. i. p̄ re ut catulus uum catinum. secundum huguonem.

Catinū. m. uas fictile. fm hug. Secūdu uero r̄f et h̄. xx. Catinū est uas uinariū fictile qd̄ melius neutro genē dicitur q̄ masculino. sicut salinū uas aptū s̄ h̄ dicitur. Vnde quidam. Quod capiens uinū tene a uas dico catinū. fictile ul' luteū faciens fringere licū. Et in aurora dicitur. Qui mecum uelcet ait tāgen do catinū. Et scias q; quedā nomina licet inueniantur auctoritate ueterū q̄nq; in masculino q̄nq; in neutro genē. ut h̄ p̄ctus h̄ p̄ctū. et h̄ canis h̄ catinū. non tamē debet dici in certū genē. q; masculinū talia nomina iā cessauit. q; nō utimur in neutro genē istoz nomina. Esto tamen q; uteremur hiis nominibus in utroq; genē non tamē essent dīcāda in certū genē. q; uarias terminaciones habēt fm diuisa nomina. qd̄ in nominibus dubijs nō cōtingit. et ita de stadiis et stadiū et cōsilijs dicas

Carus. a carus dicitur hic caro. om̄s. q; alturus fuit ad modū illius animalis. Vñ caronicus. ca. cū. et h̄ et h̄ caronista. qui sequit̄ caronē et sectam illius Duo autē carones dicitur fuisse ambo amatores iutis. Maior conforinus auūculus minoris phoz pitissimus. Minor nepos eius rigidus dicitur est et uticnsis. q; utice se interfecit. ul' caro dicitur a carus

Cattus quoddā al' ingeniosum. fm quosdā scilicet murilegis. quod alij dicitur gattus p̄ g. h̄ corrupte. Vñ h̄ catta. r̄. Et dicitur a cattus q; sit cautus p̄ sinopā. Et scribitur cattus p̄ animali p̄ geminū r̄. Baruch v dicitur. Sup̄ corpus eoz et sup̄ caput uolant noctie et hirundines et aues et līr et carre.

Catula. dim. puus catulus. vñ hec catula Catullus. li. p̄ geminū. i. fuit quidam uera. re poeta ueronensis. De quo dicit ouid. Mantua uigilio gaudet uerona catullo. Peligne gentis gloria dicar ego. De hoc etiā facit mentionē Ieronimus in epistola ad paulinū capitulo septimo.

Catulus. li. penl' cor̄ est dimi de canis. et sunt catuli p̄pe filij canum Abusiue tñ filij quauilibet bestiarū dicitur catuli. Et inde h̄ catula le.

Catus. cautus sinopā et dicitur catus ra. tū. id est catus. fm hug. Pap̄ uero dicit. Catus denominatur siue denominōne sumit a cane. i. doctus. sapiens. acutus. ingeniosus. Inde caro dicitur.

Caucasus. mons scythie ab india usq; thaurum potius. p̄ gentiū et linguarū uarietate dicitur. Nam cū in oriente in excelsis consurgit caucasus dicitur q; ipsorū lingua p̄ niue candidū dicitur. fm pap̄. Et corripit p̄nt. Vnde quidam. Catbasus adbreuias et cau

casus ē comes illi. Et scias q; ut narrat frat̄ alotus. hic mons ē maior omnibus montibus orientibus tendentibus ad aquilonē. Significatio super magnitudinē montis huius ē. q; illi qui habitāt sub ipso loco inferiori uident radios solis in mōte isto. i. in cacumine donec transeat recta p̄ noctis. in sero in occidente et in mane aut̄ tres horas ortus diei uident itez in oriente in ipso radios solis. Vnde ip̄ius solis radij non occultant̄ nisi per terras p̄tem noctis. Hoc est p̄ quatuor horas eq̄ leg. s̄ q; nox tota diuidit̄ in xij horas. Aliud significatū magnitudinis eius est magnitudo fundamenti eius. Nam latissimū et multas terras occupans h̄ fundamentū. Et testes sunt homines qui habitāt sub eo et p̄cedit ab eo q; ibi multarū nationum et multarū sunt linguarū. et sub isto monte cauca

Cauda. de. dicitur a cado. dis. q; uidet̄ cadē. Immo vnde caudatus. ca. tū. qui habet caudā. et est caudex. a cauda dicitur h̄ caudex. s̄a. p̄ extrema. r̄. truncus. quia est q̄i cauda arboris quod et caudex dicitur. et tūc deriuat̄ a cado q̄i casum dans.

Caudice nauicula. dicitur q; a quatuor usq; ad decē capiunt homines. fm pap̄. uide in trabaria.

Caudix dicitur. fe. ge. i. radix que inheret terre et cauea. a cauo. caual dicitur. s̄a. dicitur a caudex caudicis h̄ cauea. uee. locus concāuus. ul' ubi aues ul' alia animalia induunt̄. Cauea etiam dicitur theatrū uel sessio hominū in circuitu confidentium.

Cauco ues in cautū. i. obseruare. uidere. p̄spicere uitate causa uitandi aliq̄d cauteli adhibere. Vñ quidam. Virat et obseruat̄ cauteli dat q; cauere

Cauco componit̄ p̄caues om̄s. ante ul' p̄ alijs cauere. Et e actū caues cū omnibus suis compositis. et cor ca. Vnde prudentius de sicomachia. Disce sup̄ciliū deponē. disce cauere. Ante pedes fouet̄ quisquis sublimē ninaris. Et debet facere sup̄ciliū cati sine. u. Nam ut uult p̄s in ix lib̄ Cauco eo i mutaro facit p̄teritū cauco caui. Et ui in tū cati debet esse. s̄ facit cautū addita. u. ad differētia; huius nominis catus. ca. tū. sicut et fauco es facit faui fautū ad dīam huius nominis farum.

Caucola. le. dimi. puca cauea. Et cor̄ penultimā cauea. ne. i. spelunca. Et dicitur a cauea. Et a cauna dicitur cauinatus. ca. tū. et caunosus. s̄a. sum. in eodem sensu. scilicet p̄foratus. p̄fossus. in scrobatus.

Cauincola. le. dimi. puca cauna. Et corripit p̄nt

Cauenula. le. diminutiuum parua cauna.

Cauilla. a caueo. ues. s̄ cauilla. le. que de ligno inuenit̄ foramini ad modū dau. Vnde cauillo las. i. cauillis configere. ul' confirmare. Inuenit̄ etiā cauilla p̄ rixa cauillacone contencōne. sed a cal

Cauillo. a caluo. uis. cauil. duo. uis. tunc dicitur lo. las. quod et cauillor. art̄ inuenit̄. Et est dimi Et debet dici caluillo. s̄ subtrahit̄. l. et dicitur cauillo. las. quod est aliq̄tullū deape. Et p̄pe p̄tinet istud uibum maxime ad sophistas qui uex scient̄ impugnant. ul' falsum scienter affirmant. Inuenitur etiā cauillare p̄ deridere ul' contempnē. ul' cōuiciose iocari. ul' calūpnari argumētis. tergūfari

Caula. e. i. ouile. a greco aula. **C**aute p̄scrutari dicitur. Greca enī uocant aulas receptacula animalū Et in caula addita. c. Caula etiā dicitur cancellor ante iudicē ubi sunt uocati. ul' ingressus. Caule etiā dicitur munimenta ouium.

Caul. a coalesco. ns. inchoatiuo uibo dicitur h̄ caul

hs. et ē caul' gnāliter h̄baꝝ ul' oleꝝ mediꝝ fructꝝ
q̄ ul'go c̄isus d̄r. q̄ a terra sussum ꝑscendat. ex
q̄ tētū ē ut sp̄āliter quoddā genꝝ oleꝝ caul' dicit
ref' q̄ c̄isus ip̄ius amplius ceteris oleribꝝ coales
cit. i. crescit. Inueniē h̄ caula le. ꝑ ouili. Vñ quid
Dic caules olera dicunt' ouilia caule.

Caua. tis. ge. neu. i. incendiū. et d̄r a caminiꝝ
Cauo. as. au. i. fodē. Et cōpo. et cor' penl' gn̄
niē concavo as. decauo. as. i. ualde deorsuz cauare
ul' extrahere. Excauo. as. Job xiiii. Lapidēs exca
uant aque. Intercauo. as. inter aliqua cauare. Pre
cauo. as. i. añ ul' ꝑ alijs cauare. Recauo. as. i. ite
rū ul' retro cauare ul' extrahere. Suctauro. uas. i.
subtus cauare. Cauo et composita ab eo oīa sunt
actiua. Et cor' ca. Vnde quidam. Et duntꝝ lapidēs

Cauo. onis. d̄r a capio. **C**autra cadendo cauat
pis. q̄ capiat vinū ul' aquā. Eccl' xxvj. Et nō ius
tificabit' caupo a peccatis labioꝝ. q̄ autē dicitur
caupo q̄ capiens potū etymologia ē et non cō
positio. qui et alio nomine d̄r tabnarius et taber
nio et ganeo. **A** caupo d̄r h̄ cauponariul' n̄j i eod'
sensu scz tabnarius. Inueniē etiā h̄ capo. onis. si
ne. u. i. gallus castratus. Vnde dicit pap'. Capo ul'
capus ex gallo gallinacio fit castratus. Et cor' ca
xy. Cantat nocte capo. vinū uult uendere caupo

Cauona. ne. pnl' prod. tā ꝑ muliere tabnaria
q̄ pro tabna. Et dicitur a caupo.

Cauonatum adūbium. i. fraudatum. admixtum
ul' adulteratum. Et d̄r a caupo solent enīꝝ caupo
nes admiscere aquā uino et ꝑ puro uendere.

Cauonator. naris. i. uendē. et d̄r
a caupo. vñ in decretis romani consilij. Sit ergo
uob' anathema eo quod uob' ueritatis audet cau
ponari. Vnde uebaha cauponatrix cauponatio

Causa dicit' a casu quo euenit. Est enī origo et
materia negocij qd̄ dum ꝑponiē cā est. dū discu
titur iudiciū. dū finiē iusticia. cā sine racōne ꝑt el
se. racō uero non sine cā. ut dicit pap'. **E**t scias
q̄ causa fm̄ loicū ē ad cuius esse sequit' aliud. Et
diuidiē in causam materialē et formalem. Et iste
sunt cause intrinsece. Efficientem et finalē. Et iste
d̄nr cause extrinsece. Causa material' ex qua aliqd̄
fit. ut ex ferro fit cultellus ferreus. uel in qua ali
quid fit. ut in corpe fit albedo. et ita corpus ē ma
teria albedinis et coloris omnis. Causa autēꝝ ma
terial' ex qua aliquid fit diuidiē. Nam alia ꝑma
net in materiali. ut ferꝝ ꝑmanet in cultello. alia
transit. ut aqua et farina transeunt in panē. et fe
nū et silex in uitro. **M**ateria autē est que ē in po
tencia tantū. Causa autēꝝ formalis ē que dat esse
rei et conseruat eam in esse ut albedo ē causa for
malis albi. et humanitas hominis. Causa uero effi
ciens ē a qua est ꝑncipiū motus. ul' que mouz et
opatur ad hoc ut res fit. ut faber est cā efficiens
cultelli. et domifactor ē ꝑncipiū mouens et ope
rans ut domus fit. Causa final' est id ꝑpter qd̄ ali
quid fit. ut bñtudo ē causa finalis iusticie. **E**t sci
as q̄ ut dicit plato. Nichil fit cuius ortū cā legit
tima non ꝑcesserit. Item job v dicit'. Nichil in ter

Causarius. n̄j. mas. ge. litis ama. **C**ra sine cā fit
cor' ul' reus qui ex aliq̄ crimine ad causā ducitur
Causatiuus. a cā d̄r causatiuus. tiua. tiuū qd̄ ex
cā sequit'. vñ causatiua dicitur effectus causati
Causidicus. ci. q̄ dicit et tractat causas. fm̄ hug'
Pap' uero dicit. Causidicus orator defensor patro
nus. Et componiē a cā et dico cis. siue ab h̄ ꝑtri

to dixi. qd̄ naturaliter cor' ꝑmam licet ꝑone eam
ꝑducat. Et ideo causidicus. maledicus uenidicus.
et consimilia cor' pnl'. Vnde quidam. Causidicus li
tes medicus ꝑnotica uire. uolnus amat medicus
Causor. anis. atus sum. i. b̄ꝝ ꝑsbiter interitus
deponentale. a cā dicit'. et ē causari causas agē ul'
rephendere. calumniari. ul' inculpate. exigere ul' s'
causam ducere. conueni. Ro iij. Causati sumꝝ iu
dros et grecos omnes sub ꝑccō esse.

Causos grece latine incensum. Et accentuatur
ausula. le. dimi. parua causa. **In fine**

Cauteriatas. ra. ti. potest esse ꝑncipiū de cau
terio as. et tūc h̄n ualeat ꝑtum usus cauterio uel
diffamatus. Vel potest esse nomen et tantū ualē
ꝑtum diuus. malus ul' etiā corruptus. Vñ apl's
thymos j c iij. Cauteziatā habentes conscienciaꝝ
iq̄ est corruptam uel lesam.

Cauterio as. i. cauterio inurere. dampnare. et d̄r
riuat' a cauteriū. Et componiē incauterio. as. Et
ꝑ translacōnem dicitur incauteriare. diffamare

Cauterū. a cautus d̄r h̄ cauteriū. n̄j. ferꝝ que
uiniē infirmi quasi cauturi q̄ caute urat. et quo
etiam inurunt' dampnati pro signo. ut dū uidetur
uoluntas refrmetur. vñ cautenolū dimi. fm̄ hu
guc'. Pap' uero sic dicit. Cauteriū dictum q̄ urat
et ꝑuida sit in eo seuera q̄ cautio. ut dū uidetur
cuius sit auaricia refrmet'. quod interdū ꝑ signo
interdū ꝑ cura adhibet'. ut uis morbi ignis ardo
re siccetur. Inde cauterizo. zas. zai quasi uro.

Catures. tis. fe. ge. petra durissima. et asperima
dca a cautus. q̄si cauta quia cauet'. Theodolus. lā.
būt animalia cautē. fm̄ hug'. Pap' uero dicit. Cau
tes saxa aspera in man. dca a cauendo a nauigan
Cauticus. ca. cū. i. asper' ꝑ ꝑncipiū. scilicet q̄ caute
et durus. Et d̄r a cauteriuz. **M**acer de uiribus her
bar'. **A** medicis rite uis cautica dicitur esse.

Cautio. a caueo. es. d̄r h̄ cautio. onis. i. cautela
iuratio. obseruacō. Et ponit' ꝑ scripto. quia scrip
tis nos cauemus. Vnde in euangelio luce. Accipe
cautionem tuā. Et ut dicit pap'. Cautio ē breue re
cordacōnis circūꝑhū. Item fm̄ iuristas. Cau.ō est
nuda ꝑmissio sine solempnitate iuramenti. aut i
terꝑone pignoris aut fideiussoris. Cū enī inueniū
tur in iure sine adiectiuo intelligendū ē de nuda
ꝑmissione. Cui uero addit' et d̄r ꝑdonea cautio
ul' ꝑdonee caueat' intelligendū est de caucōne iu
ratoria. pignoratōria. fideiussoria.

Cautus. a caueo. es. uenit cautus. ra. ti. Et est
cuiꝝ ꝑncipiū. h̄ potest esse nomē in tali sensu. cau
tus qui sibi cauet. astutus. callidus. gnarus. unde
caute uel cautm. et h̄ cautela. Cautus componiē
incautus fm̄ hug'. Pap' uero dicit. Cautus a caue
sollidit'. ꝑcauens. In grece sic dicit' Cautū ꝑuisuz
cautum signat quoꝝ firmum.

Cauus. a cauo. as. dicit' cauus. a. um. et ē caui
natura. cauatū manu. et h̄ cauus substantiue. ꝑo
cauina ul' foramine vñ h̄ cauiras. tatis. et ꝑ cōꝑo
nē concauus. ua. uū. Et cor' ca. sicut cauo. as.

Caxillū li. d̄r ꝑuus callus. Et est diminutiuum.
caendi dicit' debet non cidi. Si enī diceret' cidi
di aut ꝑma corripere' aut ꝑducere'. h̄ non
posset corripere ꝑpter regulā que docet q̄ nunq̄ ae
dꝑꝑꝑꝑꝑꝑ ꝑt mutari in j cor'. sed nec posset ꝑ
duci ꝑpter regulā que docet qm̄ prior sill'a ꝑdu
cit' quociens aliqua sillaba geminat' in talibꝝ sub
tracta ergo a uocali ab hac dꝑꝑꝑꝑꝑꝑ ae. dicit' de

bet cecidi p̄ma cor̄ et p̄n̄l prod̄. Et est p̄teritū de caedo. is. i. in c̄do. Et sic sumit̄ reḡ iij c̄ xij. Pater meus cecidit uos flagell. ego. autez ceda uos sc̄oz pionibz. Inueniit̄ etiam cecidi a caedo. dis. Et tūc cor̄ pen̄l quod facere debuit cadi qd̄ non facit ad or̄am cadi nominis. uide in caedo dis. Et sic sumit̄ luce viij. Et aliud cecidit inter spinas.

Cedo. as. aui. atū. i. cecū facere. Et componit̄ ex ceco. as. et obceco. as. Et ē actm̄ cū omnibz suis compositis. Et prod̄ ce. Vnde vindocinensis. Diuicie multis excecant corda cupiæ. Et ut uolt alex ander nequā. Obceco. as. scribit̄ p. b. non eniz mutat b. in. c. s̄ eū. Et sic cōmuniter scribit̄. S3 b̄ uidef̄ contra regulā ps̄. q. b. in compōne muratur in c̄ seq̄nt̄. r. ut occido. occubo. Sed dico q̄ illa r̄ gula ps̄ habet excep̄tōnem. sicut uolt ipsemet ps̄ Vñ sic dicit in ij lib̄ ma. q̄ cū consonans. r. b. c. seq̄nt̄. solet plezq̄ in eam mutari. ut occido. et cetera. Non est ergo regula ista ḡralis. quia ps̄ dicit. Plezq̄. Et ideo quidam excipiūt subd̄necius et

Cecula. a cecus d̄z h̄ ceca. le genus Job ceco as serpentis. sic d̄cā. q̄ pua sit et non habet oculos.

Ceculto. a ceco. cas. d̄z ceculto. cas. ūbum actm̄. i. cecare. Et q̄n̄q̄ ponit̄ absolute. et significat̄ tūc passionē intrinsecus nat̄z. Vnde plantus. Nauim oculi mei ceculant.

Cecunia. mie. i. noctua. Et dicit̄ a cecus cecū. Cecus. a ceco. cas. d̄z cecus. ca. cū. qui neutro oculo uidet. ul̄ d̄z cecus a careo. quia caret uisu. Et tūc a ceco. cas. d̄z h̄ cecitas. tatis. Cecus componitur semicecus. ca. cū. Item a cecus deriuat̄ h̄ cecū. q̄ d̄cā intestinū. et d̄z a cecus. q̄ sit sine foramine et exitu. quod greci tilonenteron dicunt.

Cecutio. cecutis. hu. tire. ūbum neutz. i. cecum esse ul̄ fieri. Et tūc deriuat̄ a cecus. Vel cecutio. i. insanio. et tūc deriuat̄ a cicuta. cure. Cuius succus haustus ul̄ facit insanire. ul̄ mortificat̄ fm̄ hugū. Vel fm̄ pap̄. Cecutio lippio. paz̄ uideo. Inde cecutiens. entis. omnis ge. vñ cecutiens dicitur lippientes. paz̄ uidentes. fm̄ pap̄. Vnde Iero dicit de epl̄is canonicis. q̄ rarus ē qui non in eaz̄ lectōni

Cedar nomē ē loci. et nomē fuit iuri **C**ecutiatur Et ē hebreū. Et interpretatur tenebre. fm̄ hugū. Et accentuat̄ in fine. Pap̄ uero sic dicit. Cedar regio saracenoꝝ. trans arabiam sita. Prop̄h. Habitauit cū habitantibus cedar. Itēz cedar fuit filius ismael. Et interpretatur tenebre ul̄ meror. uide in sara

Cedecula. le. p̄n̄l correpta diminutiuum **C**ecnus parta cedes feminini generis.

Cedes. dis. fe. ge. ūberatio ul̄ incisio. a ceco cecidi. Actū ix. Saulus adhuc spirans minax et cae dig. Et ut dicit pap̄. Caedes occisio. a cadendo per

Cedo. dis. cecidi. et n̄l̄p̄ cecidi ae scribenda est suz. i. ūberare. ferire. ul̄ incidere. Et cōponit̄ cū ā quod ē circū et d̄z ancido. m. murata in. n. i. circū circa cedere. Et componit̄ cū abs et dicit̄ abscedo. dis. Item cū ad et d̄z accido. is. i. iuxta ul̄ ualde cado. Item cū con et d̄z concido. dis. Item cū circū et d̄z circūcido. Item cū de et d̄z decido. Item cū ex et d̄z excido. Item cū in et d̄z incido. Item cū inter et d̄z intercido. Item cū p̄ et d̄z p̄cido. Item cū ob et d̄z obcido. Item cū re et d̄z recedo. Item cū sub et d̄z succido. Cedo actm̄ est et omnia sua composita similiter actiua sunt. Et omnia mutant e in j̄ in p̄nt̄. et in p̄terito et in supino. Et omnia faciūt p̄mam p̄sonā p̄nt̄is temp̄is indicatiui modi in c̄do

et p̄teriti in c̄di. et supinū in c̄sum. Et omnia p̄ducūt p̄n̄l in p̄nt̄i p̄terito et supino. Et ut gn̄l̄h̄9 dicatur ubiq̄z p̄d̄ hanc sill̄az ci. Et scribitur caedo p̄ ae d̄prongum. licet s̄ usum vna uocalis taccatur. tam in sono q̄ in scripto.

Cedo. dis. cessi cessum cedere. in q̄n̄q̄ significatiōibus inueniit̄. Nam cedo. i. do locū. Et fm̄ h̄ construit̄ cū d̄cō solo. Q̄n̄q̄ cū d̄cō et actō in eodez sensu. Idem est enim cedo tibi q̄ cedo locū tibi. Et econū so. Item cedo. i. incedo. ut cedo ad ecclesiā. i. incedo ul̄ uado. Et cedo. i. recedo. ut cedo domuz. i. recedo. Et cedo. i. cōtingo. ut michi bene cedit. tibi nūc male. Et fm̄ h̄ ponitur q̄n̄q̄ imp̄sonalit̄ ut cedo. i. inuenio. **C**edo componitur cū aī et dicitur añcedo. dis. i. ante cedere. Item cū abs et dicitur abscedo. Item cū ad et dicitur accedo. Item cum con et d̄z concedo. Item cū de et d̄z decedo. Itē cū dis et d̄z discedo. Itēz cū ex et dicitur excedo Itēz cū in et d̄z incedo. et ē nobiliū. Itē cū inter et dicitur intercedo. Item cū pre et d̄z p̄cedo. Item cum p̄ et d̄z p̄cedo. Item cū re et d̄z recedo. i. retro cedo Item cū sub et d̄z succedo. Itēz cū se p̄pone et d̄z secedo. **C**edo est neutz. et omnia composita ab eo similiter sunt neutra. Preter añcedo et concedo et excedo pro supare. et p̄cedo que sunt actiua. Itē omnia retinent l̄aturam sui simplicis ubiq̄z. Item simplex et composita faciūt p̄teritū in cessi. et in cessum sup̄. Et prod̄ ce ubiq̄z. **E**t scias q̄ discedimus p̄ diuorciū. abscedimus p̄ absentatōnem. Secedimus p̄ singularitatē. Decedimus p̄ mortē. vñ quidā. Decedit moriens. discedit ab urbe recedens Et scribitur p̄ ae caedo. fm̄ papiam.

Cedo cedit̄. ūbum defectiū. ūbum anomalū. i. dic dicit̄. Et denuat̄ a cedo. dis. Et ē imp̄aī mōi et secunde p̄sone singularis n̄l̄ cedo. i. dic. Sed ce dicit̄ est pl̄s n̄men. i. dicit̄. Terenciū in eunuco Quid te ergo aliū sollicitat cedo. i. dic. Et cor̄ ce Vñ scribit̄ p̄ e solam. Inueniit̄ ergo ut patuit cedo cecidi. Item cedo cessi. et in duobus istis p̄ma d̄prongat̄. unde p̄ducūt p̄mam. Inueniit̄ etiā cedo cedit̄. i. dic dicit̄ modi imp̄atiui. Et cor̄ p̄m̄i Et est defectiū. Vnde quidam. Cedo caedo cedo tria sunt que pro tribus edo.

Cedria. a cedrus h̄ cedria. drie. vnguentū ex ea factū. q̄ asseres linitū nō putrescūt. ul̄ tēpe ul̄ imi **C**edonius. a. ū p̄n̄l p̄d̄ h̄z. uide etiā in cedrus de cedro. Et dicitur a cedrus. dn̄.

Cedron nomē fluij ul̄ loci. Job xvij. t̄ns torrentem cedron. Et interpretatur tenebre. Itē cedron grece. cedrus latine. fm̄ hugū. uide in cedrus. et accentuat̄ in fine. Et scias q̄ cedron in ioh̄. āne ē geniuus pl̄s grecus. Et ē sensus. trans torrentē q̄ dicit̄ cedron. i. cedroz. Et nominat̄ sic p̄pter cedronum multitudinē. Et ē ūsus orientē p̄pe iherusalē Vnde dicit rabanus sup̄ illud mach̄ iij lib̄ capitulo xv. Rex antioch̄9 mandauit edificare cedronē Cedron inquit ē uallis ul̄ torrentis iuxta iherusalē ad orientalem plagaz. Ibidem etiā ē uilla que d̄z gethsemani t̄ns torrentem cedron. ad radicē mō

Cedrus. dri. fe. ge. i. arbor quā. gre **U**ris oliueti cū uocant cedron quod ē arbor ardens humoris Et est cedrus imp̄putabilis. Item ut uolt ps̄donus Cedrus est lignū iocundi odoris et diu durans. et n̄q̄ a tinea ul̄ rezedine. i. lignoz ūme ext̄minat̄ vñ p̄p̄ eius durabilē p̄petuitatē ex cedris fuit latunaria in reatū palacijs et in templis. hui9 arbo

ris gūmi siue lactina dicitur cedria. que ad conservacionem librorū summe ē necessaria Nam libri ex hac lactina limi nec a tūmōs corrodūnt nec tpe senescūt nascūt in terra affrica et siria et maxie in monte libani. Et ut dicit raban9 sup psalteriū. Cedrus ē arbor altissima omniū arborū dñā et regina. Est etiā aspēū pulchra semp retinens uireorem suū. et insup odorifera. cui9 odor fugat serpentes et oīa

Cedula. le. casta penl cor. **I**uueniosa
Cela ceile pñl cor. quidā locus ē de q̄ habet
Clamen. inis neutri generis idēz qd̄ h̄raḡ xxij
celatura. a celo. as. dicitur. Et producit la.

clatura. a celo. as. p̄ sculpe ul̄ pingere. h̄ celta
tura. re. p̄ sculptuā ul̄ pictuā. et h̄ celamē p̄ eod̄
Cleber. a celū dicitur h̄ cleber. hec celebris. h̄ cele
bre. i. festiuus solemnus. sc̄is. uotus frequēs frequē
tatus. ul̄ ubi celebra agunt. ut for̄ ecclesia. Et cō
patur celebrior celebrimius. vñ celebriter brius
berime. Et h̄ celebritas. ratis. i. solemnitas. frequē
tia cōuentus. Et celebros. bias. frequētia. uenerari
colē. Et cor̄ naturaliter le. Vnde ouid̄ in p̄mo de
arte amandi. Ut redit atq̄ frequēs longiq̄ formica
p̄ agmōi. Sic urit ad celebres cultissima femia lu

Celebro. as. in ceber est. **I**dos
Celebs. bis. ge. cōmunis. celestē uitā ducens. Et
dñdit a celestis p̄ componem de media dōne. Et
ē ibi. b. loco. u. et de ultima ē ibi. s. Et dicit celebs
iugo ul̄ castus sine sollicitudine seculari. ul̄ uir si
ne uxore. q̄i celestem uitā ducens. Et format̄ gē
tiuus a nō mutato. e. in. j. et interposita. j. ut ce
lebs celebis. Et corripit li.

Celer. a celū dicitur h̄ celer h̄ celeris h̄ celere. Geni
to celeris. i. uelox. Et compā celerior celerimus
Vñ celeriter. rius. rime. et hec celeritas. ratis. i. ue
locitas. Celer componit̄ p̄celer. Et p̄celer. i. ualde
celer. Et cor̄ hanc sillam ce celer q̄n̄ est adiectiuū
Sed celer substantiū pro seruo romuli prod̄ ce. ut
dicit mgr̄ bñ. Et h̄ pap̄ celer dicitur a cillere. i. mouē.
h̄ fm̄ huḡ dicitur a celū. uide etiā in celo. as.

Celeriusculus. a celer siue celerius dicitur celeriuscu
lus. la. lū. pñl cor. i. aliq̄tulū celer. Et ē dimi. Vñ
celeriuscule adubiū. i. cito. Vnde acero. Strenue
quod uolumus ostendere celeriuscule factum dice
mus. Et format̄ a neutro compān addita cu us.
ut celerius celeriusculus. sicut meliusculus grandi

Celero. a celer dicitur celero. i. usculus. et consimilia
ras. rai. ubum neutri. i. maturare. festinare **E**t
componit̄ accelero. ras. Precelero. ras. Et sunt oīa
neutra composita ab eo. Et corripit le.

Celestis. a celū dicitur h̄ et h̄ celestis et h̄ celeste. et
celicus. ca. cum. in eodem sensu.

Celeuma. a celū dicitur h̄ celeuma. matis. i. clamor
nāuticus. q̄ ad celū deferā dicit̄ q̄ gn̄liter pro
quolibet clamore. Jerem̄ xlviij. Nequaq̄ calcator
vue solitū celeuma cantabit. Vnde celeumaticus.
ca. cū. Quod componit̄ p̄celeumaticus. ca. cū. sc̄lz
pos̄ constans ex q̄tuor b̄ibus. quia ad talem cla
morem describendūz fuit inuentus. x. Quatuor
ipsē breues p̄celeumatice serues. q̄ autē dicitur celeu
ma q̄i calcantiū oīa. i. cantus et h̄mologia ē. h̄
huḡ. Pap̄ uero dicit̄. Celeuma clamor nauarū. siū
carmē sup̄ mortuos. ul̄ sup̄ lacū. x. Dicitur celeu
ma quē dat vindemia cantū. Editus a nauis cla
mor celeuma uocatur.

Celibalis est denominatū de celebs. Et format̄
a celibus genitō. is mutata in a longam. et assup

ta lis. ut celebs celibus celibalis. Iuuenis iuuenat
Iuueniē et iuuenil. ut dicit ps̄ in t̄rtatu de den̄s.

Celibatus. tus. tui. mas. ge. dicitur a celebs. et dicitur ce
libatus uiginitas. castitas. dñm q̄ celo dignus sit

Celicola. le. cōmunis. ge. pñl cor̄ q̄ colit **Q**uis
deos ul̄ celum. ul̄ qui inhabitat celū ut deus. Et
componit̄ a celū et colo. lis. fm̄ huḡ. Pap̄ uo dicit̄
Celicola dicitur q̄ celū colat est enim angelicus celi
cole celicola. facit tamē p̄ confisionē celicolū qd̄
maxime in compositis sit et p̄onomiis. ut q̄ui
genū cap̄genū omnigenū encodū dardanidū.

Celicus. ca. cū. pñl cor. i. celestis. a celū dicitur. **T**ho
bias. Celica sunt anime pabula corpus alunt.

Celido. dinis. fe. ge. i. hirundo. q̄ in celū. i. in aē
q̄bum capiat. Et dicitur a celum.

Celidonia. a celido dicitur h̄ celidonia quedāz herba
que erumpit in aduentu hirundinū. ul̄ quia pulli
hirundinū si pacant̄ in oculis mater ex hac her
ba mederi dicitur. et statim uisum recipiūt. Et ce
lidonia qd̄ā gēma ex hirundinū colore uocata. q̄ et
celonites dicitur. Vnde h̄ celidoniacus gladius lati fer
ri. cuius mucro duplex et bifurcatus in modum
caudę hirundinis formatur.

Celidoniacus. in celidonia exponitur.
Celidrus quidam serpens. uide in c̄storus.

Celigena ne pñl cor̄ cō. ge. i. genitus a dijs.

Celites celitū uitā celestēz agentes sc̄licet dei. et
dicitur a celum. Et est communis genens.

Celitus adubiū loci pñl cor̄. a celites dicitur. ut ga
briel missus est celitus. i. a celo uel deo.

Celium. lij. neutri ge. idem est qd̄ celites. quod
uigo celionem ul̄ scalpellum uocant.

Cella. le. dicitur a celo. as. q̄ celet habitantes. Vñ
dicit bern̄s. Cella nequaq̄ debz esse necessitatis h̄
domitiū pacis. Cella et celi habitatio cognate s̄nt
q̄ sicut celū et cella ad inuicē uident̄ habere aliq̄
cognacōnem nominis sic pietatis. a cellando enim
celū et cella nomē habere uident̄. Et quod celat̄
in celis h̄ et in cell. quod genit̄ in celis h̄ et in cel
lis. Quidam hoc est uacare deo. frui deo. spiritus
oranti. ul̄ eadē a corpe exēitū a cella in celū lōga
ul̄ difficilis uia non inueniē A cella enī sepe i ce
lū ascendit̄. Vix autē nunq̄ a cella in infernū des
cenditur. nisi sicut dicit psalmista. Descendent vi
uentes ne descendant morientes. Hoc mō cellarū
incole sepe descendūt in infernū. Sicut enī assidu
e cōtemplando reuifere. amant gaudia celestia ut
ardentis appetant sic et dolores inferni. ut horreat̄
et refugiant. Et h̄ est q̄ imprecant̄ inimicis suis
orantes ut descendant in infernum uiuentes. Mo
riens autē uix unq̄ aliquis a cella in infernum
dñdit. q̄ uix autē nunq̄ nisi celo p̄destinatus i ea
usq̄ ad mortē p̄sistit. filij enī gr̄e fructū uentris
sui cella fouet nutrit amplectitur et ad plenitudi
nē p̄fecōnis p̄ducit et colloquio dei dignū efficit
Cella terra sancta et locus sc̄is est in qua dñus et
seruus eius sepe colloquitur sicut uir ad amicum
suū in qua crebro fidelis anima uero deo iūgitur
sponsa sponso sociat̄ terrenis celestia humanis di
uina uniuēt̄ Siquidem sicut sanctum templū dei
sic cella serui dei. et in templo enim et in cella di
uina t̄tant̄. h̄ crebus in cella. uide in oīū. A cel
la h̄ celica. ce. studens ul̄ stans in cella.

Cellanū. a cella h̄ cellarium. nij. Canticoz p̄mo

Celle introduxit rex in cellaria sua exultabim9 et
letabimur in te memores ubez tuoz sup̄ uinum

Vel dicitur a colligo. quia in eo colligantur ministeria mensurarum vel que necessaria uictui supersunt. Et est cellarium paucorum dierum. sicut promptuarii longi temporis. Et a cellarium habet cellarius et habet cellerarius. id est custos.

Cello. les. in cello. lis. uide. cellarij
Cello cellis ceculi uel cellui celli cillum uel celsum uerbum actum. id est. supare. sicut non est in usu. a quo derivatur celles les lum. id est. posse. neutrum absolutum. Et componitur celles uel cello cum ex et dicitur excelles les uel excello. lis. Item cello. lis componitur cum pre et dicitur precello lis. Item cum per et dicitur precello lis. Et cum pro et dicitur precello lis. id est. proculum. id est. procutere. Composita a celles es neutrum sunt. sicut et sunt simplex. Et faciunt presentium in luti tantum. Composita uero a cello. lis omnia sunt actiua. nisi quod excello sicut quod constructum cum deo est neutrum. Et omnia faciunt presentium in celi tantum. et supinum in cillum tantum nisi quod excello et precello inueniuntur facere exculi excellui. proculi precellui. excillum et excillum. proculum et precellum. uide in precello lis.

Cellula le dimi. pua cella. penultimam corripit do. las. laui. sculpe pingere. Et est in alia significacione contrarium ad reuelare. et sicut habet constructum cum duobus diuisis accusatiuis. ut cello te consiliu meum. Cello componitur concaelo las simul celare. recello. las. id est. reuelare. Et est actum cum omnibus suis compositis. Et omnia producit hanc sillam ce. Sicut celer adiectiuum cor ce. Unde quidam. Nostria dau de celer ut clausa per hostia celer. Item orac in epy Stultorum incurata pudor malus ulcera celat. Item quod cismus. Caelo dum sculpo lapides celo coopro. et dicitur pap Caelare per sculpere per ae. Pro abscondere per e solum scribitur. Et ubique habet unum l.

Celonis in celox uide.

Celox. a celer dicitur habet celox. nis. uel habet celonis. id est. uelox nauis et ad ministerium classis apta. Ennius la biu uicta carina per equora alta celonis. Item plautus in asinaria. Quo hanc celocem conferaras. unde habet et habet habet celox dicitur uelox sicut hugo. Papias etiam dicitur. Celox genus nauis feminini generis.

Celsus. a cello. is. dicitur celsus. a. u. uel celsus dicitur a celo. quia sublimis sit et altus et quia celestis. et comparatur celsior issimus. unde celsus. sius. issime. et habet celsitu de. uis. Et componitur celsus cum ex et dicitur excelsus.

Celtes. nis. mas. ge. instrumentum ferreum aptum ad suspendendum. et dicitur a celo. las. per pingere uel sculpere Job xix Vel celte sculpani in silice. Quidam tamen legunt ibi cete. uel dicitur celtes a cello. lis. ceculi.

Celuber exponitur in tertia parte in secunda dicitur. dote et in hiberis.

Celticus. ca. cu. id est. nobilis. dicitur a celsus.

Celū. a celo. as dicitur habet celū. li. quia celat nos secreta uel a caelo. las. per sculpere. quia sculptum est et insignitum uarijs stellis. Vel componitur a casa et elios quod est sol. quia sit casa solis. Et est celum etroditu genere. quia in singulari est ge. neu. et in pluri mas. Et scribitur per ae dyprongum sicut uult pap. Sed dubitari consuevit. an sit dendum unus celorum. uel unum celorum. Magister bene dicit. quia debet respicere ge quod ibi est. et ita dici debet unus celorum. sicut una epulay. De habet plenius dixi super in iij parte in tractatu de genere nominum. ubi egi de nominibus etroditis.

Et scias. quod sicut rabanum septem sunt celi. scilicet empirium. crystallinum. sicerium. igneum. olimpum. etherium et aerium. Et insuper aliud celum sancte trinitatis. Ipa enim celsitudo diuine maiestatis nominatur metapho

rice celum. Item celum per motum suum causat generationem et corruptionem in inferioribus. unde dicit rabi moyses quod celum in uniuerso est sicut cor in animali. cuius motus si ad horam quiesceret corporis uita finiret. uide in sphaera. Quare celum nubem in mane significat pluuiam et in sero serenum dicam in nubes.

Cementū. a cedo dis cecidi. dicitur habet cementū. ti. id est. calx et minorum lapidum congregatio. et celsura lapidum. et fundamentum domus quod celo lapide surgat. unde habet cementarius. nis quod disponit lapides in muro. Cementū etiam dicitur mendacium.

Cena. a cenon quod est commune dicitur habet cena quasi a comunione uescendi. Antiqui enim publice et in patulo comedebant non solitarij et puanti sicut modo ne singularitas delicijs luxuriam generaret. Vel dicitur cena quasi scena. A scenon quod est umbra. et dicitur cena proprie in sero. sicut spectaculum in mane. prandium in tertia merenda uel auentia in nona. absonium post cenam. A cena dicitur habet cenula diminutiuum. et cenaticus. ca. cu. ad cenam pertinens. Cena componitur habet et habet incanis et habet incane. id est. ieiunus. quasi sine cena.

Cenaculū. a cena dicitur habet cenaculum. li. et habet cenatium. nis. Item scilicet locus cenandi. sicut hugo. Papias uero dicit. Cenaculum domus superior per dicitur a comunione uescendum. unde habet cenobiū congregatio.

Cenarius. nis. mas. ge. qui uictum ma multorum cibis queritat. A cena dicitur.

Cenaticus. ca. cu. pml cor. id est. ad cenam pertinens cenatorium in cenaculum exponitur.

Cenatu. cas. frequenter cenare pml cor. Et forma est a cenatu uulso super de cenio. nas. a. in. J. mutata

Ceno. nas. nau. natu. id est. cenam sume et. u. in. o. a cena dicitur. Et componitur conceno. nas. id est. simpli cenare. Receno. nas. id est. iterum cenare. Et est neutrum cenon cum omnibus suis compositis. Et producit ce.

Cenobares. nis. mas. gen. qui propter cenam super iunget ambulat. sed potius per debet scribi sicut in suo

Cenobita in cenobiū est Et potest bi. loco dicitur cenobiū. A cenon quod est commune et habito

tas componitur cenobiū. bij. id est. monasterium. scilicet communis habitatio plurimorum. ubi sunt plures congregati ad insimul et communiter habitandum et comedendum. unde habet et habet cenobita qui uel que illum locum habitat. Quidam tamen solent scribere habet nomen per sicut ut dicitur scenobita a scenon quod est umbra quia talis locus solet fieri in umbratis locis. et nemorosis. et in habet et habet scenobita. sicut hugo. In pap scribitur per c. cenobiū cenobita. Unde dicit. Cenobite genus monachorum quod nos in ceteris uiuentes possumus appellare

Cenodoxū. a cenon. nas. dicitur habet cenodoxū. cij. id est. domus in qua cenandi refugium est pauperibus. sicut hospitale. unde habet cenodoxarius. id est. elemosinarius. et in habet cenodoxaria eius uxor. uel elemosinaria. sed habet melius scribuntur per x ut dicantur a xenos. ut dicitur

Cenodoxus. cenon compo. tur infra in x li. nis cum doxa quod est gloria et dicitur cenodoxus uel habet cenodoxa. qui uel que est cupidus uel cupida cenose et uane glorie scilicet mundane. unde hec cenodoxia. id est. uana gloria et cenosa. sicut est gloria mundana. sicut hugo. Pap uero dicit. Cenodoxia iactantia seu uana gloria. Cenodoxus inanis glorie cupidus.

Cenofactoria ars est illorum qui operantur de sceno. luro. In actibus autem apostolorum et uirg debet dici

Cenomonia. mie. id est. cōis musca. scilicet cenofactoria per sicut a cenon quod est commune sicut hugo. Et scribitur per c sicut in pap qui dicit. Cenomia non canina musca habet

omnino mordax p ce scribit non p J. Sed dic q
egam p J scribit sed in alia significatione.

Cenon ul' cenos qce lne noui ul' cōe ul' mixtū
cenofitas raris. in cenofus uide.

Cenofus. A cenuz dī cenofus. fa. sum. i. fetidus
spuzcus. luculentus. hircosus. Et compať. vñ h ce
Renouetoriū. cenū componitur cenofitas raris
cu ueho. is. et dī h cenouetoriū. i. instrumentum
cū quo deponatur cenū. et hoc cenouebum.

Censeo. ses. sui. sum. iudicare. iubere. statuē. sua
dere. deliberare. nominare. extimare. nuare. senten
ciā pfere. Et nota q censo secūde coniug. et cē
so. is. et cēso. is. quare in significacōne nō dnt
ul' in simplicitate ul' in compōne. h in lātura dif
ferunt. Nam censo facit pteritū cēsui et supinuz
cēsium. Censo. sis. facit cēsui censitū pñl' cor'. vnde
pticipiū censitus. ra. tū. pñl' cor'. Censio uero facit
cēsui cēsitū pñl' prod'. vnde cēsitus. ra. tū. pñl' p
ducta picipiū. Ergo p uoluntate legentis dicentur
in pfa censitus recensitus pñl' cor' inq̄tum uenit
a recia. ul' cēsitus i cēsitus pel' pñl' inq̄tum uenit a
q̄ra.

Quodlibet p̄dōz uboz cōponit cū per et
dī p̄censeo p̄cēsui p̄cēsium. p̄censio sui sitū. p̄censio
sui sitū. i. p̄fecte ul' ualde censere. ul' pquirere cū
ire. perrare. Vnde ouidius metan̄ ij. Et laniata si
nus totū p̄censuit orbem. Itē componit recensio
sui recensitū. recensio sis sui recensitū. recensio is re
censui recensitū. i. nominare. Itē nuare recitare.
recolere rememorare reuenerari. Item componit
succensio succensui succensum. succensio sui situz
succensio. sui. sitū. i. irasci. **C**enso. censo. censio
sunt actiua. et composita ab eis actiua sunt siml'r
p̄ter succensio quod ē neutuz p̄ irasci. si forte iue
niať q sui simplicis redoleat significacōnem acti
uū erit. ita dicit hugo. Quis uero dicit q censo is
recie coniug est ubū desideratm̄. et habz p̄tenta
et supina ad mod' quare. censui censitū. vñ sem
per censitus recensitus prod' pñl'. Vnde in li nio
num semp legendū ē recensitū sunt penl' prod'. Isti
us opinionis fuit mgr bene. et h credo uey et h
doctrinā ps. De h ec sup̄ req̄re in iij pte ubi agit
de p̄tents et supinis uboz desinentium in so

Censio. sis. in censo exponitur.

Censitus. ra. tū. uide in censo.

Censo. sis. in censo uide.

Censor. foris. mas. ge. i. iudex. et p̄p̄e q iudicat
de monbus et eos corrigat. et dī a censo ses.

Censorinus in censorius uide. Et producit pent

Censorius. a censor dī h censorius. rij. et h cen
sorinus. ni. p eodem. scz censor. Vnde catho dicit
censorinus q mou erat correptor. Et p̄nt esse ad
iectiua et possessiua. ut censoria res. i. res censoris
Item p̄nt esse deriuatiua. A census h censorius
et h censorius. i. ille q censum seruat ul' pecuniā.

Censual. A census h et h censual et h le. i. offi
ciabz q censum exigit puinciale et qui dat illum

Censura. A censo ses h censura. re. i. iudiciū ui
gor. seuitas. m̄sura. vindcā. ptas. suia. decus. Et p

Census. A censo h census. sus. sui. **Q**uic pñl'
pecunia facultas descripta publice ul' extimata dī
eciā h cēsus. si. quoz patrimonio publice annota
ta sunt ul' descripta ul' extimata. Item inuenit cē
sus. fa. sum. p̄ticipiū. et format a censo. sui. cēsuz
censu addita. s. fit census.

Centaurus. gigno ul' genitus cōponit cū aura
dī h centaurus. ni. uel gentaurus. i. genitus ex

aurum. Siquidē fm fabulas poetaz. p̄xion secretan
us iunonis eam interpellauit de concubitu. q̄ cuz
sibio iouis formauit quandā nubē in sui sp̄m. et
eam obtulit p̄xioni. Quā putans ille iunonē esse
effudit semē in nubē Et inde nata sunt qdā mon
stra in media pte homines. et in media pte scilic
inferiori. equi. Et dicti sunt centaury q̄i gentauri.

.i. geniti ex aura. Vnde centaureus. rea. reū. Et h
centaurea. ree. quedā herba. fm hugo. Pap dicit. cē
tauri a lafis ul' latez dicti buitate. Nam ipocētau
ri dicere debemus. ipos subtus. centaurus equus.
q̄ cū supius essent homines inferius erant equi.
Dicit autē h nomē siue monstrum confictū fuisse
ad exp̄mendā humane uite uelocitatem. q̄ equo
sit uelox. fm autē hystoriā p̄xion in grecia centū
milites armatos adunauit. qui equites cum ab i
doctis p̄mū uiderent sup equos vnū animal repu
tū ex homine et equo dicti sunt centaury q̄i cen
tuz armati. ul' quia centum erant et q̄i aura cito
uolantes terram non consumebant.

Centenarius. a centū ul' centenus dī centenarij
ria. riū. continens centū. ul' hñs centū annos et h
centenarius p tali nio. et h centenariū p quod
pondere centū libraz. quod pondus romani insti
tuerunt pro p̄fectione centenarij nimen.

Centenus. a centū dī centenus. na. nū. et in sin
gulari tantū ualet q̄tum suū p̄mitiū. h in plura
li tenet distributiue et distribuit per parem nume
rum. sicut bini et trini. ut isti incedunt cētēni. Itē
h centenū. ni. quoddā genus anone scz miliū. q̄
in plerisq locis semen eius incrementū frugis cen
tesimū nascatur. vnde et miliū a multitudine fuz

Centesimus. ma. mli. nomen est or̄tus dicit
dinale. Et dicitur a centum.

Centies adibium. i. centum uicibus. A centū dī
centimanus. a centū et manus h centimanus us
ui. fm ps in vij lib f. Potest tamē dedinari h cen
timanus mani ul' adiectiue centimanus. na. nū. q̄
centū habet manus. Et cor' pñl'. Pap autē sequēs
ps dicit. Centimanus a manu compositū eius ser
uauit dedinacōnem. Dic centimanus. huius centi
manus. notať ergo nullū aliud p̄sum ul' adiecti
uum uel mobile quare dedinationis esse.

Cento. a centū dī h cento tonis. et dicebantur
olim centones qui de carminibus homeri ul' iigi
lij ad p̄p̄a opera more centenario ex multis hinc
inde compositis in vnū faciebant copus. ad facul
tatē cuiuscūq̄ materie. h de cuiuscumq̄ carminibz
quicūq̄ h mō faciūt centones dicuntur. Et cento
onis dī sator puluinar ul' uelū de multis p̄anis
ul' qui facit fil' et ipsum filz. Juuenal. Intrauit
callide ueteri centone lupanar. Quis tñ dicunt q̄
h cento dī feror ueniens ex assiduitate libidinis

Centrix. A centū ul' cento dī h centrix cētrix
Et dñr cētrices mētrices lupe mltiuiue. diabolares
nonarie. et dicitur a cētū p̄pter multitudinē. uel
a cētronibz. i. filis. q̄ eis desicabant ul' quia ster
nantur in lupanari ut locus reddatur calidior

Centz tri. i. p̄ctū in medio cūli. ul' alteruz rei a
q̄ equiter distat quelibz ps p̄ferie ul' dicitferencie
qd et h centron indeclinabile inuenit et h centro
onis. et dī centz a censo es q̄ h ipiū sumit iudi
ciū p̄ferie. continendo semp alteruz pedē cūli. Vel
dī sic q̄ cuncta. q̄ cunctū ad ipsum uertuntur.

Centua tue ē mensura terre ul' vinee hñs p sin
gulis pres pedes centū. Vnde et a centum dicitur

Centū. omnis ge. in dēdi. et tantū plis nūi. et ē
pmitiū ut dicitur ul' potius deriuat a canto quod
est circulus et circūferencia rote. qz ibi circulet et
curuet nūis ad p̄mū. ul' qz ille numerus ē p̄ctūs

Centipeda. de. fe. ge. genus animal a multitudine
ne pedū dicit. Et componit a centū et pes.

Centuplico. cas. i. centuplo. A centū et plica. ui
centuplus. pla. plū penl' cor' de in centuplus
.i. centies tantū. et est compositū a centū et plica
vnde centuplo. plas. idem e qd centuplico. cas. ij
reg' xxiiij. Adaugeat dñs deus tuus ad populum
tuū quātus nūc est itēz qz cētuplicet. Vel s̄ aliaz

Centuna. ne. fe. ge. i. centū ho Mām cētuplet
mines in re militari. Et dī a cētūz ul' cēturio. vñ
oraē in poetna. Centurio senior agitāt exparicia
frugis. Et cētunia dī ducenta iugera in agris. sic
ager ducentoz iugēz qui antiquitus a cētum iu
genbus cētunia uocabatur. s̄ post duplicata ē in
sura. et nomē p̄stinū retinuit. In nūo enī cēturie
multiplicate sunt s̄ nomē mutare non potuerunt
fm hūz. Pap' etiā hoc uolt. vnde dicit. Centurias
dicimus p̄tes exercitus in centenos milites distas
Vnde et qui hic p̄sunt cēturiones dīr. Item cētū
ria agri ducentoz iugēz q' apud antiq's cētū iuge
ribz existebat. post duplicata nomen retinuit

Centurio. onis. mas. ge. qui cētum preest uiris
a cētum dī. ul' qui p̄est cētum militibus. dī a cēt

Centurio. as. i. ordinare. p̄ cen Mturio fm pap'
tunas distribuē. Et dī a cētūria ul' cēturio nonis
Et componit acēturio. rias. i. coordinare ul' adu
nare. et succenturio. rias. i. succurrere. ul' potiqz in
succursum p̄mōz post illos ordinare. p̄pe enī suc
centuarij dicitur qui post p̄mam aciem sunt or
dinati ut ei succurrant si necesse fuerit.

Centussis. as. assis p̄ oblo cōponit cū cētū. et dī
h̄ centussis. i. cētū asses. ul' p̄cū centū assū. vñ p̄
sius. Et centū gratos curu centusse licetur. Sed h̄
ponitur pro centesima parte assis

Cenula. le. diminutiuum parua cena.

Cenulentis. ra. tū. plenus ceno. et componit a
cenū et lentos greci quod significat plenitudines
et cōpāē. Vñ h̄ cenofiras. tatis. et h̄ cēulentia cie

Cenū. a ceno. nas. dī h̄ cenū p̄ cōnt' M. i. fetur
nū. qz non cenet. Et ē cenū sordidū lutū. uorago
p̄fundum. In cētiosus. sa. sum. i. fetidus. spurcus

Cepa. a cephas dī h̄ ce hizcosus. Et compāē
pe in dēdi in sin. Et scribit p̄ ac dirp̄ngon. qz nō
est in caput. In pli h̄ cepa. pe. in singulari. Vnde ouid'. Cede
da est ornus enica cepa meis. et h̄ cepe in sing' in

Ceparius. a cepa dī h̄ ceparius nij oz uenitur
tulanus. qui custodit cepas. ul' qui uendit. Vñ h̄
ceparia. i. ortulana. et ceparius. ria. riū. possessiō
ut foliū cepariū. i. cepe. ul' dēsigit' marenā. ut olz

Cephalalgia in cephalea ē cepariū. i. de cepis
Cepalei. lee. p̄nl' prod' capitis passio. Cephalim
enim grece caput dī. fm pap'. Hūz uero dicit. Ce
phalea ul' cephalalgia. uena ul' dolor capitis. a ce
phac dī. s̄ s̄ pap' cephalalgia ē humor capitis

Cephas ul' cephalim greci dicitur caput. Vnd' ce
phas dicitur est petrus. qz in capite et p̄ncipatu sit
cōstitut9 ap̄loz. Itē cephas hebrece. petrus ḡce. l̄ne
agnoscens. s̄riace caput qz in capite sit constitutus
apostolorum. Vide in petrus.

Cepi defectū p̄ ce scribit' Vide in cepio is.

Cepiciū. aj. et h̄ cepicius. cij. i. cepe.

Cepidines. a cepi. p̄terito de capio hec cepidies
cepidinū. saxa scilicet in mari. ul' que p̄minent in
p̄ruptis locis Et corripit di.

Cepio pis cepi ē ceptū. i. incipē deriuat a p̄ter
rito cepi de capio. Vnde tereñt. Sex totis mēsis
obfessim qz ille quidqz ceperet. Sed p̄ns huius
ibi et que formant' a p̄nti obfoliunt. P̄teritū iō
et que formant' a p̄terito adhuc retinent' et huius
modi p̄teritū qñqz accipitur p̄ p̄nti. qñqz in ui p̄
renti. Et scribit' cepi defectū p̄ ce. similiter cepe
tus ab eo dīdēns. Sed ineptus ab incipio pis p̄
e solam scribit'. Et sunt quatuor ūba defectiui q
h̄nt sensum p̄ntis et p̄terit'. Xv. Bis duo sunt odi
noxi cepi memini qz. Que retinent sensum p̄ntis
Ceptus. per. oe scribitur sicut cepe p̄teritū qz
tus defectiuum. uide in cepio.

Cera cere ab aue q' dī apes fit. Et ut dicit pap'
Cera a greco ceros quod id est. Itē cera materies
fuit illaz l̄az que puuloz nutrices fuerunt.

Ceraminus. mij. i. figulus. qui sicut ceram ita fin
git argillā. et cōponit' a cēt' et ago is. ul' a cera et

Cerarius. nij. a cera h̄ cerarius. nij. qui Mlimus.
facit ul' uendit ceram. ul' qui in ea operatur.

Cerastes ul' cerasta. mas. gen. serpens cornutus
Gēi xlix. Cerastes in semita. Et dī a ceros quod
ē cornu. eo qz in capite cornua habeat anetū. Vñ
lucanus in vj. Aut uiuentis adhuc libie mensure

Cerastus. si. fe. ge. curtas fuit pōn quā ceraste
curtate cū luallus deluisset quodd' genus pōni
inde aduexit. et dēā ē arbor h̄ cerastus. et fructus
eius h̄ cerasum. Vel dicit' cerastus a cerite oppido
ubi abundat. Et corripit ra.

Ceratum in dēdi. quodd' pondus. scz media ps
obuli habens siliquā vnā et semis. Hunc latini se
nigbulū uocant. ceratim grece. latine siliqua cor

Ceratus. A cera dī ceratus a Mnū interpretatur
ū. et differt a ceruus. rea. reū. qz cereū est qd totū
ex cera constat. Ceratū quod limitū ul' incrustatū
ē cera. Vnde et cerate dicitur tabule in quibz sen

Cerannia. Ceros componitur cū annis Mbitur
et dī pluraliter cerannia. nioz. i. acucōnes ul' ex
alracōnes undaz in tempestate. qz amues cornuti

Vnde lucan' in v. Mouit qz cerannia nautis. Vñ
cerānia dicitur saxa p̄minentia in mari. instar coi
nūū. Item a cera hec cerannie ceranniaz. i. uites

ul' uue. qz sint subrubee ut cera. ul' cerānios grece
latine dī fulmē. et inde hec cerannie cerāniaruz ui
tes ul' uue. qz rubeant ut ignis. et h̄ cerānia qdā
gamma sic dicta qz alibi non inuenit' nisi in loco

fulmine icto. et h̄ ceranniū nij nota sic facta
et ponit' quādo multi ūsus improbant' nec per sin
gulos obelantur. et h̄ cerannia nioz p̄rupte sum
mitates montiū dñr. a creb' fulminatione. qd cō
ponitur cū acros quod ē mons et dī acrocēānia

oz illud idem. qz montes fulminati. Vnde et cerā
nij ul' acrocēānij antonomasice dīr montes epi
ri p̄pter altitudinē et assiduos ictos fulminū.

Cerānos grece latine fulmen.

Cerberus beri. mas. ge. canis infernal'. qz creos
baros. i. carnes uorās. Et componitur a creos et
baros agros qd ē tractus. Dī enī carnes uorare s̄
ossa reseruare. et eis incubare. quod nichil aliud ē
nisi qz cerberus ē terra que carnes mortuoz cōsu
mit. s̄ ossa consumere non potest. Vñ et s̄rurfa
gus dī sepulchz hominis. qz comedens carnes s̄
hūz. Pap' uero dicit. Cerberus inferoz canis. tria

capita habere dicitur propter tres aetates. Infanciam. Iuuentutem. senectutem. Et cor pñl. Virg. eneyd. vj. d. Cerberus h. ingens larratu regna trifanti. Item grec. Cerberus omne uorans tria possidet ora canina.

Cercopa pe. cō. ge. i. certator. Et componitur a cō. as et copia. Vñ cercopa quasi certans copiose
Cerdo. Cerdon interpretatur coriū. Vñ cerdo onif qui pparat coria sicut calcifex. Vnde pñs. tollit sua munā cerdo. Cerdo etiā dicitur ē quidā hereticus Vnde cerdoniani dicti sunt quidā heretici. Vel cerdo deriuat a certus. ta. tū. s. quosdā. Itē cō dicitur su tor. vñ dicitur pap. Cerdones futuros. Et producit do

Cerdon interpretatur corium.

Cerdoniani. quidam heretici. uide in cerdo.

Ceregius. gij. i. pistor q̄ ad modū cere deducit palram. Et componitur a cere et ago agis.

Cerealis uide in ceres.

Cerealiū h. generis neutri. locus ubi panis et abis paratur. Et dicitur a ceres.

Cerebellum. li. dimi. paruū cerebrum.

Cerebrofus. fa. suz. iracundus. uel qui uiciū habz in cerebro uel in eo patitur Et dicitur a cerebrum

Cerebz. bn. ps. capitis pñl. cor. Et ppe medulla capitis appellat cerebz s̄m pap. Et in de excerebro as interpretatur. extra cerebz ponere. Jsaie lxxj. q̄si qui excerebrat canem.

Cereolus. li. dimi. puus cereus penul. cor.

Ceres. A creō. as. dicitur h. ceres crenis. dea frumētū et sepe ponit̄ p ipso frumento. Et dicitur sic q̄ creat fruges. ipsa est et terra ops opis. q̄ melior sit terra opē. et p̄serpina. quia ex ea serpant fruges. et uesca etiā dicitur. vñ h. et h. cerealis et h. le. q̄ autem p cererem intelligat̄ frumentū siue panis habet̄ in illo exemplo terenciū quod inducit donatus i capto de tropo. Sine inquit cerere et libero uenō friget. i. sine pane et uino deficit uoluptas. et cor

Cerete. a chere dicitur h. cere. uide etiā in cerete te ceretis quedā ciuitas. dū enim romani oliz militarent iuxta aquilinā ciuitatem quesierūt a ciuibz quod esset nomē ciuitatis. Illi uero experes lingue latine utpote greci se a romanis esse saluta tos credentes responderūt chere quod ē salue tūc romani chere nomē ciuitatis esse credentes subterxiūt. h. et addiderunt hanc sillam te. et dicebant h. cerete. tis p nomine ciuitatis. pñl. prod. vñ antiqui sumpserunt nomē patriū h. et hec cerete. et h. cerete pñl. p̄d. s̄ postea romani antiq̄ cā dicitur ad p̄m̄iū corripuerūt deriuatm̄. murantes e pe nultimā in J. et dixerunt h. et h. ceritis et h. cerite similiter pñl. prod. postea modū amplius nomē corripuerunt patriū in nō isto mas et fe. ceretis subtrahentes ti sillam p̄ sincopā et dixerunt h. et h. ceres et h. cerete. Gō ceretis uel ceritis pñl. p̄d. Sed cā dicitur ad p̄m̄iū tam in e q̄ in. J. pñl. in ueniēt in isto nomine cor. apud autores. Cū ergo in p̄m̄iū inuenitur. J. pñl. cor. nimis imprope et sola poetica licentia ponit̄. uide etiā in centis

Cerethi. et pheleti nomia sunt indeclinabilia. et accentuant̄ in fine Erant autē cohortes siue legiones pugnatū. et sonat cerethi extimatores. pheleti admirabiles. Hij erant pugnatōres fortissimi. ij. reg. c. viij. Banaias filius Joiade super cerethi et pheleti. Hij erant custodes capitis dauid. ut dicitur in historijs. Vide in pheleti.

Cereus. a cera dicitur cereus. rea. reū. quod sit de cerimonie. a cera uel cerus. Jsa. et h. cereus. rei

hec cerimonie. niaz. festa facta cū cereis. Vel cerimonie dicitur q̄ cerimonie. a carendo quibusdā estis quibus olim iudei in festis abstinebant. uel quia homines carent usu illaz rez que in sacrificijs diuinis offerunt̄. Et inde cerimonie. niaz ipsa sacrificia. et h. et h. ceremonial et h. le. i. festiuus. religiosus dicitur festis uel sacrificijs s̄ hug. pap. uo dicit. Ceremoniū et cerimonie pluralit̄ dicit. q̄ nos uicij care re faciant. In historijs dicitur. Nota solēnitates dicitur ceremonias a cereis. i. luminarijs uel a carie et mene quod ē defectus. q̄ tunc dicit in nob̄ sordes de ficere. et ita dicitur cerimonie q̄ cerimonie. uel a carendo munijs. i. officijs seruilibz. nā h. muniū idē ē quod obsequiū uel officiū. Item possunt dici cerimonie a caris qd ē gracia et mene quod est de frūs. q̄ deficiit grē. q̄ huiusmodi obseruacōnes de se grām non conferebant. Et nota q̄ in lege et prophetis quoz erant quoz noticia ualde necessaria est. scz moralia. iudicialia. ceremonialia. p̄missa et sacramentalia. Moralia erant p̄cepta decalogi de q̄ bus hētur exodi xxx. Iudicialia erant illa de q̄bz habet̄ exodi xxj. Si emeris seruū hebreū. rē. Et huiusmodi p̄tinent ad pacē inter homines cōseruandam. Alia erant ceremonialia. et hec erant in dicitur sacrificioz. in discrecōne aboz. In expiacōne immundiciaz. in obseruacōne solēnitati. De quibus hētur in leuitico fere p̄ totū. Promissa aut̄ erant ad illiciendū. sicut promissio terre manantis lacte et melle. Exodi iij. Et p̄missio angelice custodie. Exo. xxij. Ecce ego mittam angelū meū q̄ p̄cedat te. et custodiat in uia. et inducat ad locuz que parauit. Et p̄missio de omniū bonorū multiplicacōne. Leuit. xxvj. Si in p̄ceptis meis ambulaueritis et mandata mea custodieritis. et feceritis ea dabo uobis pluuias in tempibus suis. et terra gignet et germē suū. et pomis arborez replebunt̄. rē. Sacramentalia autē erant figure sacramentozū noue legis. Sicut ē sacramentū phase. Exo. secundo. Tollat unusquisq̄ agnum p̄ familias et domos suas. et c. Et sacramentū uitule rufe. Num. xix. Precepe filiis israel ut adducant ad te uaccam rufam etatis ite gre in qua sit nulla macula. et cetera.

Cerinciani. quidā heretici. a cerinto quod dicitur hij inter cetera circūcisionem obseruant mille annos post resurrectionē in uoluptate carnis p̄dicat̄ futuros. vñ et grece dialaste. latine sunt appellate.

Ceritis exponit̄ in cerete. rē. Cō in J. dialaste rēda pte ubi agitur de denominatiuis in tis.

Cernida. A cerno. is h. cernida. nide. signū sup̄ qd dicitur tarantara. et cernida dicitur tarantara quia discernit pollimen a fuzure.

Cerno. nis. creui creui. i. uidere. considerare p̄ponere. iudicare. statuere. Cerno componit̄ concesso. i. simul cerno. Discerno. is. i. diuidere. separare discutere. de cerno. is. iudicare p̄ponē delibare statuē cōfligē. se cerno. i. sepo. Cerno et cōposita ab eo sunt actiua. De cerno tamē p̄ cōfligē ē neu. Itē cerno dicitur a uidere. q̄ cernimus longinq̄. uidemus. p̄xia Item cerno et cōposita ab eo faciunt p̄terita in creui. et supina in creui. sicut cresco et cōposita ab eo faciūt. s̄m hug. x. Cerno solet facere creui creui q̄ supinū. sic creui creui uolē tibi cresco dare. Consuevit tamen dici q̄ cerno caret p̄teritis et supinis s̄ ea sumit a cresco. as. sicut et quedā alia ūba. que continent̄ in hije ūsibus. Sido sisto tullo ferio furo q̄ cerno. Gaudent nō p̄p̄is s̄ p̄teritis

abertis. Et ē dicit inf tno et confido. qd ut dicit gr̄
Corporeis ocul̄ tno confido m̄re. uide in fecerno.

Cernuus a ū. i. indinatus ul' ingeniosus a tno
cernuus. a tno. is. dicit cnuus. a. um. i. acti. nis
uis. humil' pronus in capite ruens. Cernui etiā di-

Ceruo. a cera dicit ceruo. as. i. cera implere. finitus
ul' finire. Et componit' incero al' p' eod'. Et p' d' ce-

Cerofertarius. a ceruus et fero fers h' cerofertari
us qui cereū portat. ul' acobitus. ul' qui defert ad

Ceroma. a cera dicit h' ceroma mata. uendendū
quoddā ungentū quodā confectio ex melle herb
et cera qua palestrice capillos suos inungebat ut

essent labiliores. vñ ceromaticus ca. cū. i. ceromate
ceromaticus in ceroma exponitur. **Vinctus**

Ceros grece cornu latine.

Ceroti. ti. neu. ge. idem quod ceroma ul' cōmix
tio h'baū et ungentū. Et dicit a cera cere.

Ceritus. a ceres dicit c'ritus ra. tu. i. interposita. r
ne si dicitur ceritus p' vnū. r. putaret' a cera. Et
dicit c'ritus qui habet frumentū. ul' insanus. qd qñ
sacerdotes ceretis eis sacrificabant solebant insani
re. Vel dicit a crebū. scz fumosus qui crebū habet
cōmotū. Et prod' n. Gre. Ceritus dicitur quē uesa
nia torquet. De hoc supra uide in tertia parte ubi
agitur de denominatiuis in tus.

Ceridorus. a c'ron quod ē terra et idron quod ē
aq dicit h' c'idorus quidā serpens qui alternatū mō
in terra mō in aqua morat'. et idem dicit chelidorus
et ab eisdem componit' qñ c'idorus. Lucanus tamē
uidef' uelle qd aliud genus serpentis sit chelidorus
q' c'idorus. Et fm h' componit' a chelon quod est
turtū et idron quod ē aqua. qd semp' curuatur et
morat' in aqua. Vnde h' chelidorus dicit lignū ul' la
pis teres et longus inuolubil' ad modū illius ser
pentis quo area adequat'. Vide qd quidā solēt p'
ferre has dictiones corrupte. dñtes celsidorus. cōlin
drus. chilindrus. h' barbarissimus ē in h'is omnibz

Chilindrus tamē inuenit' sed in alia significacōne
scz quodā figura quadrata. sicut dicit in geometria.

h'is sup'ius semicirculū. et dicit sic a pōcō lapid' ul' s'
pente ppter equalitatē. vñ h' chilindrordos dicit'
ymb' equaliter crescens in longū h' hug. Papias
etiam dicit. Chilindrus in geometria figura qōra
ta habens supenus semicirculum in solido.

Cerion dicunt greci terram.

Certifico. ras. facere certū ūbum actū. Et cōpōi
tur a certus et facio. Et corripit h'.

Certioro. a certior omis comparatō dicit certioro as
ūbum actū. i. certificare. licet et compatiue possit
teneri ex ui positiui sui. ut dicat'. Ille me certifica
uit. h' ille me certiorauit. i. magis me certū reddi
dit. fm hug. Et p'ducit. o. Ante. r. sicut peioro as

Certo. ras. tui. denuat' a certus. ra. tū. et ē tra
re litigare. pugnare. Certi eniz solentur litigat'. vñ
dicit certare qñ certū se dicens hūc vñ ūbala. et hoc
certatim adūbium. **Certo** componit' cōcōto ras
. i. simul ul' cū alio certare. **Decerto**. ras. i. ualde ē
rare. **Recerto**. ras. i. iterū certare. **Certo**. certas et
composita ab eo omnia sunt neutra.

Certus. a cerno is dicit certus ra tū. ppe eni c'rus
dicit qui cernit rem de qua certificat' licet qñqz ad a
nimā referat'. Et comparat' certior issimus. Vñ cer
te c'rus. me. adūbium. Et h' certitudo. inis. Certus
componit' q'certus. i. ualde certus. In certus ra tū
. i. non c'rus. Et comparatur. Vnde h' incertitudo inis

fm hug. Pap' dicit. Certa clara manifesta. Et scias
qd certitudo nichil aliud ē q' determinacō intelligēs
ad vnū. **Item** Certa discussione non egent. uide

Ceruca. ce. fe. ge. i. alapa. ul' cola. **Min consiliū**
phus. Et dicit a ceruix. Et producit' ut.

Cerucal. alis. ge. neu. i. puluinar aureale. qd et
cerucanū dicit. Et dicit a ceruix. Et producit' penl' fm
hug. Et ut dicit pap'. Cerucal dicit qd sub iuice po

Cerucatus. ra. tū. i. supbus. fumosus. **atur**
contumax. a ceruix dicitur.

Cerucosus. a. ū. supbus. arrogans. et diuat' a ē
ceruinus. na. nū. penl' producta. res cerui **Quix**
ul' de ceruo. A ceruus ui dicitur.

Ceruisia. e. genus pocōnis A cerū dicit h' papiam
ceruix. A ceruo is dicit h' iuix icis posterior pars
colli. sicut anterior gula. qd ibi ceduntur capilli. qd
autē ceruix dicit qñ cerebri uia. qd p' eam ptem cēbū
ad medullū spine dirigit'. et h' mologia ē nō cōpō
ul' diuatō. iuix etiā accipit' p' supbia et maxime
in pl'. Et qñqz ē in sin. Job xv. cūcūrit adūsus
cū erecto collo. et pingui iuice armatus ē et prod'

Ceruleus. in cerulus exponitur. **ui**

Cerulus. a cera dicit cerulus. li. lū. penl' cor'. fulu
instar ceru. uiridis. niger. glaucus. ppe quidez ceru
lum est uiride cū nigro ut ē mare. Vñ ceruleus. a
um. penl' cor'. Et ut dicit pap'. Cerulus dicit ipse colo
Ceruleus uero quod ex cerulo constat. Itē cerulus
nature. ceruleus fingitur.

Cerusa quedā materies apta ad pingendū. que
ex plūbo stanno qz conficit'. fm pap'. Hug' uo di
cit. a ceroma dicit h' cerusa se. quoddā genus coloris.

Ceruulus. li. dimi. puus. ceruus. vñ h' cūla. le.
ceruus. a ceros quod ē cornu h' cūus q' penl' cor'
nū. vnde h' cūa. ue. Et ut uol' amb'. Ceruus eger
olee ramusculos mandit. et sanat' Et ut dicit pap'
Ceruus fugiens spineta penetrat illesus. oculis ca
ligantibus serpentē deuorat. et in eo estu et uenē
ardore ad fontē uadit. m̄sus qz in eo caliginē et q'
qz supflua exuit. adhuc cū amoris incendio detine
tur priore subsequens caput sup' renes suos sus
tentante natando ul' p' deuia siluarū ad extremas
regiones deuēnit. fideles significat. Et fm ysid'
xij ethy. Cerui erectis auribus acute audiunt. sub
missis audiūt nichil. Greg' etiam dicit mor' xxx li
exponens illud Job. Vel pturientes tuas obseruaf
ti. Ceruū inquit moris ē inuentos serpentes exnōg
uere. eoz qz membra morsibus dilaniare. fertur
autē qd si qñ flumina transeūt capitū suoz onera
dorfos pcedentiū supponūt. sibi qz inuicē succedē
tes laborem pondens omnino non sentiūt. m̄gri
spūales cerue uocati sunt. Ipsi eni more ceruarū
interemptis uicijs qñ extinctis serpentibus uiuunt
et de ipsa extincōe uiciorū ad fontē uite actius in
ardescunt. Ipsi etiā dū labentia huiusmodi tēpali
ratis momenta qñ quedā flumina rīseunt. cōpaci
entes caritate onca sua sibi inuicē supponūt. quia
tanta obseruacōne custodiūt id quod scriptū ē In
uicē onā uā portare. et sic adimplebitis legē xpī

Cesar cesaris dicit a ceto dis cecidi. qd abstractus
fuit de ceto utero matris. ul' qd fortiter cecidit /
lios in prelio. Vel quia primo secuit cesariem si
bi. Vel quia cum cesarie sit natus. Vel a cesos di
ctus quod est elephas. qd in singulari certamine
deuicit elephante. et fuit cesar pinus impator ro
māus. a q' qlibz iōanus impator dicit' ē cesar. sic
et augustus ab augusto. Et a cesar cesareus. rea. li

possessiuū. et cesarius. ria. nū. vñ cesarianus. a. ū.
et h et h cesariensis. et h se. Inueniē autē cesar ab
qñ in plī. Vñ ouid. Cesariibz ūtus contigit añ diē
Cesar Augusta. re. fr. ge. i. terraconensis hispanie
oppidiū a cesare augusto situm et nominatum.

Cesarea. rre. ul' cesaria. rie. dī. uide in cesaria.

Cesaria. rie. quodaz ciuitas. Et sunt plures cesā
rie ul' cesaree omnes a cesare nominate. fm hug

Cesaries. A cedo. dis. cecidi dī h cesaries rie. co
ma capitis. et ē ppe uiroz. Dēz enī uiz esse cōsus
h non mulieres. Versus greē. Est coma quadrupe
dis. colubri iuba siue leonis. Cesaries hoīs. crinis
ppe mulieris. huius et illius bñ dī esse capillus.

Cesia. A cedo. is. cidi. h cesia. sic. i. lenticula. Vñ
cesius. sia. sū. i. lenticulosus. qui enī lenticulosus
ē colorem non in tegū h intercisum habet. h hug
Pap etiaz dicit. Cesia lenticulosa. Cesium lenticulo

Cesim adūbium. i. diuissim h sus. qñ leius facie
arctuatim. Et dī a cedo. dis. cecidi h hug. Pap ūo
dicit Cesim p cedes. quō uicissim p nices limare qñ
ul' dolare uel gradatim.

Cesisonomaton quodd scema est quod melius
scribit p se in pma silia. vnde in l de eo dicam et
supra in quarto dixi in capitulo de scemate

Ceso. sonis. mas. gen. qui de ventre matris ceso
scinditur. Et dicitur a cedo. dis. cecidi.

Cesonia. A cedo. dis. cecidi dī cesonia. rie. quod
caruncula in fronte equini pulli cū pmū pōit ex
alio vnde mulieres faciūt quandā potionē mor
tiferam. Item cesonia fuit p pum nomen ciuūsdaz

Cesor. oris. mas. ge. i. incisor. a cedo. mulieris
dis cecidi. Paralī ij. li. c. xxiiij. At illi cōducebant
ex ea cesores lapidum.

Cespes cespis mas. ge. terra cū herbis auulsa.
ul' frutex. ul' uigultū. Et dī sic qñ circa pedes. Vñ
cespito. tas. i. fodere ul' cadere offendere. Vnde et
equi qui sepe cadunt cespitatores dicuntur.

Cespito. tas. tau. in cespes exponitur. et cor spi
cesim adūbium. i. cedendo ul' gradatim

Cesso. A cedo. dis. cessum cessu. u. in. o. fit cesso
sas. i. frequēter cedere. Et inueniē p peccare. vnde
ūbalia. et cessabūdus. da. dū. i. simil' cessanti. ul' il

Cesso. sis. siui. ūbū desiderati Me qui sepe cessar
uū quod non ē in usu in simplicitate. Et descendit
a cedo cessi cessum.

Cesticulus in cestus tus exponitur

Ceston. in cestus. n. uide.

Cestus. ti. A castus dī h cestus. ti. ul' cestos et h
ceston indeci. i. cingulū ueneris quo accingunt et
utunt in legitimis nupijs. et dī ceston quasi cas
ton quia in feminis maritatis signū castitatis fit
Vñ ponit qñq pro legitima copula et maritali
concordia ul' castitate. fm hug. Pap dicit. Ceston

Cestus. a cedo. is. cecidi dī h ces sōna ueneris
tus. tus. tu. i. conū cū plūbo infuso quo manus
suas pugiles muniūt. et se inuicē cedūt. Cestus ē
dr baculus pugilū qui corio ul' corrigijs solz esse
circūdatus. Enī gnūliter arma pugilū dicitur ces
tus. Vnde uidet dicit cesticulus. li. circulus in capi

Cesura ē finalitas dicti Me cū aliquid portat
onīs in principio pedis. ita q sequis dicit a longa
possit inopē ul' a breui. non autē fit in primo pe
de. q̄uis possit inopē a monasilla dōne. q̄ mōa
silla dō non habet aliquid ante se a quo cedatur
licet illa cedatur. i. separetur a sequenti. ut si dicat
Non minor est ūtus q̄ querere pra tueri. De hoc

edam require in membris.

Cesius. sa. suz. p̄cussus. incisus. maculatus a cedo
Cetaria. vinaria in quibus cete et a dis cecidi
lij pisces sunt. ul' officina in qua liquame ex pis
cibus conficit. a ceto dicitur.

Cetarius. a cetus. ti. dī h cetarius. rij. qui cetum
pisces capit ul' uendit. et inde h cetariū. rij. locus
ubi uendunt cete ul' capiunt et abundant. quod
et p ipsis et quibuslibet piscibus ponit

Cete indeci plīs nū. ge. uide in cetus.

Ceteri reliqui ex eodem numero fm papā.
etenim nani sed.

Cethus p̄l prod interpretat absisus fm pap.

Cethi quidam sapientes inuētores uerborum

Cethura interpretatur cimiana. uxor fuit abrae
post zaram. Et fm regulā debet p̄l p̄duci. sicut
lcira. bethsura. armatura. Gen xxv. Abraam ūo
aliam duxit uxorem nomine cethuram.

Cetus. A cedo. dis. cessi dī h cetus. tus. tui. id ē
congregatio hoīm p contrariū. q̄ non cedit. uel
melius dī a coeundo. q̄i coetus. Vnde p oe dyp̄ō
quon debet scribi. Inde denuat h cetus. ti. p. e. solā
mas. ge. in sing nūo. In plī uero est neu. ge. et in
dedi. Pluraliter hec cete hoz cete. Vñ in genesi j

Creauit q̄ deus cete grandia. p quodā pisce mag
no marino quia copiosus sit instar coetus. Vnde
ūsus. Est hoīm coetus. h̄ uiuit in equore cetus
Ceu adūbium similitudinis. sicut q̄i quēadmo

Ceuco. ues. cui. ūbum neutz. et ca h dū tamō
ret sup. i. culū mouere. ul' crimen agitare. sicut fa
ciūt i cōcūbedō. et ppe ceuē ē qd faciūt hoies sup
us. sic ēssan qd faciūt m̄hēs inferius. Xv. ē ceuē ul
ri h crissari muliez. Vel ceuere ē uiroz inter se et
sari muliez inter se. Iuuenal. Ego te ceuente sise

Chaldei. Caseph filius fuit h̄ uerebor fm hug
nathor fratris abrae. vñ caldei dicit sunt. q
nūc caldei dicuntur. scz mutata. s. in. l. et interpretat
chaldei feroces ul' captiuantes ul' q̄i demones. Et
scias q̄ chaldei potentissimi fuerunt. et m̄tas ter
ras destruxerunt. Tria enim fuerunt potentissima
regna scz regnū caldeoz. grecoz et romanoz. Vn
de dicit glo sup illud Isa xxxij. Ecce terra caldeo
rum talis p̄lus non fuit. rē. usq̄ ad mortem na
buchodonosor fuerunt fortissimi chaldei et assiri

postea p̄lus romanoz et grecoz fortior fuit. Pre
terea autē tria regna p̄pter sua p̄cā subiugata sūt
Chaleph interpretatur canis. Iur dicam in pena
ul' q̄i unde siue cor. aut quati omne cor.

Cham. calidus uel calidus siue calor aut calli
ditas. Et ut dicit hug. Cham interpretatur calidus
ex p̄sagio futuri sic dēus. posteritas enī eius eam
prem terre possedit q̄ uicino sole calentior. vnde
et egiptus usq̄ hodie in linḡ egiptoz cham dr.

Chami greci dicūt breue et humile. Et accentu.

Chamos pdolum moabitatum atur in fine
h̄m papiam Et accentuatur in fine.

Chaml interpretat sugens dolor ul' necliane p
tuncō. ul' calens dolore. aut caliditas ptuentis.

Chamus mi. a chami qd ē breue et humile dicit
tur h̄ chamus nū quodā genus freni. ul' ps scz
quod ulgo dī molmet. ul' camus capistz est. uel
denuat a campso sas quod est flectere qz reflectat
equū huc et illuc. Reḡ iij c xix. Ponā itaq̄ circu
lū in naribus tuis et chamū in labijs tuis

Chana uicus ē galilee. vnde symon dēus est ca
naneus. Ioh̄ ij. stupcis factz sunt in chana galilee

Et interpretatur zelus ul' emulacō. seu possidet eos
Chanaan interpretatur possi. Uel possessio eorum
domū uel emulacō gratie

Chanaan interpretatur emulacō uel zelores si
ue preparatus aut negociator.

Chaos neu ge. in dēdi. Chaos etiā dicitur hic chaos
chaos. et h' chaos chaos. i. profunditas fossa ul' con-
fusa caligo ul' confusio rer. ul' inīciū rer. scilicet r'ie
in qua omnia fuerunt confusa et cōmixta et a q̄
omnia fm hug. Pap uero dicit Chaos q̄reō dñt
materiam celi et terre confusam.

Chazram interpretatur ira ul' lira. siue furor aut
foramina. Tob' xj dicit. Perueniunt ad chazram.
que ē in medio itinere circa ninuiem. Et accentu-
atur in fine. Et scribitur p̄ genitum. r.

Chasdei in chaldei exponitur.

Chassen interpretatur spes eius. ul' sperans in eum
Chale dñr brachia scorpionis ppter curuitatez
Item chole chelaz inueniunt p̄ signo libre. q̄ ex
pedibz uigims et b'chis scorpionis efficitur. et dicitur
a chelon fm hug. Pap etiam dicit. Chole brachia
scorpij que faciunt libram.

Chelionis quidā serpens. in celsioris exponit
Chelis. a chole dicitur h' chelis lis. i. orbata. quia in
modum brachionum curuata est.

Chelon grece. latine dicitur curuū. Unde et cetera chelon
latine dicitur brachium siue crus propter curuitatem

Chere interpretatur aue ialue ul' gaude. Et prod
Chere. Vñ phisus. Quis docuit psitacu suū chere. i. su-
am saluacōnem. Et in cōponit sincerus h' magis

Chermel hebraice dicitur qui et carne Utraque bene
lus mons est in confinio palestine et fenicis. et in
interpretatur molle ul' tener. siue agnus tener aut
agnitio ul' scientia circūcisionis. Isa xxix. Conūta-
tur libanus in chermel. et chermel in saltū reputa-
bitur. Alia lz. ē in chazmel. hoc ē predicacōne a
postolorū. libanus. i. gentes candida et mūde per
baptisimū conūtenē in chermel. i. in scienciā uere
circūcisionis. Et carmel ul' chermel. i. iudei exteri-
us circūcisi conūtenē in gentes siluestres et infru-
tuosas. libanus enim candidacō. chazmel uo scia
circūcisionis interpretatur. ut ibid dicit glosa plenius

Cherub cherubis cherubin cheruba chērube. et
pluralis cherubiz p̄ omnes casus. mas. ge. et p̄ m
scriptū. Item cherub in dēdi. in sing. et in plu. pro
eodem. Item h' cherubim in dēdi. mas. ge. et scrip-
tū p̄ m. et tantū sing nūj. et significat unūquem
libet angeloz de illo ordine. et tūc debet dici. Scē
cherubim ora p̄ nobis. Item pluralis h' cherubim
et in dēdi et neu. ge. et tantū in plu scribitur p̄ n. et
significat illū ordinem angeloz. Et tūc debet dici
Scā cherubin orate p̄ nobis. Sed fm pmā dēdi
nacōnem p̄t dicit Scē cherubin orate pro nobis. Et
interpretatur plenitudo seu multitudo sciencie. quia
illi angeli uiciniū positi deo diuina sciencia apli-
us ceteris inferiorū ordinum pleni sunt.

Cheruchus cheruchi. i. summitas mali. scilicet illi
quod instar uexilli malo supponitur et fm uenti.
mouet. Lucanus Instabit summis minor usq̄ che-
ruchis. Quidam tamen dicūt. q̄ cheruchi sunt capi-
ta et cornua antennaz uel fines in malo.

Cherim signati ul' merū seu formidātes aut ir-
santes interpretatur.

Chidon interpretatur scutum uel dipens.

Chilindroidos dicitur umbra equaliter crescens in
longum Vide in celsioris.

Chilindrus exponitur in celsioris.

Chibile cū aspiracōne est labium.

Chillones cū aspiracōne hominēs uiuonibz labijs
Chios insula sira lingua dicitur. quia ibi uocant
mastic gignit. siri enīz masticem chion uocant. et
in chios. a. u. penl prod. que in p̄mitio corripit
Item chios dicitur filius. Item chios chij quid locus
de quo dicit actuū xx. sequenti die uenimus t̄ca chi-
um. fm uero pap chios insula ē in q̄ bonū uinū
nascit quod chiu dicitur in q̄ fons est ebetes faciens.

Chius chij ul' chium chij. fe. ul' neu ge. p̄t esse
Chia ecclesia ul' congregatio in Uin chios est
interpretatur. Et accentuatur in fine

Chobal cōdempnacō ul' cōdēpnatus interpretatur
Chodorlaomor interpretatur q̄i genā manipuli. ul'
q̄i habens decorum manipuli.

Chodeth hebreice grece ecclesiastes. In cōdionator
Chomor interpretatur lacessens ul' puocans. sui
lacessiones aut puocationes.

Chonias interpretatur percussus dño ul' percussus

Choraula. chorus componitur cū aule U dñi
quod grece dicitur cannula. et dicitur h' choraula. aule. q̄
choy dicitur. ul' qui in choro cū cānul cantat. qui
aliter dicitur choraules. et eisdem componit. Vel cho-
raules componit a chorea et agy gis scz qui agit
chorem fm hug. Pap etiam dicit. Choraules p̄
eps chon ul' q̄ cū cānul. i. fistulis canit in choro

Chore interpretatur caluaria ul' caluus. ul' caluiciū
Chorea re. fe. ge. i. ludicris cantilena ul' saltaci-
o. et dicitur a chorus. ni. Et acuit p̄nl. Pap uero dicit
Chorea sonus ludoz cantus ul' carmina.

Choreb interpretatur mensa ul' massa. siue temp
Choreus interpretatur ira U tang aut temptatio
cundus ul' liber aut de toramine.

Choricanus. ni. mas. ge. a chorus dicitur. qui canit
in choro ul' cū choro. et cor p̄nl. Et componit a

Chorista. re. mas. ge. a chorus U chorus et cano
dicitur qui canit in choro ul' cū choro.

Chorolus li di mas. ge. i. puus choy. et cor pl

Chorus. ni. mas. ge. ē multitudo in sacris collē
Dicitur tamē et chorus locus ubi canūt qui d' cho-
ro sunt. et dicitur a concordia. Alij dicūt q̄ chorus d'
riuat a corona. q̄ olim in modū corone t̄ca aras
starent et canerent. Sed melius uidet ut corona de-
riuet a chorus. Vel chorus dicitur a coeuus. q̄i coeuo-
rum cantus ul' societas. ul' locus. A chorus autēz
deriuat h' chorus. ni. quidā uentus collateralis ze-
phiro. q̄ uentoz circulū claudat et q̄i choy faciat
Item chorus dicitur quedam mensura decem modioz
h' hoc ex hebreo dñdit. qui uocat chora ad simi-
litudinē collis. Choria enim hebreice colles appellā-
tur. Coactuati enim modij triginta instar coll' ui-
dentur et onus cameli efficiūt fm hug. Et ut dicit
magister bene. Chorus p̄ uento non aspiraē In a-
lijs uero significacōnibz aspiraē. Et p̄mā cor sed
p̄ uento prod p̄mam. Unde ius. Consona turbe
chorus quatiens est aera chorus.

Chous choi. mas. ge. ps celi qua celū continet
ul' ipsum celū Et dicitur a chaos q̄ ex chao purau-
runt quidā celum esse formatū. Inuenitur chour
choi p̄ quodā loco de quo dicit actuū xxj. A recto
chusu uenimus choum.

Chremes. a cremio mas. deriuat h' chremes etia
ut cremis p̄p̄m nomen cuiusdam p̄sone introduc-
te in comedia q̄ cremebat symonē denegando fil-
iam suam filio illius. et fm hoc caret aspiracōne. Si

uero habeat aspidem chremes non ē tūc nomē
 latinū. nec denuatur a cremo mas sūm hūg. Quā
 do uero p̄s in p̄mo ma dicit q̄ aspidē ponit post
 c̄ in chremes. dicit q̄ ibi chremes non ē latinum
 h̄reticus. A chrisis quod ē iudiciū d̄z hic chre-
 ticus c̄. i. iudex ul' medicus. q̄ sūm crism̄ iudicat
 de infirmo. an debeat euadere nec ne. Et chreticus
 c̄. i. dies in quo sumit infirmitatis iudiciū q̄
 q̄ iudicat et iudicat hoiēm an deat libari nec ne
 oriseus. A crisis quod ē auz d̄z chrisis a um
 aureus. Et criso s̄s. i. deaurare. Vñ crisatus. i.
 chrisis grece latine d̄z secretū uel deauratus
 iudiciū ul' auz. x̄. Auz iudiciū secretū dat tibi ē
 chrisma ē grecū. Et scri s̄. i. sis. Et acuiē in fine
 bitur aliq̄n p̄ x̄ sic x̄isma. q̄ h̄c figura x̄ r̄rat
 apud grecos ch̄. Et scribit̄ etiā p̄ ch̄ ch̄isma. uide
 in christus. Et d̄z ch̄isma unctō latine. Et deriuat
 a ch̄isis quod ē auz. x̄isma iubente d̄no In
 exodo moises composuit. quo p̄mi aaron et filij
 eius in sacerdotū puncti sunt. Sed postq̄ xp̄ist̄
 uerus rex ac sacerdos celesti ac m̄stico unguēto ē
 delibutus Jam non solū reges et pontifices s̄ om-
 nis ecclesia unctōne x̄ismatis consecrat̄ pro eo q̄
 ē mem̄br̄ eterni regis. et sacerdotis uide in unguo.
 ch̄risolito ti mas ge. lapis p̄cosus silis aūo cū ma-
 rini coloris silitudie. et d̄z a cris qd̄ ē auz et ut dicit
 remig in apoc̄. ch̄risolito q̄ auz fulḡ. et uidef̄ mittē
 ex se quasdam ardentes scintillulas. cuius sp̄c̄ sig-
 ficanē hij qui in luce sup̄ne patrie resplendent su-
 as uirtutes atq̄ sententias cū ūbo exhortacōnis ue-
 lut scintillas in p̄ximos effundūt. quibz ad amo-
 rem dei et p̄ximi alios accendunt.
 ch̄risopassus quidā lapis p̄cosus. A ch̄risis qd̄
 ē auz et passos quod ē color. q̄ sit aurei coloris
 Remig uero dicit. q̄ ē aurei coloris et uiridis. et
 significat d̄cōs sapientia resplendentes. et in uiridi-
 tate fidei semp̄ ad celestia tendentes.
 ch̄risopatas lapis p̄cosus ethiopicus quem
 lux celat p̄dit obscuritas. Nocte enim igneus est
 die aureus sūm hūg. Et d̄z a ch̄risis quod ē auz
 ch̄risostomus. A ch̄risis quod ē auz et omos
 quod ē os d̄cūs est ch̄risostomus. i. aureū os. uel
 componit̄ a thomos quod ē diuisio. Os enī nichil
 aliud uidef̄ esse q̄ diuisio labiorum ab inuicē
 ch̄ristheleison. ab hely quod ē deus. d̄z quod
 d̄a libum grecū sc̄z helyson. quod ē miserere. vñ
 dicitur ch̄ristheleison. i. ch̄riste miserere
 ch̄ristianismus. mi. cultus et ritus xp̄ianorum
 Et componitur a christianus et mos moris.
 ch̄ristianus mi. Christiani a xp̄o dicti sunt sicut
 iudei a iuda. seu de unctōne deductum est nomen
 Quod nomen p̄mū in antiochia p̄ petri p̄dicatio-
 nem exortū est. ut habetur actuū xj.
 ch̄risticola. le. p̄nl̄ cor. xp̄m̄ colens. cōis gen̄is
 ch̄ristus. a ch̄rismate d̄z ch̄ristus. ch̄rismate unctus.
 Ch̄risma enim grece latine d̄z unctō. Qd̄ no-
 men olim erat cōmune et sacerdotibus et regibus
 q̄ et hij qui uocabant̄ ad regnū et qui ad sacerdoti-
 um inungebant̄. De regibus habet̄ in ps̄. Dicit̄
 xp̄o meo tiro. De sacerdotibus d̄z in ps̄. Nolite tā-
 gere xp̄os meos. Vnde d̄ns noster antonomatice
 p̄po nomine d̄cūs est xp̄us. qui uerus rex et sac-
 dos fuit. et crismate unctus in vij donis sp̄us sanc-
 ti plenarie delibutus. Et nota q̄ h̄c figura x̄ a
 pud grecos representat ch̄. Vnde ch̄risma xp̄is scri-
 bunt̄ p̄ x̄. quia d̄cōnes grece sunt. Quare nō di-

catur. xp̄e ora p̄ nobis. s̄ exaudi nos dicā in ora-
 tio. Item in xp̄o fuerunt om̄s uirtutes et usus u-
 tutū. sicut dicam in ūtus. Item de formacōne
 corpis xp̄i et de infusione anime dicā in extradu-
 ce. Item quōd xp̄us accepit aliquid de omni sta-
 tu hominis dicā in liber. m. rum. Item de scientia
 anime xp̄i et potentia dicit̄ est in antixp̄us. Itē
 uide in ūbum. Item in p̄pheta dicā quōd xp̄us
 ex p̄lo iudeo et gentili natus ē Item de p̄magie
 facie xp̄i quā xp̄us misit abagaro regi dicam in
 ch̄ris interpretat̄ ethiops ul' tenebrosus. Iuda
 busan interpretat̄ tenebrans domū ul' nigro
 busaurasalthaim tenebrosa in. c̄ificationis
 ignitas ul' nigredo impietatis interpretatur.
 ch̄risi interpretat̄ secretū ul' silentiū siue arcanū
 aut p̄funditas. Et acuiē in h̄c
 Jatus ti mas. ge. uas ē ad bibendū. et xij ci-
 ati unū sextariū faciūt. Itē diatus puḡ aph̄
 caraculus porretorius. Et cor penultimam
 ibanū. a cibo bas d̄z s̄ cibarium. i. cibus. et ci-
 barius. ria. nium. quod p̄tinet ad cibum.
 cibatus. tus. mas. ge. i. comestio. a cibo. bas. et
 adiectiue potest declinan cibatus. ra. tum.
 cibe az p̄lis nūi. i. tessere quadrate sc̄z taxilli.
 cibeles. a cibo cibas s̄ cibeles c̄. a cibo cibas
 bebb. ul' cibeles cibeles mater deoz. sc̄z terra que
 cibaria confert. Vel potius deriuat̄ a cubon quod
 interpretatur solidū ul' firmū. q̄i cibeles quia inter
 elementa nullū sit firmius et solidius illo. uel d̄z
 sic a cibelō monte in quo colitur. et a cibeles ul' ci-
 belo cibelus. la. lū possessiuū. et cibeles lea leū.
 cibo. bas. baui. cibos dare d̄z a cibus. bi. unde
 ubalia. et cibatorius. ria. nū. Cibo componitur
 concibo. as. i. simul cibare. Decibo. bas. i. ualde ci-
 bare. ul' cibū auferre. Excibo. bas. p̄fecte cibare. p̄
 cibo. bas. in eodem sensu. Recibo. bas. i. iteru aba-
 re. succibo. bas. i. latenter ul' pau cibare. C̄ Cibo
 et omnia ab eo composita sunt actiua. Et corrip-
 unt hanc sillam c̄. Vnde quidam. Casus angul-
 la mortis abus ille uel illa.
 ciborium n̄j quoddā uas ad cibos deferendos
 cibosus. a cibus d̄z cibosus sa. Et d̄z a cibus
 sunt. i. cibo plenus. Et compatur. Vñ s̄ cibositas
 tatis plenitudo ciborum.
 cibus. bi. a capio d̄z. q̄ autē d̄z cibus q̄i capto
 ore. q̄ capiat̄ ore ethimologia ē sūm hūg. Itē
 sūm pap̄. Cibus grecū est. Est autem figura in geo-
 metria que longitudine latitudine et altitudine cō-
 tinetur. sic q̄ corpus solidum s̄ eadē texera d̄z bis
 bini latine cubus. Hūḡ etiā dicit̄ q̄ a cubon qd̄
 interpretatur solidū siue firmū d̄z s̄ cubus. bi. figu-
 ra solida. De hoc plenius dicam in cubus.
 cibus grece latine d̄z cubus. uide in cibus bi.
 cibus. ti. i. archa cibaria. Et d̄z a cibus abi-
 cicada. de. d̄z a cuculus. li. q̄ ex cuculoz nascit̄
 tur spuro. Vel dicit̄ur sic a sono quē faciūt. Et s̄
 seruū non durat uita eoz nisi p̄ diem. Dicit̄ enī
 q̄ eodem die quo cicada oritur morit̄ Vnde qui
 d̄. Mors et uita dies una cicada tibi. sed aut fal-
 sum dicit̄ agre. aut alia animalia uocauit cicadas
 q̄ nos uocemus. q̄ autē d̄z cicada q̄i canendo ca-
 dens ul' cito cadens ethimologia ē non compō cū
 p̄nl̄ prod̄. Vnde ouid in j de arte. Vere pius tace-
 bat uolucres estate cicade. femina quā iuueni blā-
 da remprata repugnet. ut ibi plenius.
 cicatricosus. sa. suz. plenz cicatcibz. a cicatrix d̄z

Cicatrix. le. dimi. pua cicatrix. Et corripit cu.
cicatrix. A ceco. cas. h cicatrix. triciis. i. uestigiū
obductio ulneris. sic dca qz recet et obducit qz
cicatrix. qz autēz dī cicatrix cese carnis tritio et hī
mōlogia est. Et producit tri.

Cicendela. a candeo. des. dī h cicendela. i. luzula
genus scarabeoz. quia uolans candeat. i. luceat.

Cicndulū. li. ge. neu. i. tinbulum ul' lianus. et
ponit p candelā. et a candeo. des.

Cicer. eris. ge. neu. genus leguminis. Et cor' ce
cidas. a cidus h cida. le. et h cidas. adis. qd dā
genus pallij circūtextū et continens multos inter
textos cidos. et h cidas. adis. dī insula que cū q
busdā alijs in cōlo disposita est. Cidas enīz hie
runt lxiii insule circa delū in orbe sīre. Et ideo sic
dēc Tunt. non qz in orbe sunt digeste. h ppter sco
pulos. qui circa easdem sunt. fm hug. Pap' eiaz
dicit. Cidas insule sunt in egeo mar. dēc qz i cī
do. i. in orbe sunt posite. Cidas. adis. genus uestis
a rotūditate dca. sursum stricta. deorsuz ampla. vñ
inuenit in legenda btē agrietis. Induit me dñs ci
dade auro texta. Et cor' pñl' geniū siue da. Sctiqz
achilleidos. Puppis et innumeras mutabant cida
des auras. Et in grec. Est cidas pānus. circūdat cī
dade pōtus. Et ita tenens qz a media ante. d. cor'
fortunatus tamen eam prod. dicens. Brachia gē
mata cidadem filo carenant.

Cidopea saxa in quibus cidopes habitauerunt
in india. fm pap. uide eadē in cidops. qz dēminat

Cidops cidopis. mas. ge. dī h cidopeus. a. uni.
a cidus cidi. Ciclopes nascunt in india. et in sithi
a. olim sic dicti erant. qz vnū orbem. i. vnū oclm
habere in media fronte phibent. hīz et agnosagi
te dñr. quia solum ferinas carnes edant

Cidopes dicti sunt esse fabri Iouis. et fabricare
fulmina eius in etna monte sicilie. unde ciclope
ul' ea. eū. vñ hec cidopea saxa dñr in quibus cido
pes habitauerunt in sicilia. Et pñl' prod' ciclopes
Vnde ūgil vij enepd. ferrum exercebant uasto cī
clopes in antro. Et theodolus. Fulmina ciclopes io
uis impio fabricant. Et ut dicit quidā. Ciclopes
si ē cōmune gentile prod' pñl'. Si uero sit ppū eā
cor'. Et satis pbabiliter h dicit. Item inuenitur cī
crops pis p. r. Et tūc cor' pñl' in obliquis. Vñ the
odolus. Egregio cicropi debetur causa lerandi

Ciclus acli dī a circulus p sincopā. ul' a greco cī
clon quod greci rotundū ul' orbem uocant. Ciclo
componit epriclus. semiciclus. hemiciclus. ab he
mis et iclus. i. medius iclus vñ emiciclus quādo
qz dī sedes dimidiū circulū habens. i. az cū. Et pro
ducit. ci. Et fm computistas. Ciclus ē spaciū aliqz
annoz in se rediens fm aliquos numeros. Et dī cī
clus qz circulus p duplicē sincopam. et ē semiciclus
dimidius iclus A semis et iclus

Ciconia. nie. dī a sono quo trepirat. qz ciconia.
quia sonus podus ē onis qz uocis quia eū quaten
te rostro faciunt. Vnde et ciconiā quod et ciconiū
dī uocant hispani lignū longuz quo in ortis hau
riūt aquā. quia imitat naturam illius auis leuan
tis et deponentis rostrū dū clangit. Eandem ortula
ni telonaz uocant. tale lignū inuenit mō sup qf
dam puteos cathena ferrea. Et scias qz h auis
a quibusdam appellat pia auis. ppter pietates qz
erga parentes oūdit. Vnde dicit ambz in hexanū
v. Depositi patris arcus p longeuā senectutis plu
maz regimine alazū renigio nudatos cicūstans

soboles ciconia pennis ppis fouet. Et quid dicas
collato cibo pascit qnqz ecia ipsa repat natuē dis
pendia. ut hinc atqz inde subleuantes senex fulcro
alaz suaz ad uolādū exēcāt. et in pñmos usus d
sueta iaz reuocent patris membra. Quis vñ leua
re egz non fastidiat patrem quis festum senex su
is humens non imponat. qd in ipsa historia vix
credibile habetur quis ut pius sit nō hoc seruilis
mandat obsequiuz. At uero auibus non ē gūe qd
pietatis ē plenū. non ē onerosum quod soluit na
ture debito. Aues non erubescunt reuerendi senis
membra portare. Est enī nectura pietatis. qz eouf
a frequenti testificacōne pcrebuit. ut congrue mce
dem remuneracōnis inuenient. Nam romanoz usu
pia auis uocatur. et qz uix vni impatori cōsulto
senatus delatū dī. Hoc iste aues in cōmūe merue
runt. Habent ergo aues iste decreta patz. ac pprie
insigne clementie. Pios enim filios patz pius op
prietur placidus mansuetus. h tuit iudicio pōdican
prudens. Plr dices placidi quieti. fm papiam
cicunus. curij. mas. ge. prudens. gratus. cautus
alhtus. uaser. placidus. mansuetus. Vñ cicuro ao
i. prudenter mansuete se continere militare man
sicuro. as. in cicunus ē Prod. cu. h suete face
cicuznis. ris. mas. ge. i. porcus natus ex apro sit
ueltri et domestica porca. Et dī a acunius. h hug
Pap' uero dicit. Cicuznis domesticus sus.

Cicuta. re. pñl' prod' quedam herba est. a cecus
dca. qz recuta. qz eius succus nocet ocul'. Vel quia
in tizzo geniculato nodos habet occultos ut cāna
sicut dicitur fossa ceca que occulta est.

Cicuten. A cicuta et cano. is. componit hie cī
cuten. inis. qui canit cū cicuta. Vnde h acuniana
ne pñl' cor'. femina que canit cū cicuta. Et cor' pñl'
cicuten. inis. tam in nominatio qz in obliquis.

Cidaris. ris. fe. ge. pilleus pontifical'. Et ut dñr
mitra Cidarif et tiara idem est. Et cor' da.

Cidon. onis. mas. ge. pueroz amator. h hug. Et
ut dicit pap'. Cidones pueroz amatores.

Cidonia ciuitas cretenz. Cidonia genus pomi. Itē
ciconia mala ab oppido quod est increta dca ex q
primo cidonici conficiē. fit qz ex eo vinū q lang
uentū desideria fallunt. Nam vinū representat.

Cijeo cjes et cio cī idem habent p̄teritū. scilicet
cui. et idem supinū. scz citum. nisi qz fm qz dñdit
a cieo quate cōiugacōnis prod' penl'. fm uero qz
descendit a cio al' tercie cōiugacōnis cor' eandē. Xv
A cjeo citū non uenit ymo citū. Itē cio et cieo eā
dem habent significacōne. scz uocare mouē como
uere. congregare. Cieo. es. tamē accipit in alia sig
ficacōne. scz festinare. ppinare. in qua non accipit
cio. Cieo et cio componit cū ad et dī actio es
et actio actis. i. appellare. aduocare. Itz cū con Et
dī concieo et concio. Item cū in et dī incieo et in
cio. Item cū ex et dī excieo et excio. Cieo et cio
et omnia composita ab eis sunt actiua. nisi qz cieo
p festinare ē neutz. Cieo et cio faciunt p̄teritū
in cui. et supinū in citū. Item cieo et cōposita ab
eo cor' pñl' in supino et in p̄teritū p̄teriti tempo
ris. Cio uero et eius composita eam produciunt

Cignus. a. ū. i. candidus ul' ad signū p̄tinēs. et
ignitus. tus. mas. ge. uox igni. dī a cignus
A cignus dicitur. Et producit gni.

Cignus. ab hoc p̄terito ceani dī h cignus ni. qz
bene canat. Vnde h cignulus. li. dimi. et cigning
a um. i. cignus. a. um. Item a cignus dca est am

nis quidā dicitur h̄ dignus. tñ quia miram habz a
quaz suauitate. tñ q̄ aut̄ipno et citate qñ mites
soluuntur tumescit. Quada; eni lingua quiddō est
candidū d̄r dignus. Reliquis uero anni tempibus
tenuis ē et quietus. h̄ huḡ. Pap̄ autē sic dicit. digno
auis genus. que et olor d̄r. q̄ totus sit albus plu
mis. a canēdo dicitur. eo q̄ carmina modulatis uo
cibus fundat. Item dignus dicitur fluvius.

Mile ē quedā figura q̄ apud grecos n̄tat mille.

Miba uenter.

Mibacis qui in uentre habet passionē Et dicit̄
a miba quod est uenter.

Miliarcha. A mīle figura greca et archos quod est
p̄ncip̄ cōponit̄ h̄ miliarcha e. qui mille p̄cit mili
tibus. quem nos millenarium uocamus.

Mibaste quidā heretici sunt. Vide in cerindiani.

Mibices quidā populi sunt quos uicit pompeio
pirate erant. Et ponuntur alices p̄ piratis. et pira
tibus.

Milicia. puincia alic m̄ionis iuxta p̄re p̄ alicibus
cauz montē. A alicē quodā nomē traxit.

Milicinus a. um. a alicū d̄r. ut alicina uestis que
fit de alicio. Et producit̄ p̄nl̄. Vnde in aurora dicit̄
tur. Oungens et uestis alicina tegit.

Milicū. a. d̄r. uelamentū factū de pilis cap̄z uel
cauroz. et e neu. ge. vñ centrona fuit et mortui o

Milicus. ca. cū. de alicia. penl̄ cor̄ p̄ penuntur
miliū. A aliū d̄r h̄ aliū. li. i. ordo piloz q̄ in fol
liculo quibus oculus regitur siue in cilio crescit. et
cōponit̄ cū sup̄ et int̄ et d̄r sup̄cilium et inf̄cilium.

Milios. es. ui. ubū actū. i. mouē. Et caret sup̄is.

Miliba. be. mensa cibatoria que finita comestio
ne remouet̄. Et d̄r a alio. les. ul̄ a cibo. as. Et h̄
affida dicitur. Et corripit penultimam.

Millonēs sine aspiratione dicuntur homines an
gusti capitis. quoz capita oblonga sunt.

Milum. A celo. las. d̄r aliū. li. i. folliculus q̄ ocu
lus tegit̄ q̄ oculos cōt̄. vel fm̄ v̄sid̄. a gilleo alio
quod ē mouere. quia sepe mouetur.

Mima. me. q̄i coma. scz summitas olerum ul̄ ar
borum. Et dicitur a coma. me.

Mimba. in cumba exponitur.

Mimbala acrobala q̄daz sunt que p̄cussa se in
cem tangunt et faciūt sonū. sic d̄cā. q̄ cū bellem̄
cia simul p̄cutiunt̄ Et ē ambalū p̄nl̄ cor̄ instrum̄
tū musicū p̄pe quo accitur. i. aduocatur.

Mimbia. bioz. exponitur in cumba

Mimex. h̄ amia ul̄ amia d̄r quedā herba que
ualde uacet. Vnde h̄ amex. inc. animal ualde feti
dū. et p̄pe iste imis sez cimex nascit̄ in carne p̄te
da. tinea in uestimentis. Enca in olere. Terredo in
ligno. Tarmus in lardo. Et corripit mi

Mimicosus plenus amiaibus. A amex dicit̄

Miminile li. ge. neu. d̄r uas aquaticū ad abluen
das manus ut dicit̄ bacinū Et prod̄ ni

Miminū ni. ge. neu. genus herbe ul̄ seminis. qd̄
uolgo d̄r cuminū. et ē calidū et siccū. et prod̄ p̄nl̄

Vñ mac. Esse putat̄ calidū medici siccūz aminū

Mimis grece interpretatur dulcis.

Mimiteriū. a amis quod ē dulcis et sterion quod
ē statio componit̄ h̄ amiteriū q̄ amisteriū. i. dul
cis statio animaz. ul̄ potius corporoz. Vel d̄r amite
riū q̄ amisteriū. quia ibi am̄is mortuoz tenit̄. Vel
d̄r a cis. q̄ cis. i. aū ecclesiaz solet fieri. Vñ amite

Minara. re. p̄nl̄ cor̄. instrumētū. i. uolū. h̄. diuini.

Minifex. Et d̄r a cieo. es. quod ē mouere. q̄i cieo
.i. cōmouens aera sono suo. Vel quia ciet̄. i. me

uet̄ ad sonandū. Vnde dicit̄ pap̄. Cinare sunt ac
tabula que p̄cussa in modulo conuocant̄. Macha
li. j. c. m̄j. d̄r. In ipsa renouatū est in cannos et a
tharis et anans et ambalis

Mincinnaculus. la. lum. in cinannus est.

Minnosus. sa. lum. in cinannus uide.

Mincinnus. A cēdo. dis. cecidi d̄r h̄ cinannus ni
crinis qui prolixē dependet. Cantic̄ v. Cinanni mol
guttis noctū pleni sunt supple. Et in cinannaculo

la. lū. i. capillatus qui magnos habet capilloz an
cinnos. Vnde Iero. in quadā epla. Cinannaculos

pueros et calamistraculos et p̄grina vngenta olē
tes semp̄ deuira. Item cinannus d̄r p̄aniculus uet̄

et d̄rctus. et tūc int̄ d̄r cinannosus sa. lum. i. p̄
nosus lacinosus tunicosus fm̄ huḡ. Vel fm̄ pap̄

cinanni d̄r capilli dependentes vñ cinannosus sa
lum cui capilli crispi dependent ul̄ crinitus sic mu
lier. Et prod̄ p̄nl̄ p̄one. Vnde in aurora dicit̄. Cin
anni ppli sunt uani diuinitus isti.

Minctim adubiū. i. stricti confectim. A cingo gis

inctonū. ri. ge. neu. q̄ cingimur. a cingo is d̄r

inctura. re. p̄nl̄ prod̄. actus cingendi. et id quo
cingimur. Et dicitur a cingo. gis.

Minctus ti. mas. ge. i. lata cinctura ul̄ sona. a cigo
gis. Item mobiliter cinctus. ra. h̄. p̄icipium.

Mine grece latine em̄t ul̄ cingere.

Minedos. a cinos d̄r cinicus. ca. cū. et cinedus da
dū in eodem sensu. i. caninus. Dicitur etiam cin
ci ul̄ cinedi molles et effeminati et immūdi. sic ca
nes qui et publice coeūt et ad uomitū redūt. Vel
dicitur sic satiro et rep̄bensorē qui red̄nensione

ledūt sicut canis morsu. Juuenal. Castigat turpia
cū sis inter socraticos notissima fossa cinedos. Vñ
et p̄ excellentiā immūdicie quidā p̄bi heretici die
ti sunt cinici. qui publice et in patulo cū uxorbz
concubebant. p̄dicantes publice esse concubendū cū
uxorbz. in uicis et plateis ad modū canū. q̄ coniu
gium iustū ē. et prod̄ p̄nl̄ cinedus sic cinicus eā cor̄

cinca. ce. ouis cinerū habent colorem. re. ge. z.
Et dicitur a cinis. Et corripit penultimam.

Minerulentus. ra. h̄. plenus cinē. a cinis et lentos

cinus. nea. neum. nomen gentis. penl̄ prod̄. Et
ut dicit pap̄. Cinei orti sunt a ietro genere morfi

Mingo. gis. xi. ctuz. a. cūire. a. cūiare. angulo se
stringere. vnde uibalia. Et componit̄ cingo cum
ad et d̄r accingo. gis. ualde cingere. p̄parare adorna
re. Item componit̄ a. cūcūcū. gis. Discingo cūcūcū
Incingo gis. i. ualde cingere. Precingo. gis. i. ante
ul̄ ab anteriori p̄re. ul̄ sursum cingere. Recingo is
itez cingere. Succingo. gis. i. subtilis cingere. Et
nota q̄ accingimur bellatū. Precingimur itum
Succingimur ministratū. Vnde quid. Accingor
gladio precingor gauisape sumpto.

Mingulatus. a cingulū d̄r h̄ angulatus. ti. qd̄dā
genus calciamenti. et uocant̄ cingulati a quibusdā

Mingulū. a cinctus. ti. p̄ diminucōnem. p̄folati
d̄r h̄ cingulū. li. quod et h̄ cingulus inuenit̄ vnde
h̄ cingula. le. et est cingulū neu. ge. hominū. Cigu
la fe. ge. alioz animalū. Vnde angula sunt homi
nū angula stringit equum.

Mingus. ca. cū. i. caninus A cinos quod ē canis
Et corripit penl̄ Parsius Si amico barbā petulā
nonaria uellat. Vide etiam in cinedus.

Minifex ho. fe. ge. ul̄ amifex in d̄di. p̄ eodem ul̄
p̄ alio genē puaz muscaz scz porcinzala. et dicit̄
a cinos quod ē canis. et sic uidet̄ p̄ c̄ scribendū

in p̄ma l̄r̄a. Sed multi addūt. s. et dicunt scinifes
p. s. in p̄ma l̄r̄a. et ita cōmunit scribit̄ Exod̄ viij
facti sunt scinifes in hominibus et iumentis. Item
pap̄ ponit in p̄ma l̄r̄a. s. et dicit. Scinifef culicum
genus ē aculeis p̄molestū. vñ in. s. de eo uide. Cini
phis autē p̄ fluuiū p. c. scribit̄ in p̄ncipio. Et sci
al̄ q̄ in p̄s̄ d̄r̄ scinifes p. s. in p̄ma l̄r̄a et ul̄na. dix
it inquit et uenit cinomia et scinifes. Et p̄t̄ scribi
p̄ ph̄ ul̄ p̄ f. Et cor̄ ni. In historijs autem d̄r̄ q̄ ci
nifef mulce sunt adeo subtile ut uisum nisi acute
inuentos effugiant et corpus cui insident ac̄bo re
Q̄iniflo. onis. mas. ge. d̄r̄ ille q̄ trunt stimulo
cū folliculo ignis flāmā excitat. ul̄ qui calamitū
calefacit. sc̄z ferrū quo capilli crispant̄. Dic̄ uolgo
caniferus d̄r̄. Et componit̄ a cinif et flo flas

Q̄inipheus. in ciniphif est
Q̄iniphis fluuius ē libie iuxta quē magni abun
dant̄ bizi. vñ ciniphei d̄nr̄ maiores bizi licet ad
iectū sit qñq̄ gn̄aliter bizi et capraū cinipheo
p̄bea p̄beū. fm̄ huḡ. Pap̄ etiā dicit. Ciniphei hyr
ci maiores. A flumine affricē ubi plurimi sunt et
magni. Item dicit. ciniphif fluuius in libia ubi gran
des bizi nascūt̄. et cor̄ ni. et p̄t̄ scribi p̄ ph̄ ul̄ p̄ f
Q̄inif. a candeo. des. d̄r̄ h̄ ciner ul̄ cinif huius ci
neris. quia ex candore et incendio fiat. vñ cinere
us. rea. reū. et cineus nea neū. Et ut d̄r̄ in ḡc. Bis
duo nomina sunt que substantia uocant̄. que uel
in if ul̄ in er rectū poluere frequenter. ut puluer
ul̄ puluis. uomer ul̄ uomis. ciner ul̄ cinis. cucum̄

Q̄inifculus. culi. mas. ge. penl̄ cor̄ ul̄ cucumis
diminutiuum paruus cinis.

Q̄innamologus. q̄. p̄nl̄ cor̄ qui legit cinnama ē
quodā auis arabie qua legit et tenit mōū ex fruc
tibus cinnami. et componit̄ a cinnamū et lego is

Q̄innamomū momi p̄nl̄ prod̄ uide in cinnamū
Q̄innamū ul̄ cinnamomū ge. nou. ē h̄uis arbus
tula h̄ mire ututis odore. cuius fructus d̄nr̄ scacte
et d̄r̄ cinnamomū ul̄ cinnamum a cāna q̄ cortex
eius in modū cānaū sit rotūduf et tenuis. Et tam
cortex q̄ arbor d̄r̄ sic. Et cor̄ p̄nl̄ cinnamum. mi.

Q̄innus. ni. mas. ge. i. tortio oris. et cinnus mix
tio quauilibz̄ rez̄ p̄p̄or̄nabilis. et cōponit̄ concin

Q̄inocephalus. a cinof canif et cephas. Mus ni.
caput d̄r̄ h̄ anocephalus. li. p̄nl̄ cor̄. gens habens
caput ad modū canini capitis. et etiā quoddā ge
nus simiaz̄ sic d̄r̄. Auḡ in xvj lib̄ de ci dei sic dicit
Quid dicā de cinocephalif quozū capita atq̄ ipso
larratus magis belial̄ q̄ homines confit̄. h̄ij i in
dia nascuntur. uide in anubijs.

Q̄inoglossa. se. quodā herba. a cinof et glossa qd̄
ē lingua. de similitudine lingue canif sic dicta. Vel
q̄ ad morsuz̄ caninū trita cū sale et imposta suc

Q̄inomia. mie. mustra canina et uenēo. Curmat
la. et d̄r̄ a cinos canis. Psal̄. Dixit et uenit cinōia
et scinifes. et cor̄ ni. fm̄ usum. Inuenit̄ etiā ceno
mia p̄ e. ut sup̄ habes in suo loco. h̄ aliud siḡt

Q̄inof ḡc̄ l̄ne canif sicut dicit huḡ in cano is.
Q̄inoch d̄r̄ latine lamentacō iēmie. Vnde Jeroñ
in p̄logo reḡ. Jeremias cū cinoch. i. cū lamentacō
nibus suis. Et accentuatur in fine.

Q̄inus. ni. genus arborif ut lentiscus. fe. ge. Dañ.
Q̄inxia. ie. fe. ge. i. iuno. a cigo. Jxij. Sub cino
gis. et d̄r̄ sic. q̄ eius honore et nomine puelle ma
ritate cingunt̄ cū illif nubentibus presit.

Q̄io as exponitur in cieo des.
Q̄iparissus. si. fe. ge. quodā arbor que et cip̄sus

si uocat̄. et d̄r̄ a cephas. q̄ caput eius a rotundita
te in acunine erigif. ul̄ d̄cā ē ciparissus a quodā
eius nōis puēo in illā arborē h̄ potat̄ mutato. vñ
hec ciparissa se. nocturna ymago. Et habet ciparif
sus siue cipressus lignum impuribile.

Q̄ippus. a cepi p̄erito de capio d̄r̄ h̄ d̄ppus. pi.
p̄ geminū. p. et p̄ trunco et p̄ cumulo terre et p̄
lapide mortuo supposito. et p̄ cimitario. et pro in
strum̄to quo reoz̄ pedes constringunt̄. q̄si capiens
Q̄ipressus. si. in ciparissus exponitur. 3 pedes
Q̄ipacus. ca. cū. p̄nl̄ cor̄. a cipus d̄r̄. usd̄ i ciprus
Q̄ipricus ca cū p̄nl̄ cor̄ in ciprus exponitur
Q̄iprinū vngentū a flore cipri uocatū. cuius odo
ris proprie refert. fm̄ papiam.

Q̄iprius. ria. riū. de cipro ubi nobiles uites sunt
affluentes. et d̄r̄ a ciprus. et a cipus d̄r̄ cipacus. nā
cipus facit ciprus. uide in ciprus. Mach̄ li ij c iij

Q̄iprus. pri. fe. ge. quodā ci. Prelatus est ciprus.
uitas vnde et illa insula in qua ē illa d̄cā ē ciprus
ul̄ cipros interpretat̄ mixtura. vnde et illa insula ē
d̄cā ciprus. q̄ multe et uarie herbe ad confectōes
faciendas in ea reperiunt̄. Vnde ciprius. pri. prius
et ciprus. ca. cū. p̄nl̄ cor̄. Item a ciprus hec cipria
prie genus colons. quia ibi ualde abundet. et h̄ q̄
pris cipridis. i. uenus q̄ in ea colitur eadez̄ insula
diatur et paphus et ut dicit p̄s̄ in r̄tatu possiuo
4 Ciprus facit cipricus Ciprius uero facit cipacus

Q̄iragra gre fe ge penl̄ acuta. i. manuū infirmi
tal sicut podagra dicit̄ infirmitas pedū a ciros qd̄
ē manus ul̄ pos quod ē pes et agros quod ē r̄ctus
cū manus ul̄ pedes contrahunt̄ ul̄ componūt̄ ab
agros quod est feq̄ agreste. Et inde podoḡ et ira
gra q̄ a fero dolore quia quod minute est abusi
ue et agreste uocamus.

Q̄irca. a circus d̄r̄ circa et circū Circa refertur ad
locū et ad tempus. vñ tempalis inuenit̄. ut circa
xx ānos. et localis ut circa ecclesiam. Circa ē tāti
locale q̄ vndiq̄ ut circū montē. Circa p̄ compōez̄
ul̄ pocius p̄ quandā irregularitatē iūḡit̄ cū istif q̄
circa p̄ cōiūccōne casuali ul̄ illatiua. circūcirca pro
aduerbio loci. et similiter circumquaq̄.

Q̄ircinus. A circus d̄r̄ h̄ circinus. ni. i. machinista
que apud carpentarios circulū efficit. Isa. xliij. Et
in arāno tornauit illud. Item a circus arāno nas
circūire. et cor̄ ci. Thob̄ Circinat̄ egressus scrutatur
compita querit. Et d̄r̄ circinus quasi circum nans

Q̄irciter d̄r̄ a circus et refertur ad numerū et tem
pus. et ē tantū tempale respectu numeri. ut circiter
xx ānos. circiter nonas decembri. licet qñq̄ et in
ueniat̄ locale h̄ improp̄e. ut in salustio. de pressus
humi circiter xx pedes. h̄ non fit in p̄pter nūm

Q̄ircus. cij. mae. ge. i. uentus qui diuise et acrif
circūitum faciendo uolat. Et dicitur a circus circ
Q̄irculator. oris. mas. ge. p̄pe qui famā portat
Et dicitur a circulo circulas.

Q̄irculatorius. nij. mas. ge. qui l̄cōs tornatiles fa
ct. Et dicitur a circulo circulas.

Q̄irculo. las. i. circūdare ul̄ tornare. et p̄ decipē
inuenit̄. vñ uibalia. et denuat̄ a circulus. et cor̄ cu

Q̄irculus. h̄ idem quod circus. q̄i dimi. et d̄r̄ a c̄
tus fm̄ huḡ. Pap̄ uero dicit. Circulus d̄c̄is eo q̄
in circūduccōne currit. Item circulus ē figura pla
na que sub vna linea cōtinet̄ ad quā ex vno p̄c̄
to quod intra ipsam ē om̄is q̄ recte d̄nr̄ linee eq̄
sibi sunt. Item circulus armillā uel frenum.

Q̄ircum adūbium ē et qñq̄ p̄p̄o fm̄ donatur. et

seruit accō calli. et ē tantū locale. uide supra in
circa. Et scias q̄ circū q̄n componit̄ cū dōne in
incipiente a uocali. m. debet scribi s̄ non p̄ferri ut
circūago circūamictus circūo circūitus. X. Circū
composita uocalis si comit̄. O non p̄fertur s̄
sola figura tenetur. Vide in circūo.

Circūago agis egi circūactū. i. circūducere. A ē
cū et ago gis. Et debet scribi m. s̄ non p̄ferri. et
cōr penultimam in p̄nti. s̄ in p̄terito prod eand

Circūamictus. A circūamico. cis. hic circūamic
tus. tuf et adiectiue circūamictus. ra. tū. Et debet
scribi. m. s̄ non p̄ferri q̄n est vna ps. Si autem
sint due p̄es tūc. m. scribit̄ et profert̄. et ita de s̄
milibus dicas. Psal. Circumamicta uanitatibus.

Circūegi circūegisti ē p̄nti de circūago. is. et
circūo is iui itū. circūire ex circū et } prod e
eo. Et debet. m. scribi s̄ rateri. Nam ut dicit hug
Quonens circū ul' aliud aduibiū ul' ip̄o desinens
in. m. componit̄ cū dōne inincipiente a uocali. de
bet. m. scribi ad oīdendū q̄ sit de integritate dō
nis illius. s̄ debet rateri. dicit̄ ergo circūo. cis. et
circūamicta q̄n ē vna ps. Contra h̄ non ē oppō
de ambio. quia. b. interponit̄. nec de comedo quia
m. ē ibi accidentaliter pro. n. Ita dicit hug in eo
is. De hoc etiā habes supra in circūo.

Circūmite q̄n ē ūbum modi impaī prod p̄nt
Je. v. Circūire uias. s̄ quando ē mobile circūitus
ra. tū. circūiti circūire. ti. cōr p̄nt. quia itū supinū
cōr p̄mā. s̄ iij xij. Omni regione circūmita.

Circūins quādo ē ūbum prod p̄nt. Matth xx
ij. Qui circūit mare et aridam. s̄ quādo ē casus
ablā plis nūj de circūitus. ra. tū. cōr penl. ut eē

Circūitatus. tui. subst̄m. et } retigi in circūire.
circūitus. ra. tū. mobile. semp et ubiq̄ cōr } p̄nt
q̄ itū supinū cōr p̄mā. Vnde in ps In circūitu
impij ambulat. Et nūj xij. Omni regione cāti
ra. Et debet. m. scribi sed non proferr̄.

Circūipes pedis mas. ge. a circū et pes. Et cōr
p̄nt. genit̄. et sūt circūpedes obseq̄a seruorū uel

Circūicellio. circū componi } serui obsequentes
tur cū cella. et inde h̄ circūicellio onis. i. mona
chus qui p̄ diuisas semp uagat̄ cellas. deualtando
et deuorando quidd̄ inuenit ibi. qui et circūillon

Circūicillio. onis. mas. ge. Circūicilliones au } dō
tē sunt quidd̄ heretici sic dicti quia agrestes sunt
quos scotopicos uocant qui xp̄m filiū dei adop
tūū non p̄p̄m asserunt. Et uidet̄ nomen cōpo
sitū a circū et cella. sicut et circūicellio.

Circūicisio. onis. a circūido. is. et ē circūicisio in
cane ip̄uici abscisio. quod solis iudeis fit. Hic
nota q̄ in sac̄mentis ē duo considerare. scz usum
sac̄menti et ip̄m sac̄mentū. Ip̄m autē sac̄mentū
d̄r a quibusdā opus opatū Vsus sac̄menti ē ip̄a
opatio. q̄ a quibusdā opus opans d̄r. Et dicit̄ qdā
p̄babiliter q̄ nullo mō ipsā sac̄menta ueteris le
gis. i. opus opatū in eis grām conferebat. excep
ta circūicisione que dabat grām q̄tum ad effc̄is
p̄uatis culpe et reatus. et q̄tum ad quosdaz ef
fectus positos sicut ordinare aiām et facere dig
nū uita eterna. non tamē q̄tum ad oīes effc̄is
quos habet grā baptismalis. q̄ illa sufficit ad to
taliter concupiscentiā rep̄mendā. et meritione a
gendū. ad quod grā in circūicisione data sufficere
non ualebat. Et sic intellige quod dicit Beda. Id
inquit salutare curationis auxiliū circūicisio in
lege contra originalis peccati uolnus agebat. qd̄

baptismus agere reuelare gr̄e consuevit in tempo
excepto q̄ regni celestis ianuā necdum intrare
poterant. tū in sinu abrahe post mortē bt̄a rege
cōsolati sup̄ne pacis ingressum spe felici expecta
bant. Greḡ etiā dicit in iij li mor̄ q̄i in p̄n. Qd̄
apud nos ualeat aq̄ baptismal̄ h̄ egit apud uet̄es
ul' p̄ puulis sola fides. ul' p̄ maioribus iustus scz
sac̄ficij. ul' pro hijs qui ex abrae stirpe p̄dierūt
mysteriū circūicisionis. Item scias q̄ quous oīs
tenerent̄ ad h̄ndum fidem quā habuit abraā nō
tamen oīs tenebant̄ p̄mitari abraam in fide. q̄
nec ad oīs noticia abrahe uenerat. nec omnibz
datus erat in exemplū ymirabile. nisi mediante
femine in quo oīs gentes benedōnem consecu
ture erant. et ideo circūicisio que erat signū fidei
abrahe non omnibus popul' competeat. Vnde
solis iudeis data est Ex quo ul' q̄bus xp̄us nasci
turus erat Apud autem alios p̄p̄os remanebant
alia remedia que ante circūicisionē fuerunt data
que remedia dōcā sunt p̄ ūba gregori. Solo etiā
te ignorare q̄ pecc̄m originale q̄tum ad culpā et
ratiū d̄ndit a p̄re in filios q̄tū autē ad p̄alitates
d̄ndit a femina. q̄ pater efficiens ē in gn̄atione
et mater materiā ministrat. Circūicisio autē data
ē contra originale ad tollendā culpā non autem
tollendā carnis corrupcōnez. et ideo uiris nō mu
lieribus data ē. et p̄pter hoc etiā onē sac̄mentū
imperfectū. et sua imperfectō in expectationem p̄fecti
onis ducit. Animaduīte etiā q̄ circūicisio data
fuit pluribus de causis. ut p̄ obedienciā mandati
abraam placeret deo. cui p̄ p̄uaticōnem adam
displicuerat. data etiā fuit in signū magne fidei
abrae. qui credidit se habiturū filium in quo fiet
benedō omniū. Deinde ut h̄ signo discerneret
populus ille a ceteris nacōnibus. In carne uo p̄
puicij ideo iussa ē fieri. q̄ in remediū instituta ē
originalis peccati. quod a parentibus trahimus p̄
concupiscentiā que in p̄re illa magis d̄natur. Et
q̄ in p̄re illa culpam inobediencie p̄mus hō sen
sit. decuit ut ibi signū obediencie acciperet. Fiebat
autē octauo die petriño cultro. q̄ in resurreccōe
cōmuni erate octaua futura p̄ petram xp̄m om
nis ab electis abscidetur corrupcō. et p̄ xp̄i resur
reccōnem octaua die factaz circūicidē a peccatis
anima cuiusq̄ in eū credentis et h̄ ē racō miltica
Alia ē bz̄ilis que tangit̄ a rabi moysi. quia puer
aī octauū diem ē ira tener q̄i in uentre matris.
et ideo sicut animalia nō offerebant̄ p̄pter dōcāz
cām ante octauū diem ita nec puer circūicidēbat̄
Sed potest queri. An octauus dies esset de necessi
tate circūicisionis. Et uidet̄ q̄ non. q̄ sicut ē p̄ter
mittere determinatū tempus si preueniat̄ ita et si
tardetur. s̄ p̄fecti circūicidēbant̄ post octauā et e
is ualebat. ergo et puer poterant ante octauum
diem circūicidi. et eis ualere. Responsio. Circūicisio
erat in p̄cepto et erat sac̄mentū. Octauus ergo di
es erat de necessitate circūicisionis. q̄tum ad obli
gacōnem p̄cepti ita q̄ reus erat qui illud temp̄
non obseruabat. s̄ non erat de necessitate eius q̄
tum ad efficacitā sac̄menti. q̄ etiam in alio tēpo
re circūicisio facta suū effectū sac̄mentalem habe
bat. sicut etiam accidit de ministrantibus nostra
sac̄menta qui seruant materiā et formā debitam
et omittūt aliquid de ritu ad solemnitatē sac̄mē
ti ab ecclesia instituto p̄tinens. Ad illud autē
quod obiectū ē dico. q̄ sicut magister sen. uidet̄

sentire. licetbat imminente mortis articulo diem ꝑ uenire octauū. Alij uero dñt qꝫ non erat necessitas diem ꝑuenire. qꝫ illis qui añ octauū diē moriebant̃ ualebat ad salutē remediū quod ante circūcisionē fuerat. quod adhuc efficacā habebat. et h̃ confirmant ꝑ iudeos qui nūc sunt qui nūqꝫ ante diem octauū circūcidunt̃. Et etiā ꝑ simile qꝫ nullū animal offerebat̃ dño añ octauū diem. Secundum hanc ergo op̃ionem dicendū est qꝫ n̄ ē simile de ꝑueniendo et differendo. qꝫ ꝑceptū nullo mō quō transgredi debet ut ꝑueniat. h̃ si tñsgressus fuerat differendo debet ꝑtuz potest illud implere in quocumqꝫ tempore.

Circūdo. das. dedi. circūdare. datū. ex circum et do das. et cor̃ hec sil̃la da ubiqꝫ in uerbo supino et ꝑncipio. Vnde debet dici circūdabat circūdare datus peñl cor̃. Ouid. Iussit et ambire circūdare litora terre. Item de cor̃ in ꝑnto ut circūdedi.

Circumforanus. m. mas. ge. a circū et for̃ qui circūit for̃ causā causa aduocationū. ul̃ for̃ rerum uenaliū causa decipiendi et auferendi aliqꝫ quj et lustro d̃. Et prod̃ peñl. Et mutat̃. m. in. n.

Circūhuiū. uij. locus quē aqua ē sequentis. f. culur. Et dicitur a circumluo. is.

Circumquaqꝫ. ex omni ꝑte undiqꝫ
Circūscribo. bis. circūscripsi ꝑtū. circūscribere. .i. concludere. circūire. dampnare. reprehendere. includere ul̃ stringere. ul̃ remouere. bonis ꝑtis ꝑuare dele re. Vnde circūscribibilis. le. circūscriptibiliter.

Circūscriptone aduuium callide usure surrepti ꝑscriptus. A circū / ue. A circūscribo bis. circūscribo. bis. d̃. circūscriptus. ra. tñ. ꝑncipiū in eadem significacōne qua et suū ūbum. Item circūscriptus. ra. tñ. nomen. .i. cautus ul̃ callidus argutus ul̃ strictus. et inde circūscripte aduuius argute. caute. circūsepte. ul̃ stricte. Et componit̃ incū

Circūseptus. m. tñ. .i. circum scriptus. ra. tñ. datus. undiqꝫ actus. ul̃ sepe ambitus. Et cōpōitur a circū et septus. Vel circūseptus ē ꝑncipiū si que. decōpositis. et tñc descendit a circūsepio is.

Circūspicio. cis. circūspexi cū. A circū et spicio componit̃. et ē circūspicere undiqꝫ aspicere. ꝑuidere cauere. vñ circūspecto. ras. fre. et circūspicis m. tñ. cautus. callidus. ꝑuidus. Et comparatur.

Circūuenio. is. circūueni circūuentū circūuenire. circūuidare. stringere ul̃ inculpare. decipere. ij. cor̃ xij. c. Numquit titus circūuenit nos. .i. decipit Et cor̃ ue in ꝑnt. et in ꝑnto prod̃ ue. et i hys que ab eo formantur.

Circus. ci. mas. ge. .i. circularis linea ad idem punctū rediens. Vnde et h̃ circus. ci. datus ē locus rome in quo equi currebant in circūitu circa matam. .i. theatrum. et quilibet locus in quo equi curantur potest dici circus.

Cirena regina fuit libie que ex suo nomine ciuitate condidit quā cirenem nominauit s̃m ꝑp̃

Cireneus. penultima acuta. interpretatur heres
Cirocopus a copos labor et miron vngentū ul̃ cirus quod ē manus d̃. microcopus. pi. et h̃ cyro copus. pi. in eodem sensu. sc̃z vngentarius qui uēdit ul̃ operatur vngenta. et cor̃ co.

Cirogpho. phas. .i. manu scribere. A cirus et grapho. as quod ē scribo. Vel d̃. cirogpho. phas. .i. cirogphum facere. ul̃ scribere caracteres. Et tñc d̃. uas a cirographum. phi. Et cor̃ gra.

Cirogphus. A cirus quod ē manus et gphos

ul̃ graphia componit̃ h̃ cirogphus et h̃ cirogpho. phi. Item ab eisdem et sin quod ē a ul̃ siml̃ componit̃ h̃ singphus et h̃ singraphum. et h̃ sin graphia. in d̃. Et nota qꝫ cirographus et singphus sepe accipiunt̃ indifferenter. Dñt tñ h̃ ꝑp̃ etate. qꝫ cirogphus d̃. conscripcō manuū. sc̃licz caucō que fit ꝑꝑa manu debitoris et cōmittitur creditori. Singraphus d̃. conscripcō. .i. duozū sil̃ simpco. Antiquitus enim creditor et debitor insimul in ligno ul̃ in carta scribebant et nomē creditoris et nomen debitoris et testes et summam pecunie. et in medio h̃ nomen singraphus capitibus l̃is. et ꝑ mediū diuidebāt. Postea si creditor plus exigere qꝫ deberet. ul̃ si debitor denegaret depositū utiqꝫ affererat ꝑtem quā habebat utꝫ due ꝑtes cōuenirent et illud ꝑꝑe ē singphū Singphus etiā d̃. nota aliqua ul̃ scriptura i re aliqua confirmanda facta sicut in cartis publicis ubi non unus scribit tantū h̃ plures ad cōfirmacionem carte. et hinc singpho. as. singphū facere

Cirogrillus erinacius spinosus maior encio
Ciromanca. cie. fe. ge. diuinacō que fit in manu. A cirus manus et manca.

Ciromanca. A cirus manus et nomos quod ē mouens. d̃. h̃ cironata. re. et h̃ cironomas manns. .i. ioculator quilibet qui manibus suis ludit. mouendo eas cū cultell. Et inde etiā h̃ cironomō in d̃. inuenit̃ et in eodem sensu. et h̃ cironomon d̃. ē ioculator ꝑꝑo nomine q̃i ꝑ excellentiam

Ciros grece manus latine. ꝑleccacitatis

Cirotheca. ce. .i. manuū rectora ul̃ repositoriuz a cirus et tego tegis. ul̃ teca quod ē repō sc̃z scribiū ul̃ aliud ubi aliquid reponit̃. Et est fe. ge. si cur apotheca. ut uol̃t magister bene. licet quodā dicant qꝫ est mas. ge. et in theca quod est grecū et sic aspirat̃ cū suis compositis. Vel ꝑt esse latinū a tego is. et sic teca nō aspiratur nec ciroteca

Cirotecarius. a ciroteca d̃. h̃ cirotecarius. nij. qꝫ eas facit ul̃ uendit. Et cirotecarius. ra. nū. f. hu quē. et uidet̃ uelle qꝫ ciroteca sit fe. quia dicit. qꝫ

Cirus. ri. in crinis est. ꝑ eal facit

Cirurgia. e. penultima quod uide in cirurgicus
Cirurgicus. a cirus quod est manus et ago gis componitur h̃ cirurgicus. ci. peñl cor̃. .i. medicus manu et ferro ꝑcisionem opans. et cirurgicus a um. vnde h̃ cirurgia. gie. ipsa manuū eius opatio. Cirurgia etiā d̃. liber docens sanare plagas

Cis aduuium loci. .i. ex ista ꝑte. Vnde cis et citra sunt eiusdem significacōnis. nisi qꝫ cis est tñ locale. Sed citra qñqꝫ locale. qñqꝫ tempale. ut citra diffinitū tempus. Item cis ꝑꝑe ꝑponit̃ ꝑꝑis nominibus montū et fluuiorū. ut cis renū. cis alpes. h̃ citra ꝑꝑe appellatiuis nominibus locorū ut citra for̃. h̃ qñqꝫ ꝑ improprietatem cis ꝑponit̃ appellatiuis. Citra ꝑꝑis. Et citra comparatur cirenior cirenimus. ul̃ crenimus. et est cirenior idē qd̃ interior. ꝑꝑe ex ista ꝑte cirenior. h̃ crenimus. .i. ꝑꝑimus. Item a citra ciren. tra. tñ. .i. uicinius. proximus ex hac ꝑte. qd̃ ꝑt esse positus istoz sc̃z cirenior rimus. Itē cis nom̃ patris saul ꝑ et ac in fine

Cison interpretat̃ l̃tificans eos ul̃ duricia eorū.
Cista. a costa. re d̃. hec cista. re. d̃. sic a costis ex cannis ul̃ lignis quibus texitur. Et s̃m ꝑꝑ. Cista est grandis corbis.

Cistella. le. diminitiuum parua cista.
Cisterna locus aquā colligens s̃m ꝑꝑ. Potest

enā dici cisterna locus profundus ubi colliguntur
aq̄ pluuiiales. et dicitur cisterna q̄i cis. i. inferius struc
tatus. a. cito. as. dicitur cistatus. ra. tū. i. ue **C**ita
lox. Et comparatur. citator. simus. et inde citare si
us me. aduibiū. citate et citatim. i. cito. mobiliter
agiliter. similiter aduibiū.

Cithara in cis exponitur.

Cithara. re. dorica lingua pectus dicitur. Vñ hec ci
thara. re. dicitur sic. q̄ in inico creditur fuisse silis hu
mano pectore. ut sicut a pectore ita ex ipsa cithara
edderentur. s̄ postea paulatim fuerunt plures spēs
eius. et a cithara citharistes grecū. unde citharis
ta qui cū ea canit. Citharistes citharistis mas. ge
mons quidam ē Et scias q̄ ut dicit glosa sup il
lud r̄sa xxij. Bene cane r̄. admonet tuq̄ canticū
miseriaq̄ suaz semp cantare ne itez eadem pacia
tur. Dicit enim hanc esse musicę naturaz si læ
inuenient letiorem facit. si tristez tristorem reddit

Citharedus. di. qui cū cithara **U**uide in psaltes
canit. penul prod. Et dicitur a cithara. re.

Citharista. re. in cithara uide.

Citherea. s̄ citherus. ri. mons est. Vnde h̄ dicit
rea. re. i. uenus que in illo monte colitur. Vel q̄
iuxta illū montē fuit nata de spuma maris. vñ
cithereus. rea. reū. i. uenerus. a monte illo.

Cithisus genus arboris pinguis. a cithiso in su
la ubi abundat. Item cithisus genus fructus her
ba odorifera. fm pap. Et cor p̄nl. Vnde theodol
Vesper oues cithiso capy depascis ab humo.

Citimus. in ciuide.

Cito. ras. A citus denuat cito. citas. i. festinare
ul̄ sic fre. huius ubi neo fm predcām significati
onem. Et nota q̄ cito. ras. p̄t esse fre de cio et ci
eo fm q̄ idem significant. et tūc composita uari
e p̄ferunt. Nam si dñdat a cio prod p̄nl. si a ci
eo cor eandem. Componit ergo concito. ras. Ex
cito. ras. ul̄ excito. ras. ul̄ h̄ magis sunt deriuata
ab exco ul̄ excico. Item componit incito. ras. i.
cōmouere. puocare. instigare. p̄nl cor. q̄n uenit
a cio secūde. ul̄ p̄nl prod q̄n uenit a cio cis q̄r
te. Item componit recito. ras. Suscito. as. A sur
sum ul̄ susum. et cito. as. componit resuscito as
In istis tribus solemus tñ corripē p̄nl n̄ p̄duce
sicut dicit hug. Alij uero dicūt cū quibus ego q̄
cito. as. fre. de cio ul̄ cio ciui citū cū omnibz su
is compositis cor p̄nl et prod. ut excito ul̄ exci
to. preter sollicito. redito. oscito. succito. et ab eo
compositū resuscito. et h̄ uolte magister bene. In
uenit cito aduibiū. i. statim p̄nl correpta

Citra in as exponitur.

Citropodes dicitur quidā. s̄. s̄ esse debet inicial
lā. citropodes ul̄ citropodes. Vnde in s̄ uide

Citus. a cio is p̄ festinare citus. ra. tū. i. uelox
et agilis. uiuax. vñ r̄. citus puer natus est e p̄
hlo. et cōp̄l̄ r̄ior simul vñ cite. tus. me. aduibiū.
Et componit p̄citus. ra. tū. i. ualde citus. Et scias
q̄ citū ē sup d̄ cio es. et h̄ h̄ cor p̄. et ē sup d̄ co
cis quarte cōiug. Et fm h̄ prod ci. Vnde quidaz
A cio citū non uenit p̄mo citū. Et idem dicit de
citus. ra. tū. Vnde dicit pap. Citus. ra. tū. i. uelox
a q̄ prima producitur. a cio uero corripitur

Ciuico. ras. caui. p̄nl cor deriuatur a ciuis. Et
ē uiuicare ciuitatē colere ul̄ ciuē facere. ul̄ more

Ciuicus. ca. cū. p̄nl cor. dicitur a ciuis se habere.
ciuis. Et similiter h̄ et h̄ ciuilib et h̄ le. dicitur ci
uili ad ciuem p̄tinens uel res ciuis.

Ciuilis. a ciuis dicitur res ciuis ul̄ ad ciuē p̄tinens
ciuitatis. tatis. fe. ge. mansio ci et prod p̄nl
uili ul̄ puilegio ciuili uti posse. et gaudere. Actu
um xxij. Ego multa summa ciuitatem hanc cō
secutus sum. Et p̄t formari ab hoc d̄to ciuili ad
dita ras. Et corripit penultimam ciuitatis.

Ciuis. a coeo. as. dicitur h̄ et h̄ ciuis. cō. ge. q̄ ciues
coeant ut simul uiuant. Vel ciuis dicitur a cio cis. q̄
cantur ad simul uiuendū et habitandū. et in p̄
compōnem h̄ et h̄ conciuis. Et dñr conciuis q̄
habitant in eadem ciuitate. Et prod. ci. Vñ quid
non bonus est ciuis qui p̄fert ciuibz hostem. s̄
hug. Pap uero dicit. Ciues uocant q̄ in unū coe
tū coeant societatis vinculo adunati. ad custodiē
dam legem. A cio cis.

Ciuicula. le. diminutiuum parua ciuitas.

Ciuitas tatis. dicitur a ciuis. et est ciuitas hominū
multitudo societatis vinculo adunata. ab eodem
iure uiuendū. Et ciuitas non s̄a s̄ habitatores
uocant. s̄ urbs ipsa metia sunt. et dicitur ciuitas

Claderula. le. dimini. par **Q**uasi unitas ciuium
ua clades. Et corripit penultimam.

Clades. dis. fe. ge. dicitur a clado. des. q̄ res tūc in
equaliter contingat. Vel clades melius deriuatur
a gladius q̄i glades. p̄pe enim clades dicitur pestilenti
a que fit p̄ gladiū. siue p̄ interfecōnem factaz a
gladio. s̄ hug. Pap uero dicit. Clades dicitur q̄ cur
rendo ledat. ul̄ clauis data. Clades morbus. tabes

Clam aduibiū qualitatis **C**alamitas piculū
i. occulte. latenter. Et dicitur a clauis.

Clamis damidis. fe. ge. i. palliū quod ex vna
pte induit neq̄ consuit. s̄ fibula infrenat. Hoc
a greco nomen accepit. Et cor penul genitiuū.

Clamo. as. aui. i. uerbum neutrum. clamorem facere
sonare. Et dicitur clamare a calamus. q̄i calamare. vñ
clamosus. sa. sum. q̄i calamosus. a calamo. q̄a so
net. et ponit clamore q̄nq̄ t̄stiuue. s̄ improp̄e. ut
clamo illū. i. clamore uoco. fm hug. et prod da
Juuenal. lib. iij. Et plures vna condamant uoce
sophiste. Et ut dicit pap. Clamo simplicis oris est
condamo cū alijs acclamo incuso. Reclamo post
aliquem ul̄ itez. Inclamo et succlamando murmura
tis ē Proclamo laudandi ul̄ deprecandi exaltatio.
Exclamo eleuo uocem. Clamare. sigt ualida intē
cōne p̄ces effundere. Clamare uoce insonare.

Clamor. oris. mas. ge. a clamo. mas. dicitur. Et est
clamor racōnabiliū. Clangor uero irracōnabiliū

Clamofus. in clamo. mas. uide.

Clanculū. A clam dicitur clanculū aduibiū dimi.
et clanculus. la. lū. i. dubius. occultus. vñ clancu
lo. h̄. i. abscondere. occultare. ul̄ palliare. celare

Clandestinus. na. nū. latens et occultus **U**et cor cu
tus. Vnde clandestino. as. idem quod claculare. et
nota q̄ clandestinus p̄nl cor. non enim ē compo
sitū a clam et tenendo ul̄ stando ut quidam dixē
runt. s̄ deriuat a clam. ut dicit ps in t̄tatu ip̄o
nis. vñ cū non h̄eat t̄ a p̄mitiuo cor p̄nl.

Clango. gis. go in xi clāxi. et xi in cū clācū
ubum neutrum. i. sonare. et est alax siue tubax. vñ
clāgor. oris. i. sonus. et ē irracōnabiliū ut anseu
tubax alax. Sed clamor ē racōnabiliū ut homi
nū. Inuenitur autē dangui in p̄terito. Vñ nūo
num x. Si sol danguenis effient p̄ncipes ad te. s̄
p̄t dici q̄ littera corrupta est ibi uicio scriptoruz
et debet ibi legi clāxeris. q̄ fm ps facit p̄terituz
clāxi. et ita in similibz dicat.

Clavido inte fem. ge. i. claritas. A clarus dr. et claritudo in eod sensu. Et ut dicit pap. Claritas e splendoris. claritudo nobilitatis.

Claro. res. nui. vere. ubum neutu. i. esse ul' fieri claru manifestum. et dr a claro. ras. et prod pma Prosper. Ex opere spe clarebunt intima cordis

Claresco. cis. incipio clarere. ubum inchoatiu clarifico. cas. caui. i. facere claru. ubum actiuu.

Clarus. ra. rum et facio. Et cor penultimam Clarigaco. a clarus et acco coponi h clarigaco onis. i. clara acco scz q exponit clara et apra uoce. et pr esse ubale a clarigo as. i. clarigacoez face

. i. causas belli exponere. et est sumptu a romana consuetudine. Cu enim romani hostibus bellum indicere uolebant patrepatratus ad fines hostiu pficiscebatur et clara uoce exponebat quibus de causis bellum indiceret. que causau expo clariga co dicebat. q clara uoce fieret. Expositis autem causis hasta emissa in fines hostiu indicabat pug

Clarigo. cas. caui. gare. i. clarere. ne pncipiū florere. s pap. Vel sm bug. Clarigare. i. clarigati onē facere. i. cas belli exponere. uide in clarigatio

Clarus. rij. i. sol. et dr a clarus. quia sit Jons clarus. Vel dr a claro insula qua colitur.

Claro. ras. i. claru facere et manifestum. s non est in usu. et deriuatur a clarus. Et componitur de claro. ras. i. notificare. et prod cla.

Clarus. A celu dr clarus. ra. rum. q splendet et compas clarior. limus. Vnde clare. rius. sime. adubium. et h claritudo. inis in eodem sensu. Clarus componit pclarus. qclarus. ambo pro ualid clarus. Et prod cla. Vnde quidam. Quid tibi nobilitas quid uirtus clara parentum.

Classarius. rij. mas. ge. i. tubicen. et ppe militu classarius p rectore q nau et dr a classitu tis impat. Et dicitur a classis. sis.

Classitu. A kalo las quod e uocare. dr h classitu. i. cornu ul' tuba ul' aliud instrumentu causa couocandi factu. Classitu etiam dr signu bellicu ul' sonus tube ul' alterius instrumentu bellici. ppe tamen classitu est concentus et concordia omniu instrumentoy insimul sonantiu. siue sint tube et cornua in bello siue sint campane siue etiam ho

Classis. A kalon qd est lig Jmimes. et cor pnt nu dr h classis. sis. q de ligno fit. et est ppe clas sis multitudo nauiu. Dicit tamen ead classis vna nauis. Et q alia habebant signa bellica tam romani q pedites ideo et milites dnr qnoq classes qnoq ead ta milites q plebei dnr classes. Cu eni romulus rempublica instituisse romanos in duas ptes diuisit scilz in nobiles et ignobiles. et utramq ptem classem appellauit. a quibusda clas sitis q ta isti q illi suu classitu. i. suu signu habebant. h illi scz nobiles dicebant pma classis. Jg nobiles secuda classis.

Clarus. A clavis ul' claudo. dis. dr hic clarus tri. i. repagulu quod opponit hostio. ul' ipm hostiu papue oroy ul' vineay et uindanoz ul' riu cus. Orat. Obiectus ualeat confringere claros. s bug. Vel sm pap. Clari ligna uolubilia in caue is ualidissimi fustes qbz hostia obserantur ualli.

Claua. ue. baculus hns massam ferri in fine et aliqn etiam in pncipio q uulgariter dr mara. et dr a clauus. ui. q sit clavis ferreis religata q et careia dicitur. et producit da. uide in clauus.

Clauatus. A clauus dr clauatus. ta. tu. clauis

confixus. ul' clauo ueste ul' instrumento ornatus et pparatus. et h clauatus. si. quodda genus cal camenti pedu. et dicitur clauati q clauilati. qa minutis clauis. i. acutis solea caligis vincitur

Claudeo. des. i. claudicare. et dr a claudo. is claudicarius. a. nu. qui cito claudicat ul' sepe et dr a claudico. cas. Inuenit etiaz h claudicaria rig. r. nauis oneraria ul' sonoria.

Claudico. cas. ubum neutu. i. inequaliter ince dere. Et dicitur a claudus. Et corripit penultimā

Clauo. dis. clausi. sum. unde h clausura. re. Et nota q Anqui dicebat claudo. dis. si. in eode sensu in quo didimus cludo. dis. Cuius haturam om ma composita a claudo ul' cludo redolent. Con ponit claudo ul' cludo concludo. dis. conclusi con clusum. Item discludo. dis. apire clausuram aufere. Item decludo. dis. i. ualde ul' deorsum claudere ul' discludere. Item excludo dis extra claudere. i. extra clausuram emittere. Itē includo. dis. i. intus claudo. Item intercludo. dis. inter aliqua claudere ul' auferre. Item pcludo dis. i. ante claudere ul' au ferre. Item ocludo. dis. i. contra claudere. Itēz cludo. dis. i. itez claudere ul' retro claudere. i. ape rire. Item sedudo dis. i. seorsum claudere. et segre gatim separe. Item tūseludo. dis. i. ultra claudere ul' fugare ul' mittere. Clauo et composita al eo omnia sunt actiua. et omnia faciūt pteritu in si et supinu in sum. Itēz omnia ab eo composita ubiqz mutant au in u longam. unde desinūt in p senti in cludo. et in pterito in clusi et in supio in clusum. Et scias q antiqui ponebant claudo. dis. ead pro claudicare. Vnde clauus

Clauulus. la. lum. dimi. de claudus.

Clauicularius in clavis exponitur.

Clauiger. ra. rum. pnt cor. qui clauis gerit. In uenitur etiam substantiue declinatū in quolibet genere. Et componit a clavis et gero. ris. Vel pr componi a claua et gero. et tūc clauiger idem est

Clavis. a claudo. is. dr h J quod claua gerens clavis. uis. q claudat. unde h clauicula. le. dimi a quo h clauicularius q clauis portat uel facit. Vnde h clauicularia. rie. in eodem sensu. et facit accūs sing. in em et in im. ut clauem ul' clauū et abltis in e et in J. ut clau ul' clauū. Et accuati uis plis in es et in is ut clauis ul' clauis. Et scias q clavis put sumitur in theologia. e ptas ligandi et soluendi q eccliesiasticus iudex dignos recipere indignos excludere debet a regno. et ponitur in predca diffinitione genus scz ptas. et sub iectu ptatis scz iudex eccliesiasticus. et actus scz ex cludere. et recipere. sm duos actus matenal clavis apire scilz et claudere. Cuius obiectu tangit in h quod dicit a regno. modus autē in hoc quod di ct dignos ul' indignos. in illis in quos actus ex ercet pensatur. Clauis autē sunt due scz discantē di. et potentia ligandi et soluendi. et secunda cla uis que dr potestas ligandi et soluendi e que im mediate seram apit peccati. Sed clavis que dicitur scientia ostendit cui apienda sit illa clauis et si obijcias clauis in collatione ordinis cōferunt h scientia non e ex infusione semp h qnoq ex ac quisitione. nec ab omnibz ordinatis habet et a q busda non ordinatis habet ergo scientia non est clavis. et sic est tñ vna clavis. scz potestas iudica di. Respondeo q nō solū vna clavis sed due dā tur in ordine. Vñ dico q scientia que habitus e

non ē clavis. sed autoritas actus scientie exercē
di que quōq; sine scientia est. Quōq; scientia sine ip
sa. sicut eōā patet in iudiciis secularibus. aliq̄s
enim est iudex hīs autoritatē iudicandi qui nō
habet iuris scientiā. et aliq̄s eōiū sō hz sciāz iuris q̄
nō habet autoritatez. Et quia actus iudicij ad q̄s
quis ex autoritate suscepta obligat non autē ex
sciā habita. sine utraq; fieri bene nō p̄t. Ideo au
toritas iudicandi que ē clavis ē sine scientia non
p̄t sine peccato accipi. Sed scientia sine autoritate
sine peccato haberi p̄t. **C**lavus componit̄ conda
uis. Et prod̄ da. **H**ic potest queri. An sacerdos
ex vi claviū remittat peccatū quo ad penā raptum
Respondet. Idem ē iudiciū de effectu quē potes
tas claviū actualiter exercitata complet in eo in
quo contritō tempore p̄cessit. et de effcū baptismi
qui iam habenti grām datur. Aliquis enim per
fidem et contritōnem p̄cedentē baptismū gratiaz
remissionis peccatū q̄tum ad culpā consecutus ē
sed quādo actualiter postea baptismū suscipit grā
a augetur et a reatu pene rualiter absoluit̄. eo
q̄ sit p̄iceps passionis xp̄i. Et similiter ille qui
p̄ contritōnez consecutus est remissionē peccato
rum q̄tum ad culpam. et p̄ consequens q̄tū ad
reatū pene eterne que simul cū culpa remittit̄ ex
vi claviū ex passione xp̄i efficaciam habentuz au
getur grā et pena dimittit̄ temporal. cuius rea
tus adhuc remanet post culpe remissionem. non
tamen rotus sicut in baptismo homo regnat̄.
et configurat̄ passioni xp̄i. que sufficit ad omnē
penam delendā in se suscipiens ut nichil de prio
ris peccati actualis pena remaneat. q̄ non debet
alicui impurari ad penā nisi quod ipsemet fecit.
In baptismo autē homo novā uitam accipit̄ fit
p̄ grām baptismalem novus. Et ideo nullus rea
tus pene remanet. pro p̄cedenti peccato. sed in pe
nitentia homo non mutat̄ in aliā uitā. quia non
ē regnatio sed sanacō quedā. Et ideo ex vi clavi
um que opatur in s̄cramento penitentie nō tota
pena remittit̄. sed aliquid de pena tempali cuius
reatus post absolucōnem a pena eterne remanē
potuit. ut dictum ē Nec solū a pena illa quā ha
bet penitens in confitendo ut quidam dicunt. q̄
sic confessio et sacerdotalis absolucō nō essent in
onus qd non compatit̄ s̄cramentis noue legis.
sed etiam de illa pena que in purgatorio debetur
aliquid remittit̄ ut minus in purgatorio puniat̄
absolutus ante satisfaccōnem q̄ si ante absolucō
nem decederet. Ex dictis collige q̄ deus p̄ seipm̄
in contritōne delet culpā dimittit̄ pene eterne rea
tū. infundit in anima grāz. sacerdos autē ex vi cla
uiū in confessione aliquid dimittit de pena tēpo
rali. Vide in penitentia.

Clavo. uas. nauis. uare. i. clavis configere. ubuz
actū. Et dicitur a clauus. ui. Et prod̄ da.

Claustralis in claustrum uide.

Claustrellū. li. diminutiū puum claustrum.

Claustrens in claustrum exponitur.

Claustz. a claudo. dis. d̄z h̄ claustrz. tri. q̄a clau
dat̄ ul' claudat inhabitantes. unde h̄ claustrrelluz
li. dimi. et h̄ et h̄ claustrensis et h̄ se. et h̄ et hoc
claustralis. et h̄ le. in eodem sensu. rez claustrū ul'
ptinens ad claustrū. Et potest esse substū h̄ et h̄
claustrensis. et hoc se. ul' claustral monachus ul'
monacha stans in claustrū in cenobio.

Clausula. le. p̄nl' cor sicut est distinctō contruc

conls. Et d̄z a claudo. dis. Et ut dicit pap. Clauſu
la est in oracōne breuis sententia.

Clauus. ui. mas. ge. i. acutus. d̄cūs a calibe. q̄si
calibus. i. ferreus. q̄ sit de ferro. Et clauus dicitur
uestis purpurea q̄ urebant̄ senator̄. q̄ quibus
dā clauo aureis uel de alia materia erat ornata
et uariata Et in tali ueste sepe demomē dignitas
Clauus eadē d̄z gubnaculū nauis scz remō ul' nia
nica remonis. Proū xxij. Quasi sopitus gubna
ror emisso clauo. **C**laua ferit clauis apit. clau
uis duo iūgit. Indue te clauo. rege clauo. p̄cute

Clemens. tis. omnis ge. i. misericors. **C**lauo
nobis pius et sanctus et d̄z a duo. is. i. defendo.
q̄ d̄uat. i. defendat. p̄regat et tueatur. sicut solz
patronus clientē. Et compatur. Et inde h̄ demen
tia. tie. a d̄cō clementi addita a. Clemens compo
nit̄ inclemens. et inde h̄ inclementia. tie. i. impie
tas. crudelitas. Et prod̄ cle. Unde in aurora dici
tur. Hinc pius hinc dulcis hinc clemens hinc q̄
benignus. Item idem. Donec honoret eos summi
dementia regis. Et d̄z demens q̄i dementē men

Cleo. A deos quod ē gloria d̄z **C**lem habens.
deo des deui detū. i. glorior. **C**leo. Item deo des
.i. abscondere ul' forbere. Itē deo des. i. inclinari.

Cleopatra. i. regina et soror prolomei regis a
lexandrie. Et cor' p̄nl' naturaliter. Unde in auro
ra d̄z. Subit alexandro cleopatra regia ridet. Itē
idem. Que iam cleopatre leserat intus amor

Cleophas frater ioseph sponsi uirginis marie
pater symeonis q̄ symeon iacubo epō successit.

Cleos. i. gla. Inde inditus. i. gloriosus. s̄m pap
lepo. pis clepsi clepere p̄tū. i. furari. Et ē acti
uū cū omnibus suis compositis si qua sunt h̄ hu
git. Pap̄ uero sic dicit. Clepere clam rage furari.
suripere. eclare. Et corripit de.

Cleps. a clepo. is. d̄z h̄ et h̄ cleps ul' cleptes tis

Cleptora. A clepo. pis. d̄z h̄ cleptora .i. fur
dre. i. dorillus qui obdit foramen dolij q̄ p̄ illū
quis furat̄ liquorem. et uidet̄ esse composituz a
clepo. pis. et idor quod ē aqua. siue liquor. unde
et quidam dicunt cleptora p̄nl' prod̄ et p̄ i qua
si clepeul' ydor. h̄ p̄ouul' uidet̄ etymologia q̄ cō
pō. Sed siue sit etymol' siue compō dicens d̄z
cleptora p̄nl' cor'. et p̄. e. h̄ huḡ. Item cleptora
d̄z quoddā instrumentum quod immittit̄ in dolium
p̄ foramē supius cā furandi vinū. Itē cleptora
d̄z illud instrumentum p̄ qd hore colligunt̄ scz ho
ralogijū. Unde cleptoranz d̄nr illi qui p̄ illō ho
ras colligunt Cleptore etiam dicitur uasa p̄fora
ta. q̄ hēbant philosophi ad dimetiēdam quatita
tem. Unde marcial in sua astrologia. monstratū
ē omnia signa paria spacia continere. multiplici
appositione cleptoranz.

Cleptes cleptis in cleps est.

Cleptis. ra. tū. i. furatus passiuē quod et pro
gibboso d̄z. Et deriuatur a clepo pis. s̄m huḡ

Clericalis. in clericus uide.

Clericus. a clerus ul' clerus d̄z h̄ clericus. ci. et
dicitur gn̄liter clerici omnes qui in ecclesia xp̄i
deseruiunt. dū tamen ordinē habent. et ab illo
tempore sic dicti sunt. ex quo matthias forte elcūz
est quē p̄mū p̄ apostolos legimus ordinatū. vñ
h̄ clericatus. tus. tui. et h̄ et h̄ clericalis et h̄. le.
Unde clericaliter adūbium. et h̄ clericalitas ratis
h̄ huḡ. Pap̄ uero dicit. Clericus d̄cūs q̄ ē de for
te d̄ni. ul' quia d̄ns fors ul' ps clericuz est. **C**Et

scias. qz clericus qui ad diuina misteria applicantur
 competit rasura et tonsura in modū corone. ra
 cōne figure. qz corona ē signū regni et pfectōnis
 cū sit circulus. Illi autem qui diuinis ministerijs
 applicantur adipiscuntur regnā dignitatē et pfecti
 in uitute esse debent. Corona eniz regale decus sig
 nificat. et seruire deo regnare ē. Vnde ministri ec
 desie reges esse debent ut se et alios regant. qui
 bus petrus ait. Vos estis genus elon regale sac
 doctū. Competit enim eis rācōne subtracōnis ca
 pillorū et ex pte superiori p rasurā ne mens eorū
 temporalibus occupacōnibus a contemplacōne di
 uinorū retrahat h̄ reudata facie gloriā dei expedi
 re et libere contemplet. Sūmmitas eniz capitis est
 eminentia mentis. denudatio capitis est reuelatio
 mentis. Clericus eniz secretorū dei non ignarus esse
 debet. Et ex pte inferiori p tonsurā rondunt ei
 capilli usqz ad reuelacōnem sensuū scilz oculoꝝ
 et auriū ut uicia in corde et ope pollulantia doce
 antur p̄cīdenda ne ad audiendū et intelligendū
 ūbum dei p̄p̄diant. p quo seruato reddet in ex
 celsis corona. Item figura rotunda nulluz angu
 lū habet. et signat qz clerici non debent habē for
 des in uita. qm̄ ubi angulus ibi fordes. Et debēt
 habere ueritatē in doctrina. qm̄ ueritas angulum
 non habet sicut dicit Iero. Item hec figura est
 omniū figurarū pulcherrima. Vñ in hac deus ce
 lestis creaturas fecit. p quod significat qz clerici
 debent habere pulchritudinē interioris in m̄te et
 exterioris in conūfacōne Tales sane ut dicit demes
 papa ad ministeriū sp̄uale eligendi sunt qui dig
 ne p̄nt dīnca sac̄menta tractare. melius ē eniz do
 mini sacerdoti paucos habere ministros qui pos
 sint digne opus dei exercere. q̄ multos inutiles q̄
 ordinatori onus ḡue inducant. Iero. autē ad ne
 podianū de uita clericorū sic dicit. Nec rusticus et
 tamē simplex frater. ideo se sanctū putet si nich
 il nouerit nec peritus et eloq̄ns in lingua extimz
 sanctitatē. multo qz melius ē e duobus imp̄ctis
 rusticitatē habere sanctam q̄ eloquenciā peccat
 cem. Item quedā glosa dicit sup illud Is̄. xx
 ix. c dabit liber nescienti lz̄as dicit qz ei lege. et r
 spondebit. nescio lz̄as z̄. Multo melius ē imperi
 tiā legis confiteri q̄ iactare prudentiaz. nec posse
 scire quod d̄. Vide in nubil et in ordo. et in sac̄
Cleronomus. A deros d̄ h̄ de dos et in lux
 ronomus. mi. i. heres. et cleronoma. i. hereditas.
Cleros grece latine fors ul hereditas.
Clerus. a deros d̄ h̄ derus. ni. i. multitudo cleri
 corū. q̄i hereditarius ul sortitus qz sic sortitus deo
 .i. de sorte d̄ni. ul qz p̄tem d̄ni habet. Vel h̄ q̄
 dam. Clerus dicitur a darus. quia sit darus
Clibanarius in dibanus est.
Clibanicus. cij. mas. ge. i. panis in testa ul fur
 no coctus. Et dicitur a dibanus.
Clibanus. a diuus. d̄ h̄ dibanus. ni. penl cor
 .i. furnus ul fornax. q̄i diuanus. qz in erectione
 sit collectus. Cluius eniz ascensus d̄. Idem et alio
 nomine d̄ dinacius similiter a diuo. Et a diba
 nus d̄ h̄ dibanarius qui custodit clibanū. uel fa
 cit. et h̄ dibanaria. ne. uxor dibanarij. ul q̄ facit
 ul custodit dibanū. et clibanarius. ria. num
Cluens. a colo. lig. d̄ h̄ et h̄ diens. tis. cō. ge. a
 colordis patribus. uel d̄ a cluo. qz cluat et defen
 dat d̄m suū. h̄ hug pap̄ uo d̄t. diens a colendo
 patronū d̄c̄s. i. amicus domesticus. q̄ p̄us colen

tel dicebant. Item dientes discipuli q̄si colentes
Cluentia. le. fe. ge. i. seruiciū ul multū q̄ m̄grū
 tudo seruorū. et d̄ a colo. lis. Vel fm pap. Cluente
 la officiū domesticū. Et prod̄ re. Et forma a d̄o
 clienti. In e longam addita la. fm prillianum
Cluentulus. li. dimi. paruus diens siue seruiens
Clima. a deo cl̄s p̄ inclinari d̄ h̄ clima mat̄is
 .i. tanta portō terre fm quā mutat̄ meridies. et
 fm h̄ in astrologia assignant̄ septē climata i n̄ā
 habitabili regione. fm quosdā ul fm alios octo
 Item clima d̄i plaga ul ps celi siue mūdi. Sicut
 consuevit dici. Quatuor sunt climata n̄di. i. pres
 scz orientalis. occidentalis. septentrional. austral
 Item clima grece d̄i ḡdaco. et iñ h̄ dimax acis.
 quidā color rethoricus.
Climatenū. Clima grece d̄i ḡdaco. Inde hoc cli
 materium. et sunt climateria que gradat̄ discur
 runt. ul in certe rei diuinacōnes. ul in c̄ta p̄fugia
Climax. Clima grece d̄i gradaco. unde h̄ d̄i x
 cis gradaco. quidā color rethoricus h̄ hug. Vide
 eiam sup in iij pte in caplo de col rethoricis
Cline grece latine d̄i l̄cis. et ūtituz in latinum
 et d̄ h̄ diuus ni. i. l̄cis. A q̄ d̄ino as ūbum actū
Clinicus. A dine ul diuus d̄i h̄ clinicus. ci. p̄n
 cor. qui de l̄co non d̄dit. et p̄cipue paliticus. Et
 h̄ clinica. cc. in eodem sensu. Et clinicus. ca. cum.
 mobiliter potest declinari.
Clinus. Clinus. i. l̄cus. A quo d̄i d̄ino. nas. i. f̄c
 tere. curuare. et p̄pe ad l̄cūm. h̄ non est in usu
 Et componit̄ inde adino. nas. et condino. as. de
 dino. nas. Indino. nas. Interdino. as. Redino as
 Cline et eius composita sunt actiua. licet q̄i qz in
 ueniant̄ in absoluta et passiuā significacōne. Ve
 in lucano. Inclinata facta ducū. et omnia p̄d̄ di
 factus. Maiori cedat caput indinet seniori
Clinus. ni. a q̄ d̄ino. nas. qd̄ componit̄ actiua
 declino. uide in dine. et in clino as uide. et p̄d̄ di
Clipeola. uide in clipeus.
Clipeolus. li. dimi. puus clipeus.
Clipeus. A cluo. is. i. defendo d̄i h̄ clipeus. poi
 .i. scutū. h̄ scutū ē militū. Clipeus peditū. Et d̄i
 tur clipeus. q̄i clupeus. qz defendat ab ictibus ul
 d̄i a clepo. pis. quod ē furari. q̄i clepeus. qz fura
 tur corpa n̄ā ictibus. qz autem d̄i clipeus. q̄i de
 pens soma. i. subtrahens et furans corpus ictibz
 etimologia ē non compositōnis ostensio. unde
 h̄ clipeū pei. neu. ge. pictura ul p̄mago rotunda
 ubi tantū caput impingit̄. Vel d̄i sic locus ubi
 p̄magines reponunt̄. et h̄ dipeolus. li. dimi. et h̄
 clipeola. le. p̄n cor̄ annulus. qz sit rotūdus instar
 clipei. ul mōile rotūdū ad modū clipei. et clipea
 tus. ta. tū. i. clipeo p̄tectus ul armatus. et clipeo
 as. i. contegere ul armare clipeo. Et est actū. Et
 cor̄ cli sicut clipeus. unde patet qz scribit̄ per sim
 plex p. Cuid in iij epla. Quā manibus clipeus et
Clistere. a clepo et ster q̄ acute cuspidē hastam
 cus componitur h̄ clistere. nis. quod eiam h̄ clis
 tenū inuenit̄. scz instrumentū medicorū quo ster
 cus infirmi in uentre p̄duratus faciunt exire. sic
 dicit̄. q̄i clepens stercus. Vel d̄i sic q̄i culus sterco
 ris. ul q̄i colaco stercoris. qz per ip̄m colatur ster
 cus extrinsecus. Vel d̄i sic a deo des quod est in
 dinari et stercus. qz stercus facit inclinari. i. d̄p̄i
 Et cor̄ p̄n clistere. Vnde dicit macer de puluere
 anhei. Appositis digitis aut intus clistere fuso. et
 declinatur h̄ clister distens a macro. et sic ab h̄o

desinit in e. Et sic s̄ regulā desinentiū in er cresce
tū in genitō cor̄ p̄nl. ut puluer eris. clister renis
et inde d̄r clisteris. fas. et est clisterisare p̄ forān̄
in anū aliquid emittere. disūgere. s̄m pap. De
dici autē cōmuniter dicūt clistere. nis. penl̄ prod̄
et tūc declinat̄ h̄ clistere. nis. Et desinit abltis in

Clito. A cluo. is. p̄ resplendo h̄ cli. **C**listeri
ro. onis. i. filius regis ul̄ impatoris ul̄ qui in tra
Clitus. ra. tū. i. glorio. **C**resplendet nobilitate
suis. nobilis. s̄ non ē in usu. Et denuat̄ a deos qd̄
est gloria ul̄ a deo des quod ē gloriōr. Et cōpo
nit̄ dicitur cū in et d̄r inditus ra tū. i. ualde glori
osus. nobilis. Vel potest componi inclitus ab in
et clito. tonis. Vnde inditus. i. nobilis et glōsus
s̄m hug. ul̄ inclitus s̄m pap̄ componit̄ ab in et
deos quod ē gloria. Inde inclitus. i. intus glorio
sus. siue intus deos. Et corripit cli

Cliuosus. sa. sum. uide in cliuus.

Cliuus. A deo. es. quod ē inclinari d̄r h̄ cliuus
ui. i. collis s̄m q̄ considerat̄ in descensu. scz ascen
sus ul̄ potius descensus montis ul̄ flexuositas v̄n̄
cliuosus. sa. sum. i. monticulosus ul̄ flexuosus Cli
uus componit̄. h̄ et h̄ accliuus et hoc ue. ul̄ accli
uus. ua. uū. Vñ decliuus. p̄cliuus. Et quodlibet
istoz comparat̄ s̄m hug. Pap̄ uero dicit. Cliuus
ascensus mons non altus. cliuosus inclinatus p̄
ascensu sumit̄. Reg. j c ix. Cūq̄ ascēderent cliuū
ciuitatis inuenerunt puellas r̄. Et producit cli

Cloaca. A colo. las. d̄r h̄ cloaca. ce. qz ibi colā
tur que emittuntur. Et d̄r cloaca quelibet fossa
ad quā sordes defluūt. Vel s̄m quosdā d̄r cloaca
a deo. es. quod ē abscondere ul̄ sorbere. qz sterco
ra et immūda absorbeat ul̄ abscondat. Et prod̄
pnl̄. Vel s̄m pap̄. Cloace d̄r sunt qz p̄ eas colā
tur aque. ut quocens pluuię inundatio extiterit
per eas aque extra ciuitatem mittantur.

Cloacarius. nj. qui cloacā facit ul̄ purgat. a clo
aca dr̄. et h̄ cloacaria. rie. in eodem sensu.

Cloca una ex tribus p̄tibz interpretat̄ cōuocacō
Cludo. dis antiqui. s̄ modni claudo. dis dicunt
Vñ p̄t componi s̄m antiquitatē conduco. exdu
do. dedudo. et cetera. uide in claudo. dis.

Cluniculū. li. ge. neu pnl̄ cor̄. i. spara splēdona.
et d̄r a clunis. qz pendeat a clume. Vel dr̄ a duo
is. qz defendat. Cluniculū etiā d̄r forānē qd̄ fit
in camisijs muliey circa ignina. ul̄ generalit̄ qd̄
fit in p̄nisi eay. circa latus. s̄m hug. nonem.

Clunis. A culus d̄r h̄ aut h̄ dunis. generis inē
n. i. nates. qz sit iuxta cūlū. Vel potius denuat̄ a
cluo. is. pro defendo. qz illa massa carnis defendit
ossa sedentis. s̄m hug. Pap̄ uero dicit. Clunel d̄r
Cluo cluis dui caret sup̄is. **C**lue sint iuxta cūlū
et signat̄ duo. scz defendere et resplendere **C**luo
componit̄ p̄cluo. is. i. ualde defendere ul̄ uald̄ re
splendere. vñ h̄ et h̄ p̄clunis. Et duo p̄ defendo
cū suis compositis si qua habet actm̄ ē Pro resplē
dere neutq̄. et omnia carent sup̄ s̄ hug. Pap̄ uo
dicit. Cluere pollere excellere uigere protegere

Cloaceno. uas. uau. ex con et acuo as. et abi
ciē. n. et ē coacquare simul acquare. cumulare

Cloactim adubium. i. uigenter. **C**congregare

Cloactor. tonis. qui cogit. a cogō. gis Coactor
etiā dicitur aselli agitator s̄m papiam.

Cloactrix. tris. fr. ge. mulier que cogit. Et for
manur a coactor. or in rix.

Cloactus. ra. tū. i. constrictus. in vnū collectus

Cloacuo. is. acui. ex cō et acuo. a cogo cogis
is. i. simul acue. Jero. in p̄logo libroz salomōis
Sciat magis scripta n̄ā intelligi. que non in ter
cū uas transfusa coacuerint. s̄ statim de p̄lo pu
rissimo cōmendata teste suū saporem seruaueit̄

Cloadiuuo. uas. i. simul adiuuo. Et componit̄
ex con et adiuuo. uas. Et abijctur. n.

Cloagiro. ras. ex cō et agiro. et coagitare ē sil
agitare. ul̄ cumulare cōmouere. ul̄ repellere

Cloagulatus. ra. tū. constrictus ul̄ simul strictus
Cloagulū. a cogo. gis. d̄r h̄ cō **C**loa coagulo las
agulū. li. i. illud quod ponit̄ in lacte ut coagule
tur. Vnde coagulo. as. i. simul stringere.

Cloallbeo. bes. bui. coalbere. i. simul albere. A
con et albeo. Et abijctur. n.

Cloaleo. les. in coalo. lig. uide.

Cloalesco. cis. inchoatiuum a coaleo. les.

Cloalo. lis. lui. i. crescere. ex con et alo alis qd̄
etiā secūde cōiugacōnis inuenit̄. coaleo les coa
lere. i. simul crescere. Inde coalesco. cis. inchoatm̄

Cloaltrico. cis. ul̄ coaltrico. caris. i. simul tra
re. utrigare. ex con et altrico ul̄ altrico.

Cloamicio. dis. cui. coamicitū. simul amicire. ex
con et amicio. cis. Et corripit mi.

Cloango. is. xi. ctū. i. sil angē. ex cō et ango is
Cloarguo. quis. qui. guere. simul arguere. ex cō
et arguo. is componitur.

Cloarto. ras. tui. coartare. i. simul artare. cōst̄
gere. condempfare Ex con et arto ras

Cloax uox est ranarum.

Cloaxo. as. ūbum p̄p̄m ranaz. Et d̄r a coax.

Cloccinus. in coctus uide.

Cloccineus. uide in coctus.

Cloccitus. ti. fluuius infernalis. et interpretat̄ luc
tus. Et prod̄ pnl̄ et etiā p̄mam. qz duplicat e. ut
habet̄ in doctrinā. Cocta qz uocal̄ coctitus e du
plicauit. Job xxj. Dulcis fuit glāris coctiti. Qd̄
ūbū tractant̄ ḡḡ mox xv die. Greca lingua cocti
ros luctus d̄r. qui tamē luctus feminaū ul̄ quoz
libet infirmantiū. solet intelligi. Sapientes uero
huius seculi a uite ueritatis exclusi umb̄s q̄daz
de ueritatis inquisitione tenere conati sunt. Vnde
coctitū fluuiū curere apud inferos putauerūt ui
delicti designantes qz hij qui digna doloribz opa
faciūt. in infernū ad luctū decurrunt. s̄ nos despi
ciamus umb̄m carnalis sapientie. qui iā de ueri
tate lucē tenemus. et cognoscamus uoce bñ uiri
coctiton uel coctitū luctū infirmantiū d̄r. Et sc̄i
as qz pap̄ ponit coctitus in. q. et etiā in c. vñ in
c dicit. Coctitus inferni palus ul̄ fluuius. s̄ hug
ponit coctitus in. c. et sic p̄ma l̄zā s̄m eū est c. et
ita scribit̄ cōmuniter. De coctito d̄r. Non nisi la
menta tua dant coctite fluenta. Quidam tñ cocti
tus scribunt per vnum. c.

Cloctus. a. mas. ge. ē genus tincture scz mediū
inter nubz et crocū. Coctū dicūt greci nos nube
um seu ūmiculū dicimus. Est enī ūmiculus ex sil
uestribus frondibus. vñ coctinus. a. ū. et coctine
us. nea neū. illo colore tinctus. i. rubeus. Inueni
tur etiā h̄ coctinū. cni. in p̄sa primo. Si fuerint
peccata uaz ut coctinū. ubi dicit glosa. Jdez ē coc
cus et coctinū et ūmiculus. Et sc̄ias qz coctinum
subst̄m cor̄ mediā. Sed coctinus. na. nū. adiectm̄
prod̄ pnl̄. sicut bisinus. na. nū. prod̄ mediā. s̄ h̄
bisinū subst̄m̄ eam cor̄. Et ut dicit pap̄. Coc
cineum sanguineum. A cocto dicitur.

Codex. A conca dicitur hec codex. Ite. dimi. quasi con-
cilla. Item codex dicitur alte et rotunde turres scilicet a
ciclo. quasi cicle. quod per circulum ascendunt et orbem.
vnde secundum papam. Codex per circuitum ascensus. Gregorius vero
dicit. Dicitur codex turris scalam testam quod limacis.

Codex. a codex dicitur huiusmodi codex ut huiusmodi codex
a concavitatis vel ab usu plus codex dicitur dicitur. code
ar etiam quedam mensura scilicet dimidia pars dragme
appendens siliquis nouis. quod tripliciter conculum
facit secundum hugonem. In grecis sic dicitur. Est codex proprie
quo pulvis pomis in ore.

Codexarius. n. j. est lapis marinus codex et arenis
et lapillis concretus et asperimus. et dicitur a codex

Cocculus. a coquo. is. dicitur huiusmodi et hec cocculus et huiusmodi le
pnt cor. quod coctum est vel aptum ad coquendum

Cocculus. ta. tu. a coquo. quis. dicitur quod autem dicitur coc-
tu qui coactum ab igne vel aqua et huiusmodi logia est non
denudat. Quod componitur semicoctus. ta. tu.

Codex. uasa omnia coquendi cum patet. et dicitur a coq
codex. caudex idem est quod truncus. et mutata
au in o dicitur huiusmodi codex. dicitur in eodem sensu. Item per
translacionem a codex uel caudex dicitur huiusmodi codex li-
quid in quo continentur diuisa precepta iusticie. sicut
in codice trunco continentur diuisi rami. et appella-
tio ista modo ampliata est ut et quilibet liber dicatur co-
dex. Dicitur tamen codex et liber. quod codex est proprie
multorum librorum quod ramos continet in se
multos libros. si liber est unius uoluminis

Codicillus. codicilli diminutiuum. prius codex.
Codicillus etiam dicebatur illa carta in qua scriptum
erat testamentum alicuius mortui extra ciuitates
uel in peregrinatione. que postea mittebatur ad ro-
manos secundum hugonem. Papam uero dicitur. Codicillus prius
codex uel scriptura nulla indigens solennitate. sed
solummodo testatoris uoluntate signis. loco testamti

Codiculus. h. diminutiuum. prius co) habetur
dex. idem quod codicillus. Et consistit in.

Coegi coegisti preteritum de cogere.

Coeco. eo. is componitur cum co et dicitur coeco is sub
tracta. n. et est coire simul ire. et coire. i. coniungi. co
gregari. coadunari. conuenire. vnde quod uir et femina
coniunguntur in opere uenereo. dicitur tunc coire
Vnde huiusmodi coitus. tus. tui. i. concubitus. Item coire
quod ponitur transitive per coniungere. siue colligere et
congregare. et secundum huiusmodi inuenitur eius passiuum in ter-
cia persona. Vnde lucanus. Multos coitur humani
generis. i. colligit et congregat. Coeco tamen natus est

Coepus. pi. uicarius episcopus. a con et per absolutum
episcopus. Vel secundum papam. Coepus coniunctus et uicarius episcopus

Coepulor. ans. i. simul epulari. a co et epulor
coquo. as. au. are. i. sicut equare. ex con et equare as
Vnde huiusmodi et huiusmodi et huiusmodi coequans. tis. Et scribitur per co
diprimum. vnde per quod pro dicitur. Regum iij li c viij.
Et mensus est eos funiculo coequans terre.

Coerco res cui coercitum. uerbum actiuum. i. sicut arce-
re constringere. Et componitur ex co et arceo res unde
huiusmodi et huiusmodi coercibilis. et huiusmodi le. vnde coercibilis adhibetur.

Coetus. a. u. i. corrosus. a co et esus. et pro dicitur
coetaneus. nea. neu. unius et eiusdem etatis. ga-
la. i. proficiebat in iudaismo super multos coetaneos

Coeternus. na. nu. i. simul eternus. Vnde dicitur
a con et eternus. ut filius deo patri. Vnde huiusmodi coe-
ternitas. tatis. uide in persona.

Cofinarius. n. j. mas. ge. qui cofinos facit uel ue-
dit uel portat. et dicitur a cofinus. ni.

Cofinulus. li. diminutiuum paruus cofinus.

Cofinus. ni pent cor dicitur a cauo. uas. quasi cauus
quod sit cauus. secundum rabanum. Et ut dicitur papam. Cofin-
nos grece corbis. Cofinus uas ex uirgulis aptum
aliquid mittere. Vel ut dicitur quedam glossa in Jo-
hane. Cofini sunt uasa ad simum portandum. uel dicitur
quod cofinus est gestatorum finis uel ceni. quod quasi idem
est. Vel secundum quosdam. Cofini sunt uasa uiminea ad
opa seruicia deputata. Iuxta illud psalmus. Manus e-
ius in cofino seruiunt. cogito tas

Cogitatuuncula. le. dimi. pua cogitaco. Et dicitur a
cogito. as. i. puro. et fit a secunda persona uerbi
huiusmodi cogere. gis. abstracta. s. et addita to. vnde ii
basta cogitator cogitatrix. cogitatio. et huiusmodi cogita-
tus. tus. tui. et huiusmodi cogitamen. inis. Cogito com-
ponitur ex cogito. as. Precogito. as. Recogito. tas.
Et ab istis uerba. Et dicitur cogitaco quod cogitat fre-
quenter animam reminisci.

Cognatus. Gnatus. i. filius componitur cum con et
abiecta. n. dicitur huiusmodi cognatus. ti. i. frater. quasi si filius natus
et huiusmodi cognata. re. i. soror. quasi simul nata. i. filia. Et
tunc ponitur. g. in gnatus. et gnata per pthesim. Item
natus. ta. tu componitur cum con et ad et dicitur cogna-
tus. ta. tu. et huiusmodi cognatus. et huiusmodi cognata. Et agna-
tus. ta. tu. et huiusmodi agnatus et huiusmodi agnata qui uel q
uel quod est de eodem genere natus uel nata uel natum
Tamen ibi est dicitur. quod agnati dicitur qui per uirilem sexum
distant. si cognati dicitur qui per femineum. Et dicitur
agnati. quod accedunt per natis et succedunt loco nato
num dicitur desunt filii. si cognati dicitur. quod sunt de eo-
dem genere nati. uel quod sunt propinquitate cognatio-
nis coniuncti. Qui ideo post agnatos habentur quod et
per femineum sexum personaliter ueniunt. et a cognatus dicitur
huiusmodi cognaco omnis. i. pntela consanguinitas si distig

Cognomen. inis. commune nomen totius ua-
cognacois. Vnde huiusmodi et huiusmodi cognominis et hoc ne
qui sunt eiusdem cognominis. uel nominis. Et tunc
componitur a co et nomen. et cognomino. nas. cog-
nomine appellare. uel cognomen imponere.

Cognosco. cis. noui. notum cognoscere. i. sicut nos-
cere. vnde cognitor dicitur a cognoscendo rationes u-
triusque partis. Cognoscere etiam dicitur in alio sensu. ut
ibi. Cognouit adas uxorem suam. Cognosco com-
ponitur ex con et nosco et mutat. n. in. g. Cognosco
componitur cum pre et re. et dicitur precognosco. cis. recog-
nosco. cis. De cognicione sanctorum dicitur in ordo. et
in sanctus. De cognicione uero nre utilitate dicitur in
cruisus. Item de cognicione mortuorum dicam
in defunctis. Item de cognicione bonorum angelorum

Cogo. ago componitur cum co) dicitur in intellectu
et fit cogere. gis. coegi coactum. Vnde uerba coactor
coactrix. coactio. Et est cogere constringere uel co-
adunare. xv. Cogo constringo dico cogo coaduno.

Cohesio es si su. sicut hies ex co et hies. et pro dicitur he-
pheres. dis. co. ge. i. simul cum alio heres. et ci-
ponitur ex con et heres. Et pro dicitur pnt. tam in gto
quod in obliquis. Ro. viij. Si autem filii et heredes
heredes quidem dei coheredes autem christi.

Cohibeo. es. cohibui cohibiti cohibere. i. coe-
cere refrenare constringere uerare. Et componitur ex
con et habeo. es. Et abijcit. n. Aliquid tamen retine-
tur. n. et dicitur cohibeo. bes. cohibentia. si tunc aliud
significat. sicut patebit. Et nota quod uenialia cohibentur
sed peccata mortalia prohibentur.

Cohors. a cohortor. ans. dicitur hec cohors. tis. a
frequencia cohortacois. Et est cohors multitudo
uiscorum. castra multitudo militum. Cohors maior

continet quingentos. Cohors minor continet tricē
ros. Itēz cohors dicitur quōdam genus minucōnis. A
coarctando uel coercendo. quia coarctat cūcta interiora.
i. cōcludat. uel quia coarctat obiecto suo extē-
neos et ire prohibeat. Et h̄ in tali sensu melius
scribitur p̄ vnū. o. et sine h. scz cohs cortis.

Cohortor. aris. atus. cohortari. i. simul hortari.
n. ex con et hortor. aris.

Cohortio. tis. tui. ture. i. simul hostire. siue equare.
Et cōponitur ex con et hostio. tis.

**Cohū. hi. ge. neu. i. congia qua iugum ad te-
monem religatur. et dicitur a cohibeo. bes.**

**Coiacio. cis. ex con et iacio. cis. et abijciō. n. et
aliquā retinet. et melius uidetur in conijcio. cis.**

**Coiimo. mis. coemi coemptū. i. fil. emē. ex con
et imo. is. et abijciō. n. et mutat e in. i. coarctat.**

**Coinquino. nas. i. cōmaculare. fedare. fil. pecca-
re. ex cō et inqno. nas. Et cor qui. Matth. vij. Sz
q̄ ex ore p̄cedūt illa sunt q̄ coinquānt hominē.**

**Coiure infinitiuus de coeo. is. uide in coeo
coitus. tus. tui. concubitus. a coeo is iui itum
et cor p̄nl. sicut coitum supinum.**

**Colax. acis. fuit quōdam leccatur. a quo et quibet
parasitus potest dici colax.**

**Colema. aris. A colo. lis. dicitur h̄ colema. matis. i.
cōmixtio herbe et olei. ex qua luctatores in pa-**

**Colera. a colus uel colon dicitur h̄ sinistra ungebant
h̄ colera. re. p̄nl cor q̄ fellicula scz fellis effusio.
et ē vnus de quatuor humoribus corpis dicitur etiā
colera ipse folliculus de quo fel effunditur. Et no-
ta quod quatuor sunt humores corpis humani. scz
sanguis colera melancolia et fleuma. Et vnusquis
q̄ p̄cedit humor suū elementū ymitat. Sanguis
namq̄ ymitat aerem. Colera ignē. Melanco-
lia terram. fleuma aquā. uide de h̄ in estas.**

**Colencus. ca. cū. p̄nl cor. ille in q̄ magis dicitur
tur colera. Et dicitur a colera. re.**

Colicus. ca. cū. in colus est. Et coarctat penul.

**Colisū. a colo. lis. dicitur h̄ colisū. hij. i. panis qui
post meridiem uel post p̄nam laborantibus datur
uel panis azimus. in modū uirilium membri factus
q̄ solebant uti agoniste ut essent fortiores. Iuue-
nalis. Comedūt colisia pauca. sm hug. Pap̄ uero
dicit. Colisia dicitur panes azimi et genus carnium
carpes asse et semicocte. qui ē uictus athletarū. et**

**Colimbus. bi. mas. ge. i. cresces. prod. o. an
herba in aqua. uel cirrus uirens. uel aqueductus.
scz locus p̄ quē aqua discurret. In passione beati
thōe iuenit. fecit colimbū et lacus aq̄ influēs
sm hug. Pap̄ uero dicit Colimbus ubi mūdant
uestimenta uel aquarū influens locus. et prod̄ pri-**

**Collactaneus. nea. neu. eod. mā silam scz co-
lacte nutritus. uel in eodez tempe. Et dicitur a collac-**

**Collacteus. rea. reū. i. tetrache collactaneus
eiusdem lactis. Collactei sunt qui idem lac suxe-
runt. uel in eod tpe q̄si coetanei. Et componitur ex**

**Collacto. as. au. are. i. fil. lac. a con et lacteus
tare. et cōponitur ex cō et lacto. as. et mutat n̄ i**

**Collaphiso. sas. collaphis cadere. A collaphus
pl̄i dicitur. Vel sm pap̄. Collaphisare collū cadē. vñ
collaphisatus. ra. tū. collaphis cesus uel liberatus**

**Petri p̄ma c. ij. Que ē eniz gr̄a si peccantes et col-
laphisati suffertis. q̄i dicat. Si peccatis et punim̄**

**Collarium. nj. quod est in col. Non ē h̄ gr̄a
lo canis. A collum dicitur.**

**Collateralis. A cō et lateralis cōponitur h̄ et h̄
collateral et h̄ le. qui ē a latere. ut uentus colla-
teral q̄i contiguus et uicinus et a latere existens.**

**Collatero. ras. rari. rare. i. simul laterare. penl
cor. Et cōponitur ex cō et latero. ras. qd ē cōiungē
uel aliqui alicui lateri apponē. Et ē actiuum.**

Collatio. onis. in collatiuus. uide.

**Collatiuus. a confero. fcz. dicitur h̄ collacō. onis.
Et collatiuus. ua. uū. i. largus. amplius. sumosus
capax. ubi multa conferunt. Vnde collatiue adū**

**biū conferendi. Vnde ps dicitur agere de lā collatiue
ubi ostendit q̄ h̄a cui lē cōferat ad cōstitutōm sille**

**Collato. as. au. are. atū. i. simul latere. ex con
et lato. as cōponitur. uide. in lato. as. et prod̄ la**

**collaudo. as. i. simul laudare. uide in laudō as
collectiuus. ua. uū. a colligo. gis. Vnde collecti**

**uū nomen dicitur quod in sinḡ numero multitudinē
signat. ut populus. multi enim homines in vno plō**

**colligunt. Vnde in rectoria pre ubi agit de sp̄tibus
nominum. in capitulo de nomine collectiuo.**

**Collega. ge. mas. ge. nomen officij uiroꝝ ē. et
dicitur a collego. legas. et prod̄ penl. p̄pe quidem col**

**lege sunt in officio q̄ in simul legant ad aliquod
officiū agendū. ut ad pacem inter aliquos cōpo-**

**nendō. xlv. Confortes cōiungit amor. socios la-
bor vnus. Dissio collegas ad eūdem cōpulis ac-**

**tum. ast eadem comites unit uia. mensa sodales
Item lego. gis. cōponitur cū cō et dicitur colligo gis**

**et in h̄ et h̄ collega. ge. cō. ge. penl cor. i. fil. colligens
uel legens. sic enim cōueniens dicitur fil. uenien-**

**tes. sic college dicitur simul legentes. uide in socius
collegiū. gij. societas. a colligo. gis. i. simul le-**

**gō dicitur collegiū. gij. unde collegio. as. collegiū fa-
cere congregare h̄ hug. pap̄ dicit. Collegiū ē socie-**

tas collegarū in vno honore positorum.

**Colleror. taris. atus. ari. i. fil. lerari. a con et le-
ror aris. Et prod̄ le. quia est ibi dyprongas. ae.**

Colluio. as. i. fil. leuio. uide in leuio. as.

**Collibentia. ne. i. obediētia uel consensus. et id
est collibescētia. ne. Et dicitur a collibeo. bes**

**Collibeo. libeo uel libet cōponitur cū con. et dicitur
collibeo. bes. i. simul libere uel cōplacere. Itēz col-**

**libere. i. obedire uel consentire. unde collibesco is
inchoatiuum. et coarctat li.**

**Collibertus cum alio libertus. uide in libertus
collibescētia uide in collibentia.**

Collibista. re. in collibium uide.

**Collibiū. bij. dicitur a collibeo. bes. et dicitur collibiū p̄
uū munusculū uel fructus ut pomū nucas. cicer-**

**frixum uapassa quod et bellanū dicitur. et antepo-
metū. Et dicitur a colibet. quia simul cū alijs placet**

**post carniū feracula. fructus solent diligi p̄ se nō
tantū. Vnde collibista. ste. dicitur qui recipit collibia**

**et huiusmodi munuscula p̄ usura uel aliquo ser-
uicō. Dicitur etiā collibista qui uendit collibia.**

**Collibz. bri. penl prod̄ ē genus pecanie. uel ru-
ta pecunia simul collibata. Et dicitur a collibro bras**

quod componitur a con et libro. bras.

Collitulus. li. dimi. puus collis.

**Collido. dis. lisi. lissum. lidere. i. fil. ledē. ex cō et
ledo. dis. Vnde collisus. sa. sum. Et prod̄ li.**

**Colligo. gis. gi. cū. ligere. i. simul legere. a cō
et lego gis. et cor li. h̄ prod̄ in pretento le.**

**Collinda. de. p̄nl cor dicitur a collū. et est collinda
panis tenuis et q̄si subcinericius. uel collinda est
panis modicus et triangulus. coctus et fractus de**

remus. Reg. ij. e. vj. Collirio panis vnā. (Alex
and. Collirio panis quoddā genus esse memō
Collirium. A collum dicitur hoc collirium col
lirij. i. quelibet supunctio pprie tamen ad reigen
das feces oculoꝝ. fm hug. Pap. uero dicit. Colli
riū medicamentū colliria sonant q̄ uicia oculoꝝ
tergant. Apoca. iij. Et collirio inunge oculos tu

Collis. a collū d̄z h̄ coll. lis. Et nos ut uideas
sunt colles p̄minentiora iuga montiū. q̄si colla
ul̄ ipsi ascensus circa summities montiū. Et fa
cit ḡtis plural̄ in iū collū. Et accusatiuus pl̄is in
es et in is colles uel collis.

Collisio. onis. fe. ge. q̄i simul lesio. a collido is
ut p̄ formacōnem a collisus. si. addita. o. Itē col
lisio est q̄dam sp̄s metaplasmi. que alio nomie
d̄z finalimpha. de qua dixi in quarta pre in cap
metaplasmi. Item collisiones sunt cū asp̄e confo
nantes in constructione occurrunt sibi ut ē illud
si uires auriga p̄ lora p̄ flagella p̄ frena ut uolt
pap. et collisio sic ē uiciū cōtētū sub barbarismo

Collisus. a. ū. q̄i sil̄ lesus. a collido is. Et p̄d̄ li.
Collito. cas. rai. care. i. simul licare. Et cōponi
tur a con et lito. care. Et corripit li.

Colliuco. ues. lius. liuere. i. sil̄ liuere. ex con et
liuco. es. vñ colliuco inchoatm̄. Et producit li.

Colloquiū. qui. cōsiliū ul̄ conō quod uulge
dicit parlamentū. et d̄z a colloqr. enis. ul̄ p̄t̄ dici
colloquū q̄i sil̄ loqum. i. sil̄ habere locutionem

Colloquor. ns. cutus sum. colloqui. i. simul lo
qui. a cō et loquor. ns. Et corripit lo.

Colluco. cas. caui. care. i. obscurare. et ē tractus
a ramis arborū. q̄ cadentes nemus obscurius faci
unt. Et cōponitur a con et lucus. Et producit lu

Collulum. li. diminutiuum paruū collum.

Collū. a colūna d̄z h̄ collū. li. q̄ si longum et
rotundū ut colūna baiulans caput cuius anteri
or p̄s gula posterior ceruix d̄z. fm hug. Pap. et
dicit. Collū dicitur q̄ si rigidū et rotundū. caput
sustentans ut columna.

Colluo. is. i. simul luo ul̄ simul delauare et de
struere. ul̄ sordes cōgregare. et cōponitur ex con

Collustro. stras. strau. strare. i. simul et luo
lustrare. ex con et lustro. stras.

Colluuiū. a colluo. is. d̄z h̄ colluuiū. uij. et hec
colluuius ei et h̄ colluuius. onis. in eodez sensu sc̄z
aquarū inundatio. ul̄ sordidū collō et congregac̄
ex multa fluxione et inundatione aquarum.

Colo. as. aui. d̄z a colus. et est colare purgare.
foras emittre liquefacere eliq̄re. Colo cōponitur
cōcolo. as. d̄colo. as. Excolo. as. Precolo. as. Per
colo. as. Recolo. as. Succolo. as. i. pau colare. ul̄
q̄ sunt subtus colare. ul̄ post colare. Et est actiū
cū omnibz suis cōpositis. et omnia p̄d̄ h̄c sillaz
co. h̄ colo is eā cor. vñ in grec̄ d̄z. p̄ma dico co
lo q̄ t̄na dico colo. Itē. Nūc ego nura colo legō cal

Colo. sil̄ lui. ere. q̄i q̄z signi. co. quare colo
h̄cōnes. Colo diuitatē. i. habitō. Colo terras. i.
aro. colo formā. i. orno. Colo deū. i. uenior. colo
p̄ntes. i. diligo. Hec significacōnes cōtinentur in
hijz ūsibus. Agros nus formā superos colit atq̄
p̄ntes. hos arat h̄ habitat ornat honorat amat
A colo ul̄ colens p̄ compōnem hic et h̄ relicola
et h̄ et h̄ xp̄icola. et h̄ et h̄ nricola. agri cola Et
scias q̄ huiusmodi nomina composita a colo is
sunt. cō. ge. sicut a gigno cōposita. Vnde in doct̄
nali d̄z. Quod colo cōponit cōmune locare dece

bit. Quod q̄ facit gigno r̄. Item colo componi
tur cū ad et d̄z accolo. Itē cū ex et d̄z excolo. i.
diligenter colere. Item a colo cōponitur incolo.
lis. i. habitare. Percolo. lis. i. p̄fecte colere. p̄colo
lis. i. p̄ alijs colere. Octulo. lis. i. abscondere. Re
colo. lis. remeniorari. recordari. ad memoriaz re
ducere. ul̄ itez colē. Colo actiū est in omni sua
significacōne. nisi p̄ habitare ul̄ arare. tūc enim
ē neutz. Composita uero ab eo si redoleant alia
tram p̄dcāz significacōnū sc̄z arare ul̄ habitare
neutra sunt. In alijs significacōnibus omnia sūt
actiua. Item omnia composita ab eo retinēt l̄ā
turam sui simplicis ubiq̄ p̄ter octulo. lis. Itē oīa
faciūt p̄ntitū in lvi et supinū in cultū. Et hec sil
laba co ubiq̄ corripitur in eis.

Colobiū. a collū d̄z h̄ colobiū. bij. i. palliū ū
gnale usq̄ ad talos depensum et sine manis. et
d̄z colobiū q̄i collobiū. a collo depensum ul̄ q̄a
sit longum. Et nota q̄ non solū ūgnes h̄ etiam
diaconi urebant̄ collobio. In loco cuius postea
us̄ sunt dalmatica. q̄ sc̄z nuditas b̄thioꝝ culpa

Coloma colome id est calamus cū batur.
spica sua. Et dicitur a culmus.

Colon dicitur greci. Et interpretat̄ membz. Item
colon ul̄ colos dicitur greci fel. ul̄ aliud intestinū.

A colon per compositionem monocolos dico
los ul̄ bicolos. tricolos. tetracolos. a monos qd̄
est vnū ul̄ dis siue bis quod ē duo ul̄ tris quod
ē tres ul̄ tria ul̄ tetras quod ē quatuor et colon
quod ē membz. sc̄z quod. habet vnā ul̄ duas ul̄
tres metri uarietates. Vnde inueniē in odis ora
cij. Hec oda ē monocolos. hec dicolos hec tri
cos. i. habet in se vnā ul̄ duas ul̄ tres metri ua
rietates. Pap. dicit. Colon culare intestinum

Colonia a colonus d̄z h̄ colonia. nie. i. ciuitas
ul̄ castz ul̄ uilla quelibet a nouis instituta colo
nis. Iero in p̄logo Jeremie. Jam terras eorū co
lonie gentiū possideant. Colonia etiā dicebatur
olim ciuitas ul̄ regio capta a romanis. in q̄ uete
ribz expulsis supducebant̄ noui coloni a roma
nis. Colonia etiā dicebat̄ ciuitas ul̄ castz uel uil
la in cōfinio duarū regionū. a colonis frequenter
ibi muratis a romanis ne liceret eis esse infideles
fm hug. Vel fm pap. Colonia ē que p̄ defectu
indigenaz nouis cultoribus adimplet̄. dicta q̄
sit agriculturę dedita.

Colonus. ni. i. terre cultor et pprie aduena qui
aliunde ueniens agrum locatū sibi colit. et d̄z a co
lo. lis. fm hug. Pap. etiā dicit. coloni ab incolen
do terram dicti. aduene sunt Et producat lo

Coloquintida. de. ul̄ coloquitis coloquintidis. cu
cubita agrestis et udcementer amara. q̄ similis
ut cucurbita p̄ terram flagella extendit. ficū ro
tūdo et folijs similibus cucumeri usuali. Vnde in
iij. h̄ reg. e. iij. Et collegit ex ea coloquintida. a
gni. Vel ut d̄z in historijs. Coloquintide sunt agres
tes cucubite amarissime minores hijz q̄ in ortis
nascunt̄. Vel ut quidam dicūt herba ē q̄si uitis
se diffundens in sepibus fructu modico sicpurple
o et rotūdo cū maturus ē. Alexander sic dicit A
grestis tibi sit coloquintida cucurbita leuor.

Color d̄z a caleo. q̄ calore ignis et solis colores
conficiunt̄. Vel d̄z a colo as. q̄ olim colores co
labant̄. ut essent nimie subtilitatis. vnde color
loras. ūbum actiū. Alij uero dicunt q̄ a coloro
fit color p̄ apocopam. Color componit̄ h̄ et hec

bicolor. oris. q̄i duoz color. vnde bicoloratus a um. et h̄ et h̄ tricolor. oris. triū color. Vñ tricoloratus. ca. tū. et h̄ et h̄ multicolor. i. multoz color. et h̄ et h̄ diūscolor. oris. i. diūsoz color ul' alterius coloris. Vnde discoloratus. ca. tū. Et h̄ et h̄ unicolor. i. vniū coloris. et h̄ et h̄ rubicor. i. rubei coloris. et h̄ et h̄ albicolor. et cū eis dē cōponit̄ color. ras. Et sunt omnia eius composita a colore ut bicolor. a decore ut decor. a corpe ut bicorpor sunt cō. ge. irregulariter. licet aliqñ inueniant̄ in neutro genere. quod auctoritati attribuimus. Ezech̄ xvj. Et sumpsisti uestimenta tua multicoloria. Et cor̄ p̄mam color. Avianus Ingenio mox subsistit forma color. Itē fm̄ pap̄ Colores rethorici sunt qualitates ul' species dicē di. de quibus habes in fine quarte ptis. Item de colore nubiu; uide in nubes.

Coloro. ras. rari. rare. ūbum actiū a color dicitur. Alij uero dicūt. q̄ a coloro fit color p̄ apocōpam. Coloro cōponit̄ cū cō et d̄z cōcoloro. loras Itēz cū de et d̄z decoloro. ras. i. ualde colorare ul' colorem auferre. Et ut breuiter dicamus cōponit̄ cū omnibus p̄dictis cū quibus et color. Et omnia sunt actiua Et produciūt lo.

Colos ul' colon dicit̄ greci fel ul' aliud intestini sicut dixi in colon.

Coloseum. a colosus d̄z h̄ coloseū. sei. quidam locis rome ubi olim erant ymagines omniū p̄ uinciaz. et in medio erat imago rome tenēs pomum aureū in manu utpote d̄na et regina oīm et erant ita disposite arte nigromancie. q̄ quādo aliqua puincia uolebat insurgere cont̄ romāos. statim ymago rome obūtebat dorsum illius pro uincie ymagini. Vel ut dicūt. ymago illius pro uincie insurgēbat contra ymagines rome. et tūc romani ex improuisu mittebant illuc exercituz et puincia illam subiugabant sibi. Et tali arte romani q̄i totū mundum sibi subiugauerunt. Et dicitur in uolgarī colise. uide in pantheon

Colosus. a colo. lis. d̄z h̄ colosus. si. i. aliq̄ res in memoriā alicuius mortui facta. ut tumuli et ymagines apud antiquos. et d̄z colosus q̄i colēs ossa. Et prod̄ penl. Juuenal. Et de marmoreo citharam suspende coloso. fm̄ huḡ. Pap̄ uero dicit. Colosus uocatur statua marmorea et alca.

Colosty. a colo. lis. d̄z h̄ colostruz. tri. quod et colostrū dicit̄. i. lac concretū in mānis. ul' podg nouū lac quod statim p̄mo mulgē post fetum qd̄ cito coagulat̄ Pap̄ dicit. Colosty lac nouū p̄ o. Potest etiā in feminino genē d̄dinari h̄ colustrā. re. Vñ dicit auicenna in ij libro in c de lacte Et colustra ē raze digestio. mel uero ip̄az rectificat. et acquirit ex ea corpus nutrimentū pl̄imū

Colubella in columna uide.

Coluber. a colo. lis. d̄z h̄ coluber. bri. p̄l' coz̄ et h̄ colubra. bre. q̄ colat vmbim. genus ē serpētis. vñ colubrinus. na. nū. Colub̄ cerasū fugit. Leonem interficiat. **C**olubculus. li. di. puus coluber

Colū. a colo. as. d̄z h̄ colū. li. idē qd̄ q̄lus. Vñ uigil. Tūc spissos minime q̄los. cola q̄ pl̄ozū fumosis deripe rectis. Item colū accipitur p̄ qd̄ colore rethorico. Sūt enīz colū et coma duo colores rethorici. Vide in fine quarte ptis. Pap̄ sic dicit. Cola dicitur p̄ que multum fluit. a colādo

Columba. a color fm̄ rabañ̄ p̄cā h̄ collū. li.

d̄z h̄ colūbus et h̄ colūba p̄p̄ diūsos quos habet in collo colores. et ē fe. ge. columba. Et d̄z colūba q̄i colens lumbos. Et habet septē p̄p̄erates caret felle. nullū ledit. alienos pullos nutrit. gemitū p̄ cantu emittit. iuxta fluuiū morat̄. granū eligit quod comedat. In foraminibus petre nidi ficat. que omnia in significacōne cōueniūt fideli anime. signat etiā et spiritum sanctum.

Columbar. a columbus d̄z h̄ colūbar. aris. la tibiū foramen ubi nidificant colūbe. Colūbar etiā d̄z quoddā genus vinculi. a collo. q̄ sit aptū collo. Dñr etiā colūbaria loca cōcaua in nauī p̄ que remi emittunt̄. q̄ sint similia latibus colū **C**olumbinus. na. nū. p̄l' **C**olūba ubi nidificant prod̄. possessiuū a colūbus d̄z. Itē h̄ colūbinus nī qd̄am lapis. a colore illius auis sic dicitur.

Colūbulus. li. dimi. puus columbus. et h̄ colūbula. bule. puā columba.

Columbus. bi. in columba est.

Columnella. uide in columna.

Columen. a colo. is. d̄z h̄ columen inis. alacritas ul' fortitudo. Et cor̄ lu. Vnde homerus. Nīc patrie columen pugnat mauozcius hector.

Columis. a columna d̄z hic et h̄ columis et h̄ mē. i. sanus et alacer. q̄ erectus et firmissimus sit ut columna. a quo componit̄ h̄ et h̄ incolumis. i. infirmus. Et corripit lu.

Columna. ne. d̄z a columen inis. q̄ in summo sit tonga. ul' q̄ columen sustineat. Vnd̄ h̄ columnula. le. dimi. et h̄ columnella. le. dimi. et p̄ abiectionē n̄ inuenit̄ h̄ columella. le. Vnde ioseph̄ in viij. Quatuor columelle quadrangule stantes Et a columella p̄ mutacōnem. m. in. b. inuenitur h̄ colubella. le. similiter dimi. Et cor̄ co predicta

Orac̄ in epp. Nempe inter uarias nutrit̄ silua columnas Et in aurora d̄z. Petra colūna uia sol re **C**olumnella dimi. puā columna **C**olumnelli. a columna hij columnelli. nelloz dentes qui canini dñr. a longitudine et rotūditate sic dicit. q̄ sunt longi et rotūdi ad modum columnne. fm̄ huḡ. Pap̄ uidetur dicere colomelli

Columulus. a colo. lis. d̄z h̄ colulus. si. i. aliq̄ res in memoriā alicuius mortui facta. ut tumuli et ymagines apud antiquos. et d̄z colulus q̄i colēs ossa. Et prod̄ penl. Juuenal. Et de marmoreo citharam suspende coloso. fm̄ huḡ. Pap̄ uero dicit. Colosus uocatur statua marmorea et alca.

Colurus. a colon et urus cōponit̄ h̄ colurus nī q̄i colon urī. i. membrū. i. cauda bouis siluestris nā urus bos siluestris d̄z. Inde colurus cauda illius. Vnde et quadā similitudine dñr coluri duo oculi imp̄fecti in celo. qui quadā p̄deali p̄ntentia fingunt̄ in firmamento. sicut enim cauda bouis facit oculū imp̄fectū. ita quidā cūli finguntur esse in celo imp̄fecti q̄tum ad uisum nostrū fm̄ huḡ. Pap̄ autē sic dicit. Coluri imp̄fecti cūbi interpretant̄. Sūt autē duo diuidentes celū. vnus p̄ mediū cancy et cap̄ cornū. Alter p̄ mediū arietem et lib̄m. nec pueniūt nisi ad australem arcum lunj. vnde imp̄fecti dicuntur.

Colus. colos ul' colon dicit̄ greci fel. ul' aliud intestinum. et utiē in latinā formā. et d̄z h̄ colus li apud nos. vnde colicus. ca. cū. ut colica passio que fit in illo membro. Et colicus homo qui in similitate col̄ patit̄. Vnde macer de uiribus h̄ba zū. Illius semen colicis cū melle medet̄. Item iue nī h̄ colus. li. ul' colus. lus. p̄ rota feminay. sed tūc deriuatur a colo. lis. et ē fe. ge. et secunde ul' quarte dēdi. fm̄ huḡ. Pap̄ autem dicit. Colon ē grecū. et ge. neu. et in p̄sica d̄z intestiniū culāre. Item colica passio colū colatorū a colando m̄s

tū. Cohus instrumentū in quo femine nent qe fi
ferunde ul' quarte decliū. et cor' pnam. Ouidius.
epi. Aptior ē dignis lana colusq' meis.

Coma. a como. if dī h' coma. me. pprie capilli
mulier. a comendo. sicut cesaries uiroz a cedend'
Vel dī coma ppe non cesi capilli. Et ē nomē g'
cū. Item a cumulo. as. p' contrariū dī h' coma e.
ul' potius h' coma. me. q' cumā. i. huius dōc. et h'
coma. matis. i. censura. iudiciū. Et a coma. me. h'
comaticus. ci. i. iustificator. vñ comatice aduibium
.i. b'uitet compendiose. Item coluz et coma sunt
duo colores in rethorica. Vide sup' in iij pte in
fine. Quidā tñ dicit q' coma ē qd'napetis. Vnde
qret. Est coma qd'napetis colub' iuba siue leonis

Coma. matis. prod' co. in coma. me. est.

Comarchus. rbi. pnceps sup' comites. a comes
comaticus. a coma. me. h' p' et archos pnceps
comaticus. ci. i. iustificator. vñ comatice aduibium
.i. b'uitet compendiose. Comaticus etiam dī ab
breuiator cōpendiosus diuisus. Vnde dicit Jeron'
in plogo osee. Comaticus est quasi p' snāz loq'ns
Vbi dicit glo. abbreuiator diuisus eo q' in singul'
clausul' diuisas et plenas snāz dicat. Et cor' ti

Comatulus. la. lū. dimi. a coma. me. dī. Jeron'
in quadā epl'a. Comatulus comptus lasciuus do
mus tue recta non uideant.

Comatus. a coma dī comatus. ra. tū. i. comas
habens. et h' comata. re. quod gallia. scz lombar
dia. q' comas solet nutrire. Et p'd p'z comatus
ra. tū. adiectiū. h' coma. atis. comata subltm' plis

Combuo if i' buo if uis' **C**omū cor' p'z siue ma
comedia. oda quod ē cantus ul' laus compo
nit' cū comos quod ē uilla et dī h' comedia id ē
uillanus cantus. ul' uillana laus. quia tractat de
rebus rusticanis. et affinis cotidiane locutiōni q'
cra uillas fiebat et recitabat. uel dī comedia a
comelacōne. Solebant enim post obū homines
ad audiendū eaz cōuenire. Et differet a tragedia
sicut in tragedia dicit'. Pap' autē sic dicit Come
dia ē que res puataz et humiliū psonaz cōmp'
hendit. Non tam alto stilo ut tragedia. h' medio
cri et dulci. que sepe etiā de historica fide et de g'
uibus psonis tractat. Itē dicit pap'. Comedi dic
ti. q' pus post comelacōnes ad eoz audiendos ue
nire solebant homines. Sed post aggressi gesta
uniūsoz. et delicta corripientes in scena pferēbāt
Et comedi est p'entitū de comedo. et g'tis d' come
dus. da. dū. Et utiq' prod' me. h' comedi infiniti

Comedicus. ca. cū. ad comedidū. uis' cor' p'z
ul' ad comedendū ptingens. ul' dēscābilis. vñd' co
medice. i. dēscābiliter. et dī comedicus a comedos

Comedo. dis. di. cōponit' ex con et edo. dis. Et
q' turpis esset placō si diceret' conedo murata ē
n. in. m. et ita est ibi. m. accidentaliter Vnde non
ē contra regulā si ibi pferatur. Est enī regula q'
p'pō debet sillabari p' se quod non fit hic. h' ut
dixi. m. ē hic accidentaliter. Et a comedo. dis. hic
et h' comedo. donis. i. gluso uorax. et cor' p'z sic
in ūbo. vñ siue dicit' comedo. edis. siue comedo
donis. semp' e cor' nipi debet. sicut uult hug' et ec'
magister bñ. Et habz comedo. dis. duplex sup' scz
comesum et comestū. In comelatio per unum s

Comedo. donis. cor' p'z in nō h' in obliq'eam
prod'. De h' uide in comedo. dis. Et ē cō. genens.

Comedus. da. dū. qui comedidū dēscribit. et dī
a comedia. Et produat me. uide in comedia

Comes. itis deriuat' a como. mas. et ē mas. ge
et cor' co. tamē uiccomes ab eo cōpositū acuit
co. licet sit huius. Et a comes h' comit'la. se. Item
inuenit' h' et h' comes. cō. ge. p' socio. h' tūc deri
uat' a como. as. Et ē comes ppe in itinere. a co
meando. Socus in piculo. Collega in officio. cō
cor' in p'mio. Sodalis in mensa. Xv. in collega est
Et scias q' comes ē cō. ge. dēclinacōne. h' omnis
in constructiōne. Vnde lucan'. Impenū q' comes
De h' uide in tertia pte ubi agit' de omni genere
Et cor' co comes subltm'. h' comes accis de comis
et comes futurū de como. mis. prod' co. Vñ ūsus
Illis esto comes quorum te dogmate comes. Est
cōmune comes. comes ē mas nomē hoionis. Est
mores comes dignus habere comes. uide etiam

Comelatio. tionis. feminini ge. In como mis
p'z. p' unum. s. uide in comeso.

Comeso. ab ultimo sup' huius ubi comedo scz
comesu u in. o. fit comeso. sas. p'z prod' ūbū fire
.i. frequēter comedē. pprie quid est comelare sepe
et supflue et luxuriose comedē. vñ h' comelatio
onis. et sunt ppe comelationes supflua et luxuri
osa cōiuiua Et debet scribi p' unū m. et unum s
sicut et suū ūbum. Et h' uult hug' et etiā magis
ter bñ. Vnde patet q' ad romanos c' xij ubi dī
In comelationibus et eberationibus. debz comelatio
nibz p' unū. m. et simplex. s. scribi ul' p'ferri

Comera. re. fe. ge. dī ordinatrix comaz. et deri
uat' a coma. me. Iuuenalis tamen cā metri inter
posuit s' ibi. Ponūt cōsmere tunicas. Itē inuenit'
cometa. re. mas. ge. ul' h' cometes te. ul' re. Et est
cometa quedam stella crinita et emittens d' se ra
dios flāmaz ad modū criniū. Et semp' qñ apper
significat mortē ul' immutacōnem alicuius p'nci
pis. ul' alicuius patrie destructionē. Et semp' diri
git radios suos ad illā ptem cui minat'. Quidāz
tamen dicit q' non ē stella. h' quodā nubes igne
ā claritate accensa. quod magis credimus h' hug'
et prod' me. Pap' uero sic dicit. Cometes stella ē
dētis q' comas lumis ex se fundat. Quod gens
sideris qñ apper pestilentā famē. ul' bellū uel reg
ni muracōnem signat. quē latini crinitē uocant.
q' in modū criniū flāmas spargit. Alij dicunt cū
quibus ego q' cometes nichil aliud est q' uapor
terrens' grossus cuius pres sibi multū comacent.
paulatim ascendens ab inferiori pte estus ad su
p'orem ptem eiusdē ubi concouitat' ignis con
git. et ibi diffusus ē et inflāmat'us. et iteo uidet'
longus frequēter et diffusus. Item scias q' stel
le hñtes comas efficiēter et hñ locū siue genā
cōnis sunt ppter aerem inflāmatū ex uicinate
ignis qui continet materiā comete et ipm' come
tē. Aerem dico p'pinqū igni qui in se continz co
lorem ignis. q' qñ in ipso uapor siccus inflāma
tur tūc continuatio fit cū lumine flāme comete.
ab infenori aere ubi stat uapor eiusdem nature
et ita diffuso illo qd' continuat' ei fit oblongum
et h' est cometes. Et si queras. Cū cometes dicit'
se habere ad bellū ul' ad mortē alicuius. an sit
huiusmodi signū ul' cā ul' effectus. Dico q' pprie
ē signū p'ocōz. q' sicut dicit aristo. in lib' d' somp
no et uig'. Talia sunt sicut consiliarius cuius con
siliū melioribus inuentis mutari p't. Ita dominū
martis bella et mortē continentū et regentiū tu
bas signat. sicut inclinans p'mū ad hoc p' itaz et
calorem et siccitatem ex quibus puenit animosi

ras et condratio populoz ad sulcem. Et ideo sig
nati comere pus e sup martē qui est causa belli
et destructionis populorum. cā dico. Indinans nō
necessaria. et ideo dī illa signare comeres. Cū tñ
eius signacō p̄xima non sit sup illa. Et scias
q̄ ut dicit prolomeus. Homo sapiens dñatur af
tris. q̄ p̄ sapientiā suā p̄t uicare ea ad que altra
disponit. Vide in astrum et in iupiter.

Cometes. tis. mas. ge. p̄nl. p̄d. uide in cometa.
Comicus. a comedia dī comicus. ca. cū. i. come
dus ul' ad comediā p̄tinens. ul' facetus. Et comip̄
p̄nl. Duo sunt gnā comicoz scz comediā scriben
tū. scz ueteres qui iocularores extiterunt. ut tēn
cius. Noui q̄ et satirici quibus gnāliter uicia car
punt. ut p̄sius. iuuenal. Et nudi phigunt. q̄ uici

Comis. a como. mis. h̄ et hec co. Ma denudent
mis. et h̄ me. i. suauis ul' curial' et facetus. S; fa
cetus de doctrina. comis de natura. Vel facetus i
factis. comis in dictis. Et cōpatur comior. simus
vnde comiter. mius. me. Vel comis ut dicit pap̄
compositus hilaris benignus. Et nota q̄ como
mis. et h̄ et h̄ comis et h̄. me. et h̄ coma. tis. p̄d
p̄mam. h̄ h̄ coma. me. eam cor. Vnde iustis. Caue
colore comis me fallit femina comis. i. suauis ul'

Comitas. ratis. i. curialitas. Curialis et facetus
ul' suauitas. et format̄ a comi datō de comis ad
dīra. ras. ul' h̄ pap̄. comital' benignitas humanitas

Comitatus. tus. tui. i. comitis dignitas ul' terra
sue tñ spaciū q̄tū vnus comes tenz. et denuat̄ a
comes. Itēz inueniē h̄ comitatus. tus. i. societas
ul' comitacō. et tñc denuat̄ a comitor. aris. Item
inueniē adiectiue comitatus. ra. tū. uide in comi
tor comitaris. Et corripit co.

Comitellus. li. uide in comitulus.

Comitiū. cij. a cometes dī h̄ comiciū. cij. i. tem
pus in quo consules eligunt. ul' intronisanē. Et
eciā ipsa elcō ul' intronifacō dī comitiū. ul' solē
nitas que ibi tñc fiebat. et cōuentus totius popu
li. et locus in quo fiebat. Et comitiū dī q̄i coitiū
q̄ totus populus ad elcōnem et intronifacōnem
consulū cōueniebat. h̄ est etimologia ponit q̄
denuatio. ul' compō. vnde cominius ul' comitalis
morbus dī. i. caducus ul' passiuus. quia in comi
tīs illi qui patiebant̄ repulsas p̄ pudore morbi
caducū incuriebant. Quidaz eciā p̄ timore repul
se scz timentes repellī. et comitio. as. i. comitium
celebrare. ul' eligere ul' intronifare. ul' in comitio
ul' in cōuentu loqui. et p̄ compōnem in comitio
tias in eodem sensu. Item scias q̄ a comes itis. i.
h̄ntre comitātū. p̄t diuari h̄ comiciū cij. i. placitū
q̄d multi comites faciunt vñ plautus. Ibo intro
ut de capite meo faciant comicia. Et inde comici
o dias. i. comiciū celebrare. uel in comicio loqui
Et p̄ compōnē incomicio as. i. in comiciū addu
cere. Item incomidare. i. comiciū celebrare ul' in

Comitor. a comes dī comitor. Comico loqui
aris atus sum. i. sequi. uel cū alio ire. Et inde co
mirans tis. ge. omnis. Et comiratus ra tū. i. secu
tus. et cori co et mi. Cuid de arte. Ipse licet ue
nias musis comiratus homerus Si nichil attule
ns ibis honere foras Et fuit olim cōmune nūc

Comiculus. h̄. mas. ge. penul' /est deponens
cor Et h̄ comitellus li. di. i. puus comes Et sunt
ambo di. de comes h̄ utramq̄ eius significacōj

Commanipularis. a con et manipularis cōpo
nitur h̄ et h̄ cōmanipularis et h̄ re. i. cōsocius li

mul cū alio manipularis Et mutatur n in m fe
Comater. tris. q̄i simul mater. ex / quente m
con et mater. et p̄d ma Et scias. q̄ due sunt spe
cies cōpaternitatis seu cōmaternitatis. una direc
ta. scz cū ego suscipio de sacro fonte filiū berre
uel ip̄a meū. uel ad confirmacōm coram ep̄o re
neo filiū berre. Et si accēgo. semp̄ ē sepandū con
nubiū Alia ē indirecta. q̄i unus coniugū postq̄
sunt una caro effecti. filiū alioz suscipit In h̄ ca
su ambo p̄ntes infantis cōpateres efficiuntur et
alteri cōiugū qui nō suscipit. q̄m cōmunicant si
bi cōiuges accōnes Et sic tā directa cōpateritas.
q̄ indirecta. matrimonii impedit contrahendū.

Comatus. a cōmeo /et dirimit iam cōtractū
as dī cōmeatus tus tui. i. siml' meatus cōmeatus
et dī expēsa que ē necessaria in itinē simul cō

Commemoracio. onis. fe. ge. i. re. /meantibus
cordacio uel simul recordacio. a cōmemoro ras.
vnde cōmemoracō fidelū defunctorū Et format̄
ab hoc genitiuo cōmemorati. addita o

Commemoro. ras. ex con. et memoro ras. p̄nl
corrupta. uide in memoro ras

Comendaticius. a cōmendo das dī cōmendati
tus cia cū. aliquis qui de suo nob̄ dat ut res e
ius in n̄ā habeamus tutela. Et eciā cōmendati
oa res que nob̄ et n̄e tutela cōmendaē. Inuēi
tur eciā cōmendaticius qui cōmendat nos ul' lau
dat. Vnde in ij ad corin. c. iij. Aut indigemus cō
mendaticijs eplis. Et format̄ a genitō cōmend
tus cōmendati addita cius

Commodo. as. ex con et mando. Et mutatur
n in m. et a in e. Et ē cōmendare tradere cōmit
tere ul' laudare. magnificare extollere. vnde con
mendatorius. ria. riū. Et h̄ et h̄ cōmendabilis et
cor le. Et commendatiuus. tiva. tium.

Commentarius. a cōmentū dī cōmentarius a
ū. i. expositarius. na. riū. et h̄ cōmentarius. ri. q̄
cōmentat. et cōmentator et cōmentarius qui cō
ponit cōmentū et scribit. et h̄ commentariū. i. az
manū ubi reponunt̄ cōmenta. et h̄ cōmentari
us. et h̄ cōmentariolum diminutiua.

Commenticius. a cōmentū dī cōmenticius a ū
i. confictus falsus ul' expositorius ul' ad cōmen
Commentor. a cōmentū denuat̄ /h̄ p̄tinens
commentor. aris. atus sum. cōmentari. i. cōmentū
facere. ul' inuenire similia uel exponē. configere
mentri. Et p̄t esse frequentatiū huius ubi com
minisci. licet deficiat in supiñ. fm̄ usum. et redole
bit. eius significacōnes om̄s. Itē cōmentari. i. au

Comentū. a cōminiscor dī cōmentus /figurari.
ra. tū. et h̄ comentū. ti. i. fraus. mendaciū machi
nantū. inuentū confictū compositū. ul' cōmen
tū est pluriū studio ul' doctrina in mente habitū
num in vnū collcō. et fm̄ h̄ quilibet liber et q̄d
libet opus de qualibet arte compositū dī cōmen
tū. h̄ in n̄ō usū cōmentū dī liber expositorius.
qui deseruit expōni sentencie alicuius libri. et nō
constructioni h̄e. Et fm̄ h̄ sic diffinitur. Cōmen
tū ē expō uboz iūcturam non considerans h̄ sen
sum. In q̄ at glōsa dicit a cōm̄to req̄re in glōsa.

Commeo. as. i. fil' meo. ex con et meo as

Commercū. ex con et merx meris componi
tur h̄ commercū. cij. i. de pluribus rebus vna uē
ditio. ul' diuisay rerū cōmutacō. ut si quis daret
ul' cōmutaret mantellū p̄ capa. ul' ecomiso. Vñ
et dī cōmeziū. q̄i commutacō merziū. Illa ca. 30

mirabil' in cazaraco ihu xpi fuit comenciu qd con
mutaco mercu. scilz diuinitatis et humanitatis
na homo deo quodamō concessit humanitatem
deus homini largitus ē diuinitatē. descendit diui
nitas. ascendit humanitas. et exaltata ē sup cho
ros angeloz. Vnde cantat' in ecclesia. O admira
bile commercium creator generis humani rē

Commiloro. onis. simul cū alio miles. mas. ge
Comminiscor memi Vex con et miliro onis
componit' cū con. et dicit' commiscor. ceris. i. comēo
rari. ad memoriā reducere. excogitare. adinueniē
similia fingere. mentiri uel componē. Commisci
edā plura studio ul' doctrina in mente habita i
vnū colligere. Et facit supinū commentū. Inō cō
mentus. ta. tum. participium.

Comminor. nans. natus sum. i. sil' minari. Inō
cominans. tis. ge. cōis. et cor' mi. Job xvj Cōmi
nans m' infrantit contra me dentibus suis. Des
cendit etiā cōminans a cōmino. nas. et tūc proō
mi. sicut mino. nas. xv. Dum grex minat' lupus

Cominus adubiū iuxta. si Vili dente minat'.
ne infissione stan. fere. In pnti. simul. prope. de
pximo. Cui contrariū est eminus. cū duabus m
scribit' fm pap. et cōponit' ex cō et minus Et sic
dicit' in gē. Eminus ad longe s; cōminus ad prope

Commissura. re. fe. ge. i. in castratura Vspectat
cōiunctura. ligatura. Et dicit' a cōmitto. tis. quod est
cōiungere. res enī que cōiūgun' sil' in vnū mit

Comissum. si. in fide traditū creditum. tunc
cōiunctū pccm̄ forefactū. et dicit' a cōmitto. tis. si.

Comitto. tis. ex cō et mitto. tis. et ē cōmittere
sil' mittere ul' cōiūgere aliqua. vnū imittendo a
lij scz in castrare. et cōmittere. i. forefacere peccare
Inō h' cōmissum. Et cōmittere. i. credere. in tute
lā ul' in fidem dare alicuius fm hug. In greē au
tē sic dicit'. Cōmitto sensum porrat cuiuslibet horū
Cōiungo pecco credo facio resp̄bendo.

Comixtus. ta. tū. a cōmisceo. ces. In h' cōmix
tio. onis. i. simul mixtio. uide in misceo ces.

Commodo. das. in cōmodus. uide

Commodus. modus componit' cū con. et dicit'
tur cōmodus. da. dū. i. utilis. bonus. mansuetus.
q̄i cū modo. Vnde cōmodū dicit' illud qd cōmoda
tur. scz id qd nri iuris est. et ad aliū trāstatū ē cū
mō tempis. q̄diu apud eū sit. vnde et cōmodus
dicit' est q̄i cū modo datū ul' ad utilitatē non p̄
eratem datū. vnde cōmodo. das. i. p̄stare cōmodū
facere. Et componit' accōmodo. i. ad cōmoduz et
similem usuz dare p̄stare. ul' aptare. apte colloca
re. et ē actm̄ cū omnibus suis compositis. Cōmo
dus compa' vñ h' cōmoditas. ratis. Et cōpōs
incōmodus. da. dū. et compatur. Vñ h' incōmo
ditas. ratis. Et incōmodo. das. i. offendere. incōm
moditatē alicuius facere. et construē cū da. rō. Et
ē nentz. Item in eod' sensu construē cū accō et ē
actm̄ fm hug. Pap' uero dicit'. Cōmodare ē idem
quod p̄stare quod sibi reddat' uelut pecunia cū
cōmodo aliquid dare. i. p̄stare. Nā cōmoduz. i. p̄
ficiū emolumentum. merces. lucrum.

Commolio. lis. luj. lere. i. simul molere ul' cōte
rere. Itā. iij. c. facies pauper' cōmolitis. Et debet
ibi corripī p̄n' sicut in legis. cū sit terge coniug'

Et componit' ex con et molio. lis. Et corripit' mo

Commonefacio. dis. i. admoneo. instruo. et ac

Comonefacis. cir. sic bñfacis. cir. licet sit breuis

Commoratio. onis. habitacō. mansio. ratiō

a cōmoror. aris. Et formaf' a cōmorati genitiuo
a cōmoratus addita. o. Actū i. c. fiat cōmorati
a eius deserta et nō sit qui inhabitet in ea.

Commoror. aris. ex con et moror p̄n' cor'. Et
ē cōmorari cū alio morā trahere facere. ul' aliqz
retinere et morari facere. Inuenit' cōmoror et pro

Communicō. a cōmūis Vcommoror. fm pap'
denat' cōmunicō. cas. i. p̄cipare. cōmunionem
dare. cōmunē facere. immundū facere. inquinari
Matth' vij. c. Non intelligitis qz omne extrinsecus
introiens in hominem non p̄t eū cōmunicare. i.
immundū facere inq̄nare. Et componit' cōmunicō
cū ex et dicit' excōmunicō. cas. extra cōmunionem
facere. cōmunionē puare. Et ē actm̄ cū omnibz
suis compositis. Et cor'. ni. Vtq' autē qlibet xp̄ia
nus tenet' sel' cōmunicare in āno dicā in cōmūio

Communio. a cōmunis dicit' cōmunio nis iui. i.
cōmune facere. et h' cōmunio. onis. qz a pluribz
p̄cipat' ut corpus domini. uide in missa. Sic
p̄t queri. Vtq' sumens corpus xp̄i cū conscientia
peccati mortal' peccet mortaliter. Et uide' qz nō
qz nullus peccat faciendo id ad qd tenet' sed iste
peccator tenet' ex p̄cepto ecclesie semel in anno
corpus xp̄i sumere. ergo q̄uis sit in p̄posito pec
candi nō peccat corpus xp̄i manducando siue su
mendo. Ad hoc dicendū est qz habens consciām
peccati mortal' quod dimittere nō p̄ponit peccat
mortaliter accedens ad sumendū corpus xp̄i. qz
indigne accedit. Peccat etiā non accedendo temp̄e
ab ecclesia constituto. scz in pascha. qz inobediēs
ē non tamen est p̄plexus qz potest se ab h' dubio
eripe. peccādi p̄positū dicitendo. Nihilominus tū
manente tali p̄posito minus peccat non sumēdo
qz sumendo. qz illud quod ē malū fm se ē mag
malū qz illud quod ē malū qz p̄hibiti. vñ pus
debet se dimittere excōmunicari qz cū proposito
peccati mortal' corpus xp̄isti sumat.

Communis. muniū componit' cū con. et dicit' h'
et h' cōmunis et h' cōmune. q̄i muniū pluriū. uel
q̄i cū muniō. qz non ē segregatus ab alijs in offi
cio. Vñ h' cōmunitas. ratis. Et cor' ni. Inuenitur
etiā cōmunitas accūs plis de cōmunitus ta tum
quod uenit a cōmunio iui. ut lēas accipe sigillo
cōmunitas. et tūc proō p̄n' sicut cōmunitus a ū
Item cōmune aliq̄n ponit' p̄ immūdo. et est trac
tū a genibus quas iudei reputabant immūdas
qz cōmunitur ul' cōmunitus cibarijs uestebant'.
nec discebant sicut iudei. vñ et animalia q̄bi
gentes cōmunitur uestebant' cōmunia. i. immū
da dicebant'. Vñ actū xij. Cōmune et immūdū
nunq' introiuit in os meū. et ampliata uocabul'
significacōne quodlibet immundū dicebat' cōmu
ne. Item quedā ūba dicebant' cōmunia qz in lēa
tura passua accipi p̄nt in actiua et passua sig
nificacōne. de quibus dixi sup' in iij. pte ubi exi
de ūbis in caplo de genē ūboz et in tractatu de
p̄cipijs. de cōitate ul' cōni uita dicā in thomas

Comio. mas. i. ornare. et dicit' a coma me. Et est
ūbum actm̄. Vñ comatores dicit' argenti cōfores
qz de sordida massa lucidū comant argentū. Co
mare etiā inuenit' p̄ frondere. Et cor' p̄mā. s; co
mo. nis. eam proō. sicut in comio. is. ostendam.
Comio. is. compsi. p̄m. i. ornare ul' planare uel
pectinare. Et componit' accōmo. is. i. ualde conit'
Disromo. is. decorare. Incomio. is. i. ualde comē.

Como et ab eo composita sunt actiua. et p̄d co. s̄ como. as. cor co. Vnde in grec̄ d̄z. Como dum t̄nes orno como splendo dicas. Tercia dat como dat d̄z p̄ma como. Et comis nomen etiā p̄d co uide in comis. Item inueniē comes mas. ge. uel cōmunis subst̄m. et cor co. s̄ comes actiūs de h̄ et h̄ comis et h̄. me. Et comes ūbum futuū de co mo. is. prod̄ co. xv. Si uis esse comes michi mo res accipe comes. Si michi fida comes sic eā can sime comes. uide etiā in comes.

Compactus. A compungo. gis. compegi cōpac t̄ti deriuat̄ compactus. ra. t̄ū. i. impulsus uel con iūctus conformatus conglutnatus. et compacti con iūctim adūbium confestim.

Compages a compingo. gis. d̄z h̄ compages gis. i. cōiunctō. et h̄ compago ginis. s̄l̄r cōiūctio Compaginez etiāz ul' compages d̄nr capita offi um. qz compacta iūuis uelut quodam glutino si bi adherent. et hinc compagineus. nea. neu. Et cōpagino. as. i. cōiungē. Et prod̄ cōpages penul'

Compagino. nas. p̄nl' cor. uide in compages.

Compago. inis p̄nl' p̄d in n̄cō. uide in cōpages

Compatiuus. a compo. ras. d̄z compatiuus u. a uū. et h̄ compatiuus. ui. et h̄ compat. n̄. ui. p̄ qd̄ fit compatio. i. collatio rei ad rem. ul' quod p̄tinēz ad compationē. Compatiū autē nomen quid sit et quō forme et cū quo casu construat̄ dixi in iij pre ubi determinauī de spēbz noīm in c de com

Compareo. res. rui. simul parere. co. **C**omparatio. tam parere. ex con et pareo. res. Et prod̄ pa. Ge nes xxxvij. Puer non comparet et ego quo ibo Ouid. Que nimis apparent retia uirat auis.

Comparo. ras. rui. ex con et paro. ras. Et est compare simul pare. Itē compare. i. conferre al' simile. Itē compare. i. contra pare. Itē. compa re. i. emē. et ex hac significacōne sumpta ē secun da. n̄ā qui aliquid emit p̄uū suū compat. i. con fert rei emende. et cor pa. Vnde ouid de remedō bella michi uideo bella parantur ait.

Compascuus. ua. uū. ex cō et pascua. i. comu nis ad pascua ul' ad pascendū. vñ pascuus ager d̄c̄s est. qz cōniter ad pascendū uicinis relictus ē

Compater. tris. q̄i simul eiusdem filij pater. q̄ filiū alicuius baptizat ul' xp̄ianū facit. ul' ad bap tismū ul' confirmationē eū tenet. Et cor p̄m. ā pa ter. Vnde vindocinensis. Doctrina pater est usus doctrina scolaris. Interd̄sa parit cōtinuata uiget. Et sc̄as qz due sunt spēz cōparitatis. ut dixi su

Compatior. tens. compassus **M**ora in cōmater sum. et ē compati simul pati q̄i illi qui patiē con dolere. vnde h̄ compassio. onis. et compassiuus. a ū. et est ūbum deponens compator. Et cor pa.

Compatriota. re. cō. ge. penl' prod̄. i. vnus uel eiusdem patre. et componit̄ ex cō et patria trie

Compeator. c̄ris. ex con et pacifcor. et muta tur a in e in p̄senti. s̄ in supino seruat a. vnde fa cit compactum. et est compeisci simul pacisci

Compedio. pedica componit̄ cū con et dicitur compedio. dis. diui. dire. i. in catenare. illaqueare pedes retinere. Itē compeditus. ra. t̄ū. q̄i cū pede ul' pedica astrictus incatenatus. Et corripit pe

Compeditus. ra. t̄ū. p̄nl' prod̄ in compedio est

Compegi gisi git ē p̄teritū de compingo gis.

Compello. lis. compuli compulsum. ex con et pello. lis. et cor p̄nl' in p̄terito. et ē compellē sil' p̄llē ul' impellē. ut iste compulit me ad h̄. i. i pu

lit. Item compellē. i. coadunare. Virg in buc. Cō pulerant qz greges condon et risis in unuz. i. co adunauerat. Et dicit pap. Compello. las. cōpello lis ad puocacōnem p̄tinet. Illud compuli h̄ com pellaui facit. ambo sunt actiua. Compellor inue nitur deponens. Compellari alloqui.

Compendino. nas. nau. nare. i. differre. vnde h̄ compendinacō onis. i. dilacō. et cor di. s̄ pap

Compendiū. a compendo. dis. d̄z h̄ compediū dij. quidd̄ ē bue et utile. et inde compendiosus sa. sim. b̄uis et utilis. Vnde compendiose adūbi um. ut iste loquit̄ compendiose. i. breuiter et uti liter. et hec compendiositas. tatis.

Compendo. dis. ex con et pendo. dis. componit̄ compendo. dis. et ē compendere simul pendere ret dere uel persoluere. ul' trutinare equare

Compenso. sas. saui. i. remunerare. ul' reddē do nare. trutinare. Et ē ūbum frequentatiū a cōpen do. dis. compensum compensu. u. in. o.

Compensor. oris. ille qui libenter reddit quod debet. et d̄z a compendo. dis.

Compensus. sa. sum. i. redditus ul' equatus ul' remuneratus. Et dicitur a compendo. dis.

Comperi p̄nl' cor ē p̄teritū de comperio nis **C**ompio. nis. ni. comptum compire. i. inuenire et cōponit̄ ex con et pano mutata a in e cor

Comptum est supinum de comperio nis

Compes dis. fe. ge. cathena circa pedes dicitur a compedio. dis. s̄m hug. Pap̄ uero dicit. Com pedes d̄c̄ qz continent pedes. compes compedis fe. ge. Et cor pe. Inuenit̄ autē in mas. ge. T̄ren̄ iij. c. Aggrauauit compedes meū. quod auctori tati ascribimus. ul' forte uicio scriptorū h̄ā corrup ta est. et dictum est meum pro meam.

Compesco. cis. p̄scui. citū. compescē. i. refrena re. componit̄ ex con et p̄sco. cis. quod non ē in usu. Quidā tamē dicūt qz compesco ē compositū a con et pede et capio. ul' a con et pacifcor. uel a con et paco. cas. vñ compesco. cis. q̄i facio pacē Alij a con et p̄sco. cis. et ē tractū ab equis q̄ cū pascunt ligant̄ et coercent̄ pedibus. s̄ illud sup̄ compescitū non ē in frequenti usu s̄m quosdam

Competo. tis. ex con et pe **E**t p̄d p̄nl' p̄one ro habet p̄teritū et supinū ad modū quarte. et ē competere simul petē. ul' cōuenire cōgnere. a cō peto autē p̄ cōuenire deriuat̄ competens nomen omnis ge. i. cōueniens. Et compat̄ competentiōz iisimius. vnde competenter. tius me. et h̄ competi tia. tie. Et componit̄ incompetens. Et ē neut̄ ge neris competo p̄ cōuenire. et h̄ h̄ fecit ex se im psonale competit. s̄ in alijs significationibus ē actiuū

Compilo. a pilus pro capillo d̄z pilo. las. i. pi los auferre. qd̄ componit̄ cū con et d̄z compilo las. i. simul pilare. Et cor pi in ista significacōne sicut pilus. Itēz a pila. p̄ instrum̄to terrendi deri uat̄ pilo. las. quod componit̄ cū con et d̄z cōpi lo. las. i. contundere ul' rapere. furari. expoliare. Oraē in sermonibus. Ne te compilent fugientes quid iuuat boz. pprie quid compilare est aliena dicta suis intermiscere. et hinc h̄ compilator qui aliena dicta suis pmiscet. sicut solent pigmenta nij in pila diuisa mixta cōtundere. Vnde oraē in ser. Ne me crispini scriinia compilasse putes. et in hac significacōne prod̄ pi s̄m hug. Vel cōponit̄ compilo a con et pilū. Vnde dicit mgr bene. Cō pilo. i. cū pilo frango seu fodio. prod̄ p̄nl'. qz cū

ponit ab eo quod est pilu. Unde orat. Ne te copi
lent fugientes qui iuuat horu. i. ne te confodiat
Pap dicit ead Compilerator qz aliena dea suis per
miser. uide in pilo las. Compilo ergo a pilu cor
pnl. Compilo a pila ul pilu eaz prod. Vñ usus
Compilo tollo pilos compilo scripta libroz

Compingo. pango. i. iugo ul impello coponit
cu con et mutata a in 3 dz compingo. gis. cope
gi copacti. i. impellere ul coiungere conglutinare
confortare. Vñ iob x. Ossibus et neruis copegit
ti me. Item compingo pt componi a con et pin
go. gis. et dz compingo. gis. compinxi copinctuz
compingere. i. simul pingere.

Compitiu. a compero. tis. dz h compiti. ti. col
lco pluriu uiauz. scz locus ubi plures uie se cope
runt et coueniut sicut e biuiu et triuium. et qua
druiiu. ul componit a con et pital quod e uia.
unde h et h compitalis et h le. et cor pnl copitu

Complector. plecto componit cu con. et dz co
plector. teris. i. ibum comiune olim nuc deponens
et e complecti simul utiqz brachijsingere. vnd
h complexus. us. ui. et complexim aduianu. et h
complexio actus complectendi. ul quedā argum
taed. que vndiqz complectitur aduianu. et hoc a
latinis dz complexio. ul cornutus filogisimus. a
genis dilema. Et complexio dz natura ul dispo
vñ h et h complexionalis et h le. liter. litas. et
complexionatus. ta. ti. complexione pticipans ul
dispositus. Item complexus accipit in passiva sig
nificacoe. i. coiunctus ul compositus. ut sermo
complexus dz constans ex duobus. scz ord. Et
componit incomplexus. a. u. Item a complector
complexor aris. fre. De nominibus complexiuis
dixi in iij pte in capitulo de speciebus nominu.

Complex. a complico. cas. dz h et h complex
us. i. in malo consentiens alterius dolo simul co
sentiens. ppe quid complex e qui aliquo peccato
ul crimine e alteri implicitus ad malu semper ad
horum nunq dicimus implicitem.

Complexio. onis. actus complectendi. uide i co
plector. teris. Item complexio est quida color re
thoricus de quo supra dixi in quarta pte in c o
coloribus rethoricis

Complexus. a. um. in complector. nis. est.

Compliaris. raris. fe. ge. i. con cois inter duos
ul plures dolositas in malo consensus. Et forma
tur a coplex nis coplic addita ras. fit copliaris

Complio. cas. complici compliciti. Inuenit
et complicauit et complicati. maxime apud anti
quos. et est complicare simul plicare. Et coponi
tur ex con et plico. cas. i. uale tamen retinet a ut
complicatio. de h uide in plico. cas. Et cor pli

Complodo. dis complodi complodium ex co et
plodo. dis. et e complodere sil plodere. ul sil rep
cutē et claudē manus. et ponit simpliciter p co
iugere. ul concurē. Iud vij. Ceperunt buccinis da
gere et complodere inter se lagenas. et prod plo

Complodis. sa. sum. i. con uide in plaudis
cussus. ul coiunctus. a complodo. dis. et ad vto
Et scribitur per vnum s.

Compluo. if plu. p sincopa ul pluui. i. pluuia
trigo. et e i. uum actm. et componitur a con et
pluo. Unde compluio. onis. et compluor onis in
passiuo. vñ complutus. ra. ti. penl prod. Amos
iij. c. Pars vna complura e. et ps sup quaz non

Complutus a u. in copluo uia. puit anue

ompluuii. iij. locus ad quem multe pluuie
simul confluunt ul compluunt. et dz a copluo is
Compono. nis. sui. situ. ex con et pono nis. et
componē simul ponē ul sepelire. ul constiture
ul ornare. Vñ et dz uox composita. i. ornata. i.
elementarijs sonis distincta. sm hug. Inuenitur
ead compono in alijs significacōibus. sicut co
tinet in hijs uerbis. Componit sepelit coiungit
fugit et ornat. Instruit informat pacificare solz

Compos compositis. i. compositis affectu sui
uost. cui omnia succedunt ad uost. et e comunis
generis declinacoe. tamen constructione est om
nis ge. Unde boet. Constat eternu bonu esse sui
compos. De h dixi supra in tertia pte c de omni
gijere. et cor pnl compos in obliquis.

Compositio. nis. tui. tire. i. inuestire. ut mado uo
bis ut compositio eū pbenda sua. et diuaf a co

Composita. re. uide in compositus. 3) pos tis
Composito. ras. tui. care. i. simul potare. Et est
potare luxurie. bibē uero nature. et prod po. In
comptor. et h compotrix. nis. Vñ dicit pap co
potor ul compotrix sil potans. ul comptor a
compto ras simul bibere. ultra modum potare

Compotrix ul compotatrix uide in compto
ris. Et product penultimam naturaliter.

Computus. a computo. ras. ul a computator
tonis dz h computu. ti. i. numeraco. ul numeri
assignaco. ul doctrinalis ars. Antiqui tamen dice
bant computus sicut exiget denuaco. quod nos
abhorremus ppter uocis absonantiā. vñ h et h
copuista. re. qui docet compositu. uel uacat copo
to Et compit po compositus.

Comphendo. if di. suz. cophendē sil phendē sil
capere. et componit ex con et phendo. dis. quod
e idem qd prendo. dis. uide in phendo. dis.

Comprendo. dis. comprehendi comprehensum idem
e quod comprehendē. et componit ex co et pndo

Comptus. ra. ti. i. or 3) dis. uide in prendo dis
uatus planatus. a comio. mis. Ouid epy. Sint p
cul a nob iuuenes ut femina compti. et compaf

Computus. a copugo gis. et comptior issimus
dz compuctus. ra. ti. quod componit incompuc
tus. ra. ti. Et a genito compucti addita o fit bec
copuctio. onis. ptoz suoz cu merore recordatio

Compingo gis. i. pūgere simul comouere. pec
cipu suoz reminisc. consistan uis et i pūgo is

Computo. ras. tui coputare pnl cor. i. conua
re. simul putare. vnde h coputator tonis. Et hinc
coputarius. a. u. uide etiam in puto. ras.

Con ipō scribit p o et n. et nūq inuenit i ap
pone h in compōne tantu. sicut di. dis. re. se. am
et mutat qūq n in ni maxime sequit. b. ut com
buzo. m. ut comitto. p ut compono. Item con in
compōne qūq perdit n sequente uocali. ut coeo
cois eā euphonia. sicut dixi sup in pma pte ubi
egi de sillaba in c de n. Inuenit autē cū scriptū p
n et m. et uenit solū p appōnere. et h intelligo p

Conamen inis ge neu 3) le ut dicā in suo loco
nusus. rempraco. a conor. ans. et prod pnl in nro

Conatus. tus. tui. mal ge h in obliqs eā cor
et adiectiue conatus. ra. ti. i. nisus rempratus. A
conor. ans. quod est aniti a emptari.

Conca. a cauo. uas. dz h conca. ce. qz sit caua.
ul qz deficiente luna cauat. i. euacuat. Et inueni
tur conca p quoda rezres uase. et p resta cuius
dam piscis. et pro ipso pisce qūq inuenit. Item

nom multa esse genā concar. inter quas margariti fere habent. que et codex dñr. in quaz carne p̄ciosus calculus solidat. et dicunt q̄ nocturno tē pore litora appetūt. et ex celesti rore margaritas concipiūt. vñ et codex uocant. Item conca genā liter appellat̄ omnis piscis restā hñs. uide in mar

Concaleo. les. lui. i. simul calere ex cō. **Margarita** et caleo. Psal. Concaluit cor meū intra me.

Concendo. dis. concendi concendē. i. sil' candere ex con et cando des

Concenturio. rias. uide in centurio rias.

Concentus. tus. tui. i. cōuenientia et concordācia. et p̄pe in cantu. et d̄z a concino. nis. fm huḡ Pap̄ uero dicit. Concentus cantus mixtus. i. simphonia a concino. Concentus ecclā celi d̄z a q̄bus dā esse. i. consonantia planeraz. Concentus ecclā d̄z cantus continuus. et laus bonozū. Vnde Job xxxviii. Concentū celi quis dormire facit.

Conceptaculū. li. locus conceptionis. a conceptio quēdā sp̄s allothece. et ē conceptio. tas. tio quēdā sp̄s allothece. et alio nomine dicit̄ silensis. de qua dixi in quarta pte ubi egi de allothece s̄ ps̄ in c de silēsi. pap̄ uo sic dicit. Conceptus susceptus. conceptōnes cū aliquid certū mēte concipimus. ut si pares iugant̄ numero pari par

Concepto. ras. frequēter concipit̄ q̄ sit numerus p̄. a concipio conceptū. tu u in o.

Concessio ē apud rethores cū reus non id qd̄ factū ē defendit. s̄ ut ignoscat̄ postulat.

Concidentia. tie. q̄ simul cadentia. ut concidentia genēz ē cū diuisa gnā simul cadūt in ead̄ uo

Concido. dis. concidi cō. **Concedo.** dis. cadere. i. simul cadē. a con et cado dis. et caret sup̄ et cor̄ ci. Gen̄ iiii. Concidit uultus eius. Itē concedo. dis. di. concidē. i. simul cadē. et tūc componitur a con et cedo. dis. di. et p̄d̄ ci ubiq̄. Job xvj. Concidit me uolnere sup̄ uolnus.

Concideo. cico ul' cio componit̄ cū con et d̄z cōdeo. es. cūi. cūi. et concio as cūi. cūi. i. cōmouē ul' cōuocare. Et prod̄ p̄nl' concitū qm̄ uenit a cōcio. as. s̄ qm̄ uenit a concio dies cor̄. uide ī deo

Concile. a conca d̄z h̄ concile lis. **Concilio.** cūi. cūi ul' conciliū. i. piscis qui latitat in conca. de cuius sanguine tingit̄ lana et fit purpura. Vnde et qm̄ q̄ ponit̄ p̄ tali tinctura. qm̄q̄ p̄ uicijz que coinquant et tingunt et inficiunt ad modū illius fictura uiciorū. Vnde iuuenal' p̄ uicijz ul' uiciosis illō ponens ait. Hoz̄ ego non fugiā cōalia. et p̄d̄ cō

Concilegus. gi. mas. ge. q̄ concilia legit. i. colligit. et componit̄ a concile et lego. gis. et cor̄ le

Conciliabulū. li. d̄z a conciliū. q̄ consiliabulum ul' locus in q̄ accipimus cōsilia. ul' locus in q̄ mlti homines sunt sui iuris.

Concilio. a conciliū d̄z concilio. as. aui. amicuz et concordem facere. ad integritatē reuocare. con iugere. sociare translatiue. q̄ cilia coniungere. Et nota q̄ maiores minoribus concilianē et nō ecōr̄iso. et componit̄ reconcilio. as. concilianē noui amici. reconcilianē ueteres. Itē conciliamur deo qm̄ p̄mo a gentilitate conūtimur. reconciliamur qm̄ post peccatū penitendo regredimur. et est concilio actiuum cum suis compositis.

Conciliū. li. componit̄ ex con et ciliū. quada3 similitudine cilioz. q̄ sicut ciba iūgunē cū oculi quiescere cupiunt. Ita d̄z concorditer iūgunē ho

mines in concilio Et est tractū a romano more tempe enim quo cause agebant̄ cōueniebāt oēs in unū. et cōmuni intencōne tractabant. unde et conciliū a cōmuni intencōne et a cōmuni cōueniēte dictum est. q̄i consiliū ul' confidūm.

Concinno. nas. nau. nare. i. cōmiscere. cōponē ordinare. p̄parare. Vnde p̄ph. Lingua tua concinabat dolos. i. cōmiscerat componebat. Itē p̄u bioz xij. Qui autē restis ē repentinus concinnat linguā mendacij. et derinat̄ a concinnus. ni.

Concinnus. cinni. a con et cinnus componitur concinnus. na. nū. concors. affabilis. benignus. in quo mores concorditer cōmixti et compositi sunt Et cōpatur cōcinnior. issimus. unde cōcinne nigme. adibium. et hec concinnitas. tatis. cōcordia cōgruitas. et p̄ cōpōnem incōcinnus. Vel s̄ q̄ s̄o. incōcinnus cōponit̄ a con et cignus. et concors et consonans. sicut cantus dignorum.

Concino. nis. concinui concinū. i. simul ul' cōcorditer canē. cū alio cōuenire. ex cō et cano nis

Concio. as. cōcui concitū. i. cōmouē ul' cōuocare. Vnde h̄ concio onis. i. cōuocatio. ui

Concionabulū. a concionor na. **Concilio.** d̄z h̄ cōcionabulū. li. i. conciliū. ul' locus concilioz. Vnde in decretis Innocentij pape. Si stān cōdres de tuo pessimo concionabulo.

Concionor. nans. concionatus concionari. q̄si populū alloqui cōuentū facere. et d̄z a concio. o nis. quod est cōuocatio.

Concipio. pis. concepti p̄ti. ex con et capio. et est concipere simul capē. Vnde et mulier dicit̄ concipē qm̄ sperma uiri cū suo concipiat̄ et concreuit. Concipē ecclā inueniē p̄ mente ul' in nīre concipē. ul' intelligere. Xv. Concipit h̄ mente mulier

Concipationes. a cōcipio. is. d̄z h̄ concipit̄ alio h̄ cōcipio. cipationis. et sunt concipationes quedam stelle que concipientibus aprantur et fauent

Concisio. onis. fe. gen. p̄nl' prod̄. q̄i sil' celsio. a concido. dis. Phil' iij. Videte concisionem.

Concitantū. nj. i. donū impatoris. a concito as q̄ excitat animos militū ad obediendū ei.

Conclasso. as. ūbum neutz. i. conclamare. comboare ul' naues conuigere. congregare. Et compo

Conclauis. a con et cla. **Conclauis.** a con et clauis uis componit̄ h̄ conclauis. uis. ablatō ab hac conclauē. et h̄ conclauē. uis. ablatō ab hoc conclauē d̄z. i. cella ul' thalamus. camera secreta sub clauē domus. alterius clausa. ul' que sub multis clauibz continet̄. et ad quā p̄ multas clauēs uenit̄. Vnd̄ in iiii. li. reḡ c vj dicit̄. Heliseus p̄pheta qui ē in israel. indicat regi israel omnia ūba quecuq̄ locutus fuens in conclauē tuo. Itē reḡ ij c iiii. Ille dormiebat sup̄ lectū suū in conclauē. et prod̄ p̄nl'

Conclino. a con et clino. nas. componit̄ condino. nas. i. sil' dinare. p̄nl' prod̄. vñ h̄ et h̄ condinis. et h̄. ne. et condinus. na. num.

Concordia. die. a concors. i. cōuenientia. cū alio pacificacō. Item concordia ē color rethoricus. de quo dixi in iiii pte in c de col' rethi. uide eciaz in

Concordo. das. dau. dare. ūbum p̄ pax pacis neutz absolutū. et d̄z a concors. dis. s̄ huḡ. Pap̄ uero dicit. Concordare. cōuenire. unius ordinis fieri. concordō et concordor inuenitur.

Concors. Cor componit̄ cū con et d̄z h̄ et hec et h̄ concors dis oīs ge. q̄i unius et eiusdē cordis vñ concorditer adūbium. et h̄ concordia. a q̄ cō

Concreto. as. aut. a con **C**ordiosus. sa. sum.
et cremo. as. et e cocremare sicut cremare. et cor cre
Concretus. a concreto. cis. dicitur concretus cor tu
picipiū. coagulatus uel cōmixtus crescendo uel si
mul cretus. uel concretum adhibium. i. coagulan
congloban. s. huc. Vel potest dici concretus. a con
no. uel dicitur. pap. Concretus a conno. i. cōiunctus
Concuba. be. ge. con. pñl cori **C**onglobatus
qui uel que cū alio cubit uel cubat. a concubo as
Concubina. a concubo bas **C**oncubo. hie.
uel a concūbo. hie. dicitur hie concubina. e. que ad usus
ueneris non legitime tenet. unde hie concubinula
le. dimi. et hie et hie concubinalis. et hie le. et concubi
nanus. na. nū. in eodem sensu. qd ad concubinam
pñnet. et hie concubimatus. tus. tui. talis pñnet
Concūla. a conca dicitur hie concūla. le. dimi. pua cō
ca. et cocula dicitur quedam mensura que dragma et
Concūlco. ras. caui. care. i. simul **C**oncupiscentia
est calcare. superare. ex con et calco ras.
Concupiscentia. tie. uide in concupisco. cis.
Concupisco. cis. uerbum inchoatū a concupio is.
a quo hie et hie et hie concupiscentia. tis. cōparat. Et
uū concupiscenter. et hie concupiscentia. e. Et scias
q̄ uerba inchoatua carent pñentis ut fruesco. ni
si forte ascribo et concupisco que mō non signifi
cant inchoatōnem. uel habent pñentia suoz pri
mitōz. scz ascriui et concupui. et ualet tantū nūc
concupisco q̄tū concupio. unde concupiscentia. non
Concurrere. s. m. q̄ sumit a con **C**oncupiscentia
pñentis est superecrescentia unius diei uel plurū
sup̄ q̄n quagintaduas septimanas. uel plurū ideo
dixi q̄ in anno bisextili superecrescunt duo dies
In reliquis uero annis unius tantū. s. Ebdoma
de decies quine numerant in anno. Atqz due post
quas lux una due ue sup̄sunt. et ab illo incremē
to originem habent concurrentes. alij postea tor
manē uno addito sic tamen q̄ septenariū nūm
nō excedant. unde scias q̄ p̄mus annus cidi so
lari habet unū p̄ concurrente. sc̄cūdu habet du
os. tercius habz tres. q̄rtus habet quatuor. quintus
habet sex. p̄pter bisextilem. Sextus habet septem
Septimus hz unū. et sic p̄cedendo usqz ad xxviiij
ānos inueniē q̄ postea reuēnt ad caput p̄cedēdo
p̄ ordinē sicut p̄us. uel et appellatur circulus so
lari siue concurrentiū. Si autē uis scire quotus
sit ānus concurrentiū adde āno dñi ix annos et
a totali summa subtrahē xxviiij quodens pote
ris et quotus sit ānus cidi solari quod reuēnt
tuent demonstrabit. et si nichil remāsent ultmō
annus erit. Potest etiā sciri concurrentis p̄ hōi uer
tus. A vj. b v. c iij. e ij. d ij. Primus concurrentis
scz septimus ē g. Hoc ē dicere. q̄n a e dñicalis l̄ā
tūc ē sextus concurrentis. et q̄n b ē dñicalis l̄it̄ā
tūc ē quintus concurrentis et sic de ceteris. que autē
sit l̄ā dñicalis omni anno patebit in pascha sū
Concus. ci. mas. ge. quid la **C**on op̄ paschali
p̄us qui in conca regitur et dicitur a conca. ce.
Condico. onis. fe. ge. componit a con et dico
nis. quod ē p̄tās. et ē condico lex uel pactum. et
tūc scribitur condico p̄ solū c. sicut et dicio. Inueni
tur etiā condico p̄ e solam. i. constitucō. et tūc ē
uibile huius uerbi condo. dis. condidi. conditū. Itē
a condico condico. xi. cū. denuat hie condico cō
nis. et subtrahit r. et sic scribitur p̄ solaz c. et sunt
condicōnes p̄pe testū. a condicendo. q̄i condicōnes
q̄ non ibi tantū unus testis iurat s; plures. Itaz

in ore duoz uel triū testū stat omne uerbum. uel
condicōnes q̄ inter se cōueniat sermo testium q̄si
condicōnes s̄m huc. Pap̄ dicit. Condico cōueniēdo
potestas fortuna. casus exitus. et cor di condico
Uel in aur̄ dicit. Dispar condico dissimil q̄ modō
Condicōnalis. a condico dicitur hie et hie condicōnal
et hie le. et inde condicōnaliter adhibium. uide ne
decipiaris in orthographia huius dōnis condicōs
his. quia potest scribi p̄ e uel p̄. e. sicut et condico
a quo uenit sicut in condico patet.
Condico. cis. simul dicere statuē decernē. sp̄o de
re. ubi nō unus s; plures dicūt. ubi unus plura
dicit. Et cōponit ex con et dico cis. Et prod̄ di.
Condilomata. te. fe. ge. quōdam genus glandiū
instar nodoz minoroz. et dicitur a cōdilus dili.
Condilomaticus a cōdilul li dicitur condilomaticus
ca. et. i. nodosus. pustulosus. uel condilomata
passio dicitur manuū nodositas uel etiā alioz membrū
que plena sunt pustulis.
Condilus. a condo. dis. dicitur hic condilus. li. i. no
dus. et p̄cipue qui arpet in articulo digitorū. pug
no clauso quo solemus quōqz capita pueroz ludē
do pcutere. et maximā lesionē inferre. Unde mar
ialis capella. Itibus rubris uiticem complicatis
q̄ in condilos digitis uulnerat.
Condio. dis. iui. itū. ire. quare ē cōiuḡ et sim
plex. i. saporare. dulcorare. et ē uerbum actiū. Inde
hie condimentū. ti. uel potest denotare condio a cō
dus. di. quod ē genus cipbi et p̄ similitudinē cor
pa mortuoz condio dicitur q̄i speciebus aromati
cis inungunt. Gen̄ l. Precepit q̄ seruus suis medi
cis ut aromatis condirent patrem.
Condino. onis. a condo. is. itū. uide in condico
Conditor. tons. mas. ge. denuat a con onis
dio. iui. dire. ditū. et sic prod̄ pñl. Vel potest denota
re a condo. dis. dere. conditū. et sic pñl cor. Unde
Conditor alme sicut. i. factor actor. Unde uisus.
Conspitor abscondit conditor fercula condit.
Conditur quare cōiuḡ. a condio. is. iui. penl
prod̄. Sed conditur tēne cōiuḡatōnis a cōdo is
id ē facē construē. edificare constituē. et etiā p̄o
abscondere ponit. cor pñl. Unde quid. Conditur
urba conditur olus. si conditur aur̄.
Conditus. ra. tū. a condo. dis. condidi conditū
cor pñl. et sic sumit gen̄ xlix. ibi. Et lia condira
iacz Itē conditus. a. u. a condio. if. iui. itū. p̄d pñl
et sic sumit gen̄ l. Et conditus aromatis cōdi
tus est in loculo. Et coloz iij. Sermo noster sem
Condo. if. idi. itū. i. facē edi **C**on sale sit conditus
ficare construē constituē et ponit q̄n p̄ suo cōpo
sito. scz p̄ abscondere. Condo componit abscondo
dis. Recondo. dis. et ē compositū a condo. dis. a
con et do das. et cor in sup̄ pñl siue di. uide in do
das. **C**ondoliū. li. ge. neu. i. anulus. a cōdo dis
Condo. onis mas. ge. i. gladiator. a condo dis
Condono. nas. nau. i. sil donare. ignoscē. conce
dere. remittē. et cōponit ex cō et dono. et p̄d do.
Conduco. cis. xi. cū. conducerē. ex cō et duco
cis. et ē conducere. simul ducere. aliquibus ducā
tū p̄bere. nōcedē constituta aliquid ducere. Unde
uisus. Conducat p̄cū tradens p̄bens q̄ ducatum.
Qui capit ille locat. conducat qui p̄cū dat
Conduplicatō ē quid color rethorice de quo
dixi sup̄ in iij pre in c de coloribus rethorice
Condus. di. mas. ge. quodā genus cipbi. a cō
do. dis. uel s; pap̄. condus quis parera poculum.

Constabularius. stabularius componit cū cō et dicitur h̄ constabularius. n̄j. qd̄ frequentius inuenit constabularius n̄j. et designat dignitatē suā officii. vñ h̄ constabularia. rie. eius uxor ul' dignitas
Confectus. ta. tū. a conficio. cis. feci cō. **V**irtus factū quod in sex inuenit significacōibus. uide in conficio. pap̄ sic dicit. Confecta debilitata. im munita. examinta. s̄ potest significare sex. sic et confedustus. ta. tū. a confedero. suum ūbum ras. i. in eodem federe cū alio cōiunctus. scilz socius consores cōmanipularius. confodalis. collateralis. concomes collega. confocius. contubnio. cōcubinarius. cōuictuanus. collaterensis.

Confectio. tis. confecti confectū. ex con et factio tis. et ē confectire conspissare. consp̄pare. replere conficere. in vnū colligere. cōmouere. sil' fatire

Confero cōferis cōtuli conferre collatū. ex cō et fero. et ē conferre simul ferre ul' cōmiscere. vñ et conferre dicitur pugnare. disputare. Nam et q̄ pugnet brachia conferunt. sicut qui disputant ūba. et est conferre simul erogare. et ē conferre q̄i compare congregare. s̄ bona conferunt. mala uo inferunt.

Confectus. ta. tū. i. spissus. conslipatus. repletus. a confectio. tis. Et compaetior illimus. Itē a confectio conferto. ras. ūbum fre. Pap̄ uero dicit. Conferta in vnū collcā. plena comparata cōsociata. Luc̄ vj. Mensurā bonā et confertā et coagitatā et sup̄fluentē dabūt in sinū uestrum.

Confestim adūbium q̄i cū festo. a con et festū quod ē lignū ad quod signa festinant. sicut eniz signa festinant ut sint cū festo sic et nos festinamus ut quod facere uolumus sine interuallo fit confestim. q̄i statim cū p̄ntia p̄tereuntes rei ul' tēpis. ul' confestim componit a con et festino nas ul' a con et statim. s̄ pus don̄ uerius est.

Conficio. cis. confeci confectū conficere. ex cō et facio cis. et ē conficere id̄ qd̄ simul facere. Itē conficere finire p̄ficere. Etiaz conficere. i. destituē deficere. ubi enī est confectō multarū rerū ibi multarū rerū ē defectō. et conficere. i. componē sine cōmiscere. et fm̄ h̄ p̄tinet ad medicos qui multa cōmiserunt. ad faciendas suas confectōnes. Et conficere. i. vincere. ut uolgo dicit. Ille confecit hostes in p̄lio et h̄ significacō est tracta a p̄cedente. ubi eniz ē hostiū confectō ibi multorū cōmixtio. Itē conficere. i. tingere. sic ergo conficere in sex inuenit significacōibus. Item conficere. i. consecrare

Confidens. a confido. dis. dicitur confi corpus xp̄i dens. tis. omnis generis. et compatitur. Vnde confidenter dentius illic adūbium. et h̄ confidentia. ne. et accipit in malo et in bono. ut confidenter ul' cū fidentia iste loquitur. i. audacter p̄sumptiue ul' cū audacia ul' p̄sumpcōne. Et prod̄ fi.

Configo. tis. xi. xū. configere. simul figere. ex con et figo. tis. Et prod̄ fi. Psal. Confige timore

Confinis. a con et finis cō. **T**uo carnes meas ponit h̄ et h̄ confinis et h̄ confine penit̄ prod̄. i. uicinus. eundem finem habens. vnde confinit ad ūbium. et h̄ confinitas. tatis. et h̄ confiniū. ūbo p̄ uicinitate ul' locus ubi fines duarū terrarū con

Confio confis cōfius confire confitū. **A**enit id̄ ē efficere. ex con et fio. et transit ad actiuam signationē. Accipit enā confire in passiuā significacōne scz p̄ effici. et prod̄. j. an. o. fio uide in fio is

Confirmatio ē vnū de septē sacramentis de quo
Confitemens. ns. generis om̄ require in ungo

nis. a confiteor teris. Et comipit fi.

Confiteor. teris. confessus suz. ex con et fateor componit. Vnde h̄ confessor. oris. h̄ confessio o nis. h̄ et h̄ et h̄ confitens p̄icipiū. Et cor̄ predcā fi. Vnde quidā. Confiteor sponte. fateor mea facta coacte.

Et sic scias q̄ confessio ē legitima coram sacerdote p̄ccōrū declaratio. et dicitur confessio q̄i simul ul' ex toto ul' vñq̄q̄ fassio. nā ille uere confitetur qui totū fatetur. **H**ic nota q̄ septē eccl̄stantie assignant a tulio et a boetio. scz q̄s quid ubi quibus auxilijs cur quomō q̄n. Sed nunq̄d omnis circūstantia ē confitenda. Ad h̄ dicunt qd̄d q̄ omnes circūstantias que aliquā notabile quātitate peccato addūt confiteri necessitatis ē. si memore occurrant. Alij uero dicunt q̄ non sunt confitende de necessitate in circūstantie q̄ ad aliud genus peccati trahunt. et h̄ p̄babilis ē. s̄ attendendū ē que ad aliā sp̄m̄ mortalis trahunt. Cuius ratio est. q̄ uenialia non sunt de necessitate cōfessionis h̄ solū mortalia. que quantitate infinitā q̄ d̄mō h̄nt. et q̄ circūstantie aggrauantes q̄ aliā sp̄m̄ peccato nō tribuūt ul' que tribuūt quidem h̄ non mortalis peccati nō sunt de necessitate cōfessionis. tamen ea confiteri p̄fectionis ē sicut et uenialia. Item scias q̄ sacerdos debet scrutari cōscientiā peccatoris in confessione q̄i medicus uisus et iudex cāz. q̄ frequēter que p̄ confusione cōfitemens taceret interrogatus reuelat. Sed tamē in

interrogacōibus faciendis tria sunt attendenda. Primo ut quilibz peccator interroget de peccatis que consueuerunt in hominibus illius confectōis abundare. Nō enī oportet q̄ a milite de p̄ccō d̄rico querat. aut religiosorū aut econūso. Secundo ut non fiat explicita interrogacō de p̄ccō. nil de ill' que omnibz manifesta sunt. de alijs uero a iuencōibus p̄ccōrū ira debet a longinquo fieri interrogacō ut si cōmisit dicat. et si nō cōmisit nō addiscat. Tercō ut de p̄ccō p̄cipue carnalibus nō d̄ndat nimis ad p̄ticulares circūstantias. q̄a huiusmodi delcābilia q̄nt magis in sp̄ali consideratur magis concupiscentiaz nata sunt mouere. ut dicitur in iij ethicoz. et ideo p̄t contingere ut confessor talia querens et sibi et confitenti noccat. Et sic quōq̄ deficient in suo scrutinio iniquitates sentiantes. s̄ illud dauide. Defecerunt scrutantes scrutatio.

Volo etiā te scire q̄ homo in confessione debet famā alterius custodire quantumcum p̄t. s̄ suā consciām magis debet purgare. et ideo si circūstantia que ducit in cognicōnem p̄sone de necessitate confessionis fm̄ regulā datā tur debet confiteri oculurando p̄sonā q̄ntum p̄t. si ā non sit de necessitate confessionis debet dimittere p̄ccōn̄ alterius p̄dat. Debet autē quisq̄ saltemel in anno p̄p̄o confiteri sacerdoti. Sed qd̄ p̄ccōr̄ sciat sacerdotē suū hereticū aut sollicitarē ad malū. aut fragilē qui ad p̄ccōn̄ quod quēi confiteat sit pronus ul' si reuelator esse confessionis p̄babiliter extimat. uel si p̄ccōn̄ cont̄ ip̄ sit de quo quis confiteri debet. Dico q̄ in casu ibi in quibus p̄babiliter timet penitens piculum sibi ul' sacerdoti ex confessione ei facta debz recurre ad superiorem ul' ab eo petere licentiā alij et fitendi. q̄ si licentiā habere non possit. idem ē iudicium quod de illo qui non habet cop̄iā sacerdotis unde magis debet eligere laico confiteri nec in

transgredi p̄ceptū eccl̄sie. q̄ p̄ceptū iuris possit

transgredi p̄ceptū eccl̄sie. q̄ p̄ceptū iuris possit

transgredi p̄ceptū eccl̄sie. q̄ p̄ceptū iuris possit

transgredi p̄ceptū eccl̄sie. q̄ p̄ceptū iuris possit

transgredi p̄ceptū eccl̄sie. q̄ p̄ceptū iuris possit

transgredi p̄ceptū eccl̄sie. q̄ p̄ceptū iuris possit

flui nō se extendit ultra intencōnem p̄cipientis q̄
 ē finis p̄cepti. hoc autē ē caritas s̄m apl̄m. nec
 iret fit aliqua iniuria sacerdoti. q̄ p̄uilegiū mē
 remittere. qui concessa sibi abutit̄ p̄tate. **N**ō sci
 as q̄ q̄nc̄ casus ponunt̄ quibus licet alteri con
 fiteri q̄ p̄prio sacerdoti sine eius licentia. Primus
 est si sit uagabundus. Secundus si mutauit domi
 ciliū. Tercius si offendit in aliena prochia. Quar
 tus p̄pter maliciā sacerdotis qui reuelat confesio
 nes ul' inorat ad malū. Quintus in articulo neces
 sitatis. Sed h̄ quen potest. Illud p̄ quod impedi
 tur diuinū mandatū non potest p̄ mandatū uel
 p̄uilegiū alicuius hominis concedi. h̄ mandatū
 diuinū ē ad rectores ecclesiarū ut diligenter uol
 tū pecoris sui agnoscant. p̄o. xxvij. c. qd̄ ipedit̄
 si alius q̄ ipse confessionē eius audiat. go h̄ nō
 p̄t p̄ alicuius hominis p̄uilegiū ul' mandatū ordi
 narij tolli. Ad h̄ respondeo. q̄ rector ecclesie deo
 uolūti pecoris sui agnoscere dupl̄r. Vno mō per
 sollicitam exterioris conūlacōnis consideracōnez
 q̄ inuigilare debet sup̄ gregem sibi cōmissum et
 in hac cognicōne non oportet q̄ credat subdito
 s̄ certitudinē facti inq̄tūm potest inquirat. Alio
 mō p̄ confessionis manifestacōnem et q̄tus ad
 hanc cognicōnem non p̄t maiorem certitudinē
 accipere q̄ ut subdito credat. q̄ hoc ē ad subueni
 endū conscientie ipsius. Unde in foro confessiōis
 credit̄ et p̄ se et contra se. non autē in foro exte
 riori iudicij. et iō ad hanc confessionē sufficit q̄
 credat subdito dicenti se alteri absolueri ualenti
 confessum fuisse. et sic patz q̄ talis cognicō pecc
 nis p̄ p̄uilegiū alicui indultū de confessione audi
 enda non impedit̄ uide in penitentia et i sigillū
Conflagēs. a conflo. as. hec cō. **E**t in raptus
 flagēs. i. loca montuosa ad que multa confluūt
 flamma siue uenti. et facit genitū. ium conflagi
 um. sicut manes maniū. Et producit fla.
Conflatoriū. rij. ge. neu. locus ubi fit conflatio
 et d̄ a conflo as h̄ hug. Vel conflatoriū dicitur
 ubi ferrum ul' argentum conflatur.
Confliktus. a confliquo. gis. h̄ conflictus. tus tui
 bellū pugna. et conflictio. as. uibum. fre. Inuenit̄
 ead̄ in depo. genē conflictio. rans. Et inde h̄ con
 flicto. onis. cuncta. cō. contencō. pugna uiborum
 Tipin̄ i. c. vj. Conflictacōnes hominū mentes cor
Confligo. gis. conflixi. conflictū con. **R**upru.
 figere. ex con et fligo. gis. et ē confingere sil' flige
 re ul' pugnare. et p̄ eod̄ sumit̄ confliquo as. et p̄
Conno. confias. ex con et flo. as. **D**uat in
 Vide in flo flas.
Confodio. dis. di. confossum confodē. i. simul
 fodē. ex con et fodio. Et cor̄ fo in p̄ n̄ h̄ in pre
 terito producit. uide in fodio fodis.
Conformis. a con et forma componit̄ h̄ et h̄
 conformis et h̄ me. i. unius et eiusdē forme. Et
 in conformiter aduibium et h̄ conformitas rans
Confossus. sa. suz. p̄ geminū. s. q̄ simul fossus
 iaculatus. uulneratus. a cōfodio dis. di. sum.
Confotus. ra. tū. i. simul fotus. a con. **O**ueo es
 ui. confotū. Et prod̄ fo. **S**a. lix. Et quod cōfotū
Confragus. ga. guz. i. **A**it erumpet in re. uilū
 tibrosus. tumulosus. ul' pocius asper et ipilius
 condensatus confractōne ramoz aridoz. et dicit̄
 a confringo. gis. s̄m hug. uel s̄m pap. Confraga
 dicit̄ loca ubi undioz uenti currunt ac frangūt se
Confrater. ex con et frater con. **E**t cor̄ fra.

ponit̄ h̄ cōfrater tris. et prod̄ fra naturalit̄. et d̄
 cūtur confratres q̄i simul fratres. siue in ecclesia
 siue in alio loco ul' consortio. siue ead̄ s̄m carnē
Confratris. se. ex con **D**e hoc uide in frater
 et fratris componit̄ h̄ confratris. se. i. cōsoro
 ul' congregatio confratrum ul' consoriorum
Confresus. sa. sum. i. contractus contritus con
 gressus. et d̄ a confredo des Et producit fre.
Confringo gis confregi contractū confringere
 id est simul frangē. et componit̄ ex cō et frango
Confuga. ge. cō. ge. simul cū alio fugiens. Et
 d̄ a confugio. gis. Et corripit fu.
Confugela. le. p̄n̄ prod̄ uide in confugium.
Confugiū. a confugio. gis. d̄ h̄ confugiū. gij.
 et h̄ confugela. le. securitas et tutela. ul' adiuuantiū
 ul' locus refugij. Et corripit penultimam.
Confundo. ex con et fundo is componit̄ cōfun
 do dis. confudi confusum. i. cōmiscere. ul' confuta
 re cōuincere. arguē. ponit̄ ead̄ p̄ decipē uel frus
 tran. Ad rom̄ v. Spes autē non confundit. i. nō
 decipit ul' frustrat̄ sperantē. et ideo non facit eru
 bescere. q̄ dat qd̄ p̄mittit. q̄ ē de deo et in deo q̄
 non p̄t decipere nec decipi. q̄n̄ enī alicui aliqd̄ pro
 mittit̄ et nō ei dat̄ quod. imō confundit̄ et eru
Confuro. ras. rami. rati. rare. ex con **B**esat.
 et furo. ras. componit̄. Et prod̄ fu. Et est uibum
 actū. et ē confutare arguē cōuincere confundere
Conger ul' congrus. gn. quidā piscis simil' ag
 uille. h̄ grandis. et morat̄ in cānis petraz suo
 aqua. Et dicitur a congero gens.
Congeries. ei. fe. ge. i. cumulus. a congero nis.
Congerminalis in germine. nas. uide.
Congero. nis. congesti congestū. ex con et gero
 nis componit̄. i. simul genere. cōgregare accumu
 lare. Et corripit ge. uide in gero nis.
Congestus. a congero. nis. congestus. ta. tū id ē
 simi. gestus. congregatus. accumulatus. et h̄ con
 gestus. us. ui. i. congenes accumulacō. et congest
 tim. i. accumulatum aduerbium.
Congiarū. rij. i. bñficiū donacō impatoris. q̄a
 quilibet impator. fauorem ppli captans adijce
 bat ut largior uideret̄ in donis. Et ead̄ con giari
 um d̄ frustum carnis undioz equatū. et h̄ et hec
 congialis et h̄ le. i. rotundum.
Congio. gis. gū. gū. gre. i. p̄ augmentū crei
 cere ul' equare ul' congregare.
Congius. gij. mas. ge. genus mensure scilz sex
 sextanoz. et dicitur a congio. gis.
Conglobo. a con et globo as cōponit̄ conglo
 bo. as. i. simul globare coactuare. in modū globi
 rotundare. Vnde globatim aduibium. i. sp̄ssim uel
Congredior ens gres **A**ccumulatim. et cor̄ glo
 sus sum. ex con et gradior. et mutat̄ a in e. et ē
 congedi concurrere simul ḡdi. ul' conigē puḡre
 disputare. Illi autē p̄prie congediunt̄ qui simul
 contra se gradiunt̄ ad pugnā uiboz. ul' manuū
Congruo. is. ui. ex con **A**ul' armoz. et cor̄ gre
 et gryo. is. et est congruere conuenire concordare
Congrus. gn. uide in conger. **A** uide in gryo is
Congruus. a congruo. is. d̄ congruus. a. uim. id
 est cōueniens. et cōpatur p̄ supplecōnē congruus
 magis cōgruus simul Vnde congrue congruent̄
 aduibium. et h̄ cōgruitas at̄sidez qd̄ cōuenientia
 Congruus componit̄ incongruus. i. inuueniens
 et cōp̄at̄. vñ incongrue. et h̄ incongruitas ratis.
Conhibentia. a conhibeo. bes. d̄ h̄ conhibentia

tie. i. assensus. id est et convenientia et collibentia ut ille sine cohibetia vel coniuventia vel collibetia fieri recessit. i. sine assensu. de h uide etiam in cohibeo

Cohibeo. habeo componit cum con et retinet in que aufert in cohibeo. et dicitur cohibeo bes. i. oculos claudere. et quod clausio oculorum signat assensum iō cohibere ponit per assentire. obedire. et tunc in dicitur coniecto. ras. rari. rare. ē frē cohibentia tie de coijcio cis in omni sua significatione.

Conietor. tonis. mas. ge. pml prod tā in nomine dicitur in obliquis. dicitur interpretor uel coniecturis pentus. sacrilegus diuinus. Et denuat a conijco cis. iec. iectu. Gen xi. Ut coniecturis uital pbarer.

Conietura. a coijcio. cis. h conietura. re iudicium suspicio opinio. suspiciosa cogitatio uel existimatio. et hinc h et h coniecturalis et h le. quod coniectura aliqua pendit uel habet. uel quod coniectura sumit. Unde coniecturaliter adhibium quia

Conifer. ra. num. pml cor. ferens. h opinatiue conus. et componit a conus et ferens. uel fero

Conijcio cis ieci iectu iicere. i. simul iacere. Itē conijcere. i. existimare. opinari. cogitare. pendere. quibusdam coniecturis. et componit a con et iacō cis. Gen. xli. Que audiui te prudentissime conijcere. Et scribitur conijcio p duo. i. quia componit a con et iacio. cis. et mutat a in i. Inuenit etiam coijcio

Coniuventia. tie. que et alio dicitur abiecta. n. nomine dicitur cohibentia uide in coniuuo ues.

Coniuuo. ues. et coniuo uis coniuui conixū. uel conixi in preterito facit supinū conixū. h non ē in usu. i. oculos claudere. uel palpebras iungere. et ponit sepe per assentire. quod clausio oculorum assensum signat. et componit a con et nix niuis. quod nix a dem oculorum pstringit. Albedo enim disgregat uisum. et prod ni. Ita dicitur huc in coniuuo. Vel h quosdam. Coniuuo componit a con et nitor tens Pap uero dicit. Coniuuere consentire oculos claudere interdum dissimulare. pau dormire. In coniuuens consentiens. quod prod pnam et secundam fm pap. Unde h coniuventia. tie. assensus. uñ coniuuentia capituli factū est. i. assensu. Et in iij sen di iij. Sane dici potest et credi oportet iuxta scōrum attestaciones coniuuentiaz. rē. Grece dicit. Qui michi coniuuet oculis signum michi prebet.

Coniuualis perultima prod in coniuux est

Coniuuacō onis. fe. ge. i. conseqns uerborum deditur. et dicitur a coniuuo. as. quod per consonantes coniuuacō. i. affines et conuimiles apud grecos coniuuatio discernit et hec orō ad grecos spectat. uel dicitur deditur uerbi sic. quod plurima uerba coniuuant in ea id ē sub eadem dēdinatione ponuntur. et h orō ptingit

Coniuuatiū. a coniuux dicitur h coniuuatiū ad latinos quod scilicet legitimam personarum inter se coeundi et copulandi contractus. uel legitima uiri et mulieris coijcio in diuina consuetudinem uite continens.

Coniuugus. iugū componit cum con uel sin quod ē con et dicitur coniuugus. a. um. et sinuugus. a. ū inuenitur. omnia in eodem sensu. i. eiusdem iugi uel sub eodem iugo positus. Unde quedam pronomina ab antistaro dicitur coniuuga uel sinuuga. i. eidem iugo certitudinis uel diffinitionis personarum subiactia. Et componit in coniuugus. ga. gū. dissimilis. non eiusdem coniuugij. Unde idem antistaricus dicit uerba esse non coniuuga. scilicet non eodem iugo certitudinis et diffinitionis personarum subiactia.

Coniuuatio. a coniuugo is dicitur h coniuuatio onis q

dum per orōnis in dēdinatione coniuuatiua aliarum partium orōnis quibus conuincit. Propriū autem coniuuatiōnis ē diuisa nomina uel quascumque dēdinationes casuales uel diuisa uerba uel aduēbia coniuuare Et scias quod nulla coniuuatio uel prepō aspiat. Et ut dicitur pap. Coniuuatio est dēdina quod sensus sententiā aliquid coniuugit. Coniuuatio etiam dicitur quidam color in rethorica. de quo dixi in quarta parte in c de coloribus. rethoricis. Et scias quod nulla coniuuatio componit cum uerbo. unde sisto ē uerbum simplex. nec ēt cum nomine componit coniuuatio. pter si et ne. ut

Coniuux. gis. cō. ge. h quidam dicitur hiquis et nequis componit a con et iugum. et dicitur coniuuges quasi eiusdem iugi. a iugo quod imponit matrimonio coniungendis. et quo copulentur ne separentur

Vel dicitur coniuuges penit corā a coniuugo gis uel a coniuuendo quod sunt coniuuati quod nōtius potius exitu uidet. Itē uo dicit quod coniuuges appellantur ppter iugum matrimonij cui se subiungunt ne per discordiam separent. Secūdu uero pris quem sequitur coniuux denuat a coniuugo. gis. et habet. n. in. nōtō h non in obliquis. Unde in vj li sic dicit. In x dēdinatione si a uerbis sint in go dēdinationibus ablata x et addita gis faciunt genit. ut regis a rego rex regis. Coniuugo coniuugis coniuux gis. quod etiam in genitō dicitur cā n amittit. ne si coniuugis dicamus uerbum esse putet. Idem etiam in quarto li dicit quod coniuux dēdinit in nx. h in obliquis amittit n

Coniuuo. uis. in coniuuo ues exponitur.

Coniuuatiū pteritū de coniuuo. ues.

Coniuuo. is. ui. utū. i. fil' nuē uel anuere. h nubo et ē uerbum neutrum et componit ex con et nuō is.

Coniuuo in conus exponitur.

Coniuuo. uis. in coniuuo ues exponitur.

Coniuuatiū pteritū de coniuuo. ues.

Coniuuo. is. ui. utū. i. fil' nuē uel anuere. h nubo et ē uerbum neutrum et componit ex con et nuō is.

Coniuuo in conus exponitur.

Coniuuo. uis. in coniuuo ues exponitur supra

Coniuuo. aris. natus sum conari uerbum dēponēs anniti attemptari. et dicitur a conus. con. et prod co

Unde ouid. Quidquid conabar dicere uisus orat.

Coniuuo. aris. natus sum conari uerbum dēponēs anniti attemptari. et dicitur a conus. con. et prod co

Coniuuo. aris. natus sum conari uerbum dēponēs anniti attemptari. et dicitur a conus. con. et prod co

Coniuuo. aris. natus sum conari uerbum dēponēs anniti attemptari. et dicitur a conus. con. et prod co

Coniuuo. aris. natus sum conari uerbum dēponēs anniti attemptari. et dicitur a conus. con. et prod co

Coniuuo. aris. natus sum conari uerbum dēponēs anniti attemptari. et dicitur a conus. con. et prod co

Coniuuo. aris. natus sum conari uerbum dēponēs anniti attemptari. et dicitur a conus. con. et prod co

Coniuuo. aris. natus sum conari uerbum dēponēs anniti attemptari. et dicitur a conus. con. et prod co

Coniuuo. aris. natus sum conari uerbum dēponēs anniti attemptari. et dicitur a conus. con. et prod co

Coniuuo. aris. natus sum conari uerbum dēponēs anniti attemptari. et dicitur a conus. con. et prod co

Coniuuo. aris. natus sum conari uerbum dēponēs anniti attemptari. et dicitur a conus. con. et prod co

Coniuuo. aris. natus sum conari uerbum dēponēs anniti attemptari. et dicitur a conus. con. et prod co

Coniuuo. aris. natus sum conari uerbum dēponēs anniti attemptari. et dicitur a conus. con. et prod co

Coniuuo. aris. natus sum conari uerbum dēponēs anniti attemptari. et dicitur a conus. con. et prod co

ex vno sanguine. i. ex vno patris semine nati sunt.
Conscisci disti prentu de conscindo. dis. et cor
sci. Esdre. ij. li. c. xxiiij. Conscisci uestimenta mea
Conscientia. a conscio. os. denuat h conscientia
tie. cognino sui ipsius cordis. Et scias q conscientia
errans et recta obligat diuimode tamen. Na
conscientia recta obligat simpliciter. et p se. Hoc
eni est dictatu p ipsam quod in se bonu est et ex
iudico raconis bonum apparet. Vnde si non fiat
malu est et si fiat bonu est. Sed conscientia erro
nea no obligat nisi p accidens et p quid. Si eni
diceret aliquid faciendu illud in se fieri considera
tu non e bonu necessariu ad salute s apphendi
ut bonu. et ideo cu non liget nisi fm q e bonu.
non obligat uoluntas p se ad hoc s p accid scilz
racone apphensionis. qua iudicat bonu. et ideo
si fiat aliquid quod e fm se maluz qd errans ro
non iudicat bonu peccatu non euitat. si autē no
fiat. peccatu incurrit Et si obijcias uidet q consi
encia ezonea nos no obliget. pceptu eni mizen
ons non pt obligare contra pceptu supions. s
dus superior e nostra conscientia. ergo conscientia
nra non pt nos obligare ad peccu faciendu suo p
cepto. Dico q conscientia obligat no uirtute appa
s uirtute pcepti diuini. non eni conscientia dicat
aliquid faciendu hac racone q sibi uidet. sed hac
racone q a deo pceptu est. unde p accidens ex u
tute diuini pcepti obligat inqntu deat h ut pcep
tu a deo. et ideo deamen conscientie plus obligat
q pceptu plati. sicut et pceptu diuinu in cuius u
tute ligat. sicut pater si pceptu regis no pueniret
ad populū nisi mediante aliquo principe si prin
ceps diceret hoc est pceptu a rege quous no esset
uey dom suū obligaret ut pceptu regis. ita q co
tempores pena merent. Et scias q conscientia
e quoddā deamen raconis Et ut deū est obligat
uirtute pcepti diuini sub cuius racone apphendi
illud quod raco deat et ideo si illud apphenda
ut dicit sub pcepto cadens peccat quis mortali
ter omittendo quod conscientia deat. et si sit ue
ale ul mortū Si autē non apphenda ut dicit ca
dens sub pcepto ul phibicione tūc non fit dicit
contra conscientia s pter eaz. et ita non peccaret
mortaliter. s uenialiter ul eqā nullo mō. sic qn
conscientia deat alicui q bonu est facere aliquod
opus consilij. si no facit non peccat. q non appre
hendit illud ut bonu debitū et necessarium ad sa
lutē et pcepto subiactis. unde in ignoro et in af
fectus. **C**ic eniam sciendū e q fm dyo in vij
c de diuino. Diuina sapia cōiungit principia secu
doy ultimis pmo. qz pur in libro de causis ordi
tur In ordine causaroy oportz q consequens pce
denti similet. nec hoc pt ee nisi s q aliquid pti
pat de pfectōne eius quod quid inferon mō est
in secundo ordine creaturay q in pmo. Vnde h
quod inferior creatura de similitudine supions
picipat e supremū in inferiori. et ultimū in supi
ori. qz e deficientius receptū q in superiori sit. In
ter creaturas autē talis e ordo. ut pmo sit ange
lus. et secūdo sit racōnalis anima. et qz racōnalis
anima corpi cōiuncta e. ideo cognitio debita sibi
fm suū psum ordinem e cognitio que a sensibi
libus ad intelligibilia pcedit. vñ non puenit in
cognitionem uentatis nisi inquisitōe pcedente. et
ideo cognitō illa racōnalis dz Quia uero angelus
simpliciter incorporeus e. nec corpi uirtē cogniti

o nature sue debita est ut simpliciter sine inquisi
tione uentate apphenda. ppter quod intellectuā
natura nominat. oportet ergo q in anima raco
nali que angelo in ordine creaturay contiguatur
sit picipacō intellectuālis uirtutis. fm quā aliquas
uentate sine aliqua inquisitōne apphenda. sicut
apphendiunt prima picipia naturaliter cognita
tā in speculatiuis q in opatiuis. unde et talis u
tute intellectuālis uocat s q e in speculatiuis. Qd e
s q in opatiuis e sinderis dz et h uirtus cōuenit
scintilla dz. qz sicut scintilla e modicu quid ex ig
ne euolans. ita hec uirtus e quedā modica picipa
tio intellectuālitatis respctū eius quod de intellectuā
litate in angelo e. Et ppter hoc eqā superior raco
nis ps scintilla dz qz in natura racōnali supremū
e. unde Iero. dicit q p aquilā significat que cere
ra animalia in uolando transcendit. ita et h iteg
transcendit racōnabilem. que p hominē significa
tur. concupiscibilem que p uitulum. Irascibilem
que p leonem. sicut autē non contingit in specū
tū intellectuāli errare circa cognitiōnem p morum
picipioy. qm semp repugnet omni ei quod con
tra pncipiū dz. Ita eqā non contingit errare in
pctiis pncipiis pmo. et ppter hoc dz q superior
racōnis scintilla que sinderis e extingui non pt
s semp repugnat omni ei quod contra pncipia
naturaliter sibi tradita sit. **C**item scias q sicut
dicit ar in vij ethicoy. Racō in eligendis et fu
gendis quibusdā silogismis utit. In silogismo
autē e triplex consideracō. fm tres pponē ex q
rum duabus terna concludit. Ita eqā contingit
in pposito dū racō in opandis ex uniuersalibz p
cipis circa picularia iudiciū assumit. Et qz uniu
salia picipia iuris ad sinderis pntinent. Racōnes
autē magis appropate ad opus pntinent ad habi
tus quibus racō superior et inferior distinguit. sin
dere sig in h silogismo qz maiorem ministrat. Cu
ius consideracō e actus sinderis. Sed minorem
ministrat racō superior ul inferior. et eius conside
racō est ipsius actus. sed consideracō conclusionis
elicite est consideracō conscientie. Verbi grā. Sin
dere sig hanc pponit. Omne malū uitandū. Ratio
superior hanc assumit. Adulteriū e malū. qz lege
dei phibitū. siue racō inferior assumit istam. qa
e malū. qz iniustū siue inhonestū. Conclusio autē
que e adulteriū hoc esse uitandū ad conscientia
pntinet. et indistincte siue sit de pterito siue de pnti
siue de futuro. qz conscientia et factis remuaturat
larem applicat. ul eqā qz p eam aliquis sibi con
sciū esse pt eoz que fecit uel facere intendit. Et
et faciendis contradicit. et inde dz conscientia. qz
cū alio scientia. Dicit uniuersalis qz ad actū pntu
ppter hoc eqā dz scientia ul deamen racōnis Et
ppter hoc contingit conscientia errare. no p sin
dere sig errorem. s p errorem rōnis. sicut patet i
heretico cui deat conscientia ut prius pmitrat se
combun qz iuret. qz racō superior pnta est in hoc
qz credit iuramentū simpliciter esse phibitū. et
fm hūc modū patet qualiter dzat sinderis lex
naturalis et conscientia. qz lex natural nominat
ipsa pma picipia iuris. sinderis uero nominat
habitū eoz siue potentā cū habitu. Conscientia
uero nominat applicatiōnem quandā legis natu
ralis ad faciendū p modū conclusionis. **C**Et no
ta q conscientia a diuisis diuimode diuisa siue
describitur. Nam fm originē Conscientia e spūs

corrector et pedagogus anime sibi sociatus qua
sepat a malis et adheret bonis. Sed h attendo q
spūs qūq sumit p spūali quadā opacōne ul p
spūali dono. et h mō sumit h spūs et non p na
tura anime. Vel conscientia fm q a quibusdā
describitur ē drāmen rōnis quo indicat et ligat
ad faciendū ul non faciendū. Vel fm damascen
Conscientia ē lex intellcūs nostri. Bernb. Multi
multa sciunt et seipsos nesciūt. dicit. finxi me esse
qd nō eram. dixi me uelle qd nolebā. aliud cor
de dicebā et aliud ore uolebā. Et ita sub ouina
pelle uolpinā conscientiā abscondebam. uolpina
plane conscientia ē tepida. conuulsio et animalis
cogitacō. et ficta confessio. bñis et rara compunc
tio. obedientia sine deuocōne. lco sine edificacōe
sermo sine circūspēctōne. O q sunt dura in ista
que loquor. qm loquōdo me ipsum ferio. Verū p
tamen qz me non nego pctōrem h pctn meum
cognosco erit forte apud deū iudicē piū ipsa cog
nitō culpe impetracō uenie. uide in oñū. Itz di
cit glo sup illud Isa. xxxviii. Obsecro dñe meū
tu queso qm ambulauerim coram te in ueritate
zē. Iturus ezechias ad deū narrat opa sua. felix
conscientia que in tempe maloz pt recordari bo

Conscio. scio componit cū con et dicit **Non**
conscio. cis. i. simul scire. et ppe dz de malo. tūc
enim aliquis conscit cū in malo et sedē conscius
ē. unde h conscientia. et conscius. cia. ciū. et ppe
in malo. Unde quidā. Conscius ipse sibi de se pu
tat omnia dici. Pap uero dicit. Consciuit consen
sit intulit. Conscius pteiceps in sciencia aliqd ha
bens testis. Job xvj. Ecce enim in celo est testis
meus. et conscius meus in excelsis.

Conscius. cia. ciū. in conscio uide.
Consecro. cras. craui. crare. deo dare. simul sac
re. ex con et sacro cras. Et corripit se.

Consecratus. a consecror. ans. quod cōponit
ex con et sector. ans denuat consecratus a um
qui simul sectat. ul consecratus eiusdē secte. Et
tunc componitur ex con et secta. te.

Confedi ē pteritū de confideo. des. quod cōpo
nit ex con et sedeo. des. Item idem pteritū habet
confido. dis. h infinitiuus pdcōz facit confidē. vñ
dicit pap. Confedi a confideo et confido pteritum
Unde ecē xj dicendū ē In medio magnatorū con
fidere illū faciet. Et si ē infinitiuus a sedeo produ
cit pñl sicut sedere. Si uero sit infinitiuus a sideo
dis. pñl cor. sicut sidere. Similiter in eplā ad ph
c ij legi debet. Et cor resuscitauit et confidē fecit
in celestibus in xpō ihesu. Et ut generaliter dica
mus. confedere nūq in infinito inuenit h **confide**
re qz qñ uenit a sedeo e muratur in J. Et sci
as qz confidere a sedeo des non pē poni in uersū
heroico. qz breuis scz si inter duas longas scz cō
et de non ponit in ūsu heroico. vñ qñ confidere
inuenit in ūsu est infinitiuus de sideo. dis. qd pō
si. sicut in illo ūsu. Confidere duces in nos conci

Confentaneus. a consentio tis de **Non** dem pñpti
nuat confentaneus. nea. neū. qui facile consentit
ul cōueniens congruus.

Confentes. a consentio. tis. hij confentes consen
tū dij sibi ul bonis consentientes. ul consentes qj
cessentes. qz diuina essentia cui semp assistūt sem
per reficiunt hij et consentanei dicuntur.

Confentio. tis. si. sum. ex con et sentio. tis. et ē
consentire consensum prebere. quasi simul sentire

Conseptū ti. neu ge. i. ambitus. locus circūdica
clausus. A consēpio pis. consēpsi. consēptū. deiuua
tur. Reg lib iij c. xj. Ducite eā extra consēpta
templi. i. ext ambitū ul clausuram templi.

Consero. ris. penl cor. uide in sero. ris.

Consero. cis. in sero est.

Consideo. des. confedi confidere confessum id ē
simul sedere. ex con et sedeo. des. murat e in J et
cor si. uide in sedeo et in confidere

Considere ē infinitiuus duoz ūboz. scz de con
sideo. des. secūde coniug. componit ex cō et sedeo
et tūc prod pñl. Vel pē esse infinitiuus de cōsido
dis terne cōiug. quod componit ex con et sideo.
dis et sic cor pñl. uide etiam in confedi supra

Considero. ras. raui. rare. i. prospicere. et ppe ce
lestia. Et componit ex con et sidero. ras. qd non
est in usu. Et uide qz sidero denuat a sidus. Vñ
dicit ps. in vj lib. Sidus sideris. sidero. ras. quod
non ē in usu. pondero. as. et confidero componit
ex con et sidero. unde patet qz confidero scribitur
in secūda sila sine c sicut sidus et sidero carent c

Confido. dis. ex con et sideo is. et **Non** pma sila
prod si. Unde naym iij. Que confidunt in sepibz
in die frigons. Et debet prod penl de confidunt

Consiliū. a consulo. lis. **U**ide etā in sideo dis
dz h consiliū. li. qd ex animi puidencia. alicui tri
buit. vñ h consiliolū. li. dimi. et consiliarius. a. ū
et consilior. liaris. consiliū habere. secū uoluē. iu
dicare. exquirere. unde consiliatorū locus consili
oz. Item consilianus qui consulit ul secretarius
sicut dei filius dz consiliarius patris. i. secretarius
qz omnia secreta eius ab eterno nouit. Et scribū
tur pōcā sine c in secūda sila. ut consiliū consili
arius cōsilior. et silia sic et cōsulo carz c in secūda
sila. Et scias qz diuina deliberacō et multoz cō
silia requirunt in magnis et dubijs. ut phūs dic
in iij ethic. In hijs autē que sunt certa et detēmi
nata non requirit consiliū. Nam ut dicit glo sup
illud ad tessol. in eplā. c v. Omnia pbate. certa
discussione non egent Ita deus mutat suam sed
non consiliū. uide in mors.

Consisto. tis. constiti constitū. inuenit etā con
stati. ex con et sisto componitur uide in sisto

Consistoriū. a consisto. tis. dz h consistoriū. nj.
i. uestibulū. porticus. locus ad consistendū. Des
ter v. At ille sedebat sup solū suū in consistorio
palacij contra hostium domus. **U** et in patrielis

Consobrinus. qj consoroni. uide in consobrinus
Consolor. a con et solor. ans. componit cōso
lor. ans. atul sum deponens nūc antiquitas uēo
cōmune. p quo consulo apud latinos antiqs iue
nit. Et ē consolari confortare. solaciū prebere. sil
solari. qj consolidare. unde consolabilis. le. conso
lans. tis. ge. omnis. consolatorius. na. niū. conso
labilitate adubiū. et ē consolator qui soli se appli
cat. et solitudinē alloquio suo leuat. Et pō pre
dā hanc silam so. Unde ouid metam xij. Con
solor socios ut longi tedia pelli. mente ferat pla
nda vñ cōsueuit dici. Dicitur cōsolor p̄solor sp a

Consoz. soz. componit cū con et dz **U**olulor
h et h consoz. tis. i. sodus eiusdem soz. Unde
hoc consortium societas. p t scribitur.

Conspargo. gis. si sum. componitur ex con et
spargo. gis. et mutat a simplicis in c. Inuenitur
etiam conspargo. gis. h ponul h accidit ex uicio
scriptorum. Require in conspessus.

Conpersio. a conspergo spargit dnuat huc cō
persio. omis. Inuenit etiā cōspatio h̄ magis hoc
uide ē esse ex uico scriptorū. et ē cōpersio farina
p aquā conglutnata sine feruō. Idem ē et azia
Prima cor v. Ve fitis noua conspersio. sicut estis

Conpersus. fa. h̄m. a conspergo h̄ suz Mazini
et ē conspersus infusus repletus. sicut conspergo

Conspicax. a in cōspicō uid̄ h̄ mundo repleo
Conspicillum a cōspicō cis d̄ h̄ conspicillum h̄
locus ad conspiciendum aptus Plautus in caissa
Conspicillo conspexi uginem.

Conspicio. a con et spico. cas. componit cōspico
cas. spicas colligere. In quo sensu inuenit conspi
cor caris deponens. et prod̄ penl̄. Item cōspicor
p̄t componi a con et spico. cas. Vel denuat a cō
spico. cas. Et tūc cor penl̄. Et ē idem quod aspico
Vnd̄ grec. Conspicor aspico conspico colligo spi
cas. Pap̄ dicit. Conspicari n̄mani intendere credē
et a conspico h̄ et h̄ conspiciabil̄ et hoc le. cō p̄i
cabiliter. conspiciabundus. da. dum. i. abil̄ ad con
spiciendū ul̄ similis conspicianti ul̄ decorus.

Conspicuos. a. um in conspicio. cas. uide.

Constantinopolis. polis p̄ ciuitate componit
cōstantinus et d̄ h̄ constantinopolis ciuitas
constantini. quedā ciuitas imp̄ialis ē in grecia. vñ
constantinopolitanus. na. um. de illa ciuitate. Et
cor po constantinopolis. Et est tonus orientis ca
put. sicut roma occidentis.

Constellacō. a constello quod componit a con
et stello. as. d̄ h̄ constellacō. omis. quod sepe po
nit̄ p̄ ipso signo stellarū. h̄m h̄uḡ. Et ut dicit pap̄
Constellacōnes latini uocant sup̄sticōnes mathe
maticorū. i. noracōes siderū quō se h̄eat unūquisq̄

Consterno. is. constravi constrati et consternor
anis. atus. de po. d̄ p̄me cōiuḡ. Et est consterno
animal̄ ul̄ corpis ul̄ manipuli ul̄ l̄cū ul̄ aselli
ul̄ mans. h̄ consternari mentis ē. Consternari enī
ē in ore deficere. terreni. superhen. turbati. cadere
exanimem esse. ul̄ aliquo timore ul̄ aliquo casu
vnde consternatus. ra. tū. rezritus conturbatus Cō
sternatus p̄p̄e mente. stratus uero corpe. Et utq̄
q̄ tam consterno q̄ consternor componit a con
et sterno. nis. q̄ autē consternor componatur a
sterno uide ps̄ in viij lib̄ in tractatu de figura u
bi. ubi dicit. Inueniunt̄ q̄dam que sepe nō soluz
cōiuḡ h̄ etiam genus ul̄ significacōnem ubi p̄mu
tant in compōne. ut sperno. is. actiō. asp̄nor a
is deponens. Sternio. nis. actiō. consternor n̄ans

Consternor an̄ in consterno is est d̄ deponens
Constipio. pas. pau. are. i. simul stipare. ex cō
et stipio. pas. Et prod̄ h̄. Luc̄ in viij. Pompeie d̄

Constiti. p̄n̄ cor ē h̄ is anes stipata ceteris
genti de consilio. et consilio. stas.

Constitutio. ex con et statuo componit cōstitutio
is constituo constituti. i. ibum actiō. i. simul statu
ere. Cū autē ponit̄ absolute. i. sine actō. tantum
ualet q̄tum ponē terminū. Vnde salustius. In di
em terciū constituūt. i. terminū ponūt.

Constitutio ul̄ edictū ponit̄ p̄ eo qd̄ rex con

stituit ul̄ edicit. ul̄ facit h̄m pap̄. Constitucōnes
eō p̄nt dio qd̄ facit ecclesia. ul̄ congregacō ali

Constito. ras. constiti constitū. Quia religiosorū
Inuenit̄ etiā constati. ex cō et sto cōponit̄. Et ē
constare simul stare. Item constare. i. constitui. ut
domus constat ex recto piere et fundam̄to. i. con
stituit̄. Item constare. i. pseuerare. ut iste constat
in apposito. i. pseuerat. Item constare. i. certum et
ap̄tū esse. Item constare p̄inet ad p̄tū. ut h̄ ca
pa constat tribus denarijs. Vñ constans. ns. ois
generis. Et comparatur. Vnde constant̄. tus. sine
adiuuium. et h̄ constantia. tie. et constans d̄ quia
vndiq̄ stat nec in aliquam p̄tem p̄t dedinari. et
componit̄ inconstans. vnde hec inconstantia

Construcō. a construo. is. h̄ construcō. tionis
et constructiuus a u. et h̄ et h̄ constructibilis et h̄
le. Secūdu uero pap̄. construcō a multitudine la
pidū et lignorū d̄cā et strue qd̄ est compō. Itē cō
strucō d̄ quedā d̄cōnū congregacō ut fortes le
git uigiliū. quod etiā d̄ oracō et etiā locucō. sic
consueuit d̄ci fortes legit uigiliū. h̄ est vna oracō
vna construcō et vna locucō. Oracō est modica
ua construcō transitua Locutio de p̄nti et affir

Constupror. pranis. i. simul stuprari. Matiuia
a con et stupror. uide in stupr. Et cor h̄u natura
liter. Et ut dicit h̄uḡ q̄ stupror ē deponens cuz
suis compositis. h̄ inuenit̄ in actiua significacōe
constupro. pras. Jere ij. Constupuerunt re usque

Consubstancialis. a con et substā ad iit̄em
d̄cis componitur h̄ et h̄ substancial̄ et h̄ le.
id ē eiusdem substancie. Vnde filius dei d̄ cōsub
stancialis patri quia est vnus et eiusdem substan
tie et nature secum. i. cum patre.

Consueo. es. consueui ul̄ consuetus suz. vñ con
suei et consuetudo. et hinc consuetudinarius a. ū
et cōponit̄ cōsueo a cō et sueo es qd̄ nō ē in usu

Consuesco. as. consueui ul̄ consuetus consues
cere consuetudinem facere. h̄ pap̄. Et h̄m h̄uḡ
consuesco est inchoatiō de sueo sues.

Consuetudo. a consueo. es. h̄ consuetudo. dinis
et ē consuetudo ius quoddā moribus constitutū
quod p̄ lege suscipit̄ cum defiat lex. nec d̄scrat
scriptura an rōne constat. sicut dicit. ysid̄ et̄bi v
Nec miq̄ tanta ē uis consuetudinis q̄ h̄m ecclesie
cuiuslibet consuetudinē ul̄ fina ul̄ vnica i baptis
mo debet fieri immissio. Consuetudo tamen nō p̄t
tollē ius naturale siue diuinū. i. p̄cepta et probi
bicōnes d̄ni. p̄mo talis consuetudo abrogat̄ a le
ge. Ius uero positū siue humanū tollit̄ consuetu
do ul̄ in toto si ē ḡralis. ul̄ in p̄te si ē p̄ricularis
Ita tamen q̄ non sit contra ius naturale ip̄a cō
suetudo. q̄ tūc nec ius positū possit tollē. Ex h̄
p̄t concludi. licet p̄ parenthesim q̄ si p̄sonales de
ome non dei h̄ hominū p̄cepto debent̄. uide ē q̄
consuetudo contraria a culpa liberet nō soluētes
uide ē in quā et uey est ubi ecclesia non consueuit
huiusmodi decimas exigere.

Consul. a consulo. lis. d̄ h̄ consul. lis mas gen̄
Vnde consulatus. tus. mas. ge. et h̄ et h̄ consula
no et h̄ re. dignus consulatu. et p̄ compōne p̄ cō
sul. lis. loco consul̄ positus. Ex consul. hs. ext̄ cō
sulatu positus cū p̄us eū habuerit. sicut dicit h̄uḡ
Isid̄ uero dicit q̄ consules appellati sunt. ul̄ a cō
sulendo quibus vl̄ a regendo cuncta consilia. Ex
consulis autē d̄nr q̄ iā a consulatu ext̄erint sūi
d̄scesserint pacto uicis sue anno. Proconuil̄ dio

Consul. a consulo. lis. d̄ h̄ consul. lis mas gen̄
Vnde consulatus. tus. mas. ge. et h̄ et h̄ consula
no et h̄ re. dignus consulatu. et p̄ compōne p̄ cō
sul. lis. loco consul̄ positus. Ex consul. hs. ext̄ cō
sulatu positus cū p̄us eū habuerit. sicut dicit h̄uḡ
Isid̄ uero dicit q̄ consules appellati sunt. ul̄ a cō
sulendo quibus vl̄ a regendo cuncta consilia. Ex
consulis autē d̄nr q̄ iā a consulatu ext̄erint sūi
d̄scesserint pacto uicis sue anno. Proconuil̄ dio

Consul. a consulo. lis. d̄ h̄ consul. lis mas gen̄
Vnde consulatus. tus. mas. ge. et h̄ et h̄ consula
no et h̄ re. dignus consulatu. et p̄ compōne p̄ cō
sul. lis. loco consul̄ positus. Ex consul. hs. ext̄ cō
sulatu positus cū p̄us eū habuerit. sicut dicit h̄uḡ
Isid̄ uero dicit q̄ consules appellati sunt. ul̄ a cō
sulendo quibus vl̄ a regendo cuncta consilia. Ex
consulis autē d̄nr q̄ iā a consulatu ext̄erint sūi
d̄scesserint pacto uicis sue anno. Proconuil̄ dio

Consul. a consulo. lis. d̄ h̄ consul. lis mas gen̄
Vnde consulatus. tus. mas. ge. et h̄ et h̄ consula
no et h̄ re. dignus consulatu. et p̄ compōne p̄ cō
sul. lis. loco consul̄ positus. Ex consul. hs. ext̄ cō
sulatu positus cū p̄us eū habuerit. sicut dicit h̄uḡ
Isid̄ uero dicit q̄ consules appellati sunt. ul̄ a cō
sulendo quibus vl̄ a regendo cuncta consilia. Ex
consulis autē d̄nr q̄ iā a consulatu ext̄erint sūi
d̄scesserint pacto uicis sue anno. Proconuil̄ dio

Consul. a consulo. lis. d̄ h̄ consul. lis mas gen̄
Vnde consulatus. tus. mas. ge. et h̄ et h̄ consula
no et h̄ re. dignus consulatu. et p̄ compōne p̄ cō
sul. lis. loco consul̄ positus. Ex consul. hs. ext̄ cō
sulatu positus cū p̄us eū habuerit. sicut dicit h̄uḡ
Isid̄ uero dicit q̄ consules appellati sunt. ul̄ a cō
sulendo quibus vl̄ a regendo cuncta consilia. Ex
consulis autē d̄nr q̄ iā a consulatu ext̄erint sūi
d̄scesserint pacto uicis sue anno. Proconuil̄ dio

Consul. a consulo. lis. d̄ h̄ consul. lis mas gen̄
Vnde consulatus. tus. mas. ge. et h̄ et h̄ consula
no et h̄ re. dignus consulatu. et p̄ compōne p̄ cō
sul. lis. loco consul̄ positus. Ex consul. hs. ext̄ cō
sulatu positus cū p̄us eū habuerit. sicut dicit h̄uḡ
Isid̄ uero dicit q̄ consules appellati sunt. ul̄ a cō
sulendo quibus vl̄ a regendo cuncta consilia. Ex
consulis autē d̄nr q̄ iā a consulatu ext̄erint sūi
d̄scesserint pacto uicis sue anno. Proconuil̄ dio

tur qui uice confulis fungatur.

Consularis in consul est.

Consulo. a con et sileo. les. componit consulo
lis. i. dare consiliū. et fm h̄ construi cū datō. ut
consulo tibi. Item consulo. i. interrogo consilium
accipio. et fm hoc construi cū accō. ut consulo
te. Et ē actm̄. Vnde dicit pap̄. Consulo tibi consi
liū do. Nam consulo te interrogatm̄ ē. et tunc ha
bet passiuū. i. consiliū peto a te. Vnde usus. Con
sulo te querens tibi consulo consiliū dans.

Consulto. ras. fre de consulo. h̄s. cōsulto u. f o
consultus a consulo. lis. d̄r con. **C**onsulto
sultus. ra. tū. qui consulti. ul' dilectus. et cū cōsi
lio. et cōmpatur. Et componit inconsultus. a. ū
fm huḡ. Pap̄ uero dicit. Consultus interrogatus
consulturus interrogaturus. Consultū p̄uidencia
consiliū placitū. Inde consultare deliberare. Con
sultus d̄r causidicus. Consultus etiā qui consiliū
cōsultū accipit. Incoconsultus dicitur ab eo q̄ nō ac
cipiat consiliū. In grec̄ autē tales usus ponūtur
Consultor p̄scit qd̄ consultus bene noscit. Con
sultor rogat consultus consiliū dat.

Consummo. as. aui. are. i. finire. p̄ficere. ad ef
fectū ducere. complere. Et componit ex cō et sū
mo. as. quod denuat a summa. me. et sic patet
q̄ debet scribi p̄ geminū. m. Ille consummat qui
in bono expendit. Ille consumit qui in malo de
uastat et dissipat. Vnde quidā. Cōsummare mea
uolo h̄ consumē nolo. Et ē actm̄ cū suis compo
sitis. Et inde consummatus. ra. tū. Luc̄ ij. Postq̄
cōsummati sunt dies octo. i. finiti p̄fecti completi
et inde h̄ cōsummacō. onis. i. completō. Vnd̄ p̄s
Omnis consummacōnis. i. opis uidi finē. Ponit̄
āt cōsummare aln̄ p̄ consumē et ecōūso. i. p̄pe tñ
Et debet scribi summo cōsummo. as. consumma
cō consummatus. p̄ geminū. m. **C**ōsummare
duplex. sibi uult h̄ sumere simplex.

Consumo. consumis. consumpsi. ptum consu
me. i. destrūe in malo expendere. absumē. qd̄ cō
ponit̄ ex con et sumo mis qd̄ scribit̄ p̄ unū. m
quod patet in p̄terito sumpsi. q̄ format̄ a p̄senti
fm ps. o. mutata in psi. vnde et consumo sumis
p̄ simplex m̄ scribendū est. et prod̄ su. et inuenit̄
poni p̄ consummo. as. et econūso. Improp̄e tñ
et a consumo is. consumptus. ra. tū. Et scias q̄
p̄pe loquendo consumo. as. ponit̄ in p̄re bona
h̄ consumo. mis. tercie cōiugacōnis in mala. sic
dixi in consummo mas.

Consumpsi ē p̄teritum de consumo. mis.

Consumptum ē supinū de consumo. mis.

Consutilis. a consuo. is quod componit̄ a con
et suo. is. d̄r h̄ et h̄ consutilis. et h̄ e. pe. cor. et cō
ponit̄ inconsutil. le. Job̄ xix. Erat autem tunica
inconsutilis. de quo dicam in suo loco.

Contagiū. A contingo. gis. d̄r h̄ contagiū. gij
et h̄ contagio. onis. in eodem sensu. i. label putre
do. lues. ul' morbus pecorū siue ouiuū. q̄ contactu
vnius rotus grex corrumpit̄. vñ cōtagiū d̄r mor
bus. q̄ quidquid tetigerit polluit. vnde contagi
osus. s̄a. sum. sordidus. uide in pestis.

Contamino. as. aui. are. i. polluē deturpare cor
rumpē. ūbū actm̄. Et cōponit̄ ex cō et taino. as
quod est aduersari. Et corrumpit mi.

Contemno. nis. contempsi ptū. ex con et tēno
nis. et ē contemnē uilipendē. aspernari. non cura
re. d̄p̄cari. Et caret p̄ in p̄nti. h̄ habet. m. ante n

h̄ in p̄terito habet. p. quia format̄ a p̄ma p̄sona
p̄ntis no mutata in psi. Et in sup. q̄ format̄ a
p̄terito psi in p̄ti. Vñ contemptus cōtēpcō h̄nt p̄

Contemplor. templū componit̄ cū con et dicit̄
tur contemplor. anis. uidere. p̄spicere rimari. Et
p̄prie refertur ad inuisibilia. licet qñz ad uisibilia
transfertur. vnde cōtēplatiuus a um. qui mora
tus in cōtemplacione. uel ad cōtemplacōnem p̄
tinens. Et ut dicit̄ ḡg sup ezechielem. Cōtempla
tiua uita ē caritate dei et p̄ximi tota mente reti
nē. ab extiori accione quietē. ita ut iaz ne libeat
agē. h̄ calcatis curis om̄ibus. ad uidendū faciē sui
conditoris animus inardescere. uide in uita.

Contemporaneus. a con et temporaneus cōpo
nit̄ contemporaneus. nea. neu. cū tempe ueniens
ul' simul in tempe exis ul' ueniens. ul' eiusdem

Contemptibil' cōtēptui abil'. a cōtēno. **C**ontemptus
ontemptus. ra. tū. sp̄retus. repulsus. a cōtēno
nis. fm pap̄. Et substantiue h̄ contemptus tus vi
de in contentus. et in temno et in temptus.

Contendo. dis. di. contentū ul' cōtensum litiga
re ul' simul ire ul' sinul tendere. extendē pugna
re. Et componitur ex con et tendo.

Contencō. a contendo. is. h̄ contencō onis pug
na disceptacō. litigiū. Et describit̄ sic. Contencō ē
impugnacō ueritatis ex confidentia damoris. Itē
contencō ē quidā color in rethorica de quo dixi
sup̄ in quarta pte in c de colonibus rethoricos

Contentiosus. s̄a. sum. qui non racōne aliquid
h̄ sola p̄tinacia contendit. vnde et d̄r a contēcōe
fm pap̄. Dicitur etiam contentiosus litigiosus

Contento. ras. frequenter contendere. a cōtēdo
dis. contentū. contentu u mutata in o.

Contentus. ta. tū. a contineo. nes. nui. contētū
id ē patiens sufficiens pauco. fm pap̄. Itē cōten
tus p̄t a contendo denuari. et tūc contentus q̄ si
mul tentus siue tensus. Item inuenit̄ cōtēptus
p̄ sp̄retus. xv. Contemptus sp̄retus contentus
sufficiens ē. Primū cōtēnor dat cōtineo q̄ secūdū

Contermينو. as. aui. ex con et termino. Et est
contermineare simul terminare ul' cōiungere. vñ
h̄ et h̄ conterminalis. et h̄ le. i. cōfinal. et cor m:

Conterminus. na. nū. i. uicinus. coniunctus. ex
con. et terminus componitur.

Contemans d̄r ille qui est in completōne ter
cij anni. vnde d̄r contemans q̄ complens terciū
annū. q̄ triennis ul' triū annoꝝ exis. Vnde Is̄a
xv d̄r. Vectes eius usq̄ ad segor uitulā contnā
tē. i. uitulā triū ānoꝝ. Vel segor ciuitatē puam
dicit uitulā contemnantē. i. robustā. q̄ fm glosam
animalia sunt robusta tercio āno. sicut homo in
xxx anno. Jere. xxxviij d̄r. A segor usq̄ ad ozo
naim uitulā contemnantē. ubi quidā libri falsi ha
bent constemnantem. Et h̄ pap̄ contemans ē uitu
la terciū agens annū. et ē gener' omnis contēnas

Contestor. tans. simul testari. ex con et testor
ans. Et ut dicit pap̄. Contestari ad iudices obtes
tari ūo ad aduersanos ptz. D̄r etiā contestari adiu
rare firmiter asserere. sicut firmū ē testamentum

Conticeo. ces. conticui conticiti. ex con et ticeo
ces. et ē conticere simul statim tacere. nichil p̄fer
re. Et ē neutꝝ. Et cor. ti. Et a secūda p̄sona conti
ces addita co fit conticisco. cis. inchoatm̄. P̄saln̄
Impij in tenebris conticescent.

Conticinū. nij. neu. ge. noctis t̄p̄s d̄r. quando
cūta silent. a conticeo. h̄ces. Qualiter pres noctis

distinguantur dicemus in crepusculum.

Contigi. gis. ē prentū de cōtingo is. Et cōt ti
Contignacō. onis. fe. gen. signou conuictio. ul
copracō in edificō. et dē a contignō. nas. quod ē
tigna componē conūgere. coprare in structura
edificij. **W.** Tectum tigna ferunt que contignatio
iūgt. **ccē x.** In picturis humiliabit cōgnatio.

Contiguus. a contingo. gis. dē contiguus a um
.i. uicinus p̄ximus. qz contingit domū alterius.
vñ contiguo. is. contigui. .i. contingi. esse uel fieri
contigū. vñ contiguitas uicinitas. ued conuui
us ē uicinus sine interpoñe. qz simul teneat. Vñ
aqua in uase ē uasi contigua. sed non est cōtinua
ei. s; aqua aque. s; in se cōtinua. qz aqua aq̄ con
tinua est qz terminus idem. Nam sic dicit ar in li
v p̄bif. Contigua sunt quoz ultima sunt sil. Cō
tinua autē quoz terminus idem et unus ē uisus
qz que tangunt. et h̄ signat nomen. Nam cōtinuū
a continendo dē. qñ ergo multe pres continentur
in totū. et q̄i simul se tenent. tūc ē conuui. s; h̄
non p̄t esse cū sint duo ultima s; solū cū est unū
Item in principio sexti dicit ar. Continua quidem
quoz ultima unū. Et scias qz omne continuū est
diuisibile in infinitū. intellege inq̄trum continuū

Contineo. es. cōtinui contentū. ex con et teneo
nes. unde continens. et compatatur. Vnde h̄ conti
nētia. e. i. abstinētia. castitas et ē continere sil tenē
habere gerere abstinere. in castitate manere. et s;
pap̄. continens non solū in castitate manē dicit
post corrupcōnez. s; et ab omni uicō. Sap viij. et
ut sciri qm̄ aliter non possum esse continens n̄

Contingo. gis. contigi contactū cōtin) deus det
gere simul tangere. ul accidere attrahere. ex con
et tango. gis. unde contractus. tus. et adiectiue cō
tactus. ra. tū. Et scias qz accidit malū. euenit ca
su. obtingit sorte. contigit facto. Potest etiā com
poni contingo ex con et tango. gis. et tūc facit p̄
sentū continxi contactū contingere. .i. simul tige

Continuus. a contineo **In** h̄icte contaminare.
nes dē continuus. a. ū. .i. uicinus. ul sine interpo
lacōne. qz simul teneat. Vñ h̄ continuitas. ratis.
et cōtinuo. as. au. cōtinuuz facere. ul cōtinue ha
bere. unde cōtinuā. .i. cōiuncti iugiter. Et ē acti
uū cōtinuo. as. cū suis compositis. s; m̄ huḡ. Pap̄
sic dicit. Continuare cōiungere. dilatate. p̄longa
re. Item a cōtinuus denuat cōtinuus aduū. p̄
quo sepe ponit cōtinuo. .i. cōtinuā ul stā. Vi
Contiquia. imbrū collicō. **U**nde in cōtingus sup̄
quāh̄ conuuiens aquam. ex quib; uidet cōponi.

Contor. a contus p̄ instrum̄to piscationis dicitur
contor. raris. libum deponens. et ē cōtari cō
to aliquid p̄quirere. ul scrutari. et ponit p̄ inter
rogare mueligare. Et componit p̄contor. aris. .i.
inquirō. ul p̄quiro interrogō. Et scribit p̄. o. In
uenit etiā cūtor. ans. p. u. p̄ morari ul dubita
re. Vnde quidā. Contor p̄quiro. cūtor dubitōz
moroz qz. Et in greē dē. Percontor notat id qd̄
p̄scūror p̄ o scriptū. Percūror qz p̄ u dicitur esse

Contractō. a contraho. is. dē h̄ contē **In**mor
tio onis. .i. collicō cōstracō. aduū. ul dicitur ad
Vnde ezed̄ viij. Ecce uenit contractio. Inuenitur
etiā ibi s; m̄ aliam l̄am contractō. Iero. Contractio
que dē helice scissura. .i. contextus et p̄plexio ul
collectio omnium malorum.

Contracto. ex con et tracto. as. componit con
tracto as. et contracto. as. inuenit. .i. simul tracta

re. ul inter manus tractare et palpare.

Contractus uendicō locacō et cōtē species con
tracto. is. xi contractē **U**ndecōnis. s; m̄ pap̄
.i. siml̄ trahere. aduū. ul mutare. colligē. con
strigere. decurrere. ex con et traho is componit.
Contrarius. ria. nium. adiecti. .i. aduersarius. Cō
trariū etiā est quidā color in rethorica de q̄ sup̄
dixi in quarta p̄e in c de coloribus rethoricis

Contrecto. as. in contracto uide.
Contremisco. cis. libū inchoatm̄ a contremo is
Contremo. mis. ui. contremē. .i. simul tremere.
ex con et tremo mis. Et corripit tre.

Contribulis. a con et tribul̄ componit h̄ et h̄
contribul̄ et h̄ le. simul eiusdem tribus. Et proū
bu. Sed tribulo. las. cor. bu. unde uisus. Dat tri
bula tribules generat tribus vna tribules.

Contritio. onis. fe. ge. formā a contritus a ū
contriti addita. o. unde patet qz non ē ibi c sed t
sola in penl̄ sillā. sicut nec in contritus uel cōtri
tū. quod formā a contrui p̄terito de contero is
ui in tū. et dē contricō q̄i simul contricō. ul ex ro
tricō. qz de omnibus peccatis penitens debz do
lere. Contricō autē sic diffinit. Contricō est dolor
de peccatis assumptus cuz apposito confitendi. et
satisfaciendi Iste dolor dē esse acer. qz offendimus
deū creatorem omniū. Acror. qz offendimus pa
trem nostrum qui nos pascit multipliciter. Acer
nimus. qz offendimus redemptorem n̄m̄. qui nos
liberauit p̄o sanguine a uinculo peccōz. crudeli
tate demonū. et acerbitate iehenne. Et scias qz cō
tricō ē a deo solo optū ad formā qua informat
h̄ optū ad substantiā actus e ex libero arbitrio et
a deo qui opatur in omnibus opibus nature et
uolūtatē. Et contricō potest dici dolor assumptus
a nobis cū dei grā. Sed p̄t quē. An post h̄c
uitā anime de peccatis conuerant. Ad h̄ dico qz i cō
tricōne tria consideranda sunt. Prīmū ē contricō
nis genus quod ē dolor. Secundū ē contritionis
forma qz est actus iuitus grā informatus. Terci
us ē efficacia contricōnis. qz ē meritorium et sac̄
mental. et quodāmodo satisfactorius dolor cōtri
cōnis. Anime ergo post hanc uitā que in patria
sunt contricōnem h̄c non p̄nt. qz carent dolore.
p̄pter gaudij plenitudinē. Ille autē que sunt i in
ferno carent contricōne. qz si dolorem hēant def
cit tamē in eis grā dolorem informatans. Sed ille
que in purgatorio sunt habent dolorem de peccatis
grā informatū. s; non meritorium. qz non sunt in
statu merendi. In hac autē uita tria predicā inue
niri p̄nt. Et scias qz contricō differt ab attricōne
sicut informatū ab informi. qz attricō ē dolor s; i
caritate. Contricō uero ē dolor grā et caritate for
matus. **U**nde nota qz quoz p̄cipia sunt diuersa
om̄io unū eoz non p̄t fieri id quod ē alter. s; ac
tricōnis p̄cipiū ē timor seruilis. Contricōnis au
tē timor iudicial. ergo attricō non p̄t fieri cōtricō
Præterea. naturalia non sūt gratuita ut cōmuni
ter dicit. s; naturale dicit quod ē ante grām. Et
sic attricō inter naturalia computabit. Igit̄ non
potest fieri contricō cū sit gratuitū bonū. Itē ad
ūte qz contricō et attricō non dicunt habitū. s; ac
tū tantū. et actus ille attricōnis informatus trāsit
et non manet adueniente caritate. et qz dolor ille
attricōnis qui erat informatus non manet adueni
ente caritate formati nō potest. Proinde attricō
non potest fieri contricō